

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

SULTAN II. ABDÜLHAMİD'İN İLK YİRMİ BEŞ YILI (1876-1900)

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Zeki İZGÖER

Msc. Ramazan TUĞ

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne, Selimiye Mahallesi, Tıbbiye Caddesi,
No: 38
34668 Üsküdar / İSTANBUL
Tel: 0 216 346 36 36
www.sbu.edu.tr

Hazırlayanlar
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Zeki İZGÖER
Msc. Ramazan TUĞ

Baskı
Seçil Offset
100. Yıl Mah. Matbaacilar Sitesi
4. Cadde No:77 Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 629 06 15
Fax: 0212 629 20 20
www.seciloffset.com

İSTANBUL 2017

TAKDİM

Sultan II. Abdülhamid Han tarafından inşa ve ihya edilen ve her biri kendi alanında birçok ihtiyacı karşılayan müesseselerin büyük bir bölümü, bütün olumsuz şartlara rağmen bugün hala varlığını sürdürmektedir. Bizzat Sultan tarafından yaptırılan Mekteb-i Tibbiye-i Şahane de günümüzde Sağlık Bilimleri Üniversitesi adıyla akademisyenlerimiz ve yükseköğrenim gören gençlerimiz için bânisinin arzu ettiği amaç doğrultusunda hizmet vermeye devam etmektedir.

Osmanlı'nın içine düştüğü sıkıntı ve problemlere házik bir tabip gibi teşhis koyup tedavi eden ve tek tek çareler bulan II. Abdülhamid'in sultanat sürdüğü dönem, birçok sahada olduğu gibi sağlık ve eğitim çalışmaların bakımından da zirvede olduğumuz bir zaman dilimidir. Ülkeyi barış, sulh ve sükûnla yöneten, bayındır ve kalkınmış bir memleket haline getiren, dünyada ortaya çıkan buluş ve icatları derhal tebaasının menfaatine sunan böyle bir sultandan maalesef tarihler çok az bahsediyor. Onun ülke içinde ve dışında izlediği siyaset ve elde ettiği başarılar dikkate alındığında, kendisi için yapılan menfi propagandalar bugün için artık tamamen güç kaybetmiştir.

Şüphesiz kesin olan bir gerçek var ki, o da Padişahın neredeyse bugünkü toplam kalite yönetimine uygun olacak şekilde "yazdığını yapmış, yaptığını da yazmış" olmasıdır. Ömek olarak salnameler, sicill-i ahval kayıtları, nevsaller, fotoğraf albümleri o dönemi hafızalara nakşeden ana eserler cümlesiindendir. İşte elinizde bulunan *Tebriknâme-i Millî* kitabı da Sultan II. Abdülhamid Han'ın ilk yirmi beş yılına ait devleti ve halkı için ortaya koyduğu kültür ve medeniyet eserlerini içine alan muhteşem bir albümündür.

Böylesine anlamlı bir eserin Osmanlıdan günümüz Türkçesine nakledilerek yayılmasında emeği geçen yazarlarımıza teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum. Ayrıca tarih, kültür ve medeniyetimizle ve özellikle de sağlık tarihimize ilgili muhalled eserleri yayımlamayı mukaddes bir görev bilen Üniversitemizin bundan sonra da önemli çalışmaların neşrine katkıda bulunmak üzere buradan bütün bilim çevrelerine bildirmekten onur duyuyor ve eserin II. Abdülhamid tefsikleri için vazgeçilmez bir kaynak olacağını ümit ediyorum.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Cevdet ERDÖL

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	3
ÖNSÖZ	5
FOTOĞRAFLARI LİSTESİ	7
TEBRIKNÂME-İ MILLÎ	10
Cülüs-ı meyâmin-me'nûs-ı Hilâfet-penâh-ı a'zamînin yirmi beşinci devr-i senevi-i kudsisi.....	16
Tahdîs-i Nimet ve Tebyin-i Hakikat Tarih-i Cülüs-ı Meyâmin-Me'nûs-ı Hazret-i Hilâfet-penâhi Yirmi Beşinci Devr-i Senevi-i Mûbareki.....	20
EFKÂR-I HAYRİYE-İ DİNİYE.....	24
EFKÂR-I SÂIBE-İ SİYASIYE	53
MERÂHİM Ü EŞFÂK-İ SENİYYE	55
UMÛR-I ASKERİYE.....	72
UMÛR-I ADLİYE	77
Saye-i adalet-vâye-i cenâb-ı mülükânede Dersaâdet ve vilâyât-ı şahanede icra buyurulan teşkilât-ı adliye üzerine müceddeden te'sis ve kûşâd olunan Mehâkim-i Nizâmiye ve devâir-i mûte'allikası	80
Tevkîfhâne ve Hapishânelerce ıslâhât-ı merâhim-küsterâne	81
Eşfak-ı şâmiletü'l-âfâk-ı hazret-i Padışahi	82
Mekteb-i Hukuk-ı Şahane.....	84
UMÛR-I MALİYE	86
Nezâket-tab' ve Uluv-sitân-ı Mihmân-nevâzi-i Şehriyâri.....	93
UMÛR-I MAARİF	95
UMÛR-I TİCARET VE NÂFI'A	102
ORMAN VE MAÂDİN VE ZİRAAT NEZÂRETİ	106
UMÛR-I BAHRIYE	117
TOPHANE-İ ÂMIRE	121
EVKÂF-İ HÜMÂYÛN	124
TELGRAF VE POSTA NEZÂRETİ	126
RÜSÜMÂT EMANETİ	130
ŞEHREMANETİ	132
UMÛR-I ZABTİYE	133
ISKÂN-ı MUHACİRİN	134
Fezâil-i Meşküre ve Mefâhir-i Seniyye-i Celile-i Osmaniye	135
MARS	138
Yirmi Beşinci Sene-i Devriye-i Hazret-i Hilâfet-penâhi Münasebet-i Cemilesiyle Tanzim Edilmiş Olan Marş-ı Âli	141
METİN	145
Hazırlayanlar	264-265

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nde yenileşme hareketleri III. Selim döneminde başlamış, II. Mahmut devrinde sağlam temellere oturtulmuş ve Sultan II. Abdülmejid zamanında gelişerek ilerlemiştir. II. Abdülhamid devrinde ise ülkenin genelinde sanayi, ticaret, tarım, eğitim, askeriye, sağlık, teknoloji, bayındırlık gibi pek çok alanda yeni hamleler yapılarak Osmanlı'nın müesseseselçeme ve çağdaşlaşmasına büyük önem verilmiştir.

Bu devir hakikaten Osmanlı'nın son kez "ihya"sına yönelik plan ve projelerin uygulama sahasına konulduğu, daha önceki tarihlere kıyasla bir benzeri daha olmayan bir dönemdir. Gerçekleştirilen dini, kültürel, sağlık ve sosyal hizmetler Anadolu, Rumeli ve Ortadoğu coğrafyasında kesif ve olağanüstü nitelikte bir artış kaydetmiştir. Yeni inşa edilen kurumların yanı sıra bakım ve onarımı yapılan, geliştirilen, genişletilen, ek ve ilâvelerle zenginleştirilen yapıların sayısında da ciddi bir artış kaydedilmiştir. Bu kurumlarda gümün son teknolojisi kullanılmış, çağın her türlü araç ve gereçleri hazır hale getirilmiş, hiçbir şey eksik bırakılmamış, kusursuz bir işletme sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece sadece keyfiyet bakımından değil, kemiyet açısından da büyük çaba ve gayretler harcanmıştır.

II. Abdülhamid bütün bu çalışmalarını, ülkeyi savaşa sokmamaya azami gayret göstererek barış içinde yaşatarak gerçekleştirmiştir. Gerçekten de savaşsız bir Osmanlı ülkesi ya da barışla geçecek bir saltanat devri, padişahın hayatı boyunca izlediği önemli siyasetlerden biri olmuştur. Sultanın şu sözleri onlarca yıl öncesinden günümüz için de önemli mesajlar sunmaktadır:

"Ben daima savaşın aleyhinde bulundum. Bundan sonra gelecek kardeşim ve oğullarına öğündüm olsun ki, artık uzun ya da kısaavaşlarla uğraşmasınlar. Galibiyetle biten savaşlar da, mağlubiyetle sonuçlananlar kadar milleti yorar. Şan ve şeref gibi şeyle, her tarafı bayındır, günümüzden ve gelecektenden endiye duymayan ülkelerde hoş görülebilir. Harabelerde aç ve çiplak dolaşanların şan ve şeref iddiasında bulunmalan, şan ve şeref peşinde koşmalar kadar hem gültünç bir şey olamaz".

Padişahın ülke siyasetinde izlediği bir başka önemli nokta ise, yurt içinde Jöntürkler ve gayrimüslimlerin, dışta ise Batılıların şiddetli muhalefet, kıskırtma, entrika ve itirazlarına rağmen bu eserleri nasıl ikame etmeyi ve bütün olumsuzluklara rağmen can çekişen bir devleti dâhice payandalarda nasıl ayakta tutmayı başardığı gerçeğidir.

"Tarihi büyük adamlar mı yapar, yoksa büyük adamlar mı tarihi meydana getirir?" sorusuna verilecek cevap, kuşkusuz bize Sultan II. Abdülhamid'in, tarihi yapmış, yazmış ve idare etmiş olduğunu söylüyor.

Sultan II. Abdülhamid devriyle ilgili son zamanlarda belgelere dayalı inceleme ve araştırmalarda bulunan insafı, dürüst ve objektif ilim adamları, onun ülkesini çok sevdigini, halkına büyük önem verdiği, birçok yatırımlan hayatı yürüdüğini ifade etmektedirler. Nitekim arşiv ve kütüphanelerimizde sultanla ilgili olan pek çok belge, kitap, risale ve doküman yayımlanmayı beklemektedir. Osmanlı bakiyesi zengin ve çok kıymetli eserlere sahip olduğu bilinen İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'ndeki araştırmalarımız esnasında dikkatimizi çeken *Malumat Gazetesi İmtiyaz Sahibi Tahir Bey* tarafından düzenlenen *Tebrikname-i Millî* kitabı¹, bize padişahın ilk yirmi beş yıllık çalışmasının tam bir dökümünü vermektedir. Sultanın tahta çıkış tarihinden padişahlığının 25. yıldönümüne (1876-1900) kadar geçen süre içinde Osmanlı ülkesinde gerçekleştirdiği icraatlar ana başlıklar halinde bu eserde yer almaktadır. Eser tam anlamıyla bir tespit ve envanter çalışmasıdır. Eser incelendiğinde açıkça görülecek olan husus şudur: Hem yaşadığı dönemde hem de günümüzde en çok tartışılan isimlerden biri olarak Sultan II. Abdülhamid aleyhinde yapılan ithamlar haksızdır, suçlamalar asılsızdır, yakıştırmalar yersizdir. Kitap, aslında bu gibi iddiyalarda bulunanlara verilmiş müthiş bir cevaptır.

Kitap, Sultan II. Abdülhamid Han döneminde inşa ve ihya edilen eserlerin bir dökümü hüviyetindedir ve bahse konu eserlerin halen mevcut olup olmadığını ve mahiyetini araştırmak için önemli bir kaynaktır. Bizim incelemelerimize göre kitapta adı geçen, ancak bugün mevcut olmayan yapılar vardır. Bu yönüyle de kitap bir arşiv belgesi niteliğindedir.

Tebriknâme-i Millî'yi önemli kılan ve neşredilmesini icap ettiren gerekçelerden biri de Sultan II. Abdülhamid'in tahtan indirilmesinden sonra inşa ve ihya ettiği halde adının kaldırıldığı eser ve kurumlardan bazlarının tespit ve belki de tekrar onun adına tescil ettirilmesi faaliyeti olacaktır. Meselâ, İstanbul'da bulunan Şişli Etfal Hastanesi Sultan II. Abdülhamid tarafından inşa ettirilmiştir ve adı da Hamidiye Etfal Hastanesi'dir. Yine inşa ettirdiği birçok hastane ve okulun adı Hamidiye'dir. Esasen bir eserin bânisine nispet edilerek isimlendirilmesi ona olan şükran borcumun tam bir ifadesidir. Sultanın Mekteb-i Tibbiye-i Şâhane adıyla yaptırdığı ve bugün halen Haydarpaşa'da Sağlık Bilimleri Üniversitesi olarak kullanılmakta olan bina da yine sultandan bize kalan yadigarlar arasındadır.

Kitabın muhtevasından kısaca bahsetmek gerekirse, giriş kısmında ağıdalı bir üslup ile Sultan II. Abdülhamid Han'a övgüler, dualar, tebrik ve tâtiliflerde bulunulmaktadır, halkın için bir baba şefkatı ile yaptığı hizmetler ve fedakârlıklar anlatılmaktadır. Daha sonra inşa ve ihya ettiği cami, mescit, medrese, mektep, kütüphane, fabrika, hastane, tekke, zaviye, dergâh, çeşme, han, hamam, yol ve daha pek çok hizmet ve eser tek tek sayılmakta, kimlere ne kadar ve niçin ihsanlarda bulunduğu belirtilmektedir. Kitapta, zikredilen eserlerden bazılarının fotoğrafları da bulunmaktadır.

Efkâr-ı Sâibe-i Siyâsiye başlığı altında Sultan II. Abdülhamid'in yaratılmıştan hikmetli, selim tabiatlı ve müstakim zevkli olmasından ötürü insanların dostluk, barış ve selâmetine ve kanın akmamasına yönelik bir siyaset takip ettiği, çağının problem ve anlaşmazlıklarını siyasi dehasıyla çözüme kavuşturduğu ifade edilmekte, metanet ve ihtiyat meziyetlerine özellikle dikkat çekilmektedir.

Merâhim ü Eşfak-ı Senîyye başlığı altında Sultan II. Abdülhamid Han'ın merhamet ve şefkatı ve hemen akabinde bu özelliklerine delil olmak üzere meydana getirdiği eserler, yaptığı hayır ve hasenatlar tek tek sıralanmaktadır.

Eserde Sultan II. Abdülhamid Han'ın icraatları, inşa ve ihya ettiği müesseseler belli başlıklar altında tasnif edilmiştir: *Efkâr-ı Hayriye-i Dîniye* başlığı altında Sultan II. Abdülhamid Han'ın kendisinden önceki Osmanlı padişahlarından daha çok dîne önem verdiği, diğer padişahlar kendi adlarına birer cami yapmakla yetinirlerken onun kendi adına bir cami yapmakla beraber Anadolu, Rumeli ve Arabistan'da birçok cami, mescit, tekke, zaviye yaptırdığı, birçok evliyanın makam ve kabirlerini tamir edip yenilediği anlatılmaktadır. Mekke, Medine ve Kudüs'teki hizmetlerine deðinilmektedir. Kitapta Sultan II. Abdülhamid Han'ın Mescid-i Aksa'ya hediye ettiği bir avizenin fotoğrafı da yer almaktadır. Daha sonra parası, padişahın özel hazinesi olan Hazine-i Hässa'dan verilmek suretiyle Osmanlı coğrafyasının dört bir tarafında meydana getirilen eserler ve hayır kurumları ayrı ayrı sayılmaktadır.

Askeriye, adliye, maliye, maarif, ticaret, bayındırlık, ormancılık, madencilik, tarım, denizcilik, tophane, vakıflar, telgraf ve posta, gümrukler, belediye hizmetleri, güvenlik ve muhacir iskâm gibi pek çok konunun önemi vurgulanarak yapılan hizmet ve icraatlar anlatılmakta, kurulan ve geliştirilen müesseseler sıralanmaktadır.

Özetle, *Tebriknâme-i Millî* kitabı; Sultan II. Abdülhamid Han'ın ilk yirmi beþ yıllık sultanatı süresince izlediği siyaseti, icraatları ve meydana getirdiği kurum ve kuruluşları son derece açık, nezih ve tereddütlere yer bırakmayacak şekilde ortaya koymaktadır.

Denizden bir katre su misali Sultan II. Abdülhamid dönemini aydınlatma yolunda önemli bir boşluğu dolduracağımıza inandığımız bu çalışmanın yayımı hususunda büyük destek ve teşviklerini gördüğümüz değerli hocamız Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cevdet Erdöl Bey'e gönül dolusu şükranlarımı sunar, eserin bilim dünyasına faydalı olmasını dileriz.

Ahmet Zeki İZGÖER

Ramazan TUĞ

FOTOĞRAFLARIN LİSTESİ

- Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâ-yı álisi..... 21
- Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâ-yı álisi civar-ı mes'adet-nisârında bulunan Hamidiye Saat Kulesi..... 22
- Kudüs-i Şerif'de Mescid-i Aksâ'ya cânib-i celîl'l-menâkib-ı hazret-i Hilâfet-penâh-ı a'zamiden ihdâ buyurulan avize 26
- Kâffe-i masârifî taraf-ı eşref-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiden inâyet ü ihsan buyurulup Şam-ı şerifden hitta-i mûbareke-i Hicaziye'ye ve Yemen Vilâyet-i Celilesi'ne temdîd edilmekde bulunan telgraf hattının mebde'inde rezk olunacak sütun-ı i'tilâ-nûmân 29
- Zamîme-i hayrât ü müberrât-ı hazret-i Hilâfet-penâhî olan Hicaz Demiryolu mebde'inde inşası muktezâ-yı irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülükâneden olan namazgâh ittisâlinde inşası emr u ferman buyurulan çeşme 31
- Cümle-i mûessesât-ı celile-i cenab-ı Hilâfet-penâhiden Ertuğrul Camî'-i Şerifi ile Şazeli Dergâh-ı feyz-iktinâhi 35
- Müberrât-ı celile-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiden Mekke-i Mûkerreme'de teessüs-nûmâ-yı muvaffakiyet olan misafirhâne-i âli-i hümâyûnun cenûb ve şark cihetleri 36
- Meâsir-i muazzama-i hazret-i zîllullahiden Mekke-i Mûkerreme'de teessüs-nûmâ-yı muvaffakiyet olan misafirhâne-i âli-i hümâyûnun şîmâl ve garb cebheleri 36
- Cümle-i mûessesât-ı hayriye-i hazret-i Padişahî'den Hamidiye Etfâl Hastahânesi 40
- Hamidiye Etfâl Hastahâne-i Âlisi ameliyat salonu 40
- Cümle-i mûessesât-ı hayriye-i hazret-i Padişahî'den Hamidiye Etfâl Hastahânesi'nde ameliyat-ı cerrahiye menâzırı 41
- Âsâr-ı umran-perverî-i hazret-i zîllullahiden Dolmabahçe Sahilsaray-ı şevket-ihtivâsi pîşgâhındaki Hamidiye Saat Kulesi 45
- Meâsir-i merhamet-güsterî-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiden San'a'da Gurebâ Hastahânesi 46
- Mûessesât-ı dîniye-i hazret-i Hilâfet-penâhiden Çifteler Çiftlik-i Hümâyûnu dâhilinde Hamidiye Camî'-i Şerifi 50
- Sâye-i diyanet-vâye-i hazret-i Hilâfet-penâhî'de Burdur'da inşa olunan Hamidiye Camî'-i Şerifi 52
- Cümle-i âsâr-ı merâhim-disâr-ı cenâb-ı Padişahî'den Manastır Gureba Hastahânesi 54
- Âsâr-ı ma'rifet-perverî-i hazret-i şehriyâr-ı a'zamiden Bâbiâli Kütübhânesi 56
- Meâsir-i celile-i veli-i nimet-i a'zamiden Dedeağâç Gureba Hastahânesi 60
- Âsâr-ı umrân-nisâr-ı hazret-i Padişahî'den Drama Köprüsü 61
- Sâye-i merâhim-vâye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhide te'sis ve inşa kilman Mülkiye Tekâ'ud Sandığı Dairesi.. 66
- Şuhedâ-yı asâkir-i sahane eytâm ve erâmil iâne ma'raz-ı álisi 67
- Cümle-i mûessesât-ı seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhiden Aydin Kasabası'nda inşa olunan camî'-i şerif 70
- Âsâr-ı takvâ-nisâr-ı hazret-i zîllullahiden İzmir'de Kızılcalı karyesinde camî'-i şerif..... 70
- Saye-i umrân-vâye-i hazret-i Padişahî'de Edirne'de mûceddeden inşa olunan Daire-i Askeriye 71
- Asr-ı terakkiyât-hasr-ı cenâb-ı Padişahî âsâr-ı mebrûresinden olmak tizere inşa kilinan top fabrika-i hümâyûnu 71

○ Saye-i satvet-vâye-i hazret-i Padişahîde tensikât-ı mükemmelesi icra buyurulan Hâssa Ordu-yı Hümâyûnu Piyade Asâkir-i Zafer-meâsir-i Şahanesi.....	74
○ Saye-i intizam-pîrâye-i hazret-i Şehriyârîde müceddededen tertibât ve tensikâtı icra ve ikmâl buyurulmuş olan Hâssa Sûvari Asâkir-i Şahanesi.....	75
○ Sûvari mızraklı neferi	75
○ İtfaiye neferi.....	75
○ Sûvari borzen neferi	75
○ Saye-i umrân-vâye-i hazret-i mülkdâride Ordu Kasabası'nda müceddeden te'sis ve inşa kilinan misafirhâne-i askeri.....	76
○ Meâsir-i celile-i hazret-i serkumandan-ı a'zamiden olarak müceddededen te'sis ve teşkil buyurulmuş olan Ertuğrul Sûvari Alay-ı zafer-intimâsi.....	78
○ Terakkiyat-ı kâmile-i asriyeye tevfikan tensik ve tanzim buyurulmuş olan topçu asâkir-i besâlet-meâsir-i sahanesi	79
○ Saye-i necdet-vâye-i hazret-i tâcdâride müceddededen teşkil buyurulan topçu numune alayı.....	83
○ Cümle-i muvaffakiyât-ı hazret-i Hilâfet-penâhidен olarak teşekkül eden Trablusgarb Hamidiye Alayı... 84	
○ Âsâr-ı umran-perverî-i hazret-i mülükâneden Dedeağâç'da inşa olunan silâh deposu.....	85
○ Eskişehir'de inşa kilnan şimendifer istasyonu	87
○ Bandırma'da inşa olunan Hamidiye Mekteb-i İbtidâisi	87
○ Bahkesir'de teşkil olunan itfaiye takımı	87
○ Saye-i maârif-vâye-i cenâb-ı Padişahîde teşkil ve tertib olunan İzmir Mekteb-i Sanayi Muzikası.....	88
○ Berk-eşân Torpido Sitimbotu.....	92
○ Cümle-i âsâr-ı ebediyyû'l-îstihâr-ı hümâyûndan olarak İzmir'de vücuda getirilen Hamidiye Askeri Hastahânesi.....	94
○ Saye-i bedâyi'-pîrâye-i hazret-i şehinşahide Dersaadet'de ihya ve ktûşâd buyurulmuş olan Mekteb-i Sanayi	97
○ Meâsir-i maârif-perverî-i hazret-i gitî-sitâniden olmak üzere Midilli'de inşa olunan mekteb-i i'dâdi....	100
○ Silsile-i muvaffakiyât-ı mebrûre-i hazret-i zillullahiden olarak te'sis ve ktûşâd buyurulan Âşiret Mekteb-i Âlisi	101
○ Saye-i mehâsin-sermaye-i hazret-i mülkdâride inşa olunan Sirkeci Şimendifer İstasyonu.....	103
○ Saye-i ihsân-vâye-i cenâb-ı mülükânede Ayintab'da inşa olunan Redif Deposu.....	116
○ Asâkir-i Bahriye-i Şahane efrâd-ı besâlet-nihâdi	120
○ Cümle-i celâil-i âsâr-ı cenâb-ı şehrîyâriden olarak te'sis ve ktûşâd buyurulan Bahriye Müzehânesi.....	123
○ Dârtissünâ'a-i Âmire-i Şahane'de müceddededen inşa kilnmiş olan Timsah Vapuru	127
○ Dârtissünâ'a-i Âmire-i cenâb-ı mülükânede müceddededen inşa buyurulmuş olan Hamidiye Zırhlı Firkateyn-i Hümâyûnu.....	128
○ Dârtissünâ'a-i Âmire-i cenâb-ı mülükânede müceddededen inşa buyurulmuş olan Heybet-nûmâ Kruvazör-i Hümâyûnu.....	129
○ İnâyet-i bende-perverî-i hazret-i veli-nimet-i a'zamî ile teessüs etmiş olan Matbaa-i Ma'lumât.....	137

Sultan II. Abdülhamid
(1842-1918)

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

SULTAN II. ABDÜLHAMİD'İN İLK YİRMİ BEŞ YILI (1876-1900)

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

**Cülûs-ı meyâmin-me'nûs-ı Hilâfet-penâh-ı a'zamînin
yirmi beşinci devr-i senevî-i kudsîsi**

**Ma'lumât: Tahir Bey Matbaası'nda tertib ve tahrir
ve temsil kilinmişdir.**

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

**Cülûs-ı meyâmin-me'nûs-ı Hilâfet-penâh-ı a'zamînin
yirmi beşinci devr-i senevî-i kudsîsi**

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

**Cülûs-ı meyâmin-me'nûs-ı Hilâfet-penâh-ı a'zamînin
yirmi beşinci devr-i senevî-i kudsisi**

Ma'lumât: Tahir Bey Matbaası

Osmâni milleti Allahu azîmû's-şâna arz-ı şükran ve cenâb-ı Nebiyy-i muhtereme salavât-ı firâvân ederek bunca inâyât ve eltâf-ı Hilâfet-penâhilerine mazhar olduğu ve en büyük bir peder-i erham ü eşfak tanıyıp can u gönülden sevdiği padişah-ı akdes ü a'zamımız şevketli Gazi Sultan **Abdülhamid Han-ı Sânî** efendimiz hazretlerinin makam-ı mu'allâ-yı Hilâfet-i İslâmiye ve erike-i ma'âli-sebîke-i Saltanat-ı Osmaniye'ye cûlûs-ı hümâyûnları yirmi beşinci devr-i senevisinin şeref-i hulûlü zerî'a-i mukaddesiyle ifa-yı farîza-i tebrik ü tehniyet ve te'yîd-i sadâkat ü ubûdiyet eyler.

**Cülûs-ı meyâmin-me'nûs-ı Hilâfet-penâh-ı a'zamînin
yirmi beşinci devr-i senevî-i kudsisi**

Hissiyât-ı Takdîsiye ve Hakâyık-ı Münevvere-i İlâhiye

Her dinde, her terbiyede, her kavim efrâdi arasında payidar olmuş ve hikmet-i tedbir-i kâinâta vâkif olanlar nezdinde müsellem bir hakikat-i müberhene olmak üzere bellenip hırz-ı can edilmiş bir düstür-i müebbed-i insanı vardır ki, o da ulülemre itaat ve ta'zîmen muhabbet farîza-i mukaddesesi dir. Onun içindir ki, bi'l-cümle kavânîn ve nizamât-ı beşeriyyede veliyyî'l-emr olan zât-ı hureste-sifatın vücudu kelime-i takdîs ile bir münasebet-i meşrû'a teşkil ederek nefis-i nefis-i muhteremi mukaddes unvan-ı celili ile yâd u tebcîl buyurulagelmişdir. İşte nice nice eltâf u inâyat-ı merâhim-gâyât-ı zillullahilerine nâiliyetle saâdet ü refahiyetin derecât-ı füyûzunu idrak eylemiş olan efrâd-ı Osmaniye'nin veliyyî'l-emr-i âlisi serîr-ârâ-yı şan u şevket-i Osmani ve erîke-pîrâ-yı Saltanat-ı Hakanî Gazi-i nâmâdâr-ı bî-müdâni veli-nimet-i bî-minnetimiz büyük Sultan Abdülhamid Han-ı Sânî efendimiz hazretleridir. Bâ-husus zât-ı kerrûbi-sifat-ı hazret-i Hilâfet-penâh-ı a'zamî min indillah ve min kibeli'r-Resul sahib-i dihîm-i Hilâfet ve hâris-i güzin-i şer' u diyânet olup sıfat-ı ber-güzide-i hüsrevânelerinin nâlik olduğu evsâf-ı celile-i mülükâne ile beraber emîrî'l-mü'minîn ve imamî'l-müslimîn olmak haysiyet-i mukaddesesini zât-ı hümâyûn-ı mekârim-meşhûn-ı şevket-penâhîlerinde cem' eylemiş olduklarından kitaât-ı âlemde meskûn bulunan üç-dört yüz milyon ehl-i İslâm'ın mutâ'-ı kudsiyet-perveri ve metbû'-ı meşrû'-ı ma'âli-güsteridir. Onun içindir ki, padişaha itaat Allah ve Resulullah'a itaatdır emr-i âlisi ile sultana dua sebeb-i mağfiretdir işaret-i mukaddese-i Nebeviyesi efrâd-ı İslâmiye ve Osmaniye'nin nûsha-i kübrâ-yı necât u selâmeti olarakecdâdan ahfâda intikal etmiş bir vedî'a-i mübareke addedilmiştir.

Cenab-ı Hakk'ın hikmet-i semaviye ve irade-i ezeliyesi mücebince kâffe-i ehl-i İslâm'ın ilâ-yevmi's-sâ'a bir mercî-i [2] ulvî ve bir merkez-i kaviye irtibat-ı daimileri sabit ve muhakkak olup o makam-ı mübarek ve âfiye ittibâ' ve ilticası farîzadan olmağla hey'et-i ictimâiye-i İslâmiye ber-muktezâ-yı hikmet-i bâliqa-i Samedâniye halife-i seyyidî'l-mürselin efendimiz hazretlerine mahsûb ve tâbi' bulunmuşlardır. Hatta *Kitab-ı Mübîn-ı ilâhî evâmir-i münîfesince* bu tâbi'iyet ve merbûtiyet o kadar muhkem ve vâzihdir ki, erbâb-ı tevhid ve imanın yalnız muamelât-ı dünyeviyeye taalluk eden ahkâm cihetiyle değil, umûr-ı uhreviyeye aid ibadât ve teklifde bile ârâ-yı sâibe-i mukaddeselerine ihtiyaçları derkâr olmağla sevda-yı namus u ifset ve ümid-i gufrân u rahmet tahsil-i rizâ-yı meyâmin-irtizâ-yı hümâyûnlarına vâbeste kalmışdır. Onun içindir ki, medeniyet-i sahiha-i ahlâkiyede Padişah-ı unvan-ı mücellâ, efrâd-ı tebaa arasında din ü dünya için kendisine emredici ve bina-yı metin-i İslâm'ı bi-iznillahi teala hifz u siyânet eyleyici ve âmme-i mü'minîn ve mü'minâta refah u saadet verici ve en ziyade şefkatli bir pederden daha âli, daha samimi surette lutf u şefkat buyurucu bir vücud-ı ma'âli-nüümûd olmak üzere tanılmış ve Cenâb-ı Rabb-i azimden ve Hazret-i Nebiyy-i kerimden sonra İslâm'ın

ulusu sıfat-ı fâhire-i mümtâziyle tekrim edilmişdir. Onun içindir ki, mazhar-ı tevkîr-i mahsus buyurulan zât-ı melâik-sıfat-ı zillullahileri gayetle manevî ve âli bir hiss-i latif ile tasavvur edilip mehâbet-i seniyyeleri kulüb ve a'sâb-ı ümmetde bir te'sir-i müstahsen gösterir ve o anda masdar-ı rahm ü şefkat ve menba'-ı adl ve ihsan ü inayet olan mübarek ve mukaddes atebe-i hümâyûn-ı şahanelerine doğru şîtab eden hissiyyât-ı umumiye edeb, tevazu, inkıyâd, mutâvâ'at, ubûdiyet ve sadakat gibi ef'âl-i necîbe ile mütehallî görünür. Onun içindir ki, bu ef'âl-i necîbe-i tâbi'i yet bir aşk-ı ciddi ve hakiki netâyic-ı hasenesi olmak üzere tecelli ederek asırlardan beri muazzez Padişahları uğrunda feda-yı can ve mâmelek eyleyen eslâf veecdad-ı Osmaniye'nin revân-ı pâk-i musâdakatları şâd ü kâmrân olduğu her bir hidmet-i ber-güzide-i sadakatden sonra hissedilen neşât ü inbisât-ı ruhani ile anlaşılır. İşte bizlere her ferman-ı hikmet-beyân-ı hükümdarânelerini cana minnet bildiren te'sir-i manevî bu tahassüsât-ı ubudiyetkârânenin ilcâât-ı kavîyyesinden olmağla şeref-i mehâsin-menkabet-i şehriyârîleriyle şereflenir, feyz-i câvid-i tacâdârîleriyle nâ'il-i saâdet oluruz. Kemal-i fahr ü sürûr ile münkâd-ı fermanı olup her hâl ü kârda husûl-i muvaffakiyet ve izdiyâd-ı şan ü şevket-i mülkâdârîleri akdem-i âmâlimizdir. Afiyet-i cihan-kıymet-i şehînsâh-ı ekremileri duası pîrâye-bahş-ı lisan ve cinânimiz, şükran-ı nimet ü inâyeti halâvet-efzâ-yı canımızdır.

Bu hiss-i ef'ide-i sâdîkada cevelân-ı sâf-ı kadîmiyle dâim olup bilhassa id-i ekber-i millî-i Osmanî olan bu rûz-ı behcet-efrûz-ı sultanîde sîmâ-yı mes'ud-ı ümmetde incilâ üzere duran hande-i sürûr u iftihar ve eyâdi-i vid[âd] ü musâfâtin tarz-ı musâfahât üzere yekdiğerine uzandığı demlerde görülen şevk u neşât ve mesârr-ı efrâd-ı sadakat-nihâd milletdeki hubb-ı padişah fîkr-i mukaddesinin ne derecelerde derin bir menba'-ı ihtirâm ve ta'zimden nebe'ân eylemiş olduğu mukayesesi gayr-ı kâbil bir delil-i sarîhdir.

Nasıl olmasın ki, bütün cihan-ı İslâmiyet halife-i rûy-ı zemin ve vekil-i Hâtemî'n-Nebiyyîn efendimiz hazretlerinin meâsîr-i âliye-i takva-güsteri ve âsâr-ı kudsiye-i diyanet-perverî-i mülükâneleriyle tevfikât-ı Sûbhâniye'ye mazhar ve ruhaniyet-i celîle-i Peygamberî'ye nâ'il olduklarını muvaffakiyat-ı mütetâbi'a-i hudâvend-i a'zamîlerinden istibâr ederek makam-ı mu'allâ-yı [3] Hilâfet-i seniyyelerini kîblegâh-ı hâcât ve vüicud-ı behbûd-ı mülükânelerini pîrâyedâr-ı envâr-ı tevfikât bellemişlerdir. Nasıl olmasın ki, bütün âlem-i Osmâniyet şehriyâr-ı bülend-iktidar ve tacâdâr-ı âli-tebâr efendimiz hazretlerinin fitraten hâiz oldukları meziyyât-ı hakîmâne ve hîlkaten muttasif buyuruldukları efkâr-ı sâlime-i dakâyîk-bînâneleriyle umûr-ı siyasiye-i devleti ve mu'dilât-ı mesâil-i hûkûmeti bizzat ve bi'n-nefs tedâbir-i kavîyye-i kâr-âgâhâne ve ârâ-yı sâibe-i Felatun-pesendâneleriyle hall ü fasl buyurarak mûlkün en cûz'î ihtiyacâtiyla muazzamât-ı havâyicin vesâil-i istihsâl ve istidrâkinde hikmet-i idare ve tedbir-i hûkûmet kavâ'id-i mürekkebesini fîkr-i rezîn-i mehâsin-karîn-i şevket-penâhîleriyle bir şekl-i basite ifrâq eylediklerini ve kalb-i mehâsin-evb-i şehînsâh-ı efhamîlerinde bi'l-cümle efrâd-ı teba'a-i şahaneleri için meknûz bulunan hissiyyât-ı muhabbet ve şefkat ve ulûvv-i rahm ü inâyet-i Padişahileri ile hem bir peder-i şefik ve rahîm ve hem de feridî'z-zaman bir şehriyâr-ı hakîm olduklarına inanmışdır.

Osmanlılar bilip anlaşıklardır ki, zât-ı melâik-sıfat-ı cenâb-ı tacâdârî onlar hakkında daima bir muhabbet-i pederâne ile mecbûl olup evkât-ı muazzeze-i hüsrevânelerini

bütün kendilerinin te'min-i refah u saâdetine hasr eyleyerek hanedan-ı mu'allâ-unvan-ı hümâyûnlarından tevârûs etdikleri fezâil-i ahlâkiye ve ahlâk-ı hamîde ve milletin terbiyet-i müşâhhasası olduklarına bir beyyine-i kâti'a olan nezaket ve hilm-i mürûvet ve afv ü merhamet-i ber-güzide ile meftûr ve hemîse teba'a-i mes'ûde-i cenâb-ı cihanbânilerinin en küçüğünden en büyüğüne varincaya kadar cümlesinin kabul-i ma'rûzât ve istirhamâtına hâtif ve inâyeten tenezzül buyurmak gibi âsâr-ı fi'liye ve meâsir-i mebrûresini ızâh buyurmalarıyla her vechile mahbûbî'l-kulûb ve meşkûrdurlar.

Nasıl olmasın ki, zât-ı hikmet-simât-ı cenâb-ı gîfi-sitânileri âfâk-ı fesîha-i medeniyyeye isâl-i şan ü şöhret etmeye muvaffak olan erkân-ı siyasiye-i düvel arasında isabet-i re'y ve hamaset-i fîkr ve ulviyet-i dehâ ve sümüvv-i iktidar ve hikmet ve kiyâset-i münevverâ ile teferrûd ederek Avrupa muvâzene-i siyasiyesinde Hükümet-i Seniyyelerinin mevkî-i âlisini bi-hakkın tahkîm ve siyaset-i hariciye-i devleti usul-i ma'küle ve mesâlik-i makbûle üzerine tanzîm ve takdim buyurarak nâm-ı nâmî-i hükümdar-ı a'zamilerini en büyük hakim serlevha-i tekrimiyle sahâif-i icraât-ı düveliyeye nakş u tezbîr etdirmișlerdir.

İşte bu hasâis-i celîle-i nâdireleri icabât-ı ulviyesinden olarak Avrupa hükümdârân-ı zişânından ekseri ve hanedan-ı imparatorî ve kraliye mensub zevât-ı âliyenin kîsm-ı a'zamı peyderpey der-bâr-ı hilâfet-karar-ı Osmani'ye şîtab ile bizzat hissiyât-ı fâika-i ta'zîmiyelerini şeref-yâb-ı mülâkât-ı seniyyeleri olduklarında atabe-i ulyâ-yı şahanelerine arz etdikleri gibi meşâhir-i ricâl-i siyasiye ve ekâbir-i erbâb fûmîn dahi sît-i bûlend-i ma'rîfet-perverî-i hümâyûnlarına meclûben Dersââdet'i ziyaret ederek vatanlarında zât-ı kerûbî-sifât-ı cenâb-ı tacdârîlerinin medâyih-i seniyyesini lisanen ve kalemen yâd ü tezkâr ve bilhassa nezaket ve mihmân-nûvâzlık gibi âsâr-ı kerem ü inâyetlerini bir âverde-i lisan-ı iftihar eyleyerek husûl-i saâdeti yed-i müeyyede-i cenâb-ı şevket-penâhilerine mevdû' olan Osmani millet-i necîbesinin bir devr-i cedid-i terakkîye mazhariyetlerini tasdîk eylemişlerdir.

Münker değildir ki, fîkr-i müñîr-i ilham-semîr-i hüsrevâneleri muvâzene-i düveliyeyi tehdid eden gavâil ve müşkilât-ı siyasiyeden en buhran-engiz demlerinde bir nur-ı hidayet gibi yetişerek Avrupa'yı kerrât ile ateş-i hânumân-sûz-ı [4] harbin tahribâtından kurtarmış ve te'sîrât-ı mühimme-i siyasiyeleri bütün Avrupaca musaddak olup lisan-ı âli-i siyasetin her zaman nakil ve mehâfil-i diplomatikriyeye isâl eylediği vechile hey'et-i ictimâ'iye-i milliyemize ta'alîk eden her dakika-i hikemiyeyi dahi dûr-bînâne ve müşikâfâne hall ü hasm eyledikleri netâyic-i fi'liye-i hâzîra ile müsbet bulunmuş olmağla hâmi-i sulh u müsâlemet terkîb-i güzin-i âlisi hakkâ ki, kendilerine unvan-ı hâs olmuşdur.

Zübde-i sıfât-ı mekârim-âyât-ı mülkdâr-ı efhamîleri ve hulâsa-i icraât-ı mehâsin-gâyât-ı hükümdâr-ı ekremîleri nazar-ı şukr ü mahmidet ve lisan-ı sîdîk u ubûdiyetle tîrâz-ı levh-i vicdan-ı cihaniyân olan şehrîyâr-ı Faruk-sîret ve tacdâr-ı Haydar-haslet efendimiz hazretleri şan-ı azamet ve şeref-i bî-pâyân-ı şevketleriyle hayru'n-nâs ve mahbûbî'n-nâsındırlar. Metbû' ile tâbi' arasındaki râbita-i kaviyye-i maddiye ve maneviye mukteziyât-ı münîfesince vücûd-ı behbûd-ı mülükâneleri nur-ı ebsâr-ı ümmet ve nefş-i akdes-i hümâyûnları timsal-ı kudsî-i rahm ü şefkat olmağla beraber efrâd-ı sâdîka-i Osmaniyyeleri haklarında râyegân buyurdukları âsâr-ı muhabbet bizler için aymü'l-

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

hayat-ı ebedî ve eda-yı hakk-ı şükranından aciz kaldığımız eltâf u inâyât-ı âliye-i cenâb-ı cihanbânileriyle külüb ve ef'ide-i memlûkânemizde cevelân eden hissiyât-ı müctemi'a-i sidk u ubûdiyet dahi cümleizi daima vâyedâr-ı i'tilâ eyleyen bir feyz-i sermedi olup bütün erbâb-ı dikkat ve hamiyeti azamet-i ihsâsâtına hayran ve ashâb-ı vicdan ü iz'âni fer ü tâb-ı tecelliyyâtına karşı engüst ber-dehân bırakın şu münasebet-i mütekâbile-i ictimâ'iye zât-ı şevket-simât-ı cenâb-ı Hilâfet-penâhilerine bir ihsan-ı ilâhî ve teba'a-i mes'ûdelerinin tamamîyet-i refah u saâdetlerinin yegâne istinâdgâhıdır. Onun içindir ki, kalbleri hissiyât-ı sadakatkârâne, gönülleri inkişâfât-ı ubûdiyet-mendâne ile meşhûn ve müfârik-ı mefharet ü meserreti envâr-ı neşât ü insibât ile rû-nümûn olan Osmanlılar en sevgili, en muhterem, en muazzez Padişahları olan şevketli Gazi Büyük ABDÜLHAMİD HÂN-I SÂNÎ efendimiz hazretlerinin yirmi beşinci sene-i devriye-i cülbisiyelerine şeref-i tesadüf eden bu rûz-ı meymenet-efrîzu id-i ekber-i millî add ile takdis eder ve zill-i zalil-i mekârim-delil-i gitî-sitânilerinde emsali a'yâd-ı celileyi idrak ile hurrem ü kâmrân olmaları ed'iye-i hayriyesiyle mübarek ve mukaddes rikâb-ı cihaftâb-ı veliyy-i nimet-i a'zamîlerine te'yîd-i râbita-i sadakat ve teşyîd-i hissiyât-ı ubûdiyete cûr'et eylerler.

[5] Tahdîs-i Nimet ve Tebyîn-i Hakikat

Tarih-i Cülüs-ı Meyâmin-Me'nûs-ı Hazret-i Hilâfet-penâhî

11 Şabanü'l-mükerrem 1293 - 19 Ağustos 1292

[6] Cumâdelüla 1318 - 19 Ağustos 1316

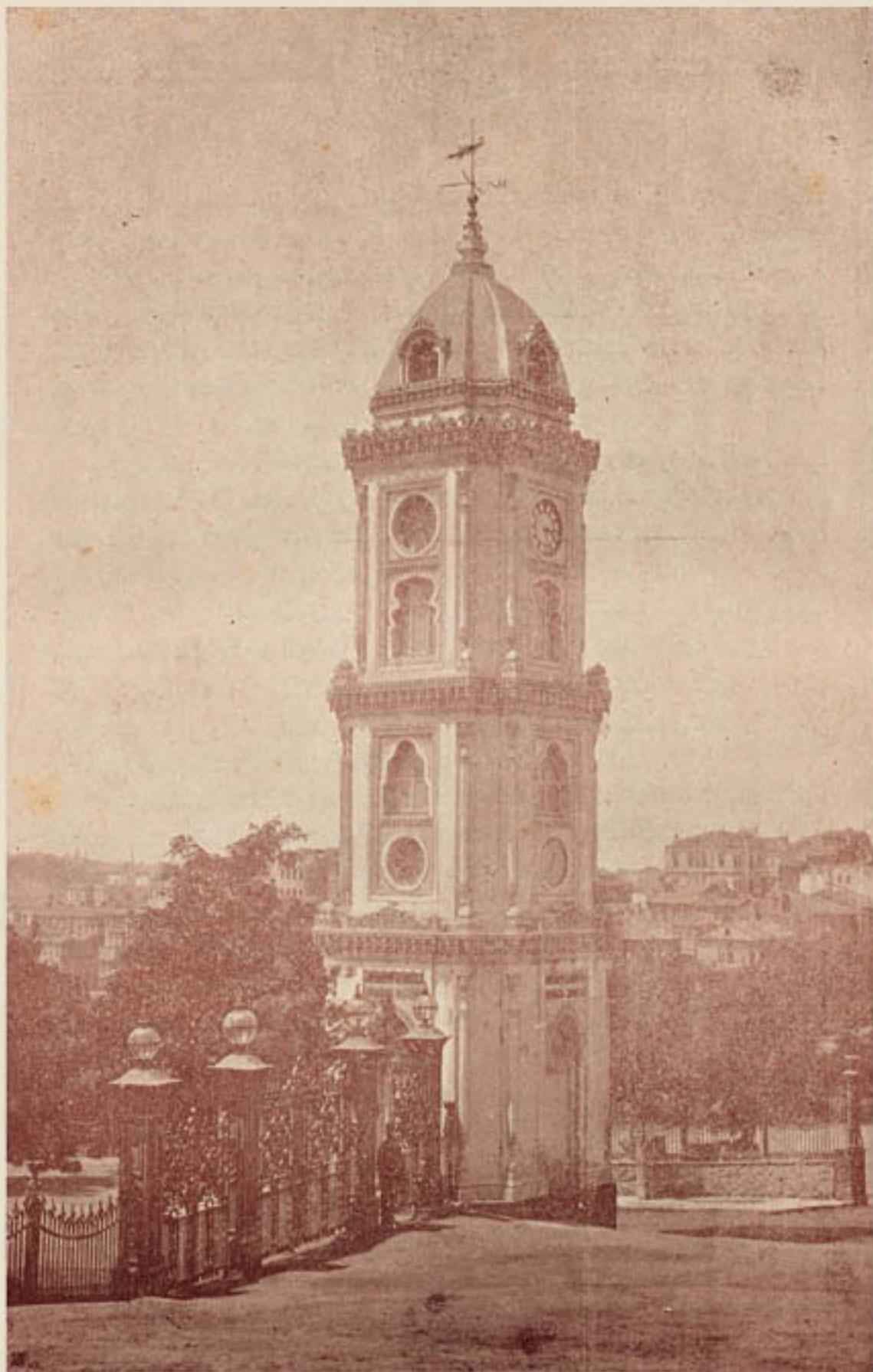
Yirmi Beşinci Devr-i Senevî-i Mübareki

Bugün bi-iznihî teala mebde'-i saâdet-i İslâmiyân ve evvel-i eyyâm-i refah-i Osmaniyân olan cülüs-ı meymenet-me'nûs-ı cenâb-ı şehriyâr-ı a'zamının yirmi beşinci devr-i senevî-i mukaddesine mütesâdif bir yevm-i muazzam u mükerrem olmağla yirmi beş seneden beri mahzâ ikdâmât-ı celile ve himemât-ı cezile-i hazret-i tacdâr-ı ekremî ile menassa-ârâ-yı husûl ve devlet ü milletin hayat-ı hususiye ve siyasiyesine feyz-bahş-ı şümûl olup hâtıra-i sigâr u kibârda bir mevkî'-i muhterem ve ibcâl tutan muvaffakiyât-ı mütevâliye ve terakkîyat-ı mâziye ve hâliyeyi derpiş-i nazâr-ı şükran edenlerin, zîr-i destân-ı hümâyûnlarının te'mîn-i rahat ü selâmeti ve Memâlik-i Mahrûsetü'l-Mesâlik-i Şâhanelerinin izdiyâd-ı servet ü ma'mûriyeti emrinde rehber-i icrâât-ı mülükâneleri bulunan âmâl-i mekârim-i şâhînşâhî cenâb-ı veli-nimet-i efhamîlerinin azamet-i hârika-i muhassenâti ve onun tevlîd eylediği mehâsin-i mahsûse-i mazhariyâtı karşısında lâl olmamaları kâbil değildir.

Çünkü zât-ı ma'âli-sifât-ı hazret-i Padişahî bi'l-irs ve'l-istihkâk pîrâye-bahş-ı dîhîn-i sultanat oldukları zaman ulviyet-nişân-ı hüsrevânide min indillah dest-i ma'âli-peyvest-i mülükânelere mevdû' bulunan memâlik-i fesihalarında pek çok İslâhât ve tensîkât-ı mühimme icrası lüzumunu müşâhede buyurmuşlar ve din ü devletin üssü'l-esas-ı miknet ü satveti olan cihât-ı saire-i mülkiyece dahi ta'dilât-ı âcile ifasını nazâr-ı mehâmeser-i cenâb-ı mülkdârîlerinden dûr buyurmadıklarından tevfikât-ı Samedâniye'ye ve ruhaniyet-i seniyye-i Nebeviye'ye müsteniden ve mütevessilen emr-i ehemm-i hükûmete besmele-keş-ı müsâra'at olmuşlardı. Fakat bütün bu İslâhât ve ta'dilâtın aid olduğu cihât ve şu'abât pek vâsi' bir mikyas üzerinde müesses olup Hükûmet-i Seniyyelerinin izdiyâd-ı şan u şerefi ve Devlet-i Aliyye-i Osmaniyelerinin muvâzene-i siyasiye-i düveliyedeki mevkî'-i âlü'l-âlini tâhkîm ve mertebe-i bülend-i nüfuzunu tamamen vîkâye ve takvim için evvel emirde cünûd-ı muzaffere-i şâhaneleri tensîkâtına atf-ı nigâh-ı ehemmiyet buyurarak fîkr-i askerî meziyet-i celîlesini efrâd-ı müslime-i Osmaniye'ye şâmil kılmışlar ve Osmanlı milleti gibi bidâyet-i teessüsünden beri asker yaşamış bir hey'et-i ictimâ'i yelenin ser-kumandan-ı Haydar-şî'ârı buhunduklarını yüz binlerce esliha-i cedîde ve efvâh-ı nâriye tedârüküyle isbat ederek yirmi beş sene evvel mevcudu beş yüz bine varamayan ordu-yı hümâyûnlarını üç misline, yani bir buçuk milyona iblâغا muvaffakiyetle şâ'sa'a-i satvet ve şan ü şevket-i saltanatı Düvel-i Muazzama-i askeriyyenin enzâr-ı takdir ve istihsâni önünde tecessüm etdirmiştir.

[6] Yıldız Sarayı - şevket-shhod-yı dist

[7] Yıldız Sarayı-ı seyket-ihtivâ-yı âlisi civar-ı mes'adet-nizârında bulunan
Hamidiye Saat Kulesi

[8] Füyüzât-ı kâmile-i cenâb-ı cihanbâni âlem-i askerî-i Osmani'de me'mûl edilen semerât-ı müfideyi hâsîl etmekde oladursun, diğer cihetden dahi makam-ı celil-i Hilâfet' e mevdû' olan vezâif-i müibeccele-i adalet umûr-ı mühimmesinin ve ruh-ı diyanet ü şerî'at ve mağz-ı cism-i devlet ü millet olup kâfil-i namus-ı ümem ve hâris-i intizâm-ı âlem evsâf-ı güzidesiyle padişahân-ı İslâm'ı tebcile hâdim bulunan temşiyet-i mesâlih-i ibâd vecâib-i mukaddesesinin harfiyen tatbik-i muamelâti teyessür-nûmâ-yı husûl olmuş ve umûr-ı adliye-i devletin saye-i ma'dilet-vâye-i hazret-i Hilâfet-penâhîde kesb etdiği şekl-i intizâm hüsn-i idare-i âlem ve te'min-i temeddün-i ümem için sâ'i olarak te'lif-i kitab-ı hükûmet etdik iddiasında bulunan Avrupalıları bile dembeste ve hayran bırakmıştır.

Bu iki kuvvetü'z-zahr-ı sultanat müşkilât-ı ciddiye içinde bulunduğu ma'lum olan umûr-ı maliye üzerinde bittab' bir hüsn-i te'sir hâsîl etmekle beraber itibar-ı dâhilî ve harici-î devletin tamamî-i vikâyesi kazîyye-i mu'tenâ-bihâsına ma'tûf olan efkâr-ı münevvere-i cenâb-ı zillullahî alhvâl-i iktisadiye-i memleketin tanzîmine aid kâffe-i tedâbir-ı müessire ve vesâil-i muhassalayı birer birer işaret buyurarak uhde-i devlete edası tahmil edilen düyûn-ı kesirenin imha ve itfâsi için dâyînlerimizin mücib-i şûkr ü mahmideti olacak suretde bir düyûn-ı umumiye dairesi teşkil ve bu tedbir-ı celil ile vakar u haysiyet-i hükûmet hakkâ ki, te'min ve her tarafından tebcil olunup umûr-ı nâfi'anın sür'at-ı intîşârı maksad-ı ma'âli-mersadiyla dahi turuk u ma'âbir inşası ve şebeke-i hadîdiye ihdâsı ve sefâin ve münâkalât-ı ticariyenin teksiri ve ziraat ü filâhatın terakkisi ve numune çiflikleriyle tarlaları, ziraat bankaları, mektepleri ve haralar te'sisi ve şîmendiferlerimizin memâlik-i garbiyeye ilsâkî mühimme-i medeniyesi tamamen muvaffakiyet-pezir olmuşdur.

Zamîr-i pâk-ı hazret-i Hilâfet-penâhî nazargâh-ı dakâyîk-iktinâh-ı hümâyûnları önünde gitdikçe te'âli eden şu mecmû'-ı mesâ'inin şu'a'-i zer-endûd ma'rifetîyle pîrâyedâr-ı kemâl olması ümniyyesiyle münevver ve zât-ı melâik-simâât-ı cenâb-ı şevket-penâhî hem ma'ârifî sever ve hem de kalem-rev-i hükümdarîlerini bu neyyir-i tâbân-ı insaniyetle müstenir görmek isteyip neşr u ta'lîmine aid her türlü icraât-ı fi'liyeden hazzeder bir şehriyâr-ı Aristo-tedbir ve bir tacdâr-ı hikmet-semîr olmaları haysiyet-i nâdiyesiyle Memâlik-i Şahanelerinin iki hâneli bir köyüne varincaya kadar her kûşe ve buçagında bir mekteb te'sisini emr u ferman buyurmuşlar ve tahsisât-ı seniyyelerinden ihsan buyurdukları mebâliğ-i külliye ve vâridât-ı devletden ifrâz edilen hisse-i ma'ârifle işbu ümniyye-i hayriye-i şahanelerine de muvaffak bi'l-hayr buyurularak az zaman içinde ümmetin ruh u vicdanını nur-ı Hûdâ-yı ma'rifetle ihyaya bezl-i makderet eylemişlerdir.

İşte şu yirmi beş sene-i meş'ûde zarfında şu'abât-ı umûr-ı devletde rû-nûmûn olan feyz-i kerîm-i terakkî böyle bir rûz-ı meş'adet-efrûz-ı gîfi-sitânîde birer birer yâd ü tezkâr edilerek nâiliyetiyle cümlemizi derecât-ı saâdet ü refahiyetin nokta-i müntehâsına isâl eyleyen bunca inâyât-ı seniyye-i mülükânelerini tahdis ü takdîs etmek zimmet-i ubûdiyet ve farîza-i rikkîyet olmakla füzûnî-i ömr ü ikbâl ve tezâyûd-ı şan ü şükûh ü iclâl velî-nimet-i a'zamîleri zîver-i zebân-ı sadakat ve zînet-i cenân-ı muhâlesat edilerek avn-i Hak'la Tebriknâme-î Millî'nin ve muvaffakiyât-ı câmi'a-i cenâb-ı Hilâfet-penâhînin tahrîr ü tertibine cûr'et eyledik.

[9] EFKÂR-I HAYRİYE-İ DİNİYE

Kitab-ı müstetâb-ı Hilâfet'in fasl-ı evvel-i mübâhâti, sernâme-i kudsî-meâl-i diyanet ve dîbâce-i feyz-i şîtimâl-i şerî'at halife-i rûy-ı zemin ve vekil-i Resûl-i Emin efendimiz hazretleri min-indillah ve bi'l-îrs-i ve'l-istihkâk bütün âlem-i İslâm'ın tacdâr-ı ulviyet-şî'âri ve şehriyâr-ı mekremet-âsârı oldukları gibi salâbet-i dîniye ile muttasif ve zühd ü takva ile mütehallik ve me'mûr bulunduklarından şerî' güzin-i Ahmedî ve din-i mü'bîn-i Muhammedî'nin hâris-i yegâne-i mukaddesi ve nigehbân-ı âli-fitrat ve muazzezidirler. Fitrat-ı dîniye vücud-ı âlem-sûd-ı Hilâfet-penâhilerinin rûhu'l-emîn-i ilhamkarını olduğu cihetle efkâr-ı münevverâ-i Hûdâ-pesendânelerinin en ziyade ehemmiyetle taalluk etdiği madde diyanet-i kübrâ-yı Seyyidü'l-Enbiyâ'nın tebcîl ü tekrimî ve şerî'at-ı garrâ-yı Mustafa'nın her vechile ta'zîmidir. İşte neyyir-i âmâl-i mülükânelerin bütün aktâr-ı İslâm'ı müstenir-i füyûz-ı hüsrevâneleri kilmakda gösterdiği havârik-ı muvaffakiyât ve çâr-küşe-i âlemden nûmâyân olan i'câz-ı tecelliyyât-ı hümâyûnları vazife-i mukaddese-i Hilâfet'i mülhem min-indillah olarak hüsn-i suretle ifa ve kâffe-i ibâd-ı müslimeye aid hususât-ı dîniyeyi kemâ hiye hâkkuhâ icra buyurmalarından neş'et etmekdedir. Zât-ı melâik-sifât-ı zillullahî bu vazife-i kudsîyeyi o kadar büyük bir muvaffakiyetle ifa buyurmadadırlar ki, bu şeref-i cihan-kıymet selâtin-i sâlifeden hemen hiçbirine nasib olmamışdır. Eslâf-ı güzin-i Hilâfet-penâhileri kendi zamanlarında birer camî'-i şerîf binasıyla iktifâ ederek müessesât-ı saire-i dîniye ashâb-ı hayr u hasenât tarafılarından inşa edilirken halife-i Sîddîk-sîret ve emîru'l-mü'minîn-i Faruk-haslet efendimiz hazretleri nâm-ı nâmî-i şehînşâh-ı a'zamîlerine nisbetle bir camî'-i şerîf vücuda getirdikleri gibi masârif-i umumiyesi ceyb-i hümâyûn-ı mülükânelerinden tesviye buyurularak Anadolu'da, Rumeli'de, Arabistan'da cevâmi' ve mesâcid-i şerîfe ve tekâyâ vü zevâyâ-yı münîfe ihyâ ve evliya-yı kirâm-ı ilâhiye olan fart-ı hürmetlerini merâkîd ü makamât-ı muhteremeyi ta'mîr ü tecdîd suretiyle isbat ü i'lâ buyurmuşlardır.

O ne büyük mazhariyet-i ulviye ve muvaffakiyet-i celile-i diyanet-perverânedir ki, emîru'l-mü'minîn ve imamî'l-müslîmîn sıfat-ı fâhire-i mübeccelesiyle zînet-bahş-ı erîke-i saltanat oldukları rûz-ı behçet-efrûz-ı mülükâneden itibaren mübarek ve mukaddes fîkr-i zerîn-i mülhemiyet-karîn-i Padişâhîleri bilâd u emsâr-ı cihanda bulunan efrâd-ı İslâmiye'nin nûsah-ı celile-i Kur'âniye'yi tedâruk hususunda uğradıkları müşkilâti derpiş-ı itibar eyleyerek evsâf ü şerâit-ı şerîyyeyi hâiz olan vesâit-i ihtirâmiye ile külli mesâhîf-i şerîfe tab' ve meccânen tevzî' suretiyle revân-ı pak-i hazret-i Resûlullah'ı mesrûr ve kuliüb-ı enbiyâ ve ef'ide-i evliya-yı izâmi ve milyonlarca İslâm'ı şâd ü ma'mûr eylemişler ve kîta'ât-ı sairede bulunan muvahhidine dahi peyderpey irsâl olunarak âvâze-i şan ü nebâhet-i İslâmiye'yi bütün dünyaya erişdirmişlerdir. Vâlid-i mâcid-i hazret-i gîti-sitânileri cennet-mekân Sultan Abdülmecid Han hazretleri şebeke-i münevverâ-i Ahmed-i muhtarî ve Mekke-i Mûkerreme'de Beyt-i Muazzam-ı kudsîyet-âsârı tecdîd suretiyle imarına muvaffakiyetle manevî bir mijde-i ilâhi ile şâdgâm buyuruldukları gibi ferzend-i necîb ü âlisi olan şehriyâr-ı sütûde-şî'âr efendimiz hazretleri dahi peder-i vâlâ-gûher-i cenâb-ı cihanbânîlerinin eser-i celîl-i mekârim-delîl-i tacârânesini bi't-

tevsî' makamât-ı muazzama-i mezküreyi [12] tezyîn eyledikden başka nefs-i Mekke'de huccâc-ı kirâm için mükemmel bir misafirhâne ve son derecede muntazam bir hastahâne inşasına ve züvvârın def-ı ihtiyacâti maksad-ı hayr-mersadiyla belde-i mukaddeseye sular icrasına ve medâris-i mevcudenin ta'miriyle tedrisâtda husûl-i intizâm ümmiyye-i âliyesine binâen bol bol vazifeler ta'yinine emr u ferman-ı ma'âli-beyân-ı şevket-penâhileri erzân buyurulmuş ve te'min-i sihhat ü selâmet-i İslâm için dahi Cidde'de bir tahaffuzhâne bina etdirerek nezd-i ilâhîde me'cûr ve ind-i Peygamberîde meşkûr olmuşlardır.

Büyüklik fitri olursa omun icrââtında görülen silsile-i muvaffakiyet dahi büykiye büykiye vâsil-ı hadd-i kemâl olur. İşte zamîr-i ilham-semîr-i mülükâne dahi bu nev' âsâr-ı azamet ve meâsir-i hayriyete cilvegâh olduğundan kitâ'a-i mübareke-i Hicaziye'de husûlü müyesser olan muvaffakiyât-ı seniyyeleri bir şâ'sâ'a-i müebbede-i medeniyetle vâyedâr-ı incilâ ve kitâ'a-i mezkûrenin bütün enzâr-ı İslâmiyânda derkâr olan ehemmiyet-i azimesinin makam-ı Hilâfet-i Muazzama'da hâiz olduğu şeref ü itibarı daha ziyâde makrûn-ı i'tilâ etmek niyet-i pür-meymenet-i dindârânesiyle Şam'dan bed' ile bir şu'besi Batha'ya ve diğer şu'besi Yesrib'e müntehî olmak üzere bir şimendifer te'sis ve telgraf hatları rekzi teşebbüsât-ı celilesiyle uluvv-i mertebet ve sümüvv-i menzilet-i şahanelerini cihan-ı medeniyet ve âlem-i İslâmiyet'e tasdik etdirerek avâtif u inayât-ı âliye-i cenâb-ı mülküdârîlerinin ne derecede kerim olduğu tezâhür eylemiş ve ahd-i ma'âli-vefd-i mülükânelerinâmme-i muvahhidin için envâ'-i tebşîrât-ı Sübâhiye ile mâli bir devr-i feyzâ feyz-i terakkî olduğu hakikati anlaşılmışdır.

Teberru'ât ve teberrükât-ı seniyyeye hadd ü pâyân tasavvur olunamaz. Dünyanın herhangi ikliminde olursa olsun diyanet-i İslâmiye'ye dair bir müessese vücuda getirilecek olursa omun en muhteşem, en latif, en nazâr-rübâ zîneti mutlaka a'tâf-ı mehâmid-ittisâf-ı cenâb-ı veli-nimet-i a'zamîden biridir. Osmanlı mektepleri tedrisât-ı diniyede son derecede müterakkî olup etfâl ve şübbân-ı memleket feyz-i İslâm ile büyüp neşr-i nur etmekdedir. Sit-i akdes-i Hilâfet-penâhileri o rütbe rûz-ı efzûn olmuşdur ki, asr-ı diyanet-hasır-ı tacdârîlerinde ekâbir ve şürefâ-yı İslâmiye'nin cümlesi ve en uzak memleketlerde bulunan serkârân-ı muvahhidin atebe-i felek-mertebe-i takva-penâhlarına ayrı ayrı arz-ı ta'zîmât ederek himayet-i maddiye ve ruhaniyelerini isti'tâf eylemişlerdir. Teba'a-i sâdika-i şahaneleri bu himayet-i âliyeyi bi-hakkın takdir ile hayat-ı mülk-i dünya ve sermaye-i necât-ı ahiret bildiklerinden şu vesile-i tahattur ile üzerimize farz-ı ayn olan dua-yı hayriyet-intimâ-yı cenâb-ı cihanbânîleriyle bir daha tezyîn-i lisan ü cenâb etmeğe müsâra'at ve saye-i merâhim-vâye-i mukaddesânelerinin ilâ yevmi't-tenâdd firak-ı mes'ûdânemizde ber-devam olması niyâzîna mübâderet eyleriz.

*Sen ilâhî nur-ı hakk-ı hazret-i muhtar için
Padışah-ı a'zam-ı İslâm'ı şâd et daima
Ahdini pür-feyz edip zill-i zalîlinde hemân
Mülkümü âbâd kil her dem budur bizden dua*

[10] Kudüs-i Şerif'de Mescid-i Aksâ'ya cânib-i celîlü'l-menâkib-i hazret-i Hilâfet-penâh-i a'zamîden ihdâ buyurulan avize

[11] Âsâr-ı seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhîden Selanik'de Hamidiye Çeşme-i dilârâsı

[13] Efkâr-ı hayriye ve diniye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiyi enzâr-ı şükr
ü mahmidetde bi-hakkın isbata medâr olan ve cülûs-ı hümâyûn-ı
mes'adet-makrûn-ı hazret-i zîllullahîlerinden beri Hazine-i Hâssa-i
Şahane vâridâtından ihsan buyurulan mebâliğ ile vûcûda gelen
hayrât ü müberrât-ı seniyyeden bir kışmını nâtîk cedvel

- Beyrut Vilâyeti'nde Balaban karyesinde Hazret-i Ömer radiyallahu teâlâ anh efendimiz hazretlerinin inşa buyurdukları camî-i şerîfin hey'et-i asliyesi üzerine ta'miri
- Basra Vilâyeti'nde aşere-i mübeşşereden seyyidünâ Zeyd ve Talha ve ashâb-ı kirâmdan Enes bin Malik hazerâtının merâkîd-i münevverelerinin ve ittisâllerinde bulunan camî-i şerîfin ta'miri
- İnebolu'da muhterik olup inşa ve tevsi' olunan camî-i şerîf ile medresenin inşa ve tefrişi
- Hazret-i Halid radiyallahu anhü'l-vâhid türbe-i şerîfesi civarında Şah Sultan Dergâh-ı Şerîfi'nin müceddeden ta'miri
- İzmid Sancağı'nda Sofa karyesindeki camî-i şerîfin ikmâlen inşası
- Çatalca Sancağı'nda Kelevri ve Kılınçlı karyelerinde cevâmi-i şerîfe ile mektebler inşası
- Hocabey'de İslâm mezarlığının duvarlarıyla mescid-i şerîf inşası
- Yakacık Dergâh-ı Şerîfi'nin inşası
- Köstence'de vâki' camî-i şerîfin inşası
- Kosova Vilâyeti'nde Frizovik Kasabası'nda camî-i şerîfin inşası
- Haleb'de Caber Kal'ası pişgâhında medfunecdâd-ı ma'âli-nijâd-ı hazret-i Hilâfet-penâhiden Süleyman Şah hazretlerinin türbe-i şerîfeleri [tamiri]
- İpsala'da cennet-mekân Sultan Murad Han-ı Sânî hazretleri camî-i şerîflerinin ta'miri
- Çorlu dâhilinde Türbedere karyesinde ve Aydın Vilâyeti'nde Meşhed karyesindeki cevâmi-i şerîfe inşası
- Üsküdar'da Doğancılar'da Süleyman Paşa Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Silivrikapısı haricinde Seyyid Nizameddin hazretlerinin türbe-i şerîfesiyle dergâh-ı münîfînin ta'miri
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Menbic Kasabası'nda camî-i şerîf
- Rodos Ceziresi'nde Felane ve Çayır ve Arnata karyelerinde inşa olunan Hamidiye, Tîr-i Müjgân, Ertuğrul Camî-i Şerîfleri
- Bolvadin Kasabası'nda Kıbrîs nâm mahalde inşa olunan mekteb ile camî-i şerîf
- Mekke-i Müktereme harem-i şerîfinin zâirât-ı nisâya mahsus olan mahalline vaz' olunmak üzere kafesler imali

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

- Haleb'de Cebel-i Îs'da medfun Îs ve Şeyh Süleyman ve Cüneyd-i Bağdadî ve Seyyid Ali Dede ve Şeyh Uekyll-i Menbicî ve Yüzgec hazerâtı türbe-i şerifeleriyle müştemilâtının inşası
- Medine-i Münnevvere Mahkeme-i Şer'iyyesi'nin inşası
- Edirne Vilâyeti dâhilinde İpsala ve Çorlu ve Baba-yı Atik Kazalarındaki karyelerde yirmi iki bâb camî-i şerif
- Alemdağ'ında camî-i şerif ile mekteb
- Unkapâni'nda Yeşiltulumba'da Szazeli Dergâh-ı Şerifi
- Ammare Sancağı'nda gavs-ı a'zam Seyyid Ahmed er-Rufâî hazretleri türbe-i şerifiyle müştemilâti

[14] Kâffe-i masârifî taraf-ı eşref-i cenâb-ı Hilâfet-penâhîden inâyet ü ihsan buyurulup Şam-ı şerifinden hittâ-i mübareke-i Hicaziye'ye ve Yemen Vilâyet-i Celîlesi'ne temidî edilmekde bulunan telgraf hattının mebde'inde rezk olunacak sütun-ı i'tildâ-nûmânî

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

- Silivrikapısı haricinde Karagöz Dergâh-ı Şerifi'nin inşası
- Edirnekapısı civarında Çakırğa Mahallesi'ndeki dergâh-ı şerif
- Karahisarşahib'de Sultan Divanı hazretleri dergâh ve camî-i şerifi
- Aydın Vilâyeti'nde mahâll-i münâsibede cevâmi-i şerife
- Haleb'de Şeyh Ahmed-i Mecnûni hazretleri türbe-i şerifesiyle bir bâb mekteb ve bir bâb mescid-i şerif
- Şam-ı şerifde Nasûriye nâm mahalde bir camî-i şerif
- Edirne'de Kadırı Dergâh-ı Şerifi'nin inşası
- Gelibolu'da Gazi Süleyman Paşa hazretleri türbe-i şerifesiyle camî-i şerifi ta'mir ve tefrişi
- Prekül Kasabası'nda Sonise Nahiyesi'nde camî-i şerif
- Kayseriye'de medfun Zeynelabidin hazretlerinin nâ-taman kalan türbe-i şerifesinin ikmalen inşası
- Cedd-i emced-i hazret-i Hilâfet-penâhi Ertuğrul Gazi hazretleri harem-i âlileriyle mahdûmları Savcı Bey hazretleri merkad-i münevverlerine vaz' olunacak taş vesaire ve Ayaz Paşa Camî-i Şerifi inşâati ve Erzurum Vilâyeti'nde Bedan Kazası'nda muhacirin-i Çerâkise sâkin bulunan Yillardere karyesinde inşa olunan camî-i şerif ve Edirne Vilâyeti'nde Vize Kazası'ndaki camî-i şerif ve Eskişehir'de Alaaddin-i Selçukî hazretleri camî-i şerifi ta'miri ve Kütahya'da Ana Sultan Türbe-i Şerifesi duvarlarının inşası
- Üsküdar'da Bülbülderesi'nde vâki' Şeyh Camî-i Şerifi'nin ta'miri
- Karahisarşarkî'de cennet-mekân Sultan Mehmed Han hazretleri camî-i şerifiyle medresesi şadırvanlarının inşası
- Sarıgazi Camî-i Şerifi'nin müceddededen inşası
- Kütahya'da vâki' Argun Çelebi Dergâh-ı Şerifi inşâatının ikmâli
- Kerkük'de Şeyh Abdükkadir-i Berzencî hazretleri hankâhının ta'miriyle türbe-i şerifesi pûşide ve mefrûşatının tecdiî
- Çorlu Kazası'nda Karlı karyesinde camî-i şerif ile Üsküdar'da Debbağlar Camî-i Şerifi'nin müceddededen ta'miri
- Midilli'de medfun Şerif Ebu'l-Hasan hazretleri türbe-i şerifesiyle civarındaki diğer zevât-ı kirâm merâkîdinin ta'mirâtı
- Çatalca Sançağı'nda Bahşayış ve İzzedîn ve Sazlibosna ve Papasbergosu karyelerinde dört bâb camî-i şerif ve Haraççı karyesinde bir camî-i şerif
- Edirne'de medfun Hazret-i Sezai Dergâh-ı Şerifi'nin müceddededen inşası
- Aydın Vilâyeti'nde Bergama Kazası'nda bir camî-i şerif
- Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâ-yı âlisi civarında asâkir-i şahane barakaları karşısında camî-i şerif

[15] *Zamîne-i hayrât ü müberrât-i hazret-i Hilâfet-penâhi olan Hicaz Demiryolu mebde'inde inşası muktezâ-jî irâde-i seniyye-i cenâb-i mülükâneden olan namazgâh ittisâlînde inşası emr u ferman buyurulan çeşme*

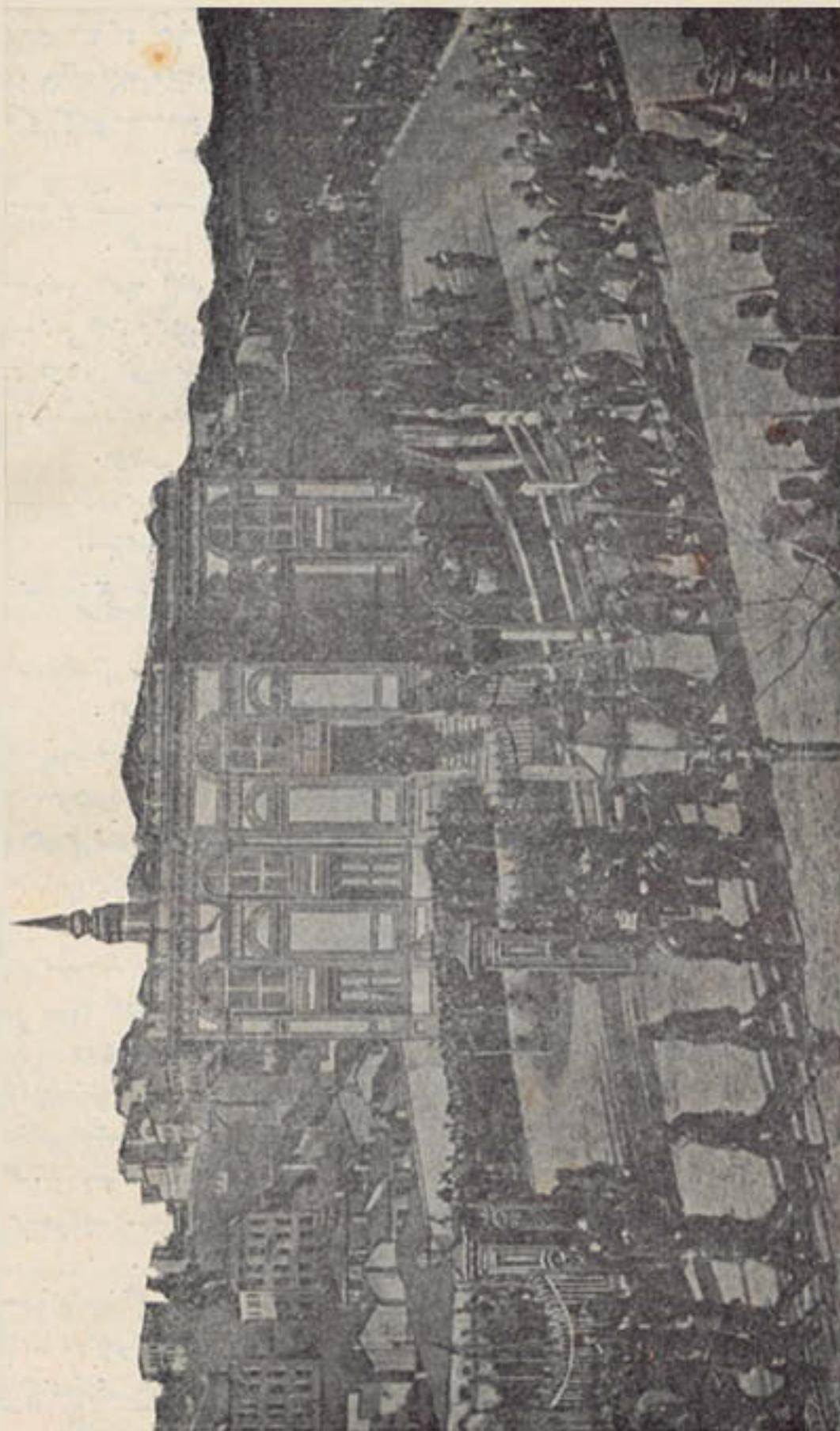
- Yıldız Saray-ı feyz-ihtivâ-yı âlisi civarında Hamidiye Camî-i nur-i lâmi'inin inşası
- Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâ-yı âlisi civarında Orhaniye Camî-i Şerifi
- [16] Bitlis'de tarikat-ı aliyye-i Nakşibendi meşâyihinden Şeyh Mehmed Efendi Hânkâhi
- Yıldız Saray-ı Hümâyûnu civarında inşa olunan Şazeli Dergâh-ı Şerifi
- Çorum'da medfun Sûheyb-î Rûmî hazretlerinin türbe-i şerifelerinin ta'miriyle ittisâlînde camî-i şerîf inşası

- Fatih'de Sofular Dergâh-ı Şerifi dairesinin müceddededen ta'miri
- Üsküdar'da Debbâglar Camî-i Şerifi'nin müceddededen ta'miri
- Beyrut Vilâyeti'nde Beysan'da Deyr-i Gazale ve Kefir-i Mîsr karyelerindeki cevâmi'-i şerîfîn mücedded suretiyle ta'miri
- Manastır Vilâyeti'nde Debre-i Bâlâ'da Şeyh Hüseyin Baba Dergâh-ı Şerifi inşaâti
- Çorlu Kazası'nda on bir karyede cevâmi'-i şerîfe inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde Bagile Mukâta'ası'nda bir camî-i şerîf
- Vâlid-i kesîru'l-mehâmid-i hazret-i Padişahî cennet-mekân Sultan Abdülmecid Han hazretlerinin Çankırı Sancağı'nda Çerkeş Kazası'nda Kürd karyesinde inşa-kerdeleri olan camî-i şerîf duvarlarının müceddededen inşası
- Bilecik'de Şeyh Edebali kuddise sırruhu'l-âli hazretlerinin türbe-i şerîfeleri ve Sarıkez'de cennet-mekân Sultan Mehmed Han hazretleri camî-i şerîfi ta'mirâtı ile Gümülcine'de altmış hâneye karîb muhacirîn teşkil eyledikleri karyede bir mescid inşası
- Musul Vilâyeti'nde Cûrmgâh karyesindeki camî-i şerîfin ta'miri
- Eskişehir'de Şeyh Edebali kuddise sırruhu'l-âli hazretleri dergâh-ı şerîfi ta'miriyesi
- Suriye Vilâyeti dâhilinde Lazkiye Sancağı'nda Cebele Kasabası'nda defin-i hâk-i itîrnâk olan Sultan İbrahim Edhem hazretlerinin merkad-i saâdetleri üzerindeki kubbenin perdeleri ile sandukaları üzerine mevzi'i pûşide vesairenin i'mâl ve tecdidi
- Selanik'de Ahmed Subaşı Mahallesi'nde İlyas Efendi Hânkâh-ı Şerifi'nin müceddededen inşa ve tefrişi
- Haleb haricinde seyyidü's-şühedâ İmam Hüseyin radîyallahu anh efendimiz hazretlerinin meşhed-i mübareklerinin ta'miri
- Müessim-i bünyân-ı Saltanat-ı Osmaniye firdevs-âşiyân Gazi Sultan Osman Han hazretlerinin ilk hufbe-i istiklâlini okutdurmuş oldukları Karacahisar'da olup münâderis olan camî-i şerîfin müceddededen inşasıyla tezyini ve civarına on beş bâb hâne inşası
- Musul Vilâyeti'nde Salâhiye'de bir bâb camî ile bir bâb tekke ve medresenin ta'miri
- Kerkük'de defin-i hâk-i itîrnâk olan Abdülkadir-i Berzencî hazretlerinin türbe-i şerîfesiyle medreseye mahsus odaların ve sebil-i sairenin inşası
- Musul Vilâyeti'nde Zubec karyesinde camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Musul Vilâyeti'nde Salâhiye Kazası'nda Zengibâd ve Karatepe Mukâta'alarında bir camî-i şerîf ile iki mektebin inşası
- Kırkkilise Sancağı'nda Tîrnova Kasabası'nda bir camî-i şerîf ile bir mekteb inşası
- Hayrabolu Kazası'nda Şeyh Ahmed Sarban-ı Veli hazretleri türbe-i şerîfeleri ile ittisâlindeki mescid ve dergâh-ı şerîfin ta'miri
- Necef-i eşrefde İmam Ali kerremallahu teâlâ vechehû hazretleri sahn-ı şerîflerindeki camî-i şerîfin ta'miri
- Beyrut Vilâyeti'nde Beysan karyesinde Hazret-i Ömer radîyallahu teâlâ anh efendimizin inşa buyurdukları camî-i şerîfin ta'miri

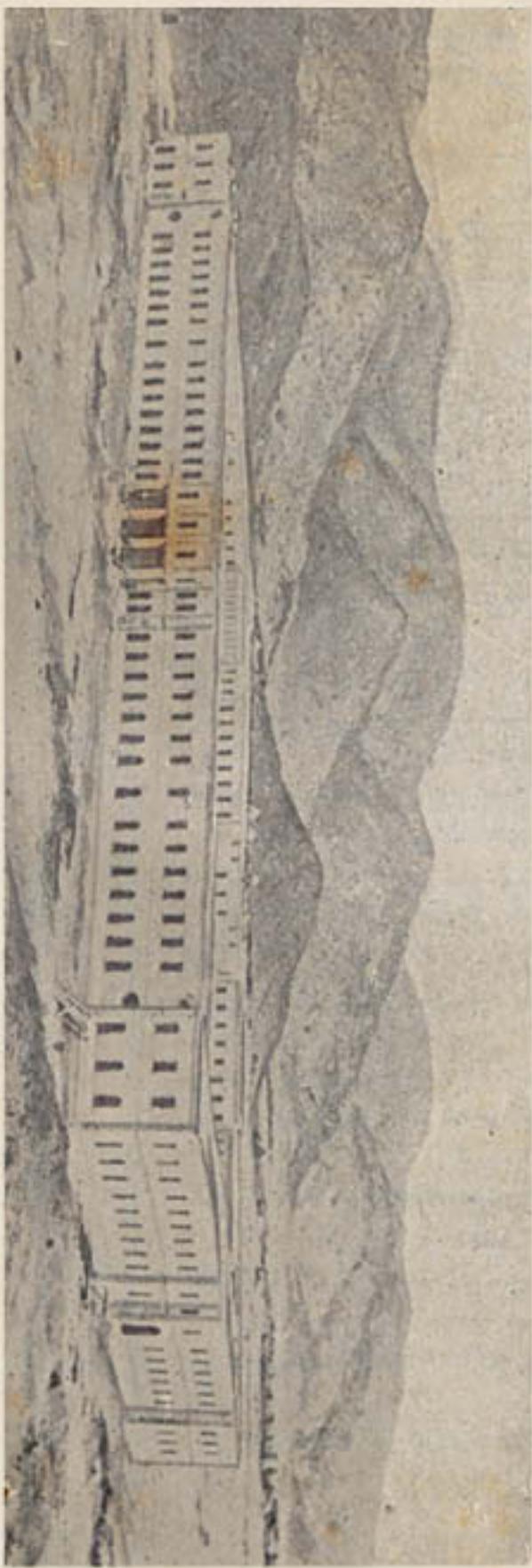
- Şam'da Camî-i Şerif-i Emevi civarında medfun Sultan Salahaddin-i Eyyubî hazretleri türbe-i şerîfesinin ta'miri
 - Edirne Vilâyeti'nde İpsala dâhilinde İhsaniye karyesinde bir camî-i şerif ile iki mekteb inşası
 - Aydın Vilâyeti'nde Dikilitaş Nahiyesi'nde bir camî-i şerif minaresiyle mekteb inşası
 - Eskişehir'de Osmaniye karyesinde bir camî-i şerif ile mekteb inşası
 - Gülanber Kazası'nda cennet-mekân Yavuz Sultan Selim Han hazretlerinin inşa buyurdukları camî-i şerif ile medresenin ta'miri
 - Gümülcine'de Burhaneddin karyesinde bir camî-i şerif ile mekteb inşası
 - Edirne Vilâyeti'nde Veliköy, Velimeşe, Kızılıpinar, Türbedere nâmlarındaki karyelerde cevâmi-i şerîfe ile mekteb inşası
 - Akka Sancağı dâhilinde Kayseriye karyesinde bir bâb camî-i şerif
- [17] Aydın Vilâyeti'nde Tulum ve Subaşı karyelerinde birer bâb camî-i şerif ile mekteb inşası
- Silivrikapı civarında Seyyid Nizameddin hazretlerinin inşa ve ta'mir olunan türbe ve dergâh-i şerîfleri tefrişatı
 - Edirne Vilâyeti'nde Firecik Kasabası'nın İhsaniye Mahallesi'nde bir camî-i şerif ile bir mekteb inşası
 - Bağdad'da Azamiye'de defin-i hâk-i itîrnâk İmam-i Azam radiyallahu anh hazretleri merkad-i şerîfleriyle camî-i şerif ve müstemilâtının ta'miri
 - Karamürsel Kazası'nda Suludere nâm karyede camî-i şerif inşası ve Mardin'deki camî-i şerif minaresinin ta'miri
 - Küçükayasofya civarındaki Özbekler Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
 - Eğrikapı haricinde Savaklar Mahallesi'ndeki camî-i şerif ile ittisâlindeki türbe ve şeyh odalarının ta'miri
 - Çorum'da Arif Çelebi Mevlevihânesi'nin ta'miri
 - Bahariye civarında Taşliburun Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
 - Beşiktaş'da Yahya Efendi Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
 - Ravza-i Mutahhara-i Hazret-i Risâlet-penâhiye kanâdîl takdimi
 - Ravza-i Mutahhara-i Hazret-i Nebevî kubbe-i şerîfesiyle hücre-i mu'attara ve ebvâb-i saâdetin boyası ve yaldızlarının tecdidi
 - Taif'de İbn Abbas radiyallahu anh hazretleri merkad-i şerîfleri pûşîdelerinin i'mali
 - Beşiktaş'da Rum Ali Mahallesi'nde Tuz Baba Camî-i Şerifi ta'miri
 - Kasımpaşa'da Doymazdere'de kabri keşfedilen Hüsrev Çelebi merhum şebekesiyle mescidinin inşası
 - Hazret-i Halid radiyallahu anh civarında Şeyh Hasib Efendi Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
 - Kâ'be-i Muazzama derûn-i envâr-i meşhûmunda sukût eden ahcâr-i mübarekenin mahâll-i sâbikasına vaz'i

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

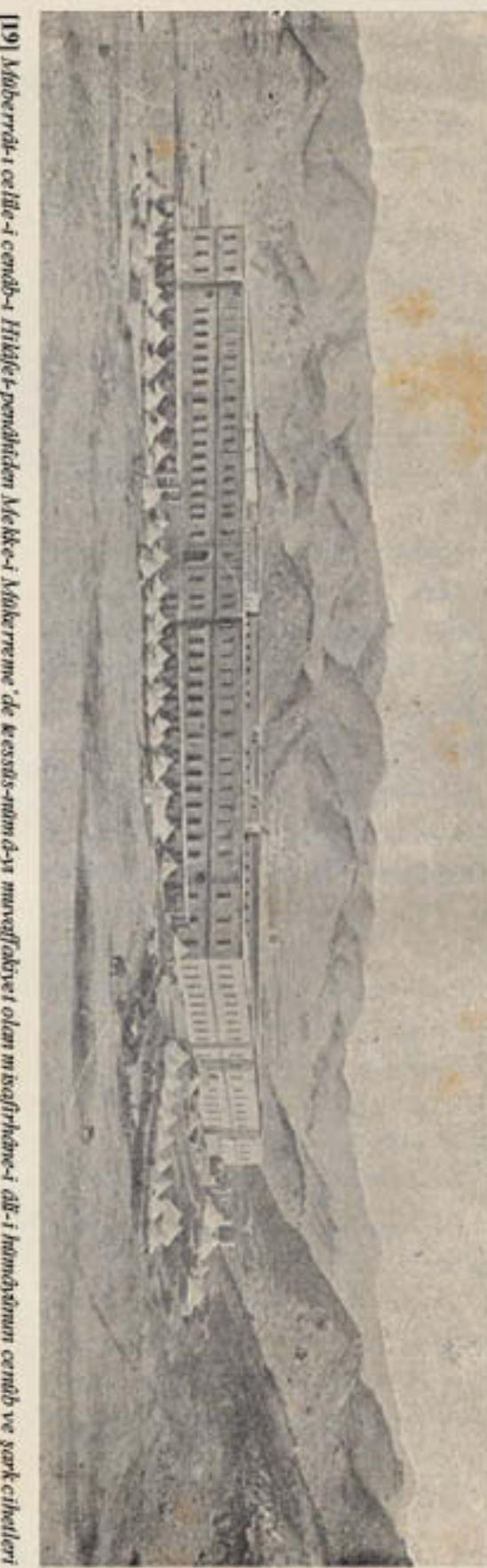
- Yıldız Saray-ı feyz-ihtivâ-yı âlisi civarında inşa olunan Ertuğrul Camî-i Şerifi ile Şazeli Dergâh-ı münnîfinin tefrişâti
- Üsküdar'da Debbâglar Camî-i Şerifi tefrişî
- Musul Vilâyeti'nde Tuzhurmatu Mukâta'ası'nda üç bâb mescid ile mekteb inşası
- Ankara Vilâyeti'nde Akköprü'de Parsbey karyesinde bir camî-i şerif ile bir mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Îpsala dâhilinde inşa olunan cevâmi'-i şerîfînîn tâhkîmi
- Aydin Vilâyeti'nde Hamidiye ve Yeniköy ve Tepeköy ve Meşhed ve Bülbülderesi nâm mahallerde birer bâb camî-i şerif
- Kâğıdhane'de Alibey karyesindeki Şazeli Dergâh-ı Şerifi'nin ta'miri
- Aydin Vilâyeti'nde Seferihisar Kazası'nda İhsaniye karyesinde camî-i şerif inşası
- Adana Vilâyeti'nde Sis Kasabası'nda camî-i şerif
- Yemen Vilâyeti'nde kibâr-ı tâbi'inden Veyselkaranî hazretlerinin türbe-i şerîfesinin ta'miri
- Gelibolu'da Yazıcızâde Mehmed Efendi hazretlerinin hocası Zeynelarab hazretleri türbe-i şerîfesinin ta'miri
- Van Vilâyeti'nde Zeynelabidin hazretlerinin sülâle-i tâhiresinden Şeyh Abdurrahman Gazi hazretleri türbe-i şerîfe ve zâviyesinin ta'miri
- Premedi'de cennet-mekân Sultan Bayezid Han hazretleri camî-i şerîfînîn inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Îpsala'da Sarpdere karyesinde bir camî-i şerif
- Bolu Sancağı'nda Gökçesu Nahîyesi'nde Kilisebükkü karyesinde camî-i şerif
- Bolu Sancağı'nda Gerede Kazası'nda Ovacık karyesindeki camî-i şerîfînîn ta'miri
- Medine-i Münevverî haricinde seyyidiünâ Ali el-Ariz hazretleri mescid-i şerîfelerinin ta'miri ve müşârunileyhin mahdûmumun kabr-i şerîfeler için iki kisvenin i'mali
- Haleb'de Cebel-i Hâs şu'besindeki camî-i şerif ve müştemilâtının inşası
- Akka Sancağı'nda Semih karyesinde camî-i şerif ile mekteb inşası
- Çorlu Kazası'nda Karlı karyesindeki camî-i şerîfînîn tevsi'i ve bir minare ilâvesiyle bir de mekteb inşası
- Kalas'da camî-i şerif inşâati için altı bin frank i'tâsi
- Karahisar'da inşa olunan camî-i şerîfe su isâlesi
- Edirne Vilâyeti'nde Îpsala ve Çorlu ve Baba-yı Atik Kazalarında inşa olunan cevâmi'-i şerîfeye mesâhîf-i şerîfe takdimî
- Haleb Vilâyeti'nde Maarratünnuman Kazası'nda medfun Seyyid [20] Ali el-Harâm hazretleri ahfâd-ı kirâmından es-Seyyid Hasan Vadi Efendi hazretlerinin nefsi Haleb'de vâki' dergâh-ı şerîfînîn ta'miri
- Edirne'de Çoban Ali Efendi hazretleri dergâh-ı şerîfînîn ta'miri
- Kale-i Sultaniye'de Tıflî Camî-i Şerifi'nin inşası

[18] Camii-i mülk-i sultani cemâle-i cemâle-i cenab-i Hidayet-penâhîden Erûgrul Camii'-i Şerifi ile Şâzâ'l Dergâh-i fîyz-ikânahîn

Mecdîir-i muazzam-a-i hâzret-i zîl-hüdâhîden Mekke-i Mâkerremâ' de kessâs-nâmâ-yâ manevfîâkî et olan mîqâfirhâne-i dâ-i hamâdânum şîndî ve garb et bîeleri

[19] Mâkerremâ-i ce ilâ-i cennâb-i Hâzîfe-t-penâhîden Mekke-i Mâkerremâ' de kessâs-nâmâ-yâ manevfîâkî et olan mîqâfirhâne-i dâ-i hamâdânum cennâb ve şarkîheleri

- Şam'da ashâb-ı kirâmdan Bilal-i Habeşi radiyallahu anh efendimiz hazretlerinin merkad-i şerîfi pûşidesi
- Beyrut Vilâyeti'nde Beysan karyesinde Hazret-i Ömer radiyallahu anh efendimiz hazretlerinin inşa buyurdukları camî-i şerîfin ikmâl-i nevâkısı ile tezyinâtı
- Ankara Vilâyeti'nde Altıntaş karyesinde vâki' camî-i şerîfin tevsî'i
- Ammare Sancağı'nda gâvs-ı a'zam Seyyid Ahmed er-Rufâ'i kuddise sirruhu'l-âli hazretleri makam-ı âlileri inşaâti ve amelenin şurbü için su isâlesi
- Çorum'da Alemdar-ı Sâni-i Hazret-i Peygamberi Süheyb-i Rumi hazretleri türbe-i şerîfesiyle camî-i şerîfinin ikmâl-i nevâkısı
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Kızılpinar ve Velimeşe ve Türbedere karyelerinde cevâmi'-i şerîfe inşası
- Lazkiye Sancağı'nda Merkab Kasabası'nda tashih-i din ve itikad eden Nusayriler için kırk bâb mescid-i şerîf inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Türbedere karyesinde camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Musul Vilâyeti'nde Şemamek Mukâta'ası'nda Şenşur ve Küreyhan ve Mahmur karyelerinde birer bâb camî-i şerîf ile birer mekteb inşası
- İstanköy Ceziresi'nde kâin altı bâb cevâmi'-i şerîfenin tecdiden ta'mirleri
- Bitlis Vilâyeti'nde Azran Kazası dâhilinde bir camî-i şerîf ile bir mekteb inşası
- Selanik Vilâyeti'nde Tikveş Kazası'nın merkezi olan Kavadar Kasabası'nda vâki' Evsat Camî-i Şerîfi'nin tevsî'an ve müceddededen inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Baba-ı Atik Kazası'nda Ertuğrul Kazası'ndaki camî-i şerîfin inşası
- Edirne Vilâyeti'nde İpsala ve Baba-ı Atik ve Çorlu Kazalarındaki cevâmi'-i şerîfenin kârgire tahvili
- Hadramut sâdât ve eşrâf ve ahalisine mesâhif-i şerîfe ihdâsı
- Ravza-i Mutahhara-i Hazret-i Risâlet-penâhî için kanâdîl irsâlı
- Selanik Vilâyeti'nde Katrin Kasabası'nda Muharrem Paşa Camî-i Şerîfi'nin tecdiden ta'miri
- Tekfurdağı Sancağı'nda İnecik Nahiyesi'nde camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde Hindiye Kazası merkezi olan Tuveyriç Kasabası'ndaki camî-i şerîf ile mektebin müceddededen inşası
- Sakız'da Hamidiye ve Osmaniye ve Orhaniye camî ve mescid-i şerîflerinin inşaâti
- Bursa'daki Dârülaceze'nin inşaâti
- Bursa Mevlâvihânesi'nin ta'miri
- Kumkapı Nişancası civarında Kazganî Sa'dî Dede kuddise sirruhu'l-âli hazretleri nâmına mensub olarak camî-i şerîf inşası
- Erzurum Vilâyeti'nde Hınıs Kazası'nda Telman ve Göksu Nahiyelerinde birer camî-i şerîf ile ibtidâî ve rüşdi iki mekteb inşası

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

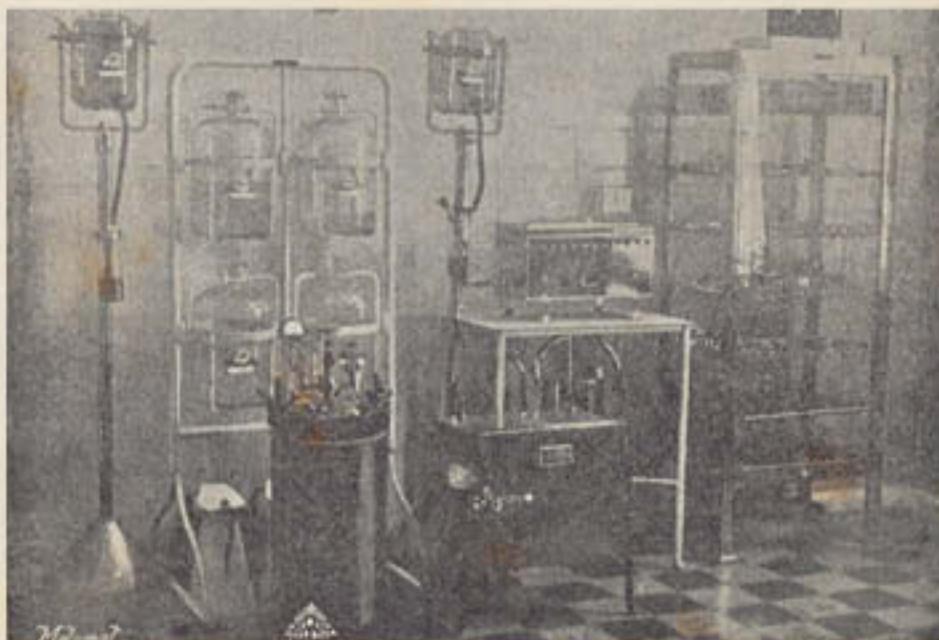
- Ankara Vilâyeti'nde Akköprü dâhilinde Beylikahır nâm karyede camî-i şerif ve mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Malkara'da Balabankoru karyesindeki camî-i şerife minare inşası
- Suriye Vilâyeti'nde Hama Sancağı'nda Akarib ve Yûmn-i Hüseyin karyelerinde birer camî-i şerif ve mekteb inşası
- Genç Sancağı merkezindeki mektebe elli nûsha mesâhif-i şerife ırsâlı
- Beytullahm Kasabası'nda Ömerü'l-Faruk radiyallahu anh efendimiz hazretleri camî-i şerîfinin tevsi'i
- Kocamustafapaşa'da Hazret-i Sünbul Hânkâh-ı Şerifi Şeyhi merhum Rıza Efendi'ye inşa olunan türbenin masârifî
- Göynük'de Akşemseddin ve Emir Sikkîni hazerâtının türbe-i şerifeleriyle ittisâlindeki tekye ve müstemilâtının inşaât ve ta'mirâti ve Gazi Süleyman Paşa Camî-i Şerifi'nin televvün ve tefrişi
- Vâlid-i mâcid-i hazret-i şehriyâri cennet-mekân Sultan Abdülmecid Han hazretleri âsâr-ı mebrûresinden olan İzmir'de vâki' Mevlevî Dergâh-ı Şerifi'nin ta'miri
- [21] İpsala'da vâki' harab çeşme ile mescid-i şerîfin müceddeden inşası
- Cedd-i emced-i hazret-i Hilâfet-penâhî Ertuğrul Gazi hazretleri türbe-i şerifesi tarih taşlarının masârif-i nakliyesi
- Yıldız Saray-ı şevket-ihtivâ-yı âlisi civarında asâkir-i şahane barakaları karşısındaki camî-i şerîfe ta'lîk edilen levha esmâmi
- Özbekler Dergâh-ı Şerifi suyollarının ta'miri
- Hazret-i Halid radiyallahu anhü'l-vâhid civarında Hasib Efendi Dergâh-ı Şerifi tarih taşlarının masârifî
- Hazret-i Halid radiyallahu anhü'l-vâhid civarında Şeyhülislâm Ahmed Esad Efendi Türbesi'nin masârif-i inşaiyesi
- Yahya Efendi Dergâh-ı Şerifi muhafaza duvarlarının masârif-i inşaiyesi
- Sültuce'de cedd-i emced-i hazret-i cihanbâni cennet-mekân Mahmud Han hazretleri camî-i şeriflerinin ikmâl-i ta'mirâti
- Kâğıdhane karyesindeki mektebin ikmâl-i inşaâti
- Medine-i Münevvere harem-i şerîfi için ırsâl olunan kandiller
- Cidde'de sâdât-ı ulviyeden Seyyid Ali hazretleri sandukaları pûşidelerinin masârifî
- Bi'l-cümle mekâtibe ihdâ olunan Kelâm-ı Kadîm nûsah-ı şerifesi
- Üsküdar'da Na'lçacı Halil Efendi Dergâh-ı Şerifi masârif-i ta'miryesi
- Beşiktaş'daki Mekteb-i İbtidâi-i Hamidi'nin masârif-i ta'miryesi
- Taşraya ırsâl buyurulan yedi yüz elli aded mushaf-ı şerif hediyesi
- Belka Sancağı'ndaki mekâtib-i rûşdiye için ırsâl olunan üç yüz nûsha mesâhif-i şerife hediyesi
- İstinye'de kâin dergâh-ı şerîfin masârif-i ta'miryesi

- Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere'de bazı makamât-ı âliyeye takdim olunan kandil bahâsı
- Asâkir-i şahaneye tevzî' olunan *En'âm-ı Şerîf* hediyesi
- Hazret-i Yuşa' Türbesi'nin masârif-ı ta'miriyesi
- Üsküdar'da Hüdayî Mahmud Efendi Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Medine-i Münevvere'ye vakîf buyurulan kütüb-i şerifenin hediyesi
- Mekke-i Mükerreme'ye vakîf buyurulan kütüb-i şerife hediyesiyle masârif-ı nakliyesi
- Mekke-i Mükerreme için musanna^t, müzeyyen karpuz kandiller ihdâsı
- Cânib-i âli-i Hicaz'a vakîf buyurulan kütüb-i şerîfe hediyesi. Kubbe-i Saâdet için alınan eşya bahâsı
- Edirne'de bulunan asâkir-i şahane için *Kelâm-ı Kadîm* hediyesi ve Haleb'deki Camî'-i Kebîr için alınan avize bahâsı
- Fas ahalî-i İslâmiye'sine ırsâl olunan *Kelâm-ı Kadîm* nûsah-ı şerifesi
- Bazı cevâmi^t-i şerîfe ve mahâll-i mübarekeye vakîf buyurulan iki yüz takım cüz'-i şerif ile yüz elli nûsha *Kelâm-ı Kadîm*
- İpsala'da Selimiye ve İhsaniye ve Sarîde ve Koyuntepe ve Kelçavuş karyeleriyle Firecik Kasabası'nın İhsaniye Mahallesi'nde inşa olunan cevâmi^t-i şerîfe ile mekteb-i ibtidâî
- Çorlu dâhilinde Edir karyesinde camî^t-i şerif ile mekteb inşası
- Çatalca Kazası dâhilinde İzzeddin ve Bahşayı^t ve Papasbergos ve Sazlibosna karyelerindeki cevâmi^t-i şerîfe ve mekâtîbin mükemmelen ta'mir ve inşası
- Şam'da şehir kenarında yeniden i'mar olunan Hamidiye Mahallesi'nde camî^t-i şerif inşası
- Hûdavendigâr Vilâyeti'nde İnegöl Kazası'nda Hacıkara karyesinde bir camî^t-i şerif ile mekteb inşası
- Hûdavendigâr Vilâyeti'nde vâki^t Hayriye karyesindeki camî^t-i şerîfin itmâm-ı nevâkısı ile mekteb inşası
- Harem-i Şerîf-i Hazret-i Nebevî'nin kışla cihetindeki duvarına haricen muttasıl ve etrafi duvar ile muhâât olarak bahçe hâlinde bulunan ve Diyar-ı Aşere-i Mübeşsere tabir olunan mevkî^t-i mukaddesin ta'miri
- Trablusşam Sancağı'nda vâki^t İmaretü Telkülâh nâm mahalde nâm-ı nâmî-i hazret-i Padişâhi'ye olarak dergâh-ı şerif inşası
- Kastamomu Vilâyeti'nde fukarâ-yı ahali-i İslâm etfâline tevzî' olunmak üzere ihdâ buyurulan bin nûsha mesâhif-i şerîfe
- Musul Vilâyeti'nde Kerkük'de seccade-i hazret-i Hilâfet-penâhî makam-ı mukaddesinin tevsi^t an inşası
- [24] Haleb Vilâyeti'nde seyyidii^t-ş-şühedâ İmam Hüseyin radiyallahu anh efendimiz hazretlerinin meşhed-i şerîfleri sitâresinin tecdiî
- Darülaceze'nin masârif-ı inşaiyesi için taraf-ı eşref-i hazret-i Hilâfet-penâhîden ihsan buyurulan bir milyon kuruş

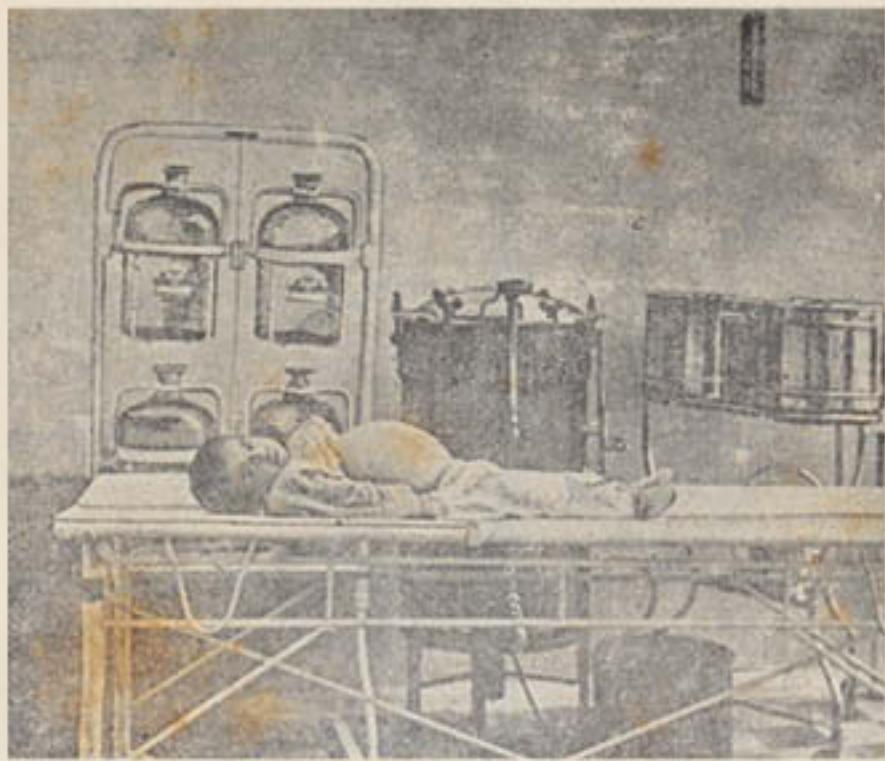
TEBRİKNÂME-İ
MİLLÎ

[22] Cümle-i müessesât-i hayriye-i hazret-i Padışahi'den Hamidiye Eşfâl Hastahânesi

Hamidiye Eşfâl Hastahânesi-İ Alizi ameliyat salonu

[23] Cümle-i müessesât-ı hâyriye-i hazret-i Padışahî'den Hamidiye Efâl Hastâhânesi'nde ameliyat-ı cerrahiye menâzûr

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

- Berlin'den mübâya'a olunan seyyar hastahâne ve baraka ile edevât-ı lâzîme
- Kayseriye Sancağı'nda Tolsun karyesinde tevsi'an ve müceddededen inşa olunan camî-i şerîf
- Kudüs-i Şerîf Sancağı'nda Cildiye karyesinde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Şam-ı Şerîf de İmam Hüseyin radîyallahu anh efendimiz hazretlerinin hafide-i muhteremeleri Seyyide Rukiye radîyallahu anhâ hazretlerinin makam-ı mübarekinin ta'miri
- Aydin Vilâyeti'nde Denizli'de Nakşibendî ve Halvetî dergâh-ı şerîflerinin yerine bir bâb camî-i şerîf ile teferru'âtinin inşası
- Tarsus Kazası'nda Nemrun Nahîyesi'nde bir mescid-i şerîf ile bir mekteb inşası
- Konya Vilâyeti'nde Burdur Sancağı'nda Çelenkçi Çiftliği'nde Konak Mahallesi'nde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Teşvikiye Mahallesi'nde taş ocağı civarında bir mescid inşası
- Teşvikiye Camî-i Şerîfi'nin müceddededen tefrişı
- Seyyidünâ Abdullah hazretlerinin mescid-i şerîffîyle Sancakdâr-ı Risâlet-penâhi Seyyidünâ Malik bin Sinan hazretlerinin mescid ve türbe-i şerîfesine kaliçe ferî
- Siird Sancağı'nda Ziyaret nâm karyede medfun Veysel Karanî hazretleri türbe-i şerîfesinin ta'mir ve tefrişı
- Silivri Kazası'nda Âli Paşa karyesinde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb ve çeşme inşası
- Yenipazar Sancağı'nda Seniçe Kasabası'nda cennet-mekân Sultan Abdülaziz Han hazretleri vâlideleri Pertevniyal Vâlide Sultan-ı merhume tarafından inşa edilen camî-i şerîfin ta'miri
- Kale-i Sultaniye'de Kılıdülbâhr'da kâin camî-i şerîfin ikmâli
- Hamidiye Süvari Alayları'na Kelâm-ı Kadîm hedîyesi
- Ravza-i Mutahhara'da ikâd olunmak üzere mübâya'a olunan kandil
- Priştine'ye *Mushaf-ı Şerîfler* ırsâli
- Trablusşam'da Mescid karyesindeki medreseye kitablar ihdâsı
- Kastamonu Vilâyeti'nde Taşköprü Kazası'na tâbi' Akdoğan Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Yalova Nahîyesi'ne merbût Gökçedere'de bir camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Edirne'de kâin tarikat-ı aliyye-i Rufaiye meşâyihi kirâmından Kabûlî kuddise sîrruhu'l-âli hazretleri dergâh-ı şerîfinin ta'miri
- Sultanahmed'de Firuzağa Mahallesi'nde Kaygusuz İbrahim Efendi Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miriyesi
- Hazret-i Danyal aleyhisselâmin Tarsus'da kâin türbe-i saâdetleriyle ittisâlindeki camî-i şerîfin ta'mir ve tevsi'i
- Basra Vilâyeti'nde Amara'da camî-i şerîf ile mekteb-i ibtidâî inşası
- Haleb haricinde seyyidü's-şühedâ İmam Hüseyin radîyallahu anh efendimiz hazretlerinin meşhed-i şerîfleri

- Karagümruk'de Pir Nureddin el-Cerrahî kuddise sırruhu'l-âli hazretlerinin hânkâh-i şerîfinin ta'miri
- Aydın Vilâyeti dâhilinde Bosna ve Hersek muhacirlerinin meskûn bulunduğu Hamidiye karyesinde bir bâb mescid-i şerîf ile bir bâb mekteb inşası
- Havuzlarda mevcud ve müstahdem zâbitân ve asâkir-i bahriye-i şâhane ile amelenin eda-yî farîza-i salât etmeleri için bir bâb mescid-i şerîf inşası
- Manastır Vilâyeti dâhilinde Nevsel karyesinde iskân edilen muhacirin için bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Musul Vilâyeti dâhilinde Bazyan şu'besine mülhak Ağçakolu'nda bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Haleb'de Maarra Kazası'na tâbi' Hüseyin karyesinde defin-i hâk-i itirnâk olan sülâle-i tâhire-i Sayyâdiye'den Seyyid Ali el-Harâm es-Sayyâdi Rufâî hazretlerinin türbe-i şerîfesiyle ittisâlinde mescid ve on dört odayı hâvî bir hücre inşası
- Midilli'de Suğrâ Kalesi'nde cennet-mekân Sultan Mustafa Han-ı Sâlis hazretlerinin ihya-kerdesi olup zelzeleden harab olan camî-i şerîfin müceddededen inşası
- [25] Trablusşam Sancağı'nda Telkülâh nâm mahalde camî-i şerîf inşası
- Arabgir Kazası'nda Henke karyesindeki camî-i şerîf ve mekteb ve çeşme ile gurebâ misafirhânesi
- Musul Vilâyeti'nde Salâhiye Kasabası'nda kâin camî-i şerîf ile tekye ve medrese ve mektebin ta'mirâtı
- Bağdad'da kâin Kadîrî Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Haleb dâhilinde Kilis Kasabası'nda vâki' Mevlevihâne'nin ta'miri
- Manastır dâhilinde Kırçova Kasabası'nda cennet-mekân Sultan Bayezid Han-ı Sâni hazretlerinin ihya-kerdeleri olan camî-i şerîfin ta'miri
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Antakya ve İskenderun Kazalarıyla mülhakâtında münasib mahallerde on bâb mescid-i şerîf inşası
- Mekke-i Müktereme şerrefehallahu teala ilâ yevmi'l-kiyâmede şeref-te'sis buyurulan misafirhâne
- Yozgad Sancağı dâhilinde Örikaya nâm mahalde muhacirinin teşkil eyledikleri Hamidiye karyesinde bir bâb camî-i şerîf
- Haleb'in Akyol Mahallesi'nde kâin Yahya Camî-i Şerîfîyle ittisâlinde bulunan Hindîyan Tekyesi'nin ta'miri
- Çağaloğlu kurbunda muhterik olan Hoca Rüstem Mahallesi camî-i şerîfinin ta'miri
- Davudpaşa İskelesi civarında kâin Kadem-i Şerîf Dergâh-ı Şerîfi hatiresinde defin-i hâk-i mağfirat Şeyh Mehmed Ziyad Efendi'nin münhemedîm olan türbesi etrafına parmaklık vesaire inşası
- Yanya Kasabası vasatında ve mesâkin-i Hîristiyanîye arasında kâin harab camî-i şerîfin tecdîden inşasıyla beraber yanında üç-dört odalık bir daire inşası

- Gelibolu civarında Bolayır'da defin-i hâk-i itirnâk-i gufrân olan Şehzâde Gazi Süleyman Paşa hazretleri türbe ve camî-i şerîfinin ta'miri
- Musul Vilâyeti'nde Kerkük Kasabası'nda defin-i hâk-i itirnâk olan İmam Ebu'l-Kasım hazretlerinin türbe-i şerîfesinin ta'miri
- Edirne Vilâyeti'nde İpsala şu'besine merbüt Kumdere ve Sultaniye karyelerinde birer bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Ankara Vilâyeti'nde Haymana Kazası Ahırlikapı mevkîinde bir bâb camî-i şerîf inşası
- Beyrut Vilâyeti'nde Taberiye Kazası dâhilinde sîbt-i mûkerrem Hazret-i İmam Hüseyin radîyallahu teala anh efendimiz kerîme-i muhteremeleri Seyyide Sikkîne hazretlerine mensub bulunan türbe ile ittisâlindeki mescidin ta'miri
- Kütahya Mevlevihânesi'nin dervîşân ve dedegânına mahsus hücrelerinin ta'miri
- Medîne-i Münevverde Hamidiye kapısı haricinde Kabîbetü'r-Ruûs demekle ma'rûf Mescidü's-Süknâ'nın münhedium olan kubbelerinin inşası
- Büyüçekmece'de kâin İzzeddin ve Bahşayıf ve Papasbergos karyelerinde üç bâb harab camî-i şerîfin müceddededen inşası
- Yunda Cezîresi'nde bir bâb mescid-i şerîf ile bir mekteb
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Rakka Kazası'nda cedd-i emced-i hazret-i Hilâfet-penâhî firdevs-âşîyân Sultan Süleyman Han hazretlerinin türbe-i şerîfesinin ta'mir ve tefrişi
- Sivrihisar Kasabası'nda Şeyh Baba Yusuf Camî-i Şerîfi ittisâlindeki asâ-yı şerîf-i hazret-i Nebevî daire-i fâhiresiyle ammîzâde-i Cenâb-ı Peygamberi Caferî'i-Tayyar radîyallahu anhü'l-gaffâr hazretleri türbe-i şerîfelerinin tevsi' ve ta'mir ve tefrişi
- Çatalca Sancağı dâhilinde Kelevri Kasabası'nda vâki' camî-i şerîf ile mektebin ta'mir ve tevsi'i
- Çorum'da Rufâi Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Nablus Kasabası'nda enbiyâ-yı izâmdan Hazret-i Yusuf aleyhisselâmin makam-ı mübareklerinin tevsi'yle namazgâh ve iki oda vesaire inşası
- Aydın Vilâyeti dâhilinde Bülbülderesi ve Aşklar ve Ayaklıkırı ve Na'ime karyelerinde inşa olunan Hamidiye, Selimiye, Kadiriye ve Burhaniye cevâmi-i şerîfesinin tezyîn ve tefrişi
- Trablusşam Sancağı dâhilinde Telkülâh karyesinde inşa olunan camî-i şerîf ile dergâh-ı müniñfin tefriş ve telvîn ve tezyîni
- Hareket-i arzdan zedelenen ve bir günâ evkâfi olmayan cevâmi ve mesâcid-i şerîfesinin emr-i ta'mirâtının icrası
- Beyrut Vilâyeti'nde Dena karyesinde Danyal aleyhi's-salâtü ve's-selâm efendimiz hazretlerine mensub makam-ı mübarekin ta'miri
- Haremeyn-i Muhteremeyn beyninde vâki' ve müşrif-i harab olan Ehl-i Bedîr Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Musul Vilâyeti'nde Salâhiye Kasabası'nda hayrât-ı [26] lâ-tuhsâ-yı hazret-i Hilâfet-penâhîden Hankâh-ı Halidi ile medresenin ta'miri

*Asâr-i umran-perverî-i hazret-i zillullahîden
Dolmabahçe Sahilsaray-i şevket-ihtivâsi pişgâhîndaki Hamidiye Saat Kulesi*

- Müberrât-ı seniyye-i cenâb-ı Padişahîden bulunan Orhaniye Camî-i Şerifi'nin ta'miri
- Üsküb'de vâki' Gazi İsa Bey hayrâtından bir bâb camî-i şerif ile müstemilâtının ta'miri
- Manastır Vilâyeti merkezinde Karaoğlan Mahallesi'nde Fatih nâmıyla ma'ruf mescid-i şerîfin ta'miri
- Ömerü'l-Faruk radîyallahu teala anh efendimiz hazretlerinin Musul'da Süryani-i Kadîm Kilisesi üzerine inşa buyurmuş oldukları camî-i şerîfin ta'miri
- Haleb Vilâyeti'nde Harim Kazası'nda Keyyalizâde Dergâh-ı Şerifi'nin ta'miri
- Haleb Vilâyeti'nde Cebel-i Hâs Kazası dâhilinde Ebu Hayriyet karyesinde bir bâb camî ile mekteb
- Kudüs-i Şerif'de defîn-i hâk-i itûmâk olan e'izze-i kirâmdan Şeyh Muhammed el-Buhâri radîyallahu anhü'l-Bâri hazretlerine mensub dergâh-ı şerîfin ta'miri
- Edirne Vilâyeti'nde İpsala şu'besi dâhilinde Kumdere karyesinde bir bâb camî-i şerif ve mekteb
- Beylerbeyi'ndeki Bedevî Dergâh-ı Şerifi duvarlarının inşası
- Beyrut Vilâyeti'nde Beyan'da defîn-i hâk-i itûmâk olan [27] kibâr-ı evliyâ-yı kirâmdan Şeyh Abdullah el-Halebî hazretleri türbe-i şerifesinin ta'miri

Meâsir-i merhamet-güsterî-i cenâb-ı Hilâfet-penâhîden San'a'da Gurebâ Hastahânesi

- Haleb Vilâyeti'nde Hasen karyesinde kibâr-ı evliyaullahdan Seyyid Ali el-Harâm es-Sayyâdi er-Rufai hazretlerinin ârâmgâh-ı manevisi olan dergâh ile camî'-i şerîfin tefrişî
- Haleb Vilâyeti'nde Re'sûlayn karyesinde bir bâb camî'-i şerif ile mekteb ve oda inşası
- Suriye Vilâyeti'nde Zabta karyesinde Hazret-i Ömerü'l-Faruk radiyallahu anh efendimize mensub olan camî'-i şerîfin ta'miri
- Hûdavendigâr Vilâyeti'nde İnegöl Kazası'na tâbi' Gülbahçe karyesinde bir bâb camî'-i şerif ile mekteb
- Aydin Vilâyeti'nde Meşhed ve Filo karyelerinde kâin iki bâb Rum kilisesinin ta'miri
- Hûdavendigâr Vilâyeti'nde kâin Domaniç Nahiyesi'nin Çarşamba karyesinde defin-i hâk-i itrnâk cedd-i emced-i hazret-i tacdarî cennet-mekân Ertuğrul Gazi hazretlerinin vâlide-i muhteremeleri Hayme Ana hazretleri türbe-i şerîfelerinin ta'miri
- İzmîd Sancağı'nda Balaban Çiftliği dâhilinde Nuruosmaniye karyesi camî'-i şerîfinin ikmâli
- Aydin Vilâyeti dâhilinde Sepetçiler Çiftliği'ndeki Mecidiye Mektebi'nin tevsi'i
- Kubbe-i mu'allâ-yı felek-fersâ-yı Cenâb-ı Risâlet-penâhi ile Harem-i Şerîf-i Hazret-i Nebevi derûn-i feyz-meşhûmu kurşun ve boyâ ve nakkşalarının tecdidi
- Ankara'da Yabanâbâd Kazası'nın Şeyhler karyesinde defin-i hâk-i itrnâk olan Şeyh Ali es-Semerkandî hazretleri türbe ve camî'-i şerifi ile müteferri'âtının inşaat ve ta'miratının itmâmi
- Musul'da Dicle Nehri sahilinde me'âbid-i kadîmeden Camî'u'l-Ahmer'in rihtimünün ta'miri

- Kudüs-i Şerif'in Bâbü'l-Halil semtinde defîn-i hâk-i itmâk olan ecille-i tâbi'în-i kirâmdan Ahmed Şaban es-Sevîrî hazretlerinin cami ve türbe-i şerîfeleriyle müştemilâtının ta'miri
- Gebze Kazası dâhilinde Yarımca karyesindeki camî-i şerîfin ta'mir ve tevsî'i
- Erzurum'da Yoncalık-ı Ulyâ Mahallesi'nde harab olan Saliha Hatun Camî-i Şerifi'nin ta'miri
- Hûdavendigâr Vilâyeti'nde İnegöl dâhilinde vâki' Feyziye karyesinde bir camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Yanya'da kâin Ömer Bey Camî-i Şerifiyle Gurebâ Dairesi inşaâtının itmâmu ve camî-i şerîfin tefrişi
- Balıkesir'de muhacirin tarafından teşkil olunan Hamidiye Mahallesi'nde camî-i şerîf ile mekteb inşası
- [28] Medine-i Münevvere'de Bâbü'l-Hamîdi haricinde vâki' Kubbe-i Hızır nâm eser-i mübarekin ta'miri
- Ümidburnu'ndaki mekteb için nûsah-i şerîfe ihdâsı
- Selanik Vilâyeti'nde Katraniçe Nahiyesi'nde camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Sîbt-ı muhterem seyyidü'l-enbiyâ [şühedâ] İmam Hüseyin radiyallahu anh efendimiz hazretlerinin Haleb şehri haricindeki meşhed-i mübareklerinin ta'miri
- Basra Vilâyeti dâhilinde Hay Kasabası'nda bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Hûdavendigâr Vilâyeti dâhilinde İnegöl Kasabası'nda kâin Ahi Yusuf Dergâh-i Şerifi'nin müceddeden ta'miri
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Maraş'da kâin Yemen Baba Mevlevihânesi'nin tevsî'i ve ta'miri
- Ankara Vilâyeti'nde Yozgad'da tarîkat-ı aliyye-i Nakşibendiye meşâyîhinden Abdullah Efendi'nin tedâruk eylediği arsa üzerine bir tekye inşası
- Muş'da medfun kibâr-ı evlîyaullahdan Şeyh İbrahim Samet efendimiz hazretlerinin dergâh-ı münîfinin itmâmu
- Seyyidü's-şühedâ İmam Hüseyin radiyallahu anh efendimiz hazretlerinin ibcâl-i mübeccelesinden Hazret-i Muhsin efendimizin Haleb haricindeki merkad-i mübareklerinin ta'mir ve tefrişi
- Üsküdar'da Çamlıca'da Mehmed Efendi Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
- Hasköy'de kâin Hacı Şaban Mescid-i Şerifi'nin ta'miri
- İnegöl Kazası dâhilinde Mesruriye karyesindeki camî-i şerîfin ikmâli ve Üsküdar'da Na'lçaci Halil Efendi Dergâh-i Şerifi Mescidi'nin ta'miri
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Lütfiye karyesinde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Trabzon Vilâyeti'nde Hacka karyesinde müşrif-i harab olan medrese ile dershânenin ta'miri
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Lütfiye karyesinde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Köçeler karyesinde bir bâb camî-i şerîf ile mekteb inşası

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

- Aydın Vilâyeti'nde Soma Kazası dâhilinde Hamidiye karyesinde bir bâb camî-i şerif
- Ankara Vilâyeti'nde Akköprü dâhilinde Kapı karyesindeki camî-i şerif ile Kebir Medrese'nin itmâm-ı inşâati
- Edirne Vilâyeti'nde Baba-yı Atik Kazası'na tâbi' Yolageldi ve Mandira karyelerinde ma'a-mekteb bir camî-i şerif inşası
- Eskişehir Kazası'na tâbi' Kavalca karyesinde bir bâb kârgir mescid inşası
- Edirnekapısı civarında Sarmaşık Mahallesi'nde kâin Nakşî Dergâh-ı Şerîfinin semâ'hâne ve türbe ve ta'âmhânelerinin ta'mir ve inşası
- Konya Vilâyeti'nde Çeltikçi Çiftlikâtı dâhilinde inşa olunan bîri mescidli ve diğerî mescidsiz iki bâb mektebin itmâmı
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Rakka Kasabası'nda bir bâb camî-i şerif inşasıyla ittisâlindeki mektebin tevsi'i ve ma'a-teferruat mükemmel bir kuyu hafrı
- Kırşehirî'nde vâki' Kale Camî-i Şerîfi'nin îkmal-i inşâati
- Sinob'da defin-i hâk-i itrnâk olan Seyyid Bilâl hazretlerinin türbe-i şerîfesinin ta'miri
- Hasköy'de Hacı Şaban Mescid-i Şerîfi ta'mirâtının itmâmı
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Kokalca karyesinde nâ-tamam kalan camî-i şerif ile mektebin inşası
- Aydın Vilâyeti dâhilinde Koldere'ye merbut Dere karyesinde bir bâb camî-i şerif ile mekteb inşası
- Haleb Vilâyeti dâhilinde Caber Kalesi pişgâhında ashâb-ı kirâm-ı zevî'l-ihtirâmdan Ebu Hureyre radîyallahu anh efendimiz hazretlerinin merkad-i münevverlerinin ta'mirâtı
- Aydın Vilâyeti'nin Soma Kazası dâhilinde Hamidiye-i Cedit karyesinde bir bâb camî-i şerif inşası
- Çarşı-yı Kebir dâhilinde bir bâb sibyân mektebi ile mescid-i şerif inşası
- Deyr Kasabası'nda iskân edilen Buhara muhacirleri için bir bâb camî-i şerif ve mekteb inşası
- Sofya'da defin-i hâk-i itrnâk olan mazanne-i kirâmdan Hazret-i Bâli efendimiz hazretlerinin türbesinin ta'miriyle bir oda inşası
- Kudüs-i Şerif civarında Gabriye karyesinde enbiyâ-yı izâmdan Hazret-i Üzeyir salavâtullahi alâ nebiyyinâ ve aleyh efendimiz hazretlerinin mensub mescid-i şerif ve merkad-i münîfinin ta'miri
- Adapazarı Kazası'nda Hasan Fakih karyesinde bir camî-i şerif inşası
- Konya Vilâyeti'nde Çeltikçi Çiftlikât-ı Hümâyûmu dâhilindeki karyelerde beş bâb mekteb inşası
- [29] Suriye'de Muharrem nâm mahalde Muharrem-i Semenâni karyesinde mektebli bir bâb camî-i şerîfin masârifî
- Trablusşam Sancağı'nın Hazur Nahiyesi'nde Mezar karyesinde inşa olunan camî-i şerîfin itmâmı

- Edirne Vilâyeti'nde Malkara'ya tâbi' Kiremidli karyesinde bir camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Baba-yı Atik dâhilinde Mandıra karyesi camî-i şerîf ve mektebinin tevsiî ve ikmâli
- Edirne Vilâyeti'nde Küçüler karyesinde camî-i şerîf ve mekteb inşası
- İstanköy Ceziresi'nde inşa buyurulan üç bâb camî-i şerîfin ikmâl-i nevâkısı
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Baba-yı Atik Kazası'na merbüt Ağa-yı Cedit karyesinde camî-i şerîf ile mekteb inşası
- Akköprü'de Parsbey karyesindeki camî-i şerîf ile mektebin ta'miri
- Şam-ı Şerif'e hicret etmiş olan muhacirînin teşkil etmiş oldukları karyelerde ma'a-mekteb birer bâb camî-i şerîf inşası
- Dömeke'de medfun şühedâ-yı kirâm-ı İslâmiye mezârlığı etrafına duvar ve ebniye inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Baba-yı Atik Kazası'na merbut Yolageldi karyesinde inşa olunan camî-i şerîf ve mektebin ikmâl-i nevâkısı
- Haleb Vilâyeti'nde Ebu Kalkal şu'besine tâbi' dört karyede birer bâb mekteb inşası
- Hereke Fabrika-i Hümâyûnu'nda bir bâb hastâhâne inşası
- Hüdavendigâr Vilâyeti'nde İnegöl Kazası'ndaki Mesruriye karyesinde bir bâb mekteb inşası
- Hüdavendigâr Vilâyeti'nde İnegöl Kazası dâhilinde Mezid karyesinde bir bâb mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Tırnova Kazası'nda bir bâb camî-i şerîf inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde İskenderiye Mukâta'ası'nda bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Medîne-i Münevvere'de Bâb-ı Cuma haricinde dört bâb mescid-i şerîfin ve Kapan-ı Dakik'de Yeşiltulumba'da Şazeli Dergâh-ı Şerifi'nin ta'miri
- Kudüs-i Şerif Sancağı'nda Kufha Çeltikçi Çiftliği dâhilinde ma'a-mekteb bir bâb camî-i şerîf inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde Ebu Garib Mukâta'ası dâhilinde teşkil kılınan karyede bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde Müseyyîb Kasabası'nda iki bâb mekteb inşası
- Saruhan Sancağı'na tâbi' Soma Kazası dâhilinde teşkil olunan karyede camî ve mekteb inşası
- Büyükdere'de muhterik olan mekteb-i ibtidâînîn müceddeden inşası
- Gelibolu Sancağı dâhilinde Keşan Kazası'nın Boztepe karyesinde camî-i şerîf inşası
- Bitlis Vilâyeti'nin Muş Kasabası'nda Hacı Şeref Veli Camî-i Şerifi'nin ikmâl-i inşaâti
- Soma Kazası'na merbüt Hamidiye-i Cedit karyesindeki camî-i şerîfin tevsiî'i
- İbcâl-i kirâm-ı Cenâb-ı Peygamberîden seyyidiünâ Ali el-Arzî hazretlerinin Medîne-i Münevvere civarındaki türbe-i şerîfesiyle ittisâlinde bulunan mescid-i mümîfinin ta'miri

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

- Mürşid-i âli-himmet Seyyid Nizam kuddise sırruhu Rabbü'l-enâm hazretleri dergâh-i şerîfinin ta'miri
- Hereke Fabrika-i Hümâyûn Camî-i Şerîfi'nin tevsi'an inşası
- Vulçitrn Kazası cevâmi-i şerifesiyle mekâtib ve medârisine *Mesâhîf* ve eczâ-yı şerife ihdâsı
- Akova'da vâki' Fethiye Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Musul Vilâyeti'nde Kerkük Kasabası'nda vâki' Rufâi Dergâh-i Şerîfi'nin ta'miri
- İnegöl Kazası'na merbût Köprü karyesinde bir bâb mekteb inşası
- İnegöl Kazası'na merbût Genci karyesi camî-i şerîf ve mektebinin tevsi'an inşası
- Kastamonu Vilâyeti'ne muzâf Domuz karyesindeki camî-i şerîfin ta'miri
- İpek'de Tatar Han hazretlerinin harab olan merkadının ta'miri masârifî
- Konya Vilâyeti'nde Çeltikçi Çiftlikâti dâhilinde vâki' Camî-i Atik Mahallesi Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Hayrabolu Kasabası'nda evliyâ-i kirâmdan Ahmed Sarban-ı Veli hazretleri türbe-i şerîfinin ta'miri
- Kasaba-i mezkûrede Elti Hatun Camî-i Şerîfi ile Türbesi'nin ta'miri ve medrese inşası

[30] Müllesseât-ı diniye-i hazret-i Hilâfet-pendâhiden Çifteler Çiftlik-i Hümâyûnu dâhilinde Hamidiye Camî-i Şerîfi

- Edirne'de vâki' Lâî-i Ülâ ve Sâniye ve Necatiye Medreselerinin ta'miri
- Zor Sancağı'nın merkezi olan Deyr Kasabası'nda kâin üç bâb camî-i şerîf minarelerinin inşası
- İnegöl Kazası dâhilinde kâin Kur'an karyesi camî-i şerîfinin tevsi'an ta'miriyle mekteb inşası

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

- Keşan'da kâin Şeyh Süleyman-ı Zâti hazretleri hankâh-ı şerifinin ta'miri
- İnegöl Kazası'na tâbi' Hamidiye, İclâliye, Lütfiye, Bahariye, Aksu, Tekye karyelerinde birer bâb mekteb inşası
- İnegöl Kazası merbûtâtından Osmaniye ve Tüfenkçikonak karyelerinde birer bâb mekteb inşası
- Ankara Vilâyeti dâhilinde Sungurlu Kazası'na merbût Gafurlu karyesinde bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Havran Sancağı dâhilinde Harak karyesinde Ömerü'l-Faruk radîyallahu anh efendimiz hazretlerine mensub camî-i şerîf ile türbenin ta'miri
- Sinob'da defîn-i hâk-i itîrnâk olan mazanne-i kirâmdan Seyyid Bilâl hazretleri türbe-i şerîfesinin ta'miri
- Kastamonu Vilâyeti'nde Ayancık Kazası'na tâbi' Adliye karyesindeki camî-i şerîf ve mektebin ikmal-i inşaâti
- Firecik Kazası'na merbût Hamidiye karyesinde bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Edirne Vilâyeti dâhilinde Baba-yı Atik Kazası'na merbût Kumrular Müsellimi karyesinde bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Suriye Vilâyeti dâhilinde Eriha Kasabası'nda bir bâb camî-i şerîf ve mekteb inşası
- Yıldız Saray-ı şevket-ihtîvâ-yı âlisi dâhilinde bulunan mekteb bahçesine bir bâb mekteb-i ibtidâi inşası
- Musul Vilâyeti dâhilinde Serçinar şu'besine merbût Köse-i Ulyâ karyesinde bir mekteb ve bir bâb camî-i şerîf inşası
- Bağdad Vilâyetiyle vilâyât-ı şahanede bulunan meşâyîha *Mesâhîf-i Şerîfe* ihdâsi
- Hamidiye Alayları'na *Mesâhîf-i Şerîfe* ihdâsi
- Rumeli-i Şarkî fukara-yı İslâmiyesiyle Bolu harâkînda musâb olanlara atâyâ-yı seniyye
- Vak'ânîvis-i selâtin-i Âl-i Osman Muallim Nâci Efendi merhumun imar-ı merkadi
- Üsküdar'da Ahmed Çelebi Mahallesi'ndeki camî-i şerîfin ikmâl-i nevâkısı
- Sakız'da müceddeden bir camî-i şerîf inşası
- Üç yüz on bir senesinde Büyükdere Mektebi için mübâyaa olunan mahrûkât bahâsiyla Cağaloğlu'nda Hoca Rüstem Camî-i Şerîfi'nin resm-i küşâdî masârifî
- Bâbiâli'de teşkil olunan Teshîlât Sandığı'na ianeten iki yüz bin kuruşun ihsanı
- Edirne Emlâk-ı Hümâyûn Şu'besi dâhilinde sakin muhacirîne tevzî olunan *Mesâhîf* ve eczâ-yı şerîfe hediyesi
- Harem-i Şerîf-i saâdet-redîf-i cenâb-ı Peygamberî'nin ta'miri
- Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmîna 264.022 kuruş iâne-i seniyye
- Üsküdar'da Debbağlar Camî-i Şerîfi'nin ta'miri
- Mardin'de kâin camî-i şerîfin ta'miri
- Eğrikapı'da Savaklar Mahallesi'ndeki camî-i şerîfin ta'miri

[31] Sâye-i diyanet-vâye-i hazret-i Hilâfet-penâhî'de Burdur'da inşa olunan Hamidiye Camî-i Şerîfî

- Celâleddin-i Rumî kaddesallahu sîrruhu'l-âli efendimiz hazretlerinin türbe-i şerifesiyle semâ'hânesinin ta'miri
- Fatih'de Sofular Dergâhi'nin ta'miri
- Çorum'da defîn-i hâk-i itîrnâk Süheyb-i Rumî hazretleri türbe-i şerifesinin ta'miri
- Çorum'da Arif Çelebi merhum mevlevîhânesinin ta'miri
- Taşliburun Dergâhi'nin ta'miri
- Silivrikapısı haricinde kibâr-i evliyaullahdan Seyyid Nizameddin kaddesallahu sîrruhû hazretlerinin dergâh ve Tuzbaba Camî-i Şerîfi'nin ta'miri

[32] EFKÂR-I SÂIBE-İ SİYASİYE

Cihan-ı medeniyet, veli-nimet-i ma'âli-menkabet-i Osmanî ve serir-ârâ-yı şevket ü şan-ı hakani Gazi Büyük Abdülhamid Han-ı Sânî efendimiz hazretlerinin deha-i siyasi ve icraât-ı mehâm-şinâsî-i cihambânilere minnet-güzârdur. Bu netice bir taküm hakâyık-ı müteselsilenin vücudıyla tahakkuk etmiş olup çünkü zât-ı şahaneleri fitraten hakim ve hilkaten meslek-i kavim-i insaniyete sâlik bir şehriyâr-ı kerîm oldukları cihetle tab'-ı selim ve zevk-i müstakim-i hümâyûnları icabât-ı münîfe ve mukteziyât-ı celilesinden olarak politika mes'elelerinde en ziyâde ta'kib etdikleri mes'ele muhâdenet-i beşeriyeyi bi'l-ihya sulh u müsâlemet-i âmmenin hüsn-i muhâfaza ve ibkâsi ve sefk-i dimânın men' ve ilgâsi madde-i mu'tenâ-bihâsîdir. Dûr-endisi takdir-i mehâmm-ı umûr, istiknâh-ı hakiki, ta'mîk-ı mu'dalât, tedkik-i mufassalât, tehvîn-i gavâil ü meşâgil emrinde hâiz oldukları fetânet ü hasâfet-i celileye tecârüb-i siyasiyeden bahş eylediği ulûvv-i iktidar munzam olduğu cihetle asrin kâffe-i müşkilât ve müntic-i ceng ü cidâl olmak üzere telâkkî edilen bi'l-cümle mesâil ve münâza'ati ârâ-yı sâibe ve efkâr-ı sâlime-i mülükâneleri öniünde terk-i ihtilâf ederek bir suret-i itilâfiyeye münkalib olmuş olmakda bulunmuştur.

Cihannîn tevârih-i siyasiyesi zât-ı fetânet-simât-ı cenâb-ı gitî-sitânının hâfiza-i bedî'a-i hümâyûnlarında bir mevkî'-i mahsus tutmuşdur. Unutmak, nisyân, dehâ-i bî-misal-i şahane için unutulmuşdur. Mizac-ı ma'âli-imtizâc-ı şevket-penâhileri fezâil-i mebrûre-i insaniyetin eddal ü ekmeli addedilen şîme-i itidâl ile muttasifdir.

Ekâbir-i siyasiyeye hâs olan iki meziyet vardır ki, onların biri metanet ve diğeri hazm ü ihtiyat-ı hakîmânedir. Şehriyâr-ı âli-i Osmanî bu iki sıfat-ı mümeyyize-i insaniyete kemâl-i hak-perestî ile zinet vermiştir. Mesâil-i siyasiye mesâlih-i saire-i cihana makîs olamayıp her saat fart-ı ehemmiyet ve nezaketle cări ve şâibe-i tevakkufdan ârı bulunmakla yirmi beş seneden beridir temâdi eden meşguliyet-i şahanenin ne kadar azîm olduğu vehleten aşıkâr olur. İşte tâcdâr-ı İslâm vezâif-i adîde-i hümâyûnlarının kâffesini hall ü tanzîm etmekle beraber ser-i kâr-ı insaniyette zîmâm-ı umûr-ı idareyi dest-i mehâsin-peyvest-i mülükânelerinde bulundurarak sahn-i vesî'-i beşeriyeti kan lekesinden tathîr için sarf-ı ikdâm ü ihtimâm etmekden bir an hâli kalmamakdadır. Buna bir hüccet-i müşa'şa'a aranılarak olursa her günü bir emr-i hayrin husûlü ile gelip geçen yirmi beş sene zarfunda hem-civarımız olan Dûvel-i Muazzama ile idâme edilen münasebat ve arada sırada tahaddüs edip büyümesi mühtemel olan ufak tefek şüündan dolayı bozulması mutlak görülen itilâfâti nazar-ı itibara almak kifayet eder. Buna ancak fîkr u iktidar-ı şahane muvaffak olmuşdur. Hüccet-i sâniye Devlet-i Aliyyelerinin hem-civar hûkûmât-ı sagire ile dahi daima hüsn-i münasebat üzere bulunup bazı günâ umûr-ı căriyeden dolayı zuhûr eden ve harbi intâc eden vekâyi'-i müessifede efkâr-ı hakîmâne-i şevket-penâhalarının ma'tûf olduğu cihet ü itidâl ve sabr u teennî kendilerini bütün dünyaya şehriyâr-ı hakim bildirmesidir.

Âlem-i insaniyet vücud-ı behbûd-ı mülükâne ile väyedâr-ı mefharetdir. Çünkü nihbe-i âmâl-i meyâmin-iştîmâl-i hüsrevâni [33] ve gaye-i makâsid-ı hayriye-i cihambâni her türlü menâfi'-i zâtiyeyi ber-taraf etmek suretiyle cihâni beliyye-i harb ü cidâlden ve

TEBRİKNÂME-İ
MİLLÎ

mesâib-i ihtilâf u iğtişâşdan kurtarmakdır. Bu hiss-i kerîm-i inâyet-perverî kendilerinde cibillidir. Yalnız tecrübe-i umûr ve azmâyiş-i deverân bu seciye-i celile-i insaniyet-perverâneyi daha ziyâde revnakdâr-ı ma'rifet kılmuşdur. Bilhassa Osmanlılar metbû'-ı zişânlarının muvaffakîyatını nazar-ı şükârân ile görerek Sultanat-ı Seniyye-i Osmaniye'nin mevkî'-i siyâsisinin düvel-i mevcûde arasında câlibü'l-ihtirâm olduğunu görmekle ve efkâr-ı siyasiye-i şahanede meknûz olan hasâis-i matlûbe-i metanet sebebiyle Hükûmet-i Osmaniye'nin mevcudiyetini her yerde ihsas etdiklerini bilip anlamakla müftehirdirler. Zira her emr u irâde-i isabet-âdesini hırz-ı can ve her ferman-ı mehâsin-beyân-ı Hilâfet-penâhîsini müşha-i emn ü emân bilen efrâd-ı tebaa-i sâdika muktedâ-yı ehl-i iman ve rehnümâ-yı Osmaniyyân olan zât-ı mekârim-simât-ı mülükânenin ultiyyâ-i merhamet ve şefkat-ı hümâyûnlarının beşeriyet için mahz-ı dârû-yı selâmet olduğunu izâle-i harb için ittihâz buyurdukları tedâbir-ı sâlimenin te'sîrât-ı şifa-bahşâsından bi't-teyakkun böyle bir hâl zuhûrunda bile insaniyete şeref ü şan verecek suretde idare-i umûr eylediklerini re'yü'l-ayn görmüşlerdir. Nezaket-i mecbûle-i cihan-pesendâneleri umûr-ı siyasiye-i hükûmete başka bir zarafet, başka bir incelik getirerek Avrupa hükümdârânumdan ekserişi Dersâdet'i ziyaretle şeref-i mülâkât-ı seniyyelerine nâil olmuşlar ve ricâl-i siyasiye dahi birer birer gelerek bir rub' asır zarfında masrûf olan ikdâmât ve himemât-ı cezile-i şevket-penâhilerine karşı arz-ı ta'zîmât eylemişlerdir.

Bugün âfâk-ı siyasiye-i Osmaniye sahâib-i muzlime-i gavâilden âzâde bulunmayla Osmanlılar sanayi ve maârifde refte refte kat'-ı merhale etmekde ve bu mümasebet-i hasene ile işbu yevm-i saâdet-tev'emi tebrikât ve ihtiramât-ı ciddiye-i kalbiye ile istikbal ederek kemâl-i refah ve asayıf içinde dua-yı temâdi-i ferr ü ikbâl ve füzûni-i şükûh u iclâl-i cenâb-ı zillullahileriyle bi'l-iştigâl mazhar oldukları nimet-i sulh u müsâlemetden dolayı bârgâh-ı kibriyâya ref'-i niyâz eylemekde müttehiddirler.

Cümle-i âsâr-ı merâhim-disâr-ı cenâb-ı Padışahî'den Manastır Gureba Hastâhânesi

[34] MERÂHİM Ü EŞFÂK-I SENİYYE

Zât-ı fırışte-sifât-ı hazret-i Hilâfet-penâhi câmi'-i kudsiyet ve mecmâ'-ı eltâf-ı Rabb-i izzet ber-vücud-ı ma'âli-nûmûd-ı mül[ü]kâne ve muhît-i ilham-ı Rabbânî ve masdar-ı inâyât-ı Sübhnî ve kalb-i münîr-i müllükâneye mazhariyet-i seniyyeleri mevhîbe-i muazzzesiyle min kabli'l-feyyâz mümtâz buyuruldukları cihetle büyülük ve ona bir zamîme-i semâviye olan seciye-i kerem ü merhamet ve şîme-i rahm ü şefkatle muttasıflılar. Bu ittisâf hadd-i zâtında adl ü ihsan ile me'mur min indillah olduklarına bir beyyine-i müteyemmine olup milyonlarca zîr-i destânın kemâl-i merhametli ve mezid-i şefkatlı bir veliyî'l-emri ve âlem-i İslâmiyet ve insaniyetin en büyük müfehhiri bulunduklarına dahi âsâr-ı mebrûre-i şahaneleri şâhiddir.

Nazargâh-ımekârim-iktinâh-ıcenâb-ızîlhullahîlerinde emr-imebrûr-ıhayr, gayetü'l-gaye mühim ve muazzez tutulmuş ve vicdan-ı pâk-i hazret-i şevket-penâhîlerinde İslâm ve insaniyetin âmir olduğu meyl-i hasenât en büyük hissiyât-ı necibeye bahş-ı füyûz eylemiş olmağla sifât-ı ber-güzide-i şehînşâh-ı a'zamilerine meded-res-i bî-çaregân ve hâmî-i akdes-i dermandegân evsâf-ı âliyesi bir zinet-i mahsusâ olmuşdur.

Memâlik-i Mahrûsetü'l-Mesâlik-i Şahanelerinin herhangi cihetine imâle-i nigâh-ı dikkat edilse merhamet ve şefkat-i celile-i Padişâhî o cihetden ayân olur ve bir eser-i azîm-i re'fet-küsteri derhal müncelî olarak menba'-ı cûd ü sehâ ve mazhar-ı inâyât-ı Hudâ olan mübarek kalb-i hümâyûnlarının ef'âl-i hayriyeye ta'alluk eden tahassüsât-ı nezîhe-i şevket-penâhîlerinin muhassenâtı görülür. Darülaceze, Hamidiye Etfâl Hastahânesi, Darüleytâm, harîk ve musâbin iâneleri, Terfîh-i Ma'zûlin Komisyonlarıyla hemen daimî surette faaliyet-i ibtidâiyesine halel vermeyen Şehremaneti İâne Komisyonu ve terfîh-i me'murîn için devâirde küşâd edilen Teshîlât Sandıkları ve eftâl-i fakirenin ta'lîm ve terbiyesine tahsis edilen askerî sibyân alayları ve her nerede bir âfet zuhûr etse imdad ve himâyet ve inâyet-i seniyyelerinin o tarafa temâyûl etdiğini nâtik olan eltâf-ı nakdiye ve evâmir-i mahsusâ-i gîti-sitânileri, gurebâ ve huicâc için nefs-i Mekke-i Mûkerreme'de ve bilâd-ı sâirede inşa kilînan hastahâne ve misafîrhâneler, evkât-ı mukaddese-i İslâmiye ve eyyâm-ı resmiye-i Saltanat-ı Seniyye'de sülüsân müddet-i cezaiyelerini ikmâl eden mahkumin ve mücriminin afv ü tahlîye-i sebilleri, kaht-zedegâna mükerrerleren ihsan buyurulan nûkûd-ı azîme, velhâsil efrâd-ı tebaa-i şahanelerinin en küçüğünden en büyüğüne varincaya kadar cümlesinin ma'rûzât ve istirhâmâtını lütferen lihâza-i merâhim-ifâza-i hükümdar-ı a'zamileriyle şerefyâb-ı kabul eylemeleri gibi ta'dâdi şu sahâif-i teng-i tasvîre sığmayan ve sûret-i pâkize-i hazret-i Faruk'dan nişân olan merâhim ü eşfâk-i seniyyeleri âsâr-ı müstahsenesi de vâcibü't-tekrîm olan a'tâf-ı âliye-i müllkdârîlerindendir.

Zât-ı merâhim-simât-ı cenâb-ı mülükâne eltâf-ı seniyye-i şahanelerini bezl ve bî-dirîğ buyurmakda şayân-ı gibta bir muvaffakiyet-i hayr-perverâneye mazhariyetle dünyevî ve uhrevî mazhar-ı mesûbât olageldikleri gibi tebaa-i mes'ûdelerinin de bu eser-i güzin-i hayriyet-karîne iktifâsı emrinde erzân ve şayân buyurdukları teşvikât-ı cemile ve tergîbât-ı celile-i tâcdârîleri dahi gayet kudsî ve pek ziyâde âli ve insanî hissiyât-ı

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

minnet-güzârâne husûle getirir. Bu suret-i husûl dahi [35] niyyât ve âmâl-i celile-i cenâb-ı hüsrevânînin mutlaka ve daima bir netice-i hayriyeye masrûf olduğu hakikatının herkesce anlaşılp bilinmesindendir.

Külliyyât-ı hasenât-ı Hilâfet-penâhîleri meçelle-i merâhim-i insaniyenin zübde-i ma'âli-firûzu ve mecmû'a-i hayrât-ı zillullahîleri suhuf-ı makbûle-i beşeriyenin hulâsa-i mekârim-bürûzu olup in'itâf etdiği cihât pek muhtelif ve vâsi' ve bilhassa ibadullahîn te'min-i selâmet ü sihhati ve kulüb-ı mecrûha-i musâbin ve bî-çaregânın tesrîr ve tatyîbi emrinde mîşâhid-i çeşm-i şükran olan ta'attufât-ı mülükâne ve gönül almak, ev yapmak gibi şan-ı ulviyet-nişân-ı ekâbire hâs olan haslet-i pâkîzenin nezd-i şahanelerde gösterdiği i'câz-ı tahassüs-perverâne fikr-i imar u umrânın bir Padişah kalbinde ne derecelerde büyük olduğumu musavver olmağla yalnız emlâk-ı seniyye ve Hazine-i Hâssa-i Şahaneleri vâridâtından hayrât ü müberrâta sarf edilen mebâligein yirmi beş sene zarfında 72.000.000 kuruşu tecâvûz eyleliğini beyân ile ulûvv-i eltâf ü inâyât-ı hüsrevânelerine karşı arz-ı tâhmidât ve takdim-i teşekkûrât-ı rîkkiyet-gâyâta cûr'et eyleriz.

Âsâr-ı ma'rîfet-perverî-i hazret-i şehriyâr-ı a'zamiden Bâbiâli Kütüphânesi

[36] Merâhim ü eşfâk-ı seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî'yi enzâr-ı şukr ü mahmidetde bi-hakkın isbata medâr olan ve cülûs-ı hümâyûn-ı mes'adet-makrûn-ı hazret-i zillullahilerinden beri Hazine-i Hâssa-i Şahane vâridâtından ihsan buyurulan mebâliğ ile vücuda gelen hayrât ve müberrât-ı seniyyeden bir kısmını nâtik cedvel

- Akka Sancağı'nda Semih karyesi köprülerinin ta'miri ve su celbi
- 145.637 kuruş sarfiyla Adana Vilâyeti'nde Şeyhler karyesinde yirmi beş hücreli medresenin ikmâl-i inşaâti ve su celbi
- Şazeli Dergâh-ı Şerîfi Selâmlık Dairesi altına bir oda inşasıyla duvarlarının ta'miri
- Ankara Vilâyeti'nde Şeyhler karyesinde Şeyh Ali es-Semerkandî hazretleri türbe ve zaviye-i şerifeleriyle camî-i şerifleri ve çeşmelerinin ta'miri
- 68.000 kuruş sarfiyla Trabzon'da merhum Şeyh Hakkı Efendi Zaviyesi'nin ikmâli ve kabri üzerine türbe inşası
- Midilli'de Şerif Ebu'l-Hasan hazretlerinin türbe-i şerifeleri için alınan alem ve esmâ-i şerife hediyesiyle türbedâr odaları kapı, perde vesâiresinin tedâriki
- 78.000 kuruş sarfiyla Suriye Vilâyeti'nde Nâsîra Kasabası'nda mekteb-i rûşdi inşası
- Şam'da Mevlâna Halid hazretleri dergâh-ı şerîfi ve civarındaki su bürgesinin ta'miri
- Limni Ceziresi'nde Mîsrî-i Niyazi hazretleri dergâh-ı şerîfi ile Bozcaada'da vâki' camî-i şerîfin tarih taşları
- Sultan Orhan ve Hüdavendigâr-ı Gazi hazretleri turbelerine avize vazî'ı
- Medîne-i Münevverde mahâll-i âliyeye mahsus imal etdirilen 63.225 kuruşluk arma ve fener
- 3.000.000 kuruş sarfiyla Beşiktaş'daki vakîf akarât-ı seniyyenin ta'miri
- 187.000 kuruş sarfiyla Beşiktaş'daki vakîf akarâtdan dört bâb hânenin muvakkaten mekteb hâline ifrâğı
- Aydın Vilâyeti'nde Yeniköy Yaylayakası nâm mahallerdeki çeşmelerin ta'miriyle su isâlesi
- 36.228 kuruş sarfiyla Beyrut Vilâyeti'nde Beysan civarında sahabî-i kirâmdan Muaz bin Cebel radîyallahu teala anh hazretleri türbe-i şerifesine mâ'i lezîz icrası
- Mimar Acem Mahallesi'nde Emîne Sultan tâbet serâhâ hazretleri camî-i şerîfi hatîresinde dervîşâna mahsus hücrelerin ta'miri
- Makriköy'nde Mekteb-i Hamidi şâkirdânının resm-i tevzî-i mükâfâti için kütüb ü resâil mübâya'ası
- Darülfeyz-i Hamidi Mektebi'nin resm-i tevzî-i mükâfâti için kütüb ü resâil ihsâni
- Bağdad Vilâyeti'nde ve Cebel Nehri'nin Harem denilen noktasında kârgir köprü inşası
- Haleb'deki Camî-i Kebîr için avize
- Kastamonu'daki camî-i şerîf için şem'dân ve kaliçe vesâire
- Taksim Su Hazinesi'nin ta'miri

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

- Mekke-i Mükerreme'ye 25.144 kuruşluk kandil takdimi
- Salıpazarı'nda Süheyl Bey Mahallesi Mektebi'nin inşası
- Erzurum'da Dudak karyesindeki cami-i şerifin masârif-i ta'miri
- Destgâhçilar'da Bozdoğan Kemeriyile Valide Cami-i Şerifi'nin musluklarıyla mahâll-i sâire mâ'i lezîz tariklerinin ta'miri
- Seyyidünâ Hamza radîyallahu anh hazretlerinin mescid-i şerifinin 12.311 kuruşluk kaliçe vesâire bahası
- Harem-i Şerîf-i Hazret-i Nebevi için 38.404 kuruşluk sîm şem'dân ve karpuz kandiller imali
- Suriye Vilâyeti'nde Akârib karyesinde bulunan su cedvelinin hafır ve tathîri
- Hüdavendigâr Vilâyeti'nde Mihaliç Kasabası'na icra olunacak su için on bin kuruş ihsâni
- [37] Avlonya Kazası'nda Şusniçe Nehri üzerindeki köprü için 30.000 kuruş ihsâni
- Akka Sancağı'nda Semih karyesinde inşa olunan cami-i şerif ile mektebin ikmâl-i nevâkısı ve Sakız'da inşa olunan cami-i şerîfe levhaları ve mermer taşları masârifî ve *Mesâhif-i Şerîfe* hediyesi
- Beylerbeyi'nde Bedevi Dergâh-i Şerifi'ne bir harem dairesinin inşasıyla tefriş ve semâ'hâne vesâir mahallerinin ta'mir ve İslâhi ve duvar inşası masârifî
- Şazelî Dergâh-i Şerifi kurbunda müceddededen inşa etdirilen dairenin tefriş masârifî
- Erzurum'da kâin Hasib Baba Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
- Yıldız mevkî-i âlisinde Hamidiye Cami-i Şerifi'nin caddeye nâzır olan avlusu kûşesine saat kulesi inşası
- Aydın Vilâyeti'nde Hamidiye ve Yeniköy ve Ahmedli nâm mahallerde inşa olunan cevâmi-i şerîfenin tefrişi
- Musul Vilâyeti'nde Süleymaniye Sancağı'nda kâin meşhur Şeyh Osman-i Belî Dergâh-i Şerifi'nin ta'mir ve tevsî'i masârifî
- Edirne Vilâyeti'nde Cisr-i Ergene Kasabası'nda Feridüddin-i Rufâî hazretleri dergâh-i şerifinin ikmâl-i inşaâtı
- Mevlevihanekapısı'nda Mimar Acem Dergâh-i Şerifi'nin tefrişi
- Sivas'da Şems-i Sivasî kuddise sırruhu'l-âli hazretleri dergâh-i şerifinin ta'miri
- Musul Vilâyeti'nde Süleymaniye Sancağı'nda Şeyh Kâke Ahmed Efendi'nin medfun bulunduğu cami-i şerîfin minaresinin inşası
- Şam-i Şerîf'de Salihîye'de Şeyh Abdülgani Nablusî hazretleri cami-i şerifinin tefrişi
- Şehremîni kurbunda Şeyh Remli Dergâh-i Şerifi'nin ta'miri
- Beykoz'da Yalı karyesinde kâin İshak Ağa merhumun ihya-kerdesi olan çeşmenin nâmam olan suyollarının ta'miri
- Aşiret Mektebi için hastahâne ittihâz olunan ve bir odası eczahâne şekline konulan mektebin ittisâlindeki bir hânenin tefrişi

- Selanik şehrine cări Hurtac suyunun masârif-i ta'miriyesinden iki yüz on beş masura su için 21.500 kuruş i'tâsi
- Aydın Vilâyeti'nde Ahmedli karyesine Keçipinarı ta'bır olunan mahallerden 72.500 kuruş sarfıyla su celbi
- Kıbrıs Cezîresi'nde kâin Ümmü Ecrâm bint-i Muhsan hazretleri türbesinin bulunduğu cami'-i şerîf ile Saliha Sultan Tekyesi'ne cări suyun mecrâ-yı kadîmine Paşa Çiftliği'nden demir borular vaz'yla ve 70.000 kuruş sarfıyla su celbi
- Merkad-i münevver-i hazret-i Risâlet-penâhi kubbe-i saâdetlerinin kaidesine merkûz olan direklerin ve beynlerindeki köprüünün 75.380 kuruş sarfıyla ta'miri
- Üsküdar'da Nuhkuyusu'nda Hazinedar Nakşîfelek Usta Cami'-i Şerîfi'nin kubbesiyle sâir mahallerinin ta'miri
- Ankara'da Yabanâbâd Kasabası'nda Şeyh Ali es-Semerkandî hazretleri türbe ve cami'-i şerîfleri ile suyollarının ikmâl-i nevâkısı masârifî
- Erzincan Kasabası'nda tarikat-ı aliyye-i Kâdirîye meşâyihinden Hacı Mehmed-i Uşşakî Efendi'nin post-nişini bulunduğu dergâhın ta'miri
- Beşiktaş'da Yahya Efendi Dergâh-ı Şerîfi'nin kapısı pişgâhında tarîk cihetinde münhedium duvarlarıyla havagazı edevâtının masârif-i ta'miriyesi
- Sivas'da kâin Rufâî Dergâh-ı Şerîfi'nin tevsi'i ve bir de çeşme inşası
- Edirne Vilâyeti'nde Çorlu ve İpsala ve Baba-yı Atik Kazalarında bulunan mekâtib şâkirdâmî için kütüb ve resâil esmâmi
- Şam-ı Şerîf'de İmam Hüseyin radîyallahu anh efendimiz hazretlerinin hafide-i muhteremeleri Seyyide Rukiye radîyallahu anhâ hazretlerinin makam-ı mübarekinin 93.948 kuruşla ta'miri
- Haleb Vilâyeti'nde Bâbü'l-Ferec nâm mevkî'den temidî olunan caddenin şose olarak tanzîm ve tesviyesi
- Konya Vilâyeti'nde Yahyalı Nahîyesi'nde Uzun Bey Cami'-i Şerîfi ile müştemilâtından olan medresenin ve kibâr-ı evliyâdan Yahya Gazi hazretleri türbesinin ta'miri
- Firuzeğa Mahallesi'nde Gülsen Hankâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Denizli'de Nakşîbendî ve Halvetî Dergâh-ı Şerîfleri için müceddeden inşa olunan minare ile medrese vesâirenin ikmâl-i nevâkısı
- Ankara'da Taceddin-i Veli kuddise surruhu'l-âli hazretlerinin türbe-i şerifelerinin ve ittisâlîndeki cami'-i şerîfin dahi ta'miriyle duvarlarının yeniden inşası
- Çankırı'da kâin mevlevîhânenin ta'miri
- Yenişehir Kasabası'nda cennet-mekân Sultan Orhan hazretlerinin cami'-i şerîfi ile civarında bulunan türbe ve müteferri'âti tezyînâtının ikmâli
- Edirnekapısı'nda Sarmaşık Mahallesi'nde kâin Halvetî Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Bazı mahallere tevzi' olunmak üzere Matbaâ-i Osmaniye'den mübâya'a olunan Fezâ'il-i Sîhhiye ve Mevkî'-i Sefîne Ta'yîni vesâire misillü kütüb-i nâfi'a ve Priştine'ye *Mushaf-ı Şerîfler* isrâsı

[38] *Meâsir-i celîle-i veli-i nimet-i a'zamîden Dedeâğaç Gûreba Hastahânesi*

- Trablusşam'da Mescid karyesindeki medreseye kütüb-i şerife ihdâsi
- Sultanahmed'de Mekteb-i Sanayi tahtında väkiⁱ su hazineleriyle çeşmelerin ta'mirleri
- Bursa'da cennet-mekân Yıldırıム Bayezid Han hazretleri camî-i şerifine avize ile levâzîm-i saire ihdâsi
- Aydın Vilâyeti dâhilinde Koldere karyesindeki çeşmenin suyollarının ta'miri
- Bağdad Vilâyeti'nde Necef Kasabası'na su isâlesi için kanal küşâdi
- Harem-i melâik-hadem-i hazret-i Nebevî ebniye-i âliyesinin muhtac-ı ta'mir olan mahallerinin ta'miri
- Şam-ı Şerîf'de defin-i hâk-i gufrân Sadreddin el-Cibâvî kuddise sırruhu'l-Mennân hazretlerinin makam-ı mübarekleriyle Şeyh Hasan el-Cibâvî hazretleri dergâh-ı şerîfinin ta'miri
- Musul Vilâyeti dâhilinde Meyl karyesinde ve Şemsamek Nehri üzerinde tecdîden ta'mir edilen köprü
- Bagile Mukâta'aşı dâhilinde bulunan nehir üzerinde müceddeden inşa olunan iki kît'a kârgîr köprü
- Edirne Vilâyeti'nde Gümülcine Sancağı dâhilinde kâin Kurugöl üzerinde bulunan Hamidiye Köprüsü'nün ta'miri
- Topkapı civarında Şehremini Mahallesi'nde kâin Remli Dergâh-ı Şerîfi'nin tefrişi
- Trablusşam'da Meşha karyesinde inşa olunan medreseye kütüb ve resâil ihdâsi
- İnebolu Kasabası'nda müberrât-ı seniyye-i mülükâneden olan medresenin ta'miri

[39] Âsâr-ı umrân-nisâr-ı hazret-i Padişahî'den Drama Köprüsü

- Alemdağ merbütâtından Sultançiftliği karyesine câri mâ'i leziz yollarının ta'miri
- Hereke Fabrika-i Hümâyûnu'nda on nefer etfâl fukarânın emr-i mesnûn-ı hîtânlarının icrası
- Bağdad Vilâyeti dâhilinde Nil Mukâta'ası dâhilindeki enhâr üzerine iki köprü inşâsı
- Kapan-ı Dakik civarında Yeşiltulumba'da kâin Sazeli Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Bağdad Vilâyeti'nde İskenderiye Mukâta'ası Nehri üzerinde kârgir köprü inşâsı
- Mevlevihanekapısı kurbunda Mimar Acem Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Haleb'de vâkiⁱ Yahya Camî-i Şerîfi'nin ta'mir ve tefrişı ve İnegöl Kazası dâhilinde Koluca karyesi hududunda harab olan Akçasu Köprüsü'nün ta'miri
- Medine-i Münevvere'de Darüzziyafe nâm mahalde mekteb-i rüşdiye inşâsı
- Dolmabahçe'de saat kulesi inşâsı
- Yarımbergos'da Zabıtiye Karakolhânesi inşâsı
- Firecik Kışla-i Hümâyûnu tefferru'âtından olan kule ile redif deposunun tecdidi
- 500.000 kuruş sarfiyla Bağdad'da Hor Nehri üzerinde nâm-ı nâmî-i cenâb-ı cihândâriye mensub olarak bir köprü inşâsı
- Bağdad Vilâyeti'nde Nâsırîye Mukâta'ası Nehri üzerine köprü inşâsı
- Bâbiâli'de 354.644 kuruş sarfiyla kütübhâne inşâsı
- Bağdad Vilâyeti dâhilinde Mahmudiye Mukâta'ası'nda küşâd olunan Ebu Deys Nehri üzerine köprü inşâsı
- Adana Vilâyeti dâhilinde İçel Sancağı'na tâbiⁱ nevâhîmin merkezinde inşa olunan medrese için tedârük edilen kütüb ve resâil

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

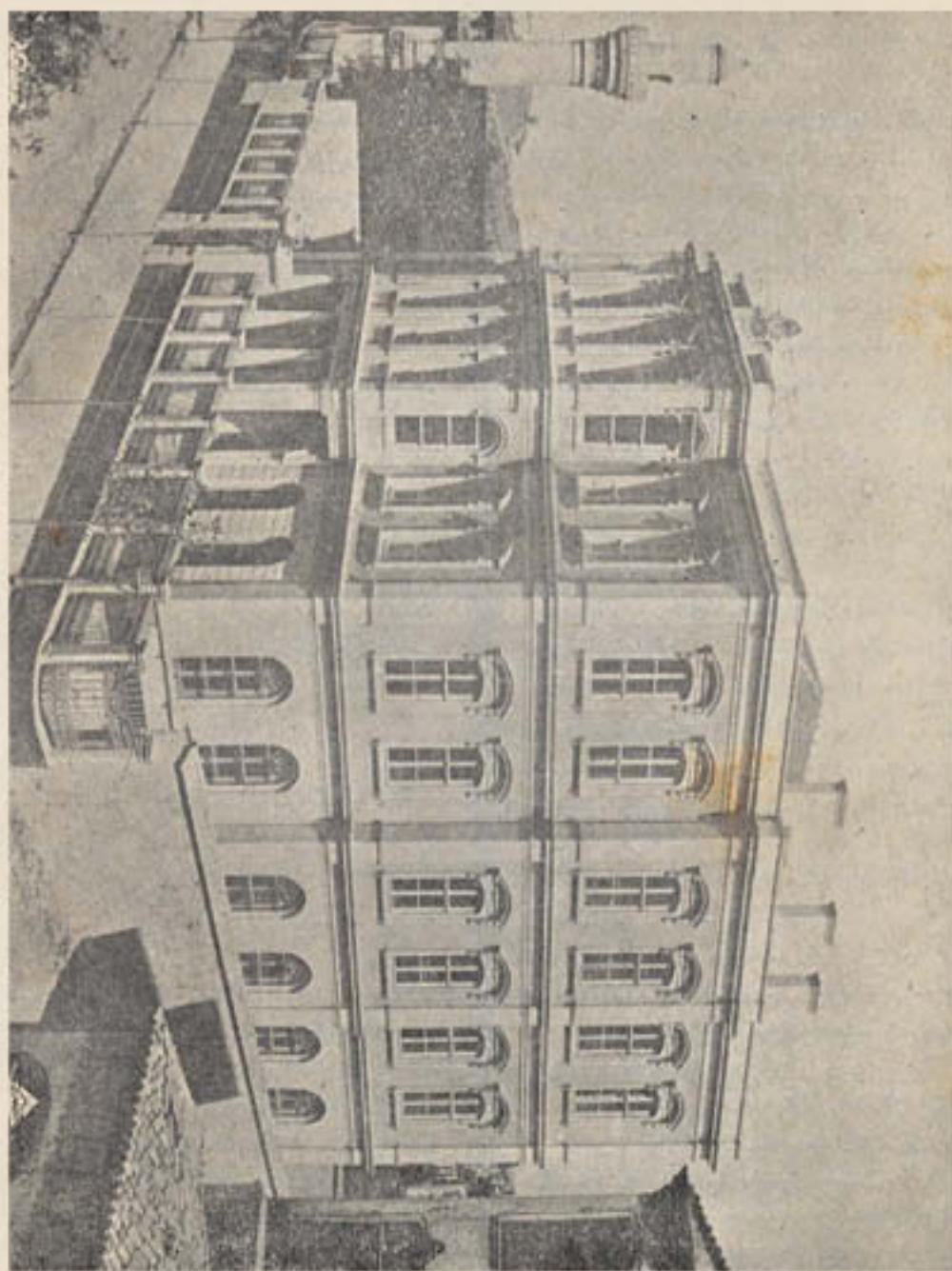
- Kasımpaşa'da Zincirlikuyu'da Hadika-i Ma'rifet Mektebi'nin inşası
- Bağdad Vilâyeti'nde Mehrüt Mukâta'ası dâhilindeki Kenan ve Şeyh Temim Kanallarının icra-yı hafriyat ve küşâdi
- Asâkir-i şahane için müteharrik ve elli neferlik bir hastahâne inşası
- [40] Altımermer'de Seyyid Ömer Mahallesi'nde Şeyh Halil Efendi Dergâh-ı Şerîfi'nin ta'miri
- Kurbağalidere Çiftliği'nde kâin köprünün müceddededen inşası
- Bağdad'da Har Köprüsü'nün inşası
- Manastır harik-zedegânına atiyye-i seniyye-i cenâb-ı mülükâne
- Bâb-ı Vâlâ-yı Seraskeri'de bulunan Süleymaniye Kışla-i Hümâyûnu'nun döşemeleriyle bazı mahallerinin ta'miri
- Selanik'de kâin Eyvasıl Gölü'ne cereyan eden derenin tâhvîl-i mecrası ile köprü inşası
- Civar-ı Hazret-i Halid'de kibâr-ı evliyaullahdan Abdülmecid-i Sivasî ve Abdülehad en-Nuri hazerâtının türbe ve dergâh-ı şeriflerinin ta'miri
- Edirne Vilâyeti'nde Gümülcine şubesi dâhilinde kâin Hamidiye Köprüsü'nün ta'miri
- Kasımpaşa'da Hacı Ahmed Mahallesi'nde kâin Pir Hüsameddin-i Uşşakî hazretlerinin dergâh-ı şerifinin masârif-ı tefrişiyesi
- Kasımpaşa Mevlevihânesi'nin tefrişi
- Karacaşehir karyesinde mukaddemâ inşa kilnmiş olan camî-i şerife mahsus çeşmenin suyollarının ta'miri
- Mecruhin-i guzât-ı Osmaniye için mübâya'a olunan eşya-yı mütenevvi'a
- Hasköy'de Hacı Şaban Dergâh-ı Şerîfi'nin tefrişi
- Altımermer civarında Şeyh Halil Efendi Dergâh-ı Şerîfi'ne semâ'hâne inşası
- Balıkesir hareket-i arz-zedegânına beş yüz lira ihsan-ı şahane
- Fatih civarında Eskialipaşa Mahallesi'nde Ma'ber-i Hasan Efendi Dergâh-ı Şerîfiyle türbesinin ta'miri
- Suriye Vilâyeti'nde Re'sûlayn Çiftliği'nin irvâsına mahsus olan kebir kanalın ta'miri
- Musul Vilâyeti'nde Şirkat Kışlası'nın ta'miri
- İâne-i Hicaziye için taraf-ı bâhirü's-şeref-i hazret-i Hilâfet-penâhîden bin beş yüz lira ihsan-ı şahane
- Ankara Vilâyeti'nde Akköprü dâhilinde kâin Korucu karyesi çeşmesi mecrâsının ta'miri
- Eskişehir Kazası'nda Seyyid Battal Gazi hazretlerinin camî ve türbe-i şerifesine cări mâ-i lezîz yollarının üç yüz beş bin kuruş sarfıyla ta'miri
- Hüdavendigâr Vilâyeti'nde Çarşamba karyesinde defin-i hâk-i mağfiret olan adn-âşıyân Hayme Ana hazretlerinin türbedârı Süleyman Ağa'nın hânesinin ta'miri
- Edirnekapısı'nda Sarmaşık Mahallesi'nde İsmail Hakkı Efendi Dergâh-ı Şerîfi'nin tefrişi

- Izmid Sancağı dâhilinde Hamidiye karyesindeki mâ-i leziz suyollarının ta'miri
- Bitlis'de mazanne-i kirâmdan Şeyh Mehmed Efendi'nin medfeni üzerine türbe inşası
- Sinob Sancağı'nda Gerze Nahiyesi'nde Hacı Ömer Efendi tarafından inşa olunan medresenin resm-i küşâdi masrafiyla talebe-i ulûm efendilere ihsân-ı şahane
- Denizli'de kâin Nakşibendi Dergâh-ı Şerifiyle müştemilâtından olan hücrelerin ta'miri
- Erzurum'da Habib Baba Dergâh-ı Şerifi'nin ikmâl-i nevâkısıyla tefrişâti masârifî
- Kastamonu Vilâyeti'ne muzâf Düzce Kasabası harîk-zedegânına otuz bin kuruş ihsân-ı şahane
- Bağdad Vilâyeti dâhilinde Hamidiye Kanalı üzerine köprüler inşası
- Manastır'da vâki' Kâdirî Dergâh-ı Şerifi'nin ta'miri
- Edirne Vilâyeti'nde Baba-yı Atik ve Çorlu Kazalarına merbüt Kızılpinar ve Pavlı karyeleri mekâtib-i ibtidâyesi şâkirdânının hifz cem'iyetlerinin icrası
- Çatalca Kazası'na merbüt Haracci karyesi şâkirdânının hifz cem'iyetlerinin icrası
- Üsküdar'da İnadiye Mahallesi'nde kâin Yusuf Nizameddin Dergâh-ı Şerifi Şeyh Dairesi'nin ta'miri
- Sivas Vilâyeti'nde Hafik Kazası'na tâbi' Topçu karyesine su isâlesi
- Basra Vilâyeti'nde Dicle Mukâta'ası ma'berinde dokuz yüz elli küsür lira sarfiyla köprü inşası
- İnöz Kasabası kurbundaki köprünün ta'miri
- Kudüs-i Şerif'de kâin Şeyh Ahmed en-Nuri hazretleri makam-ı şerifi ile zâviye-i mübârekesinin ta'miri
- Ci'ara Mukâta'ası dâhilinde vâki' Haşimiye ve Bedriye nehirleri üzerinde köprü inşası
- Musul Vilâyeti'nde Şirkat şu'besine merbüt Rumanîye karyesi muhtarı Hüseyin Ağa'ya hânesinin muhterik olmasından dolayı ihsân-ı şahane
- [41] Ammare Sancağı dâhilinde vâki' Hacle ve Meşrah Nehirleri üzerine köprü inşası
- Çorlu Kazası'na tâbi' Uzunhacı karyesi karşısındaki köprünün müceddeden inşası
- Maan'dan Mekke-i Müktereme'ye temdid edilecek telgraf hattı için 560.000 kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Cihangir'de Tibbi Mustafa Efendi Mekteb-i İbtidâyesi'ne bir sarmış inşası
- İşkodra Vilâyeti seylâb-zedegânına beş yüz lira atiyye-i seniyye-i mülükâne ihsân buyurulmuşdur.
- Fırat Nehri'nin Erzincan Ovası cihetlerinde tuğyâni hasebiyle mutazarrı olan ahali-i mahalliyenin terfihi için iki yüz bin kuruş ihsân-ı şahane buyurulmuşdur.
- Gümüşhane Sancağı'nda Kelkit Kazası'ndaki fukarâ-yı ahaliye elli bin kuruş ihsân-ı şahane buyurulmuşdur.
- Şehzadebaşı harîk-zedegânına elli bin kuruş ihsân-ı şahane buyurulmuşdur.
- Semadere Kazası hareket-i arz-zedegânma ve şiddet-i şitâdan nâşı Erzurum ahalisine

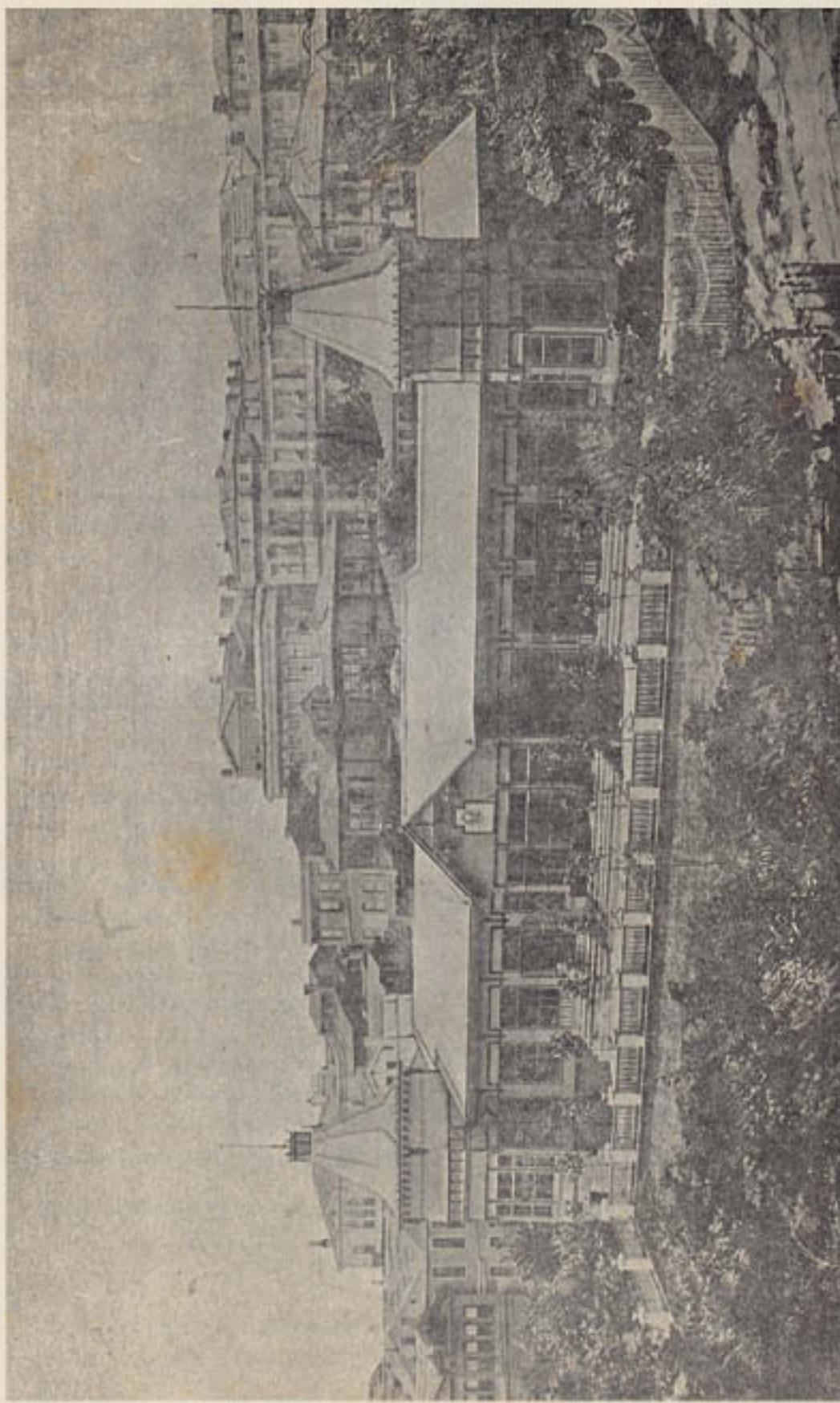
ve Malatya hareket-i arz-zedegânına başka başka yetmiş bin kuruş atiyye-i seniyye-i mülükâne inâyet ve ihsân buyurulmuşdur.

- Şühür-i selâse münasebetiyle üç yüz dokuz senesinde talebe-i ulûma 50.000 kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz sekiz senesinde Hırka-i Saâdet-i Hazret-i Risâlet-penâhî yevm-i ziyaretinde reh-güzâr-i tútyâ-eser-i cenâb-i Padişahî'de istâde-i mevkî-i ta'zîm olan mekâtib şâkirdâname bin beş yüz lira ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz dokuz ve üç yüz on senesinde medyûnen mahbûs bulunanların tesviye-i deynleri için yüz kırk beş bin üç yüz kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Bursa'da Hisar'da kâin camî'-i şerîf için yazdırılan levâyiħ-i şerîfe hediyesi ile Kalas'da inşa olunan camî'-i şerîf imamının maaşları ihsân buyurulmuşdur.
- Kayseri'de Burhaneddin-i Tilmizi hazretlerinin türbe-i şerîfi için mübâya'a olunan avizeler ve Bursa'da Hisar'da kâin Şehadet Camî'-i Şerîfi için imal etdirilen şem'dân
- Sultanahmed'de Kaygusuz Dergâh-i Şerîfi'nde kırâat olunan menkabe-i vilâdet masrafiyla üç yüz dokuz senesinde Büyükdere Mektebiyle Makriköy Hamidi Mektebi için mübâya'a olunan mahrûkât
- Erzurum kaht-zedegânına ellî bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Ortodoks cemâati fukarâsına tevzî' olunmak üzere kırk bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Yunanistan'da kâin Enalana karyesi hareket-zedegânına yirmi beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Kıbrîs Cezîresi'nde vuku bulan feyezândan dûcâr-i hasar olanlara yirmi bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Memleketlerine avdet eden aşayir meşâyîhîna yetmiş bir bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Şiddet-i şitâ münasebetiyle Sofya ve Köstendil ahalisine on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on senesinde sülüsân-i müddetini ikmâl etmiş olan mahbusîne tevzî' olunmak üzere otuz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Topkapı'da Remzi Dergâh-i Şerîfi'nin ve Fatih'de ta'mîrâti icra kilman Nureddin-i Cerrahî kuddise sırruhu'l-âli hazretleri dergâh-i şerîfinin resmî-i küşâdları masârifî
- Hereke Fabrika-i Hümâyûnu Mektebi şâkirdâmi için mübâya'a olunan kütüb ve resâil esmâni ve üç yüz on senesinde Büyükdere'deki mekteb ile Makriköy Hamidi Mektebi'nin mahrûkât masârifî
- Kocamustafapaşa harîk-zedegânına yüz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on bir senesinde fukarâ-yı hüccâca tevzî' olunmak üzere bin lira ihsân buyurulmuşdur.
- Adana'da zuhûr eden harîkde musâb olanlara on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Darülaceze için mübâya'a olunan eşya ve levâzîmât

- Üç yüz on iki senesinde İrgatpazari'ndaki inâs mektebine dört bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on iki senesine medyûnen mahbûs bulunanların tesviye-i deynleri için on beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on üç senesinde medyûnen mahbûs bulunanların tesviye-i deynleri için yirmi beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on üç senesinde muhtacîne tevzî olunmak [44] üzere kömür mübâya'ası için ellî bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Hamidiye Hafif Süvari Alayları'nın masârif-i müteferrikası olarak otuz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on üç senesinde Mekke-i Mükerreme'de inşa olunan misafirhâne-i hümâyûn için mübâya'a olunan evâni-i nühâsiye
- Üç yüz on üç senesinde medyûnen mahbus bulunanların tesviye-i deynleriyle tahliyeleri için on beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Hereke Fabrika-i Hümâyûnu'ndaki amele etfâlinin hitâن cem'iyetleri ve üç yüz on üç senesinde Büyükdere harîk-zedegânına kırk bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Aydin hareket-zedegânına dört yüz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on beş senesinde Rumelihisarı harîk-zedegâmina on iki bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on beş senesinde medyûnen mahbus bulunanların tesviye-i düyûnâtiyla tahliyeleri için kırk bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz on beş senesinde talebe-i ulûma yüz altmış bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz altı senesinde Musul Vilâyeti dâhilinde İd-i Güceylan karyesi ahalisine iâneten otuz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Bahr-i Muhit-i Hindî'den gelen fukarâ-yı hüccâca yüz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Dorcas nâm cem'iyet-i hayriyeye on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Südücî'deki dergâh-ı şerîfin masârif-i ta'miriyesi olarak kırk bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Medine-i Münevvere'de Anber Kışlasi'nın tecdîden ta'miri
- Pangaltı Öksüzler Mektebi'ne beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- İsviçre'de harîkden musâb olanlara on bir bin yüz on kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Musevî mektepleriyle hastahânesi inşaâti için sekiz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi olarak iki yüz altmış dört bin yirmi iki kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde Zincirlikuyu harîk-zedegâmina yirmi bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde Amerika'da Jonestown'da seylâb-zede olan ahaliye yirmi bin kûsur kuruş ihsân buyurulmuşdur.

[42] *Sohye-i me rehîm-wâye-i cemâb-i Hildfet-pendhîde ke kis ve inşa kîlîm Mâlikye Tekâ ud Sandîr Dairesi*

[43] Sâhîhâ-yı avâkîr-i sahâne eyâm ve erâmiîlân me'râz-i dîri

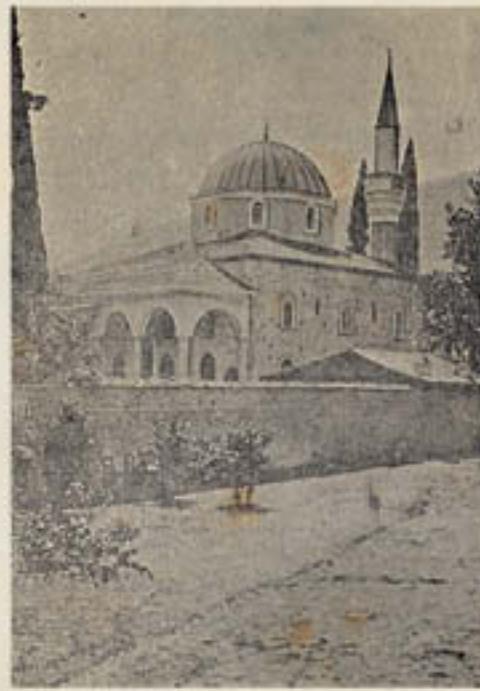
- Üç yüz beş senesinde Konya Vilâyeti dâhilinde İbradi Kasabası harik-zedegânnâma elli bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde Gedikpaşa İnâs Mektebiyle Pangaltı Fukarâ Cem'iyeti'ne sekiz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde İtalya Fukarâ Cem'iyeti balosuna on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde Midilli hareket-zedegânnâma elli bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz beş senesinde Çorum'da Arif Çelebi merhum Melevihânesi'nin ta'miri masârifî
- Üç yüz beş senesinde Kasımpaşa'da mazanne-i kirâmdan Hüsrev Çelebi merkadi üzerine inşa olunan türbedâr odası masârifî
- Üç yüz beş senesinde Taşliburun Dergâhi'nin masârif-i ta'miriyesi
- Üç yüz beş senesinde Tuzbaba Camî-i Şerîfi masârif-i ta'miriyesi
- Üç yüz beş senesinde Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi olarak iki yüz altmış dört bin kusur kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde fukarâ menfaatine tertib olunan balo ile Cem'iyet-i Îsrâiliye Hastahânesi'ne on üç bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde Ermeni Cema'ati Mekteblerine on beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde Rum Mektepleri menfaatine verilen baloya on beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde Kız Sanayi Mektebi'ne on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde şûhûr-ı selâsede taşraya gidecek talebe-i ulûm efendilere altmış bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Üç yüz üç senesinde Bitlis'de tarikat-ı aliyye-i [45] Nakşibendi meşâyîhündan Mehmed Efendi için inşa olunacak hâne ve hankâhim masârif-i ikmâliyesi
- Bin üç yüz üç senesinde Adana Vilâyeti kaht-zedegâmî için dört yüz elli bir bin kusur kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Bin üç yüz altı senesinde Dorcas nâm fukarâ-perver cem'iyetiyle Fransız Fukarâ-perver Cem'iyeti'ne on beş bin kuruş
- Bin üç yüz altı senesinde Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi olarak bermü'tad iki yüz altmış dört bin kusur kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Bin üç yüz altı senesinde Harîk İâne Komisyonu'na iki yüz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- [Bin] üç yüz altı senesinde Filibe fukarâ ve acezesine bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- [Bin] üç yüz altı senesinde Kudüs-i Şerîf Musevî muhtacînîne on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- [Bin] üç yüz altı senesinde Musevî Hastahânesiyle İtalya Cem'iyet-i hayriyesine dokuz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.

- Bin üç yüz yedi senesinde Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi olarak bermü'tad iki yüz altmış dört bin kûsur kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Musevî Mektebi Hastahâneleri ile saîr müessesât-ı ecnebiyeye yirmi beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Fransa Fukarâ-perver Cem'iyeti'ne on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Hüdavendigâr Vilâyeti'nde Derebeyler karyesi harîk-zedegânına on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Ravza-i Mutahhara-i Hazret-i Seyyidü's-Sekaleyn için mübâya'a olunan kanâdil esmâniyla Priştine'ye gönderilen elvâh-ı şerîfe masârif-ı nakliyesi ve *Mesâhif-i Şerîfe* hedâyâsi
- Trablusşam'da Mesihîye'deki camî'-i şerîfe gönderilen kütüb-ı şerîfe hedîyesi
- İtalya Fukarâ-perver Cem'iyetîyle Beyoğlu'nda Ermeni Katolik Mektebi için on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Liverpool Cemâat-i İslâmîyesiyle Viyana Hânendegân Cem'iyeti'ne yirmi bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- İşkodra'da emr-i mesnûn hitâni icra edilen etfâlin masârif-ı hitâniyeleri olarak yirmi bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Kâğıdhane'de Ayazma su duvarlarının inşası
- Dorcas nâm İngiliz Cem'iyet-i hayriyesine on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- İlmiye Tekâ'üd Sandığı'na iki yüz bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi: 264.022.
- Papasköprüsü'ndeki Fransız Katolik Mektebi'ne on beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Fransız Fukarâ-perver Cem'iyeti'ne beş bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Kadıköyü'nde Fransız Mektebi'ne on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Makamât-ı âliyeye gönderilen *Mesâhif-i Şerîfe* ile saîr kütüb-ı şerîfe
- Karadeniz sahiline gidecek hüccâca vapur navulları olarak yirmi bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Dorcas nâm İngiliz ve Allianz Fransız Cem'iyet-i hayriyelerine on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Filoptorot nâm cem'iyet-i hayriye ile Musevî Gureba Hastahânesi'ne on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Haremeyn-i Muhteremeyn ikramîyesi: 264.022
- [Bin] üç yüz on beş senesinde Haremeyn-i Muhteremeyn ahali-i kirâmi iânesi: 264.022
- [Bin] üç yüz on beş senesinde Riva Hayim nâm Musevî ve Société Bain France İtalyan Fukarâ Cem'iyetlerine on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.
- Pangaltı Öksüzler ve Debistân-ı İraniyân nâm mektebler için on bin kuruş ihsân buyurulmuşdur.

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

[46] Cümle-i müessesât-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhîden Aydın Kasabası'nda inşa olunan camî-i şerîf

[47] Azâr-i takvâ-nisâr-i hazret-i zillullahîden İzmir'de Kızılcah karyesinde camî-i şerîf

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Saye-i umrân-vâye-i hazret-i Padişahî'de Edirne'de müceddededen inşa olunan Daire-i Askerîye

Aşr-ı terakkîyat-hasr-ı cenâb-ı Padişahî âsâr-ı mebrûresinden olmak üzere inşa kilman top fabrika-i hümâyûnu

Cûd, kerem, lütf, ni'am, rahm, şefkat, ihsân ve inâyet misilli fezâil-i arşîye mahsusât-ı fitriyesinden olan şevketlü Padişahımız veli-nîmet-i bî-minnet-i a'zam halife-i Nebiyy-i muhterem efendimiz hazretlerinin meâsir-i hayriye-i hasenât-küsterâneleri ber-vech-i bâlâ nakş-ı sahîfe-i şükran ve mübâhât kılınan mikdardan ibaret olmayıp her Cuma günü binlerce aceze ve der-mândegânâ bezl-i atâyâ olunmakda ve tebaa-i sâdika-i şâhanelerinin her sınıfı hakkında olduğu gibi aktâr-ı cihanda sâkin bî'l-cümle efrâd-ı beser haklarında dahi aynı hissiyât-ı celîle ızhâr buyurularak her yerde bî'l-cümle muhtacın ve der-mândegân envâ'-ı lütf u kerem-i şehriyârıleri ile mesrûr ü şâdân buyurulmaktadır ki, bunların yegân yegân ta'dâd ve beyâni gayr-ı kâbîldir. Hemen Cenâb-ı Vâhibü'l-atâyâ zât-ı akdes-i hazret-i mülükâneleri mezid-i şan ü şevket ve tûl-i ömr ü afiyetle mede'd-dühûr ve l-ezmân dîhîn-i şeref-vesîm-i Osmani'de ferman-fermâ-yı adl ü dâd ve ihsân buyursun, âmîn.

[48] UMÛR-I ASKERİYE

Tarih-i celil-i Osmani ihtiiva etdiği azamet-i menâkibiyla hanedan-ı kerîmî's-şan-ı sultanatın asker oğlu asker ve efrâd-ı Osmaniye'nin dahi livâ-i nusret ü satveti asırlarca burc u bârû-yi kahramanide rez etmiş birer dilâver olduklarını her sahifesinde bir numune-i besâlet ü hamiyet zikr ü isbat etmek suretiyle nakleyler. Şu hakikat cihanın müsellemi olduğu gibi Türk askerinin fezâil-i memdüha-i can-sipârâne ve meydan-ı harb ü vegâda ibrâz eylediği şecaat-i müselleme-i sâdikânesi dillerde dâir nice nice dâstân-ı mefâhir meydana getirmiş ve tarih-i âlemin fasl-ı evvel-i hamâsetine

"Osmanlı askeri, asker-i Padişahî ve Osmanlı Padişahı asker-i şehînşâhîdir"

ibâre-i mübeccelesini ebediyyen nakş u tezbîr ederek mehâsin-i külliye-i fitrat cümlesiinden olan ilâ-yi şan-ı devlet ü memleket gayret ü hamiyet-i makbûlesiyle kendisini müşâr bi'l-benân etmiştir.

Şehriyâr-ı gerdün-iktidar ve tâcdâr-ı zafer-şî'âr efendimiz hazretleri hasâil-i mümtâze-i askeriyyeyeecdad-ı gûzin-i Hilâfet-penâhilerinden vâris ve fitraten en büyük fîkr-i askeriye mâlik olup emr u ferman-ı ilâhi ile Osmanlı ordusunun kumandan-ı a'zam ve akdesi bulunmaları haysiyetiyle efkâr-ı âliye-i askeriyyelerini evvel emirde efrâd-ı ümmetin mütehallik oldukları fart-ı besâlet ü metanet ve uğur-ı hümâyûnlarda feda-yı nefs ü cana olan şevk u sıdk-ı niyetleri icabât-ı sadakat-kârânesine göre infaza bezl-i makderet buyurarak bâzü-yi kudret-i Osmaniye'de daha ziyade husûl-i intizam ve kulüb-ı şuce'ân-ı ümmetde daha esaslı terbiye ve hüsni itaatin istikrar ve istikmâli esbâbını tehyie buyurdular. Bir hâlde ki, cümüd-ı muzaffere-i Osmaniyesi erkân-ı hâzırası itibarıyla dünyanın en mükemmel, en muntazam bir ordusu hâline girip terbiye-i askeriyesi bugün şöhret-gîr-i âfâk olan Almanya ordusunun bir enmîzec-i zî-kemâli, mukaddes Osmanlı Padişahı'nın emr u ferman-ı hümâyûn-âsârına müheyâvâ ve mutî' bir hey'et-i mehibe suretinde temessûl etdi.

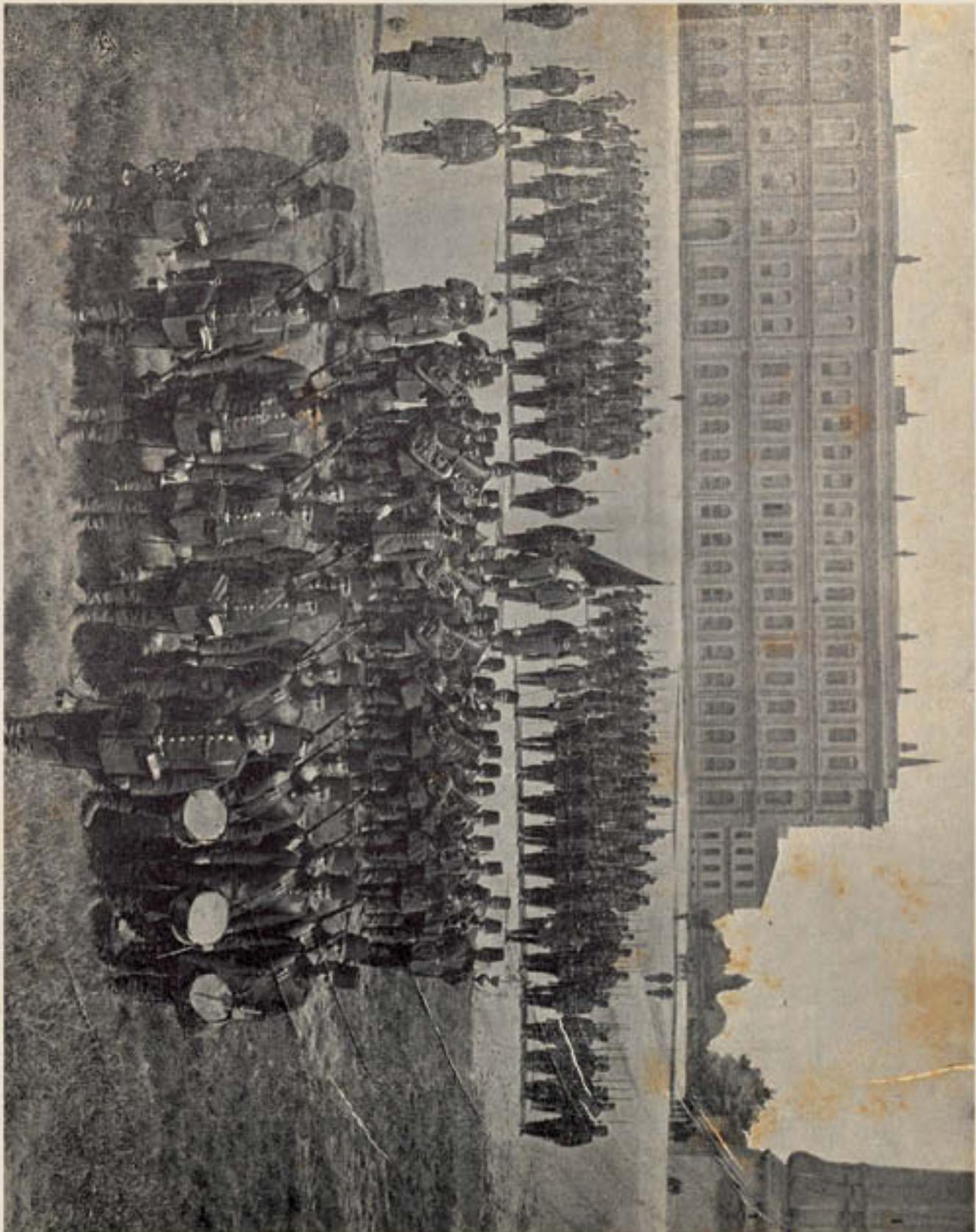
Bu himmet-i âliye doğrudan doğruya fîkr-i askerî-i şahaneyi muvazzahdır. Zât-ı pâk-i cenâb-ı gîti-sitâni cü'lûs-ı meyâmin-me'nîs-ı hazret-i cihânbânilerinde mikdarı üç-dört yüz bine bâliğ olan ordu-yi hümâyûnlarını ihtiyacât-ı háliye-i harbiye ile muvâfik görmeyerek ve esas sâlime-i cümüd-ı perverâneyi ihyâ eden fetânet-i nâfize-i hûkûmdar-ı a'zamîlerini rehber-i icrâât ittihâz eleyerek kur'a-i şer'iye ahkâm-ı münâfîsine mutâbık olmak velâkin Avrupa orduları teşkilâtına tevâfuk etmek üzere *Ahz-ı Asker Nizâmnâme-i Hümâyûnu*'nu neşir buyurdular. İşte bu hatve-i ûlâ-yi ketibe-perverî mukteziyât-ı celilesinden olarak ordu-yi hümâyûn mikdarca bir buçuk milyonu tecâvüz etdi. Bir buçuk milyon Osmanlı askerinin enzâr-ı dikkat-i ecâniibde husûle getireceği şekl-i mehâbeti ve ma'nevîyet-i milliyede karargâr olan fart-ı terbiyet ü itaati en son sistemde yüz binlerce esliha-i cedide ile tahkim buyurarak merâkîz-ı askeriyyenin kâffesinde mahrec istasyonlarına yakın bulunmak üzere redif debboyları te'sis ve turuk-ı askeriye inşa ve fûnûn-ı askeriye nokta-i nazârîndan şebeke-i hadîdiye ihyası tasavvurâti hayyiz-ârâ-yi husûl oldu, yani fîkr-i intizâm-ı askerîn mebâni-i ibtidâyesi bi-tevfîkihî teala kuruldu.

[49] Âmâl-i mehâsin-i şîtimâl-i mülükânesi Devlet-i Aliye-i Osmaniyesinin izdiyâd ve şükûh u satvetine ma'tûf ve makâsid-i celile-i hüsrevânisi mülk ü milletin tamamî-i hifz u hîrâsetine masrûf olan Padişah-i âli-câh-i zaman ve şehînşah-i dakâyîk-iktinâh-i devran efendimiz hazretleri fümin-i askeriyenin sinin-i ahire zarfında Avrupa'da görülen terakkîyat-ı günâgûnumu nazar-ı dûrbîn-i ma'âli-karîn-i zillullahîlerinden dûr buyurmadıkları gibi şu muntazam ordunun ser-i kâr-ı besâlet-medârînda bulunacak zâbitân ve ümerânın fümin-i mezkûre tatbikâtına bi-hakkın ihrâz-ı vukûf eyleyerek Avrupa askerliğinin kisve-i intizam-ı Osmaniye'le tahliyesi ünniye-i hayriyesini vûcûda getirmek üzere mekteb-i fümin-i harbiye programlarının İslâhîmî ve hüsni hâl ve tâhsili müvafîk-ı matlûb-ı âli olan zâbitânın Almanya ve Fransa ordularına i'zâmiyla beraber Almanya meşâhir-i askeriyesinden birçoklarının hidmet-i mücibü'l-mefharet-i Saltanat-ı Seniyyelerinde istihdamını ve te'sirât-ı muhribânesi musaddak olan Krupp toplarıyla ordu ve donanma-yı hümâyûn ve kılâ' ve istihkâmât-ı şahanenin techîzini ve ma'lum-ı cihan olan Osmanlı maharet-i fârisânesinin bir kat daha tenmiye ve tensîkini ve cihet cihet sanayî-i harbiyenin ta'mîm ve terakkîsini, obüs alayları ihdâsını kuvveden fi'le getirmek gibi pek çok zaman ve nükûd sarfını istilzâm eden müvaffakîyat ile unvan-ı ma'âli-beyân-ı hudâvend-i a'zamîlerini muhyî-i sâni-i saltanat ve hâris-i yegâne-i devlet olmak üzere tanıtmışlardır.

Bâ-husus Yunan mes'ele-i zâilesinde beş-on gün zarfında ludud-ı hakanîye iki-üç yüz bin kişilik bir kuvve-i askeriyenin muntazaman cemî ve tâhsîdi ve muharebenin sahâfi-sulhiyesine galibâne vaz'-ı imza-yı âli kılınması efkâr-ı mehâmid-nisâr-ı cenâb-ı Padişahî'nin ordu-yı hümâyûnları üzerindeki müvaffakîyat-ı vâkı'asına bir delil-i kâti' olup bir tarafdan dahi mavzer tûfengleriyle Krupp toplarının ve malzeme-i harbiyesinin Osmanlı destgâhlarında imali ve Osmanlı dumansız barutunun icad ve ihmârı ve askeri güvercinler terbiyesi, askeri bisikletler ta'lîmi, telgraf ve şîmendîfer bölük ve taburları teşkili ve istihkâmât-ı hafife ve cesîmenin fümin-i ciddiye-i askeriye'ye göre inşası ve merâhim ü eşfâk-ı şâmiletü'l-âfâk-ı mülkdârîlerine zamîmeten itfaiye alayları, seyyar hastahâneler te'sisi ve asâkir-ı şahanelerinin te'min-i sîhhât ü afiyeti maksâdiyla etibbâyi askeriyenin tezyidi ve nakliyât-ı askeriye ashâb-ı emlâk ve akârin teşriki ve kuvve-i mevcudeye kuvvetü'z-zahr olmak üzere ilâve taburlarının zamm u ilâvesi ve vezâif-i temdîniyesi ifasıyla beraber Kürdistan ve Arabistan, Suriye, Trablusgarb taraflarında bulunan urbân ve aşâyîrden "Hamidiye Alayları" unvan-ı mefharet-beyâniyla sınıf-ı süvaride bir kuvve-i cesîme vûcûda getirilmesi, köprûcûlik fenninin tevsi'i bu din ü devlete bahşâyiş-ı Rabb-i izzet ve âlem-i Osmaniye için mevhîbe-i kudret olan şehriyâr-ı sütûde-evsâf ve şehînşah-ı mehâmid-ittisâf veli-i nimet-i bî-müdâni şevketlü Gazi Büyük Abdülhamid Han-ı Sâni efendimiz hazretlerinin niyyât-ı mehâsin-gâyât-ı mülükânelerinin daima tevfikât-ı Sûbhâniye'ye iktirân ile te'yid-i bünâyân-ı saltanat ve te'yid-i âsâr-ı satvet ü şevket emrinde hâiz oldukları kudret-i nâdireye bir silsile-i müsha'şa'a teşkil eder.

Saye-i müvaffakîyet-vâye-i cenâb-ı kumandan-ı a'zamîlerinde levâzîm-ı askeriye o rûfîbe intizâm ile tehyie ve ihmâr edilmişdir ki, vakt-i harbde her neferin yiyeceği, içeceği, giyeceği, taşıyacağı yerli yerinde ve her tabur ve alayın sevkîyatı [52] ve ahvâl-i temşîyeti

[50] Soner-i sancı ve yahya İzzet Paşa'lı de temsilat-ı mukânume si icra boyunca Hassa Ordusu'na Piyade Asker-i Zafer-me edir-i Şehzadeli

[51] Saya-i intizam-pırḥe-i hazret-i Şehriyārî de məcciddeñen tertiibat ve tensikati kərə ve ikməl bayaruhunış olañ Həsən Şəvəri Asakır-i Şəhəməsi

Səvari mızraqlı nəfəri

Hafizə nəfəri

Səvari bərəzən nəfəri

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

mihverinde olup inşaât-ı askeriye dahi vilâyât-ı şahanenin merâkiz-i askeriyesinde ihyâ buyurulan cesim binalarla uyûn-ârâ-yı erbâb-ı insaf olmaktadır.

Server-i eshiyâ ve merdümek-i çeşm-i esdikâ olan veli-nimet-i muazzam efendimiz hazretleri şu meâsir-i mebrûre-i ketîbe-perverîye muvaffakiyetlerini teshîl maksadıyla ceyb-i hümâyûn ve Hazine-i Hâssa-i Şahanelerinden mebâliğ-i azime ve külliye ihsân buyurdukları gibi te'sisât-ı askeriye iânesi, zu'afâ ve ma'lûlin-i askeriye iânesi ve evlâd-ı şuhedâ ve eytâm ve erâmil sergisi gibi müessesât-ı hayriye ihdâs ve tekâ'üd ve eytâm ve erâmil-i askeriye sandıklarını İslâh ve ihyâ ederek fîkr-i askeri-i hümâyûnlarının askerliğin her noktasına şâmil olduğunu ve askerliği sıfât-ı fâhiresi ile tecessüm etdirecek olan kîyafet-i hariciye ve dâhilîyenin tanzîmine görülen zarâfet ve matbû'iyet ile dahi askerlik içindeki nezaket his ve terbiyet-i muntazamaya ne derecelerde meftûn bulunduklarını yâr u ağıyâra beğendirmiştirlerdir.

Cedd-i emced-i hazret-i Hilâfet-penâhîleri, Hazret-i Ertuğrul'a nisbetle daima mansur u muzaffer olması elâtâf-ı Huda'dan müsted'î olan Ertuğrul Süvari Alayı ile her ordu-yı hümâyûnda teşkil edilen süvari mızraklı alayları cümle-i müessesât-ı askeriye-i şahaneden olup Teftîş-i Askeri Komisyon-ı Âlisî dahi riyâset-i seniyye-i cenâb-ı cihanbânileriyle väyedâr-ı i'tilâdir.

Kulûb ve ef'ide-i sâdikanın böyle bir yevm-i saâdet-tev'em-i millide cümle-i icrâât-ı muvaffakiyet-gâyât-ı cenâb-ı şevket-penâh-ı a'zamînin velev nâkîs olsun bir fîhrîs-i şükârân-âmîzîni kırâatla tenşît-i vicdan eylemesi dahi bir saâdet-i diğerin husûlü meserretimeyle cümleyi duagûy-ı tezâyûd-ı ömr ü afiyet-i cihan-kîymet-i hazret-i veli-nimet-i efhamî kılan vesâil-i muazzezeden olmağla livâ-yı nusret-ihtivâ-yı Osmanî'nin ve cünûd-ı nusret-mev'ûd-ı mülükânenin hemîse mansûr u muzaffer ve Devlet-i ebed-müddet-i Osmaniye'lerinin zill-i zalil-i mekârim-delil-i cenâb-ı şehînşâhîlerinde daima müstekîr ve muvakîr olması ed'iyye-i mefrûzâsıyla *Tebrikname-i Millî*'nin şu sahîfe-i ubûdiyet-i elîfesine dahi hâtîme-bahş-ı iftihar oluruz.

Sâye-i umrân-vâye-i hazret-i mülkdârîde Ordu Kazabası'nda müceddededen te'sis ve inşa kilman
misâfirhâne-i askeri

[53] UMÛR-I ADLİYE

Müessis-i bünyân-ı adalet, hâmi-i âlem-i insaniyet, mâhi-i zalâm-ı zulm ü cehalet, muhyî-i yegâne-i devlet-i ebed-müddet evsâf-ı hamidesinin bi-hakkin sahib ü mâliki ve surât-ı müstakim-ı şer' u hikmetin her vechile mütevessil ve sâlikî olan veli-nimet-i Faruk-haslet şevketlü adaletlü Padişahımız efendimiz hazretleri te'sis ve icrasına muvaffak bi'l-hayr oldukları teşkilât-ı ahire-i adliye ile Devlet-i Aliyye-i Osmaniyesini cidden mes'ud ve ihyâ buyurmuşlardır.

Unvan-ı adalet-iktirân-ı şahanesi şöhret-gîr-i âfâk olan şevket-meâb-ı amîmetü'l-esfâk efendimiz hazretleri yed-i kuds-i hümâyûnlarına mevdû' min indillah bulunan tebaa-i vezir-i destan-ı mülükânelerinin her hâlde icra-yı ahkâm-ı adl ü dâd ile mazhar-ı mes'ûdiyet olmalarını arzu buyurarak Memâlik-i Mahrûse-i Şahanelerinin her tarafında mehâkim-i mahsusâ küşâdını bidâyet-i cüllüs-ı hümâyûnlarda ferman etmişler idi.

Cism-i cesîm-i Devlet-i Aliyyeleri için taze can ve mahz-ı şeref [ü] şan olan işbu emr u ferman-ı hümâyûn-ı şehriyârileri müddet-i kalile zarfında tamamen icra buyurularak izhâr-ı adl ü hak ve ihkâk-ı hukuk-ı halk vazife-i kudsiyesiyle muvazzaf derecât-ı muhtelifede mehâkim-i nizâniye te'sis ve ihyasına muvaffakiyet hâsil olmuş ve kavânîn-i cedide-i adliye vaz'ıyla tensîkât-ı mathîibe rehîn-i mertebe-i kemâl buyurulmuşdur ki, bugün Avrupa'da icra-yı hükmüet eden Düvel-i Muazzama'dan en birinci ve en intizâm-perverînin mehâkim-i adliyesi nazar-ı tedkike alındıkda mehâkim-i adliye-i Osmaniye'nin onlardan farksız ve daha muntazam olduğu[mu] tasdik etmemek kâbil olamaz.

Zât-ı hakkâniyet-simât-ı hazret-i Hilâfet-penâhî bu vechile umûr-ı adliye-i devleti hüsîn-i tensîk ve tanzîme muvaffak olup keyfiyyât-ı mühimmesini bi'l-umum tebaa ve zîr-i destan-ı mülükânelerini mecbur-ı minnet ve şükran kıldıkları misillü diivel ve milel-i muhtelifenin tashîh-i efkâr ve isticlâb-ı hüsîn-i enzârını dahi hâssaten te'min etmişlerdir.

Her fikir ve mütalaaya göre işbu teşkilât-ı adliye âsâr-ı seniyye-i mülükânelerinin sernâmesi addedilmekle ahrâ ve câmi'-i muhassenât lâ-tuhsâ olmakla unvan-ı celîl-i zîllullahîleri ruh-ı sâni-i cihan-ı Osmani ta'bîr-i güzîniyle yâd u tebcîl ve kemâl-i sadâkat ü ihlâs ile da'avât-ı mefrûza-i şahanelerini tilâvet ü tertîl eyleriz.

Derecât-ı selâse üzerine müretteb ve müteşekkil olan mehâkim-i mezkûrede mer'i ve ma'mûlünbih bulunan kavânîn-i muntazama-i adliyenin ekseri asr-ı hümâyûn-ı hazret-i Hilâfet-penâhîde vaz' olunmuş ve ez-cümle ruhu'l-kavânîn-ı âlem ve kâfil-i saâdet-i ümem unvanına bi-hakkin icra olan meccelle-i celîlenin hüsîn-i ikmâli ahd-i güzin-i cenâb-ı tâcdârîde şeref-vâki' oludan başka Usul-i Muhâkemât-ı Hukukiye, Usul-i Muhâkemât-ı Cezaîye ve Adliye ve Mezâhib Nezâret-i Celilesi'nin Vezâif-i Dâhiliyesi Nizâmnâmesi ve Teşkil-i Mehâkim Nizâmnâmesi ve Resm-i Damga Kanunu, Adliye Encümen İntihabı Nizâmnâmesi ve İ'lâmât-ı Nizâmiye'nin Suret-i Tenfiz-i Ahkâmine Dair Olan Kanun ve İcâr-ı Akâr Nizâmnâmesi ve Zâbita-i Saydiye Nizâmnâmesi ve Mukavelât Muharrirleri Nizâmnâmesi ve Dava Vekilleri Nizâmnâmesi vesâire misillü icab-ı hâl ü maslahata muvâfik müte'addid nizâmât-ı cedide-i hakkâniyet-pverâne vaz' u i'lân kılınmışdır.

[54] Međdir-i osle-i hazret-i sekumandan-i o'zinden olarak macekkeden te sis ve kışıl bayramının olan Erzugul Savaři Alayı ziyâr-nîmâsi

[55] Terakkiydi-kamide-i asriye-i teyfikan tensik ve tanzim boyarrulmuş olan topçu askeri-i beselet-mecdisi-i sahanesi

**TEBRİKNÂME-İ
MİLLÎ**

Mehâkim-i mezkürede el-yevm kavânîn-i mezbürenin ahkâm-i âdilânesi mâ bihi't-tatbik olup hukuk ve mesâlih-i ibâda daha ziyade nâfi' ve sühûlet-bahş olmak üzere iktizâ etdikçe ta'dilât-ı müstahsene-i adalet-küsteri icra [56] buyurulmuş ve Avrupa usul ve kavânîn-i medenîyesine rûchân-ı intizâm ile mutâbik olarak Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i mülkdârinin her noktasında te'min-i huzur u asayıf ile hukuk-ı umumiyyenin mahfûziyet-i kâmilesini kâfil bir hey'et-i hakîme-i adliye ve bir de zâbita-i mükemmelle-i adliye vücûda getirilmişdir.

**Saye-i adalet-vâye-i cenâb-ı mülükânedede Dersaâdet ve vilâyât-ı şahanede icra
buyurulan teşkilât-ı adliye üzerine müceddededen te'sis ve kûşâd olunan Mehâkim-i
Nizâmiye ve devâir-i müte'allikası**

Dersaâdet

Hukuk, Ceza, İstid'â Daireleri unvanlarıyla Temyiz Mahkemeleri	3
Mahkeme-i mezküre başmûdde'i-i umûmiliği	1
Cinayet ve Cümha ve Hukuk ve Ticaret Daireleri unvanlarıyla İstînâf Mahkemeleri	4
Hey'et-i İthâmiye	1
Mahkeme-i mezküre mûdde'i-i umûmiliği	1
Birinci ve İkinci Hukuk ve Birinci ve İkinci Ceza nâmlarıyla Bidâyet Mahkemeleri	4
İstintâk Dairesi	1
Mahkeme-i mezküre mûdde'i-i umûmiliği	1
Mahkeme-i mezküre icra me'murluğu ve mukavelât muharrirliği	2
Birinci Meclis ve İkinci Meclis ve Ticaret-i Berriye, Ticaret-i Bahriye nâmlarıyla Ticaret Mahkemeleri	4
Mahkeme-i mezküre icra me'murluğu	1
Beyoğlu Birinci ve İkinci Hukuk ve Birinci, İkinci Ceza nâmlarıyla Bidâyet Mahkemeleri	4
Mahkeme-i mezküre mûdde'i-i umûmiliği	1
Mahkeme-i mezküre icra me'murluğu ve mukavelât muharrirliği	2
Üsküdar Bidâyet Mahkemesi	1
Mahkeme-i mezküre mûdde'i-i umûmiliği	1
Mahkeme-i mezküre icra me'murluğu ve mukavelât muharrirliği	2

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

Vilâyat-ı Şahane

İstinâf Hukuk Mahkemeleri	26
İstinâf Ceza Mahkemeleri	26
İstinâf Müdde'î-i Umûmîlikleri	26
Hey'et-i İthâmiye	26
Ticaret Mahkemeleri	39
Bidâyet Hukuk Mahkemeleri	26
Bidâyet Ceza Mahkemeleri	26
Bidâyet Müdde'î-i Umûmîlikleri	26

Vilâyat-ı Şahane dâhillerinde

Bidâyet Hukuk Mahkemeleri	84
Bidâyet Ceza Mahkemeleri	84
Bidâyet Müdde'î-i Umûmîlikleri	84

Cem'an Yekün	481 aded
--------------	-------------

Tevkifhâne ve Hapishânelerce İslâhât-ı merâhim-küsterâne

Şî'âr-ı adl ü re'fet-i şahanesini hisâl-i kerîme-i rahm ü şefkat ile mezc ü telfike muvaffak min indillah olan Padişah-ı âli-câh ve zîlhullah-ı hikmet-iktinâh efendimiz hazretleri mehâkimden sâdir olacak ahkâm-ı kamun-perverâne üzerine hapis ve tevkifi lâzım gelenler için sâlifi'z-zikrî mebâni-i mücâzât-ı adliyeyi suret-i mahsusada İslâh ve tanzîm buyurmuşlardır.

[57] İşbu emr u ferman-ı hikmet-beyân-ı hazret-i Padişahî üzerine Memâlik-i Mahrûse-i Şahane'de bulunan bi'l-umum tevkifhâne ve hapishâneler üzerinde teftişât-ı mükemmelle ve tedkîkât-ı lâzime icra kılanarak birinci derecede hifzussîhha kaidesine riayetle tevkifhâne ve hapishâneler tevsi' ve tensîk kılınmışdır.

Sâniyen cerâyim-i mütenevvi'a ashâbından olanlar, yani cinayet ve cünha ve kabahat maddelerinden dolayı maznûmün aleyh, müttihim ve mahkûm bulunanlar tefrik edilmiş ve hapis ve tevkifden maksad-ı aslı olan tehzib-î nefş ve ahlâk madde-i mühimmesinin husûlü için her ne tedbir muktezi ise yapılip mevkûfın ve mahbûsinin meşâkk-ı ruhânî-habsiyeden dolayı teselli-i kulübuna medâr olmakla beraber hayat-ı

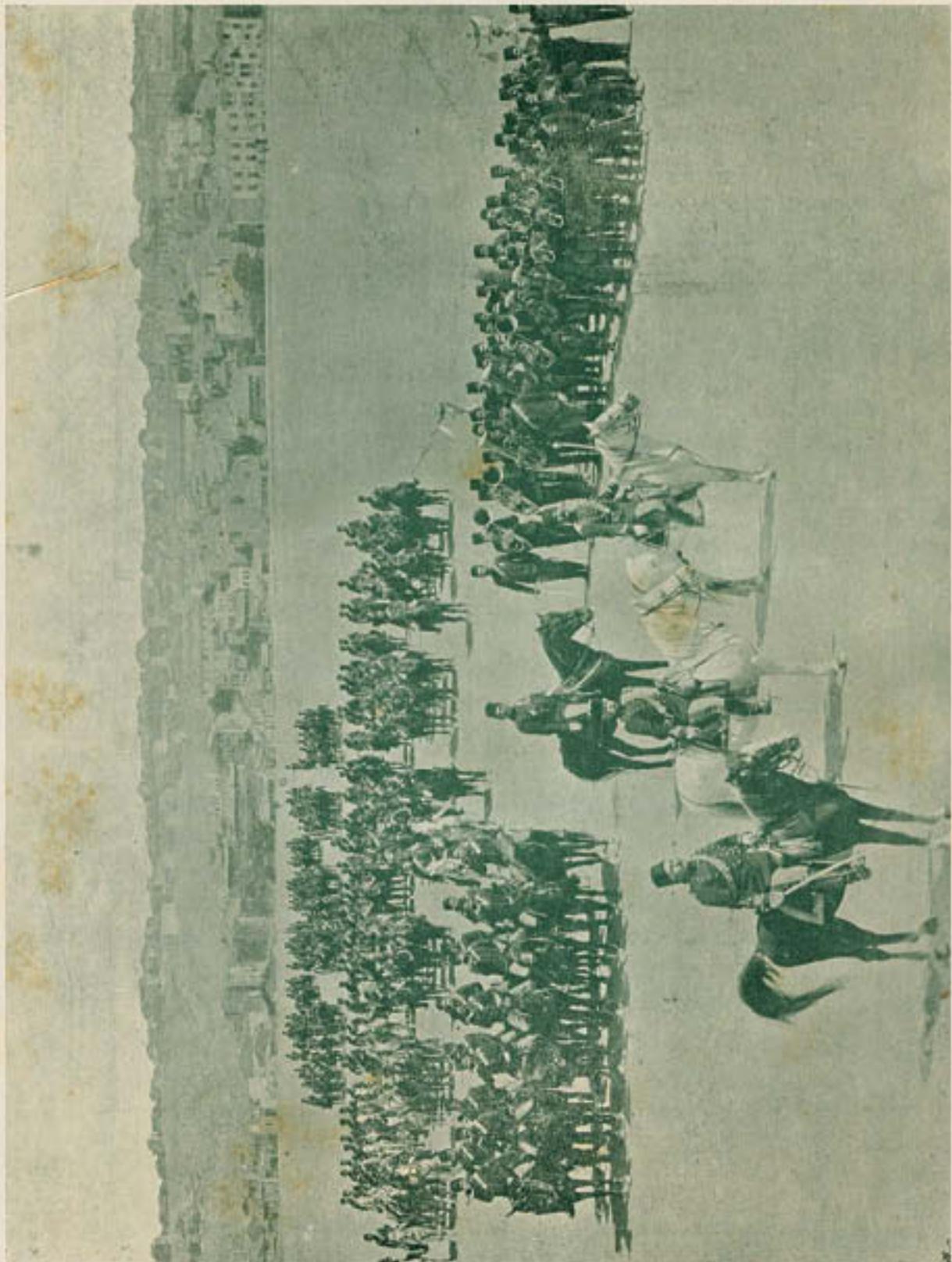
maddiyeye müte'allik sa'y ü amel ciheti dahi derpiş-i lihâza-i hikmet kılınarak onların birer san'atla işgal edilmeleri esbâbi ihmâz u ikmâl olunmuştur.

Kemâl derece merhametli olan veli-nimet-i âlem-i şevket-meâb efendimiz hazretleri bu husus için Petersburg'da ictimâ' eden muhtelit kongreye me'mur-ı mahsus i'zâm buyurarak Memâlik-i Şahanelerinde bulunan tevkifhâne ve hapishânelerin Avrupa usulüne tamamen muvâfik ve birkaç vech ile onlara fâik olmak üzere İslâhât-ı ciddiye icrasına muvaffak olmuşlardır ki, zükür ve nisvân için ayrı ayrı inşa olunan tevkifhâne ve hapishâneler derûnlarında müceddededen mesâcid ve kilise ve hastahâneler ve hamamlar, sunûfa münkasem koğuşlar, sanayî-i mütenevvi'a destgâhları binâ ve te'sis kılınmış olması ol bâbdaki icrâât-ı mehâsin-gâyât-ı hümâyûnun şevâhid-i aleniyesinden ma'dûddur.

Eşfâk-ı şâmiletü'l-âfâk-ı hazret-i Padişahî

Hazret-i Rabb-i gafür ve yektâ ve cenâb-ı şeffî'i rûz-ı ceza hürmetine eyyâm-ı ömrü afiyet-i hazret-i Hilâfet-penâhiyi mezid ve lâ-tuhsâ buyursun. Veli-nimet-i bî-minnetimiz şevketlü adaletli Padişahımız efendimiz hazretlerinin dünyalara şâmil ve devâir-i cûrm ü hatadan väsi' ve fâzil olan merâhim ü eşfâk-ı hazret-i gitî-sitânileri icabât-ı celilesinden olarak en ziyâde İslâh-ı nefş ve tehzîb-i ahlâkî arzu buyurdukları cihetle din ü dünya için mücib-i envâ'-ı fevz ü şeref olan vilâdet-i bâhirû's-sâdet-i cenâb-ı Nebevi ve a'yâd-ı şerife misillü eyyâm-ı ma'dûde-i mübarekede mücîrimîn-i mahkûmeden sülüsân müddet-i cezaiyelerini ikmâl etmiş olanların afv-ı âliye mazhariyetle ahlâ-yı sebilleri emr u ferman-ı eşfâk-efşân-ı cenâb-ı hüsrevânileri muktezâ-yı münîfinden olmakla eyyâm-ı mübâreke-i mezkûrenin şeref-i takarrübünde mücîrimîn-i merkûmından müddet-i mahkûmelerini ikmâle altı mâh veyahud daha az müddet kalmış olanların bir kîta defteri tanzîm ve hâk-ı pây-ı sıpihr-ı tilâ-yı hümâyûna arz u takdim ile icra-yı icabı usul ittihâz kılınmıştır.

Muvakkat kürek ve kalebendlik gibi hapis cezalarıyla mahbûs bulunanlar hakkında müttehaz olan işbu usul-i merâhim-şümûlden müebbed kürek ve müebbed kalebendlik misillü mücâzât-ı dâime ile mahkûm ve mahbus bulunanların dahi müstefid olması ahiren saha-ârâ-yı sünûh u sudûr buyurulan irâde-i kerâmet-âde-i şehriyârî mantûk-ı âlisinden bulunmuşdur, yani merâhim-i adalet-kârî-i hazret-i Padişahî'nin cümleye şâmil olması lazımlı geldiği ve mücâzât-ı müebbede ile mahkûm ve mahbus [60] olanlar meyânında mücâzât-ı muvakkate-i kanuniyenin derece-i müntehâsı olan on beş senenin iki katını doldurmuş ve bilhâssa şâyeste-i merhamet olacak derecede vâsil-ı sinn-i pîrî ve herem ve giriftâr-ı envâ'-ı ilel ü sekam olmuş mücîrimin bulunabileceği cihetle bu makulelerin ve siyemmâ müddet-i mahbusiyetleri on beş seneyi bir hayli tecavüze İslâh-ı hâl etmiş olanların sâlîfî'l-beyân afv-ı âli-i hazret-i Padişahî ile mesrûr u şâdân kılınması takarrûr etmişdir ki, veli-nimet-i hikmet-şî'âr, şehriyâr-ı tâbende-efkâr efendimiz hazretlerinin kalb-i münîr-i hümâyûnlarının hissiyât-ı rakîka-i adalet-perverânesini mülâhaza için bundan daha müessir bir delil aranılamaz.

[58] Say-e-i needet-yi che-i hazret-i tâcâdârî müdredde den te şâfi bayramdan topçularınuma dayı

[59] Cümle-i muvafakat-i hizmet-i Hidayet-pendikten olarak geçen kıl eden Trabzgarb Hamidiye Alayı

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Mekteb-i Hukuk-ı Şahane

Saye-i adalet-vâye-i hazret-i Padişahî'de icra buyurulmuş olan teşkilât-ı cedîde-i adliye icabâtından olarak Memâlik-i Mahrûse-ı Şahane'nin her tarafında te'sis ve küşâd olunan mehâkim-i nizâmiyeye ehil ve muktedir hükkâm ve me'murîn yetiştirmek üzere şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî mantûk-ı müniifine tevfikan 1296 tarihinde Mekteb-i Hukuk-ı Şahane te'sis ve ihya kilinmişdir.

Mekteb-i âli-i mezkûr dört sınıf üzerine mürettebat olup Usul-i Fikih ve Mecelle-i Celile-i Ahkâm-ı Evkâf ile bi'l-cümle kavânîn ve nizâmât-ı Devlet-i Aliyye ve Hukuk-ı İdare, Hukuk-ı Düvel, Uhûd vesâire gibi mühim dersler tedris ve ta'lim kılınmakda bulunmuş ve bu tarihe kadar altı yüz yirmi dokuz efendiye me'zuniyet şehadetnâmesi i'tâ olunmuşdur.

Asâr-ı umran-pervî-i hazret-i mülükâmeden Dedeağac'da inşa olunan silâh deposu

[61] UMÛR-I MALİYE

Nazar-ı nukkâd-ı cenâb-ı veli-nimet-i a'zamî o derece nâfiz, o derece beligu't-te'sir bir hikmet-i tedkikiye ile mu'dalât-ı umûru hall ü fasla ma'tûf ve maksad-ı âlî-i hazret-i tâcdâr-ı ekremî o rütbe mühim, o rütbe âlî-niyyât-ı celile-i tebaa-perverinin husûl ve hüsn-i teyessürüne masrûfdur ki, ruh-ı mülk ü devlet itlâkına bi-hakkin şâyân olan umûr-ı maliye-i hükmüet bu iki kuvve-i celile önünde imkân dairesinde mazhar-ı terakkîyat ve rehâ-yâfte-i müşkilât olarak yirmi beş sene zarfında bunca gavâil-i azîme ve Yunan Muharebesi gibi sarfiyât-ı cesîmeye ihtiyac gösteren mevâni-i kaviyye zuhûr etdiği hâlde bile Hazine-i Celîle'ye tahammûl eden bâr-ı girân az zaman içinde tahâffûf etmiş ve cism-i mülk ü devlet cesîm bir tertibât-ı dâhiliye ve masârif-ı hariciyesi fevka'l-hadd azîm iken menâbi'-i vâridât-ı memleketin tezyidi nokta-i hayriyesine in'itâf eden nikâh-ı hakâyîk-iktinâh-ı cenâb-ı şehînşahî oralarda umrân ve terakkî vûcûda getirmekle beraber âtisi için dahi kuvvetli ümidipler peydâsına zerî'a-bahş-ı husûl olmuşdur. Şâyân-ı şûkrü ü mahmidetdir ki, umûr-ı maliyede tamamî-i tevâzün için bi'n-nefs zât-ı akdes-i Hilâfet-penâhî hasr-ı ikdâm ve ihtimam ederek lehü'l-hamîd ve'l-minneh nisbeten mahdüd bir zaman zarfında bi'l-cümle milel ve akvâma gibta-bahş olacak bir esas-ı sâlime istinâd etdirmişler ve bunun netice-i füyûzâtundan olarak düyûn-ı Osmaniye'nin itfâsına ihrâz-ı muvaffakiyet-i kâmile buyurmuşlardır.

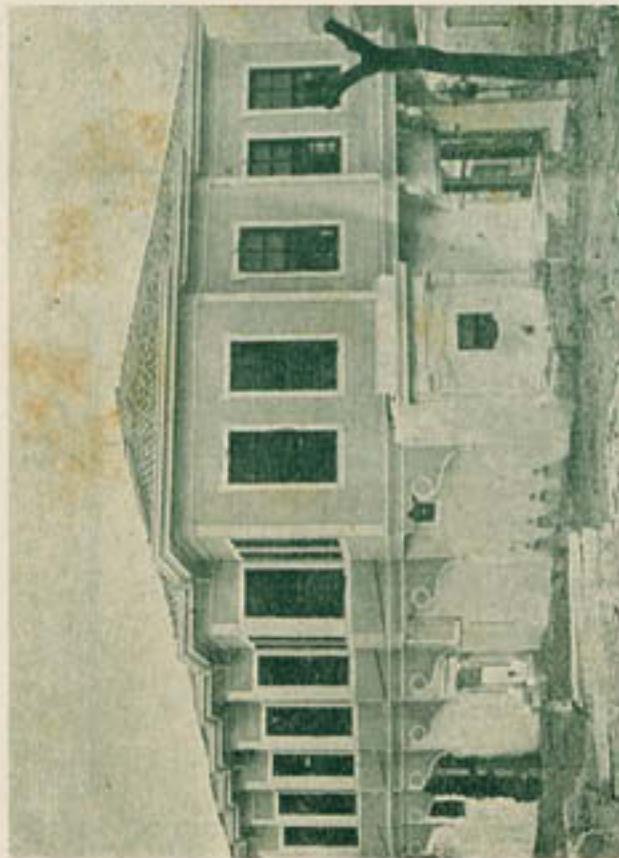
Aşağıda cedvel-i mahsusunda derc-i sütun-ı mübâhât kılınacağı vechile ezmine-i sâbıkada Hazine-i Hâssa-i Şahane'nin tahsisât-ı seneviyesi bir milyon lirayı mütecâviz olduğu hâlde makam-ı mu'allâ-yı Hilâfet-i İslâmiye'ye revnak-tırâz oldukları yevm-i mübarekden i'tibaren bu husus-ı mühim dahi nazar-ı dikkat-i hikmet-eser-i hümâyûnlarından dûr buyurulmayarak Hazine-i Maliye'ye külli mebâliğ terk ve ihsân buyurulmak suretiyle bûdcede tevâzün husûlüne ibzâli-i a'tâf ve kerem ü inâyât buyurmuşlardır. Yirmi beş seneden beri hayyîz-ârâ-yı husûl olan terakkîyat-ı maddiye ve maneviyyenin yalnız bir fîhristini tanzîm etmek lâzım gelse kocaman bir cild teşkil edeceğî derkârdır.

Yalnız şurasını maaş-şükran arz etmek isteriz ki, Padişah-ı mekârim-perver efendimiz hazretlerinin taht-ı âlî-baht-ı hümâyûnlarına saye-endâz-ı izz ü iclâl oldukları rûz-ı behçet-efrûzdan beri muvâzene-i maliye-i Osmaniye'de hustûle gelen tebeddülât ve daha doğrusu mücîb-i şükran ve mübâhât İslâhâti ber-vech-i âfi keşide-i sutûr-ı şeref ü mefharet ederek bu vesile ile de eltâf-ı mâ lâ-nihaye-i şehînşahîlerinden dolayı elsine-i enâmda dair olan üsniye ve mehâmid-i seniyye-i mülükâne ve da'avât-ı mefrûza-i hüsrevâneye terceman-ı beligu'l-lisan olmak şeref-i âlem-bahâsını ihrâza muvaffakiyetimizden nâşî tekrar ale't-tekrar ifa-yı şûkrü ü mahmidet ederek hatm-i kelâm-ı ubûdiyet-meâl eyleriz.

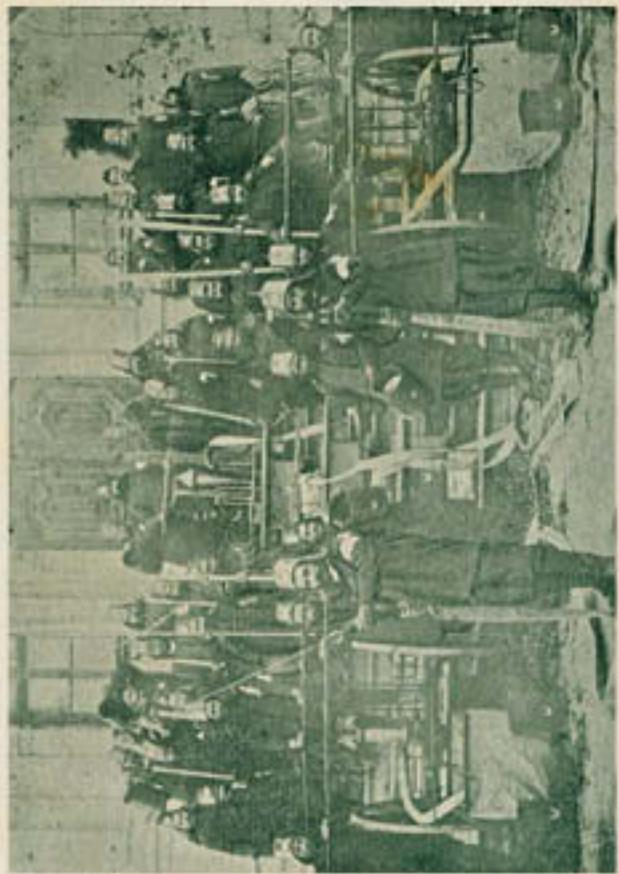
Muhyî-i mülk ü devlet, veli-nimet-i bî-minnetimiz şevketlü Padişah-ı celili'ş-şâmmız efendimiz hazretlerinin inâyet-i mahsusa ve himem-i kudsiye-i şahaneleriyle yirmi beş sene zarfında düyûnat-ı atîka ve cedîdeden yirmi bir milyon beş yüz yedi bin yüz elli dört liranın tesviye olunduğu ve bu suretle itbar-ı malî-i Osmani'nin vâsil-ı mertebe-i kemâl

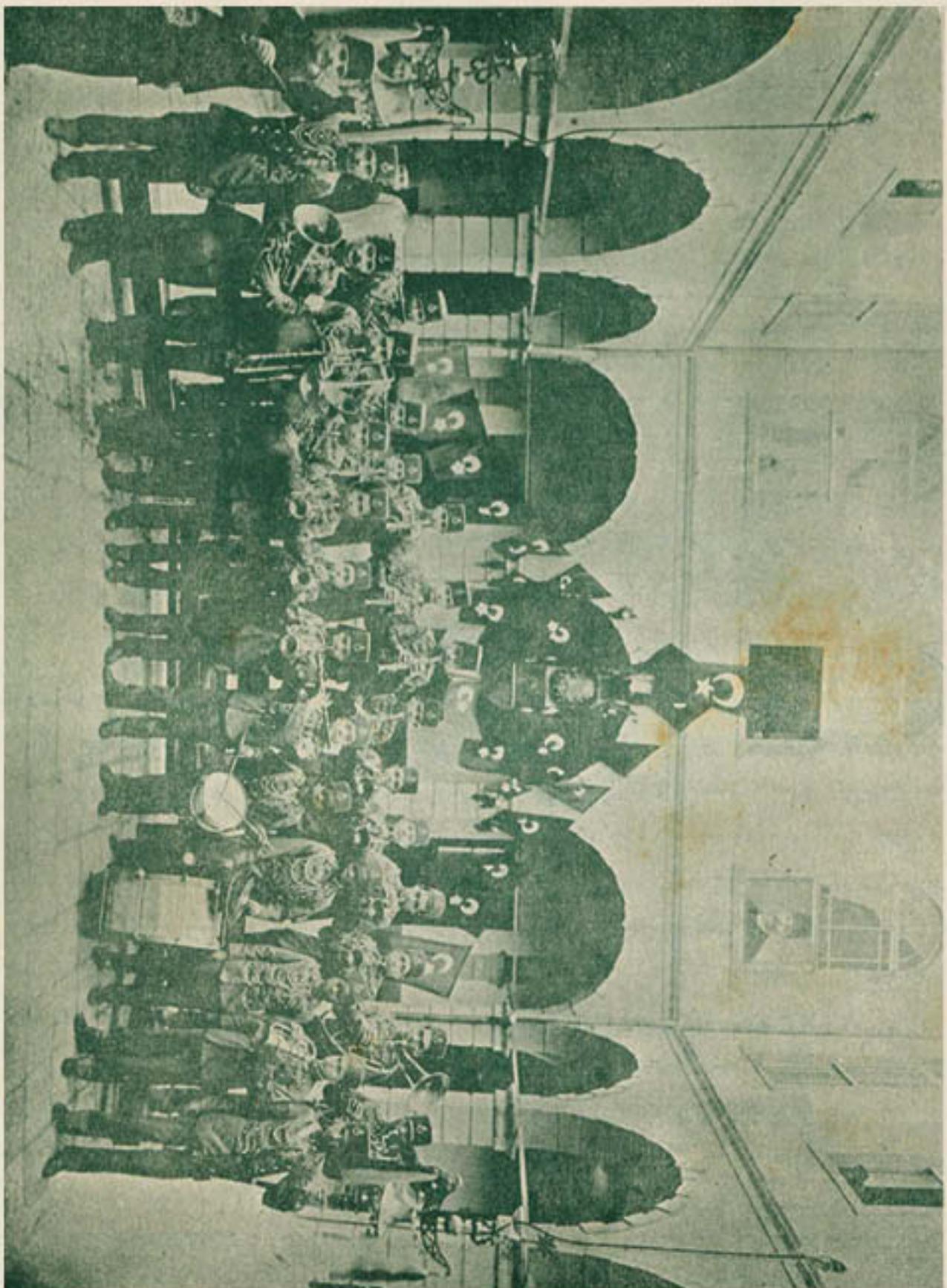
Eskişehir'de inşa kâhnesi şen endüfer istasyonu

Bandırma'da kısa olunan Hamidiye Mektebi İbtidâî

[62] Balıkesir'de kışkırl olunan Mekteb-i İbtidâî takımı

[63] Sıye-i motor-fəvər-i cənab-i Padişah də rəqəd və təməb olunur Izmir Mə kreş-i Sonqor Məzakəsi

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

[64] buyurulduğunu yukarıda ber-tafsil nigâste-i sahife-i şükran ü mübâhât etmiş idik. İşbu muvaffakiyet-i azîme-i cenâb-ı Hilâfet-penâhının derece-i ulviyet ve ehemmiyetini lihâza-i im'ânda ta'yin için emsaline, yani Avrupa hükümetlerinin düyûnâtına ve onların suret-i tesviyelerine bir kere atf-ı nazar iktizâ edip destres olduğumuz ve ber-vech-i âti derc ü terkim etdiğimiz cedvelden müstebân olduğu üzere hükümat-ı sâire-i mezkûrenin on sene zarfında, yani bin sekiz yüz seksen sekiz sene-i Milâdîsinden bin sekiz yüz doksan sekiz sene-i Milâdîsî içinde düyûn-ı muntazama ve gayr-ı muntazama için te'diyâtta bulunamadıklarından başka yeniden istikrâzına mecbur oldukları mebâliğden dolayı esas-ı düyûnu artmışdır.

Avrupa hükümatından bazlarının ol vechile düyûn-ı atikasına mahsuben bir akçe te'diyesine muvaffak olamadıkdan başka bunun üzerine yeniden düyûn ilâvesine mecbur kalmış oldukları hâlde Saltanat-ı Seniyye-i ebediyyü'd-devamın düyûnâtının re'sûlmâl ve faizlerini gayet mühim bir mikdarda ve kemâl-i intizâm ve sühûletle tesviye ve itfâya ihrâz-ı muvaffakiyet eylemiş olması hakkâ ki, veli-nimet-i akdes ü a'zam şevket-meâb efendimiz hazretlerinin eda-yi hamd ü şükranı kâbil olamayacak inâyât-ı seniyye ve âsâr-ı celile-i mülükânerinden olmağla südde-i seniyye-i hazret-i veli-nimet-i a'zamilerine umum Osmanlıların arz-ı ta'zîmât-ı minnetdâri eyledikleri ve da'avât-ı mefrûza-i şahaneleriyle bütün tebaa-i sâdîka-i hümâyûnlarının tezyin-i lisan ve cinâن edegeldikleri maa'l-iftihar arz u beyân olunur.

Düvel-i ecnebiyeden bazlarının bin sekiz yüz seksen [sekiz] sene-i Milâdiyesindeki düyûn-ı muntazama ve gayr-ı muntazaması miktarıyla bin sekiz yüz doksan sekiz sene-i Milâdiyesindeki makâdîrini, son on sene zarfında bâliğ olduğu mikdarını mübeyyin cedveldir:

	Lira-yı Osmanî
İslâhât-ı maliye tedbirine iâne olmak üzere terk ve ihsân buyurulmuş olan altmış bin kise bedeli	300.000
1296 senesinde tahsisât-ı seniyye-i mülükâneden humus olarak ihsân buyurulmuş olan	122.882
1296 senesinde ebniye-i seniyye mürettebatından terk ve ihsân buyurulmuş olan	12.000
1296 senesinde lahm esmâmu olarak terk ve ihsân buyurulmuş olan	20.000
1313 senesinde tahsisât-ı seniyye-i mülükâneden terk ve ihsân buyurulmuş olan	50.000
Tahsisât-ı seniyye-i mülükâneden terk ve ihsân buyurulan mebâliğin yekunu	504.882

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

**Mârru'l-arz mebâliğin cülüs-ı hümâyûn-ı hazret-i mülükâneden şîindiye kadar
bâliğ olduğu mebâliğin mikdari**

	Lira-yı Osmani
İslâhât-ı maliye tedbirine iâne olmak üzere ihsân buyurulan mebâliğden	7.350.000
1296 senesinde humus olarak tahsisât-ı seniyye-i mülükânede ihsân buyurulan mebâliğden	2.580.522
1296 senesin[d]e ebniye-i seniyye mürettebatundan terk ve ihsân buyurulan mebâliğden	252.000
1296 senesinde lahm esmânu olarak ihsân buyurulan mebâliğden	420.000
1313 senesinde terk ve ihsân buyurulan mebâliğden	200.000
Cem'ü Yekün	10.802.522

[65]

	Sene 1888	Sene 1898
	İngiliz Lirası	
Fransa	1.046.314.603	1.082.327.796
Almanya	266.442.686	430.759.145
Rusya	397.930.000	643.700.000
İtalya	460.111.800	516.297.392
Avusturya	305.598.000	348.763.400
Macaristan	127.777.000	187.366.167
İspanya	278.231.807	369.678.700
Amerika	338.571.797	359.306.399
Felemenk	90.039.794	96.154.431
Romanya	35.674.115	49.529.208
Bulgaristan Emâreti	3.290.151	7.519.492
Serbistan	11.500.000	16.398.000
Yunanistan	27.740.350	38.875.212
Belçika	67.733.863	104.551.487

Müessesât-ı maliye içinde en mu'teber bir menba'dan elimize geçen cedvelin nâtık olduğu vechile cülüs-ı meyâmin-me'nûs-ı hazret-i Hilâfet-penâhîden üç yüz on altı senesi Mart'ı ibtidâsına kadar faizden başka re'sûlmâle mahsuben düyüñât-ı atikaya vuku' bulan te'diyât on sekiz milyon dokuz yüz elli bir bin dört yüz altmış altı liradır ki, tahvilât-ı Osmaniye'nin birinci tertibini teşkil eden altı milyon beş yüz dört bin dört yüz doksan lira kâmilen ödenilerek vâridât-ı muhassasadan buna müfrez olan kîsm-ı diğer tertiblerin ifasına müretteb aksâmı tezyîd etmiş ve tertibât-ı sâire mikdarı dahi cedvelde murakkam olduğu vechile her sene tenezzül etmekde bulunmuş olduğundan bakiyye-i tertibâtın da saye-i hazret-i cihanbânide kâmilen tesviyesi eltâf-ı bâliqa-i Sûbhâniye ile pek çok vakte muhtac kalmayacağı derkâr bulunmuşdur.

Muvaffakiyât-ı seniyye-i hazret-i mülükânenin bir safhası da bir takım müessesât ve teşebbüsstâr-ı nâfi'a için devletçe istikrâz edilen mebâlige mukabil ta'yin olunan müddet zarfında istikrâzâtın re'sûlmâline iki milyon beş yüz elli beş bin altı yüz seksen liranın muntazaman i'tâsiyla bu istikrâzât yekfûnumun dahi tenezzül etmesidir ki, bir zaman-ı kalilde mühim bir meblağın eda edilmesi kusûr-ı deynin dahi peyderpey ifa edileceğine berâ'at-ı istihlâl ve Yunan Muharebesi gibi tahminen üç yüz bin râddelerinde asker sevk ve istihdamı ve daha bazı mertebe gavâil indifâ' ve iktihâmi misillü ahvâl-i fevkâlâde için haricden bir akçe olsun istikrâz edilmemekle beraber müstakrazât-ı atika ve cedîde faiz ve re'sûlmâllerinin bir yandan ödenilmesi ancak işâdât-ı vâridât ve ikdâmât-ı seniyye-i hazret-i şehrîyâriye mahsus meâsir-i âliyeden bulunduğu pek bedîhî bir hâldedir.

Hâsılı yirmi beş sene zarfında düyüñ-ı atika ve cedideden yirmi bir milyon beş yüz yedi bin yüz elli dört lira tesviye olunmuştur.

Umûr-ı maliyeye vukûf-ı tâmmî olanlar bu muvaffakiyet-i âli-kîymet-i veli-nimet-i a'zamîyi nazarlarda bir kat daha tecelli [66] etdirmek üzere Avrupa hîkûmetlerinden bazlarının müddet-i mebhûse zarfindaki istikrâzâtını göstermek istemişler ise de ona dair yirmi senelik bir ma'lumât-ı mükemmeliye destres olamadıklarından elde edebildikleri yalnız on sene zarfında, yani bin sekiz yüz seksen sekiz sene-i Milâdiyesinden bin sekiz yüz doksan sekiz sene-i Milâdiyesi içinde düyüñ-ı muntazama ve gayr-ı muntazama için te'diyâtta bulunamadıklarından başka bazı ahvâl ilcâsiyla istikrâza mecbur oldukları mebâlige dolayı esas-ı düyüñün ne kadar artmış olduğunu mübeyyin cedveliibrâz etmekdedirler.

Binâenaleyh cedvel-i mezkûru zîrde derc ile tenvîr-i müdde'â ve her hâl ü zamanda zîver-i zebân-ı ubûdiyetimiz olan da'avât-ı efzûn-terî-i ömr ü iclâl-i şevket-i hazret-i zillullahîyi bu vesile-i cemile ile de tekraren eda eyleriz.

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Gerek Dünün-i Umumiye Vâridât-ı Muhassasa İdaresi'nin teşekkürülünden mukaddem ve gerek sonra akdolunmuş istikrâzlara mahsuben bin üç yüz on altı senesi Mart'ı gâyesine kadar beher istikrâz için ödenmiş olan mebâliği ayrı ayrı gösterir cedveldir:

Ödenen Mebâliğ

	Lira-yı Osmanî	Kâmil en te'diye olummuşdur.
Seri A, yani birinci tertib için	6.504.499	
Seri B, yani ikinci tertib için	4.444.972	
Seri C, yani üçüncü tertib için	2.993.640	
Seri D, yani dördüncü tertib için	2.409.005	
Şimendifer kur'ası istikrâzi	1.678.650	
Tahvilât-ı Mümtâze	920.700	
Yekûn	18.951.466	

Te'sisât-ı Nâfi'a ve Müstakrazât-ı Muhtelifesi Te'diyâti

	Lira-yı Osmanî
Gümrük istikrâzi	1.272.744
Deustche Bank istikrâzi	505.200
Osmaniye Bank istikrâzi	606.100
Tümbeği istikrâzi	79.750
Şark şimendiferleri	41.295
[12] ⁹⁶ senesi	50.600
Yekûn	2.555.689

İşbu iki te'diyâtin yekûnu 21.507.155 lira-yı Osmanî'dir.

Berk-eşân Torpido Sivimbota

[67] Nezâket-tab' ve Ulûv-sitân-ı Mihmân-nevâzî-i Şehriyârî

Zât-ı âli-i Hilâfet-penâhî mefhar u ekberi bulundukları Türk kavm-i necibinin kâffe-i hasâil-i makbulesine mâlik olup bilhassa hasâil-i makbule-i mezküreye başkaca şeref ü şan veren nezâket-i müsellemeleri âlem-i medeniyetin efâhim-i hükümdarâıyla en ileri gelen kibâr-ı siyasiye ve ekâbir-ı ilmiye ve edebiyesince medâr-ı fahr u mübâhât olduğundan cânişin-ı taht-ı ma'âli-bahî-ı Osmani oldukları rûz-ı firûzdan beri hâk-i pây-ı felek-ârâ-yı şevket-penâhilerine takdim-i hissiyât-ı ta'zîmkârâne etmek üzere kita'ât-ı hamsenin her tarafından her sene binlerce züvvâr gelmekde ve bunlar meyânında diüvel-i mevcude hükümdarân-ı zişanıyla Avrupa ailât-ı asliyesinin erkân-ı mütehayyizesine mensub zevât-ı muhteremenin bulunması sahib-i dîhîm-i saltanat-ı veli-nîmet-i mekârim-haslet efendimiz hazretlerimin gönüllerde yer tutan evsâf-ı pâkize-i mihmân-nevâzîlerinin ne derecede kerîmâne ve nezaket-perverâne olduğunu müeyyed bulunmakdadır.

Zât-ı hureste-sifât-ı hüsrevâni hanedan-ı celili'l-unvan-ı Osmani'nin nezaket-i müşahhasası ve tabayı-i selîme-i beseriyede meknûz olan cevher-i irfan ve asaletin beyyine-i mücessemesi olup lütf u teveccûh ile daima herkese hayırhâh ve adl ü keremin kulüb ve efîde-i hâlisa üzerinde hüsûle getirdiği tahâssüsât-ı insaniyetkârâneye âgâh olduklarından iltifat-ı hümâyûnları adeta iksîr-i hayat gibi te'sir eder ve ahlâk-ı cemile-i şahanelerinin güzelliği, memdûhiyeti cihetiyle bütün cihan kendilerini ta'zim ve tekrim ile sever.

Şeref-yâb-ı mülâkât-ı seniyyeleri olmağla mübâhî olan zevât-ı kirâm meyânında:

Esbak Amerika Reisi müteveffâ General Grant

İsveç Kralı haşmetli Oscar hazretlerinin büyük mahdûmu Prens Gustave ve İran Şâhı merhum Nâṣirüddîn Şâh hazretlerinin amcazâdeleri Hüsâmîssaltana hazretleri

Prens Napolyon hazretleri

Prens Royal Düşes hazretleri

Dük de Mecklenburg Schwerin hazretleri

Dük de Charter hazretleri

Müteveffâ Bulgaristan Prensi Prens Battenberg

Karadağ Prensi fehâmetli Prens Nicola hazretleri

İngiltere Kralîcesi haşmetli Victoria hazretlerinin mahdûmu Prens Alfred Dudenburg hazretleri

Dük de Saxe-Altenburg hazretleri

Karadağ Prensi hazretlerinin ammîzâdeleri Bojo Petroviç cenâbâları

Grandük Meymaikoviç hazretleri

Danimarka kralı hazretlerinin üçüncü mahdûmu Prens Waldemar hazretleri

İsveç kralı hazretlerinin mahdûmları Prens Charles ve Prens Ojen hazerâtı

Haşmetli Isveç Kralı ve Kralîcesi hazerâtı

İngiltere kralîcesi hazretlerinin hafidi Prens George hazretleri

Japonya imparatoru hazretlerinin ammisi Prens Komanso ve ze[v]ce-i muhteremeleri

Haşmetli Rusya imparatoru hazretlerinin ammileri Grandük Sergey ve Grandük Paul hazerâtıyla müşârumileyh Grandük Sergey hazretlerinin zevceleri grandüşes hazretleri

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

El-yevm İtalya kralı bulunan Prens de Napoli hazretleri (2 defa)
[68] Müteveffâ İtalya Kralı Umberto'nun annemizâdeleri Dük Diojen hazretleri
Haşmetli Avusturya imparatoru hazretlerinin mahdîmî Arşîdiük Rudolf ve zevcesi Arşîdüşes Stephanie
Almanya İmparatoru haşmetli Wilhelm ve İmparatoriçesi haşmetli Augusta hazretleriyle Prens Haury
ve Dük de Mecklenburg hazerâtı
Grandük ve Grandüşes de Mecklenburg Schwerin hazerân
Dük ve Düşes de Lichtenburg hazretleri
Haşmetli Almanya imparatoru hazretlerinin hemşireleri Prenses Victoria ve zevci Prens Schaum-
burg-Lippe hazerâtı
Grandük Aleksandroviç hazretleri
Sâbik Sırbistan Kralı Milan ve Kralîçesi Natali hazerâtı
Siyam kralı hazretlerinin birâderleri Prens Danroteg hazretleri
Haşmetli Almanya imparatoru hazretlerini hemşireleri prenses hazretleriyle zevci Prens Bernhard de
Saxe-Meiningen hazerân
Japonya hanedan-ı imparatorisi erkânından Prens Borihito Komatsu hazretleri
Bulgaristan Prensi ve Şarkî Rumeli Valisi Prens Ferdinand hazretleri (3 defa)
İkinci defa olarak Almanya İmparatoru haşmetli Wilhelm ve İmparatoriçesi haşmetli Augusta hazretleri
Dük de Mecklenburg hazretlerinin biraderi Dük Frederick hazretleri
Bavyera Prensi Prens Rupert hazretleri
Danimarka kralı hazretlerinin hafidi Prens Charles hazretleri
Belçika kralı hazretlerinin biraderi Kont de Flandre hazretleri
Japonya hanedan-ı imparatorisi erkânından Prens Kotohito Kan'ın hazretleri

Dük [ve] Düşes d'Orleans hazerâtı gibi en büyük hanedana mensub hükümdarân ve ricâl-ı meşhurenin bulunması nâzîkî-i ahlâk ve bütün dünyaya müntesir olan sît-i bülend-sîret-i hümâyûnlarına delâlet eden beyyinât ve şevâhid-i hâzîradan olup zât-ı fetânet-simât-ı hazret-i Padişahî muhâdarât-ı şahaneye hâs olan merasim-i ulviye-i hasâfet-küsterâne ve muamelât-ı cemile-i ruh-perverâne ile celb-i ehâsin-i enzâr-ı ta'zîm ü tekrimde Osmanlı terbiye ve nezâketinin hakikaten şahane ve cihan-pesendâne olduğunu yâr u ağıyâra teslim etdirmişlerdir.

Cümle-i âsâr-ı ebedîyyü'l-iştihâr-ı hümâyûndan olarak İzmir'de
vücuda getirilen Hamidiye Askerî Hastahânesi

[69] UMÛR-I MAARİF

İrfan-ı celiliş-şan-ı hazret-i mülkdâr-ı a'zamileri ile ruh-ı saltanat ve ruh-ı mülk ü millete ifâza buyurdukları meyl-i ma'rifet ve hiss-i teali ile bi-hakkın sebeb-i ihyâ-yı din ü devlet olan şevket-meâb-ı kudret-nisâb efendimiz hazretleri ulûm ü fümün ve hîref ü sanayî' in bir hükümet dâhilinde neşr u ta'mîmî hâlinde iktisâb edilecek fevâid-i maddiye ve maneviyeyi takdir ve tahminde hâiz oldukları ulviyet-nazar ile dahi azamet-i âmâl ü niyyât-ı şahanelerini uyûn-ı insaniyet önünde isbat ederek din ü medeniyetin emretdiği lazîme-i ma'rifet-perverîyi kalem-rev-i hükümdarilerinin her tarafında sernâme-i şeref-i insaniyet ve dünya ve ahiret için en büyük nimet olmak üzere telâkkî etdirmeğe muvaffakiyetle minnet ü şükran-ı efâzîli ve hamd ü senâ-yı âlemi isticlâba muvaffak bî'l-hayr olmuşlardır.

Maârif ve sanayî' in ehemmiyet-i hâzira ve âtiyesi ancak devr-i dilârâ-yı hazret-i Padişahî'de te'min ve tahkim edilip Memâlik-i Şahane umûr-ı dâhiliyesinin tensikîyle vilâyât ve bilâd ve kurânın nur-ı ma'rifetle tenvîri emrinde şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i mülükâneleri üzere 1293 senesinde, yani bu rûz-ı meyâmin-efrûz-ı hüsrevâniden yirmi beş sene evvel zîr-i himaye-i füyûzât-vâye-i cenâb-ı şehriyârîde bulunmak ve me'murîn-i mülkiyeye mahrec olmak üzere Mekteb-i Mülkiye-i Şahane te'sis ve küşâd edilmişdir.

Mekteb-i Mülkiye-i Şahane terakkiyât-ı medeniye ve tevessü'ât-ı ilmiye ve fenniyemiz için bir esas-ı rasîn olup tedrisâti nokta-i nazârîndan mekâtib-i âliye-i mülkiye nâmına birinci sınıfandır. Sunûf-ı âliye tedrisâti İlâm-i Kelâm ve Tefsir ve Hadis, İlâm-i Fîkih, Mecelle, İlâm-i Ahlâk, Belâgat ve Kitabet-i Resmiye, Tarih-i Osmani, Usul-i Maliye, İlâm-i Servet, Hukuk-ı Dûvel, Hukuk-ı Siyasiye-i Dâhiliye'nin nizâmât, idare-i mülkiye, teşkilât kısımlarıyla arazi kanunu, hukuk-ı ticaret, hukuk-ı ceza, usul-i muhâkemât-ı hukukiye, cezaiye, nizâmât-ı zabtiye ve ahz-ı asker muamelâti cihât-ı mühimmesi gibi teşkilât-ı medeniye mebâhisi ve Fransızca usul-i terceme ve Memâlik-i Şahane'de tekellüm edilen lisانlardan Arabca, Rumca, Ermenice, Bulgarca gibi umûr-ı idarece bilinmesi müstelzim-i fevâid olan dürûsu muhtevîdir.

Leyli ve nehâri olmakla beraber müddet-i tahsiliyesi üç seneden ibaretdir. Mekteb-i mezkûra Mekteb-i Sultânî ile ikinci derecede bulunan umumi mekâtib-i i'dâdiye me'zunları kabul olunur. Mehârici olduğu me'muriyetler, vilâyet ve mutasarriflikler ma'iyeti, nahiye müdürüllükleri, üçüncü sınıf kaymakamlıklar, aklâm-ı şahane hulefâlığı, mekâtib-i i'dâdiye müdürüllükleridir. Bundan mâ'adâ Mekteb-i Mülkiye'nin dört sınıf üzerine bir de kîsm-ı i'dâdisi olup tedrisâti dahi elsine-i erba'a dâhil olduğu hâlde bî'l-umum mekâtib-i i'dâdiyenin dördüncü sınıfından yedinci sınıfina kadar olan tedrisâtın aynıdır.

Tarih-i te'sisinden bugüne kadar kîsm-ı âlisinden cem'an yedi yüz yirmi yedi ve kîsm-ı i'dâdisinden altı yüz altmış yedi nefer talebe me'zun ve aşiret mektebi şehadetnâmelilerinden burada tahsil ile me'zun olanlar da on sekize bâliq olmuşdur.

[70] Fîkr-i hümâyûn-ı mekârim-meşhûn-ı hüsrevânî idare-i dâhiliye-i mülkiyeyi

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Şu suretle tanzim ve te'sis etmekle beraber devletin idare-i askeriyesini tanzimde bir sür'at-i hârika ile ihrâz-ı muvaffakiyet ederek Mekteb-i Harbiye-i Şahane ve i'dâdi ve rüşdilerimin tedrisâtı tensik edilmiş ve fümün-ı cedide ve âlem-i askeride teferrüd eden ve saye-i i'tilâ-vâye-i mülükânede her biri sahibü's-seyf ve'l-kalem tamlan esâtize-i askeriyez vesâtatıyla te'lif ve terceme edilen kütüb-i tedrisîye ve askeriye bir tarafından husûl-i terakkiyâta yardım etdiği gibi diğer tarafından dahi Almanya ve Fransa meşâhîr-i ümerâ-yı askeriyesinden celb olunan mu'allimler ma'rifiyle tedrisât-ı âliye Avrupa mekâtib-i harbiyesinin kâffe-i tekâmülât ve muhassenâtını buraya nakleylediğinden Mekteb-i Harbiye ve i'dâdisi mûkerrener tevsî olunup her sene yüzlerce şâkird ikmâl-i tahsil ederek ordu-yı hümayûnlarda mütefennin zâbitân ve ümerâ çoğalmışdır.

Şâyân-ı şükr ü mahmidetdir ki, cü'lüs-i meymenet-me'nûs-ı hazret-i Hilâfet-penâhîlerini müte'âkib Maârif Nezâreti'nin vezâif-i asliyesi ta'yin edilerek muamelâtının teshîl ve te'min-i hüsn-i cereyanı maksad-ı âlîsiyle hey'et-i nezâret teşkil ve encümen-i teftiş ve muayene te'sis, vilâyât merkezlerinde birer meclis-i maârif ile maârif müdürüyetleri ve sicil şu'besi icad kilinmiş ve mekâtib-i ibtidâiye karşılığı olarak evkâf-i münâderisenin terki ve nîfî Dersâdet hissesine bi't-tefrik mütebâkisi mahalleri umûr-ı maârifine sarf edilmek üzere aşâr ile müsakkafât vergisine zamîmeten hisse-i maârif iânesinin tarhi ve merâtib-i tahsilin ikincisini teşkil etmek üzere Dersâdet'de ve vilâyât merkezlerinde mekâtib-i i'dâdiye kûşâdi ve ayrıca bir meclis-i maârif te'sisi ve mekâtib-i ecnebiye ve gayr-ı müslime müfettişliğinin ihdâsi ve ticaret, kız sanayı mektepleriyle sanayı mektebinin te'min-i intizamî, Darülmuallimin'in İslâhi ve istatistik şu'besinin te'sisiyle beraber aşâyir ve kabâil rüesâ ve meşâyîhi evlâdının tahsil ve tedrislerine mahsus olmak üzere aşıret mektebinin kûşâdi ve mekâtib-ii'i'dâdiye ve rûşdiye ve ibtidâiye programlarının tebdili müyesser olarak aşâr-ı celile-i maârif-perverî nâmına bidâyet-i cü'lüs-i mekârimme'nûs-ı cenâb-ı cihanbânidен bu ana kadar on sekizi leyli ve kırkı nehâri olmak üzere eli sekiz mekteb-i i'dâdi ve Dersâdet ve vilâyât-ı şahanede zükür ve inâs iki yüz otuz rûşdiye ve adedi otuz bini tecaviüz eden mekâtib-i ibtidâiye vücûda getirilmiştir. Bu yokun-ı mu'azzam-ı ma'rifet-küsterîye Mekteb-i Hukuk, Mekteb-i Tibbiye-i Askerîye ve Mülkiye, Mekteb-i Sultanî tedrisât ve nizâmât-ı dâhiliyesinin İslâhi, Hamidiye Ticaret Mekteb-i Âlisi, Hendese-i Mülkiye, Halkalı Ziraat Mektebi, Leyli Ticare[t] Mektebi, Makine Ameliyat Mektebi, Gedikli Şâkirdân Mektebi, Mülkiye Baytar Mektebi, Eczacı, Timarcı Sîbyân Mektebi gibi mekâtib ihdâsi ve inâs rûşdiyelerinin teksiri, Mekteb-i Nûvvâb'ın tanzimi, Bahriye Sanayı ve İmalât Sîbyân Tabur-ı Hümayûnlarının teşkili gibi meâsir-i âliye-i maârif-perverî hissiyat ve meylîyat-ı terakki-perverâneyi tenmiye ederek taraf taraf mekâtib-i hususiye kûşâdi suretiyle ikdâmât ve himemât-ı celile-i cenâb-ı zillullahîye karşı arz-ı şükran-ı firâvân edilmiştir.

Bunca aşâr-ı ber-güzide-i hazret-i veli-nimet-i a'zamî meyânında Müze-i Hümayûn idaresinin ihrâz etdiği terakkiyât bilhassa câlib-i nazar-ı takdirdir. Vaktiyle Harbiye Ambarı'nda cem' ve lîfz ile bilâhare Çinili Köşk'e nakledilmiş olan aşâr-ı atikanın mikdari gayet mahdûd bulunduğu hâlde câlib-i seniyyü'l-cevânih-i hazret-i

Padişahî'den pek çok kıymetdar aşâr ihdâ buyurularak devam-ı terakkisi te'min edilmiş ve Bergama, Tillo, Mirina, Asos, Nemrud Dağı, Zincirli, Nifer, Sayda, Lakina,

Menderes Manisası, Kuduş, Truva, Mahmudiye, Ayasuluğ, Didim, Periyen hafriyâti neticesinde âsâr-ı makbûle ele geçirilip iki daire-i cedîde daha inşasıyla kadîm Yunanî, Roma, Bizantin, Asurya, Keldani ve Mısır, Fenike, Hittit, Hamiri âsârına ve sanayi-i atika-i İslâmiye'ye, meskûkât-ı atika, tarih-i tabîî numunelerine ve kütübhâneye mahsus olarak altı büyük şubeye taksim edilmişdir.

[71] Saye-i bedâyi'-pîrâye-i hazret-i şehînşahîde Dersaadet'de ihya ve
küşâd buyurulmuş olan Mekteb-i Sanayi

Zinet-bahş-ı lisan ve cinân olan işbu meâsir-i muvaffakiyethârâne Nezâret-i Celile-i Maârif ma'rifetiyle semeredâr olan icrâat-ı hasene-i seniyyeden olup hâlbuki efrâd-ı ümmetin füyûzât-ı gayr-ı mütenâhiye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhîden hissedâr olduklarını isbata medâr olacak âsâr-ı mühimmenin en büyüğü metâbî-i Osmaniye'nin tekessürü ile erbâb-ı te'lif ve ehliyetin günden güne çoğalarak müdevvenât-ı hâzîra-i medeniyyeden edebiyat ve fenniyât ve sanayi'e dair vûcûda getirdikleri eserler olup Osmanlıların mazhar oldukları terakkîyât-ı medeniyyenin sened-i sahihi itibar edilmeğe şâyân olan cerâid ve mecâmi' ve resâil-i mevkûte dahi peyderpey meâsir ve efkâr-ı ma'rifeti neşreylemekdedir.

Fenn-i tibâ'at saye-i celîl-i gîti-sitânîlerinde hayilden hayliye ta'ammûm ederek Dersaadet'de mevcud olan bunca metâbî'den mâ'adâ vilâyat-ı şahane merkezleriyle bilâd-ı mühimmenin kâffesinde müte'addid dârüttibâ'alar açılmış ve netâyic-i nâfi'a-i maârif-perverâneden olarak lisan-ı Osmanî hem lisan-ı fennî ve ilmî ve hem de edebî olmak meziyetini ihrâz eylemiştir.

[72] Maârif-i umumiyyenin şu feyz-i hâss-ı terakkî ile mazhar-ı te'yîd olarak Anadolu ve Rumeli'nin en ücra mahallerine varıncaya kadar intişarı esbâbî istikmâl edildiği esnada diğer tarafдан dahi asr-ı hâzîr medeniyyeti[ni]n semerât-ı mesaisi olan kâffe-i muhassenât ve bedâyi'-i ihtirâ'ât akın akın memâlik-i şahaneye gelerek tâfbikât-ı

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

fenniye nâmına zaman [zajman] enzâr-ı âmmede tecelli eylemişdir. Meâsir-i sâti'a-i medeniyeden olan buhar, elektrik, telgraf, şimendifer, makine, rihtim inşâati ve emsâli mehâsin-i fenniye ve ilmiye doğrudan doğruya müessesât-ı sınaiyemize revâc vererek fabrikalar te'sisi, imalât-ı dâhiliyenin teksiri, ihtiyacât-ı mahalliyenin tehvini gibi âsâr-ı ma'muriyet husûle gelmişdir.

Din ü devletin hâris-i mekârim-meâsir-i hüsvânisi ve Memâlik-i Vesi'a-i Şahanelerinin bâ'is-i umrân ve âbâdânisi oldukları cihetle âsâr-ı tâbnâk-ı hümâyûnlarıyla kulüb ve ef'ide-i sâdîkada en derin bir hiss-i şükran ve minnet ve ruh-ı âlemyân üzerinde en latif bir eser-i mahmidet uyandırmış olan veliyy-i nimet-i ma'âli-menkabet ve şehriyâr-ı sahib-i ma'dilet Padişahımız Gazi Büyük Abdülhamid Han-ı Sânî efendimiz hazretleri ruh u cism-i devlete ve vücud-ı pâk-i ümmete taze bir hayat bahş eylemek ümniye-i müşfîkânesiyle bilhassa terakkiyât-ı tibbiyeye bezl-i inâyet ve erzânî-i âtifet buyurarak yeni ve emsâli memâlik-i sâire-i mütemeddinede bile nâbûd bir eser-i hayr-ı maârif-perverî inşa ve ihdâsına muvaffak olmuşlardır. Bu eser-i hayr-ı mülükâne bir zamanlar lisan-ı terânedâr-ı edebin bir havz-ı bihişti diye telkîb ederek ahd-i füyûzât-vedf-i cenâb-ı zillullahilerinde gülşen-saray-ı ma'muriyete dönen pâyitaht-ı saltanatın medâr-ı zînet-i yegânesi bulunan Marmara'ya nâzır ve Haydarpaşa sırtlari tizerinde kâin Mekteb-i Tibbiye-i Şahane bina-yı âlisidir. Bu bina-yı âli günden güne artan mesai ve himemât-ı cezile ile yine günden güne enzâr-ı imtinân-ı beşere her ferman-ı şefkat-beyân-ı Hilâfet-penâhisi dârû-yı adl ü ihsân ve her emr-i hümâyûn-ı gîti-sitânileri mücib-i refah-ı bi-pâyan olan zât-ı melâik-sîfât-ı cenâb-ı cihanbân-ı a'zaminin azamet-i rahm ü mürûvvetini tasvir edercesine büyümekde ve bu nûmayış-ı rûz-efzûn şefkatle bizim gibi kalb ve vicdanı meşhûm-ı şûkr ü mahmidet olan aceze-i esdîkâ-yı devleti ihya eylemekdedir. Bina üç katlı ve fakat tensib edilen usul-i mimarının hüsni mûkemmeliyeti sayesinde dershâneler hîfzusshîhanın âmir olduğu vechile geniş ve talebenin kesret ü izdihâmını azımsayacak surette büyük olup saye-i ma'âli-vâye-i mülükânedede tedrisât-ı tibbiyeyin mazhar olduğu terakkiyât-ı cedideye göre mürettebdir. Her katda on dershâne ve usul-i müstahsene-i tedrisiyeden olarak her dershâne yanında bir laboratuvar mevcud olup üst katı Hereke taşı, alt katı somaki ve yedinci metreden aşağısı dahi bukalemun olmak üzere inşa edilmişdir. Dâhilinde âsâr-ı diyanet-küsterî-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiden olarak bir camî-i şerîf ve binanın o cesâmet-i fevkâlâdesiyle beraber sağında bir matbah ve solunda dahi bir teşrîhhâne ile hamam vardır. Bundan mâ adâ muhtevî olduğu mehâsin-i inşâriyeden olarak müze ve kütübhânelik kısımlar tefrik edilmiş, aslen usul-i mimariye-i muhtelitadan olduğu hâlde Arab usul-i mimarisi yüzde seksenine galib gelmiştir. [73] Saçaklar adeta birer zînet-i mahsusa şekil ve tarzında olup deniz tarafına nâzır olan büyük kapının üzerinde inşa edilen arma-i Osmanî'nin kalb-i ulviyet-nisâb-ı mülükânenin meâsir-i mebrûre-i lâ-tuhsâsına işaret eden Şefkat Nişân-ı Hümâyûnu hakkâ ki, mahalline vaz' edilmiştir. Kapilar intizâm-ı inşâati seyr için birer medhal-i zarif olduklarını arz ve tûl ve nakış ve tezeyyünü ile enzâr-ı dikkatde tecelli etdirdiği gibi tâ zemin katına varan

kaloriferler dahi insanı bu bina-yı âliye ısnındıracak ve sükkân-ı mes'udesini tibbin nâtık olduğu vechile ısitacak mükemmeliyeti hâizdir.

Bu bina-yı âlinin ihtişamât-ı läzimesinden olmak üzere yalnız kara cihetinde otuz pavyon, yani hastahâne şubeleri var ki, bunların on üçü ortada ve on yedisi tarafeýnde bulunacak ve bu pavyonların umumu yetmiş üçe iblâğ edilecekdir. Sahilde denize doğru yüz elli ve arzan yetmiş metre olmak üzere mükemmel bir rihtim inşa edilmiş ve mektebin önündeki geniş meydan muntazam bir nebâtât bahçesi hâline ifrâğ edilmek üzere ihmâr edilmekde bulunmuştur. Bina-yı âli-i mezkûr yüz binlerce lira ile vücud bulmakda olup zaman-ı saâdet-nişân-ı hazret-i mülükânedede sıhhat-i umumiyenin tamamî-i muhafazası maksadiyla meşhur Pasteur usulünün ta'mîmi için mükemmel bir bakteriyolojihâne, dâülkelbe mahsus bir dârûlistihzâr, dârüttekkîh, frengi hastahâneleri inşa edilmiş ve kolera, veba, difteri serumları celb edilerek fukarâ-yı ahaliden binlercesi merâhim-i seniyye-i cenâb-ı Padişâhî'nin i'câz-ı te'sirâti ile emrâz-ı sâriyenin savlet ve tahribâtından kurtarılmışdır.

Zât-ı Lokman-sîret-i hazret-i şehriyârî funûn-ı tibbiyenin tevsi'-i daire-i hazâkat eylemesi maksad-ı âlisini her zaman piş-i nigâh-ı merhamet ü şefkat-i seniyyelerinden dür buyurmadıklarını yalnız Memâlik-i Mahrûse-i Şahanelerindeki müessesâtdan istidlâl etmek muvâfik-ı de'b-i insaf değildir. Maksad-ı te'sisi bütün beşeriyeti i'râz ve tasallutât-ı marziyeden kurtarmakdan ibaret olan Paris'deki Pasteur Dârütte davisi'ne mebâliğ-i vefire ihsân buyurulduğu gibi verem hastâğının çare-i indifâ'ını keşfeden Almanyalı meşhur Doktor Koch'a dahi bir hey'et-i mahsusa i'zâmiyla birinci Osmani Nişân-ı zişâni ihsâni ve usul-i mezkûrenin derhâl Memâlik-i Şahanelerde mevkî'-i tatbike vaz'ını mülhem olan irâde-i seniyyeleri, Avrupa ve Osmanlı mühre-i erbâb-ı tib ve ma'rifetini talîf ü tatyîb hususunda her gün birer suretle tecelli eden a'tâf-ı hümâyûnları ve her nerede bir hastalık zuhûr ederse icabı kadar hey'et-i tibbiye ve ecza-yı läzime ırsâli ve zu'afâ ve hastâgâna inâyât-ı celile-i hüsrevânelerinin ibzâli gibi her biri ayrı ayrı seciye-i şefkat ve merhametlerine dâl olan mekârim-i tab'-ı şahaneleri lâ-yu'ad ve lâ-yuhsâdir.

Niyyât-ı merâhim-gâyât-ı cenâb-ı tâcdârileri hemîse tezyîd-i hayrât ve ta'mîm-i hasenâta müte'allik olmağla beraber tebaa-i sâdikânelerinib eb-i müşfik ve erhamî bulunmak sıfat-ı inâyât-menkabeti her türlü eltâf-ı ma'âli-ittisâf-ı mülükânelerini ibzâle rehber-i hayr-eser olduğundan etfâl-i yetimenin ta'lim ve terbiyeleriyle sefalet ve perişaniden tahlîsleri zîmmânda [74] ahîren bir dârûleyfâm te'sis ve kûşâdi makrûn-ı irâde-i âtifet-mu'tâde-i cenâb-ı veli-nimet-i a'zamîleri buyurulmuş ve mekteb-i mezkûr isminin delâlet etdiği vechile hayrât ve müberrât-ı seniyyelerinin en müsha'sâ, en ziyâde vicdan-firîb bir numune-i zi-ibtihâci addedilmeğe şâyân bulunmuştur.

Şehriyâr-ı Felâtun-sîret efendimiz hazretleri tarîh-i millide henüz bir misli sebk etmeyen icraât-ı celile-i maârif-perverânelerini bi'l-cümle muvaffakiyât-ı kudsiyet-

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

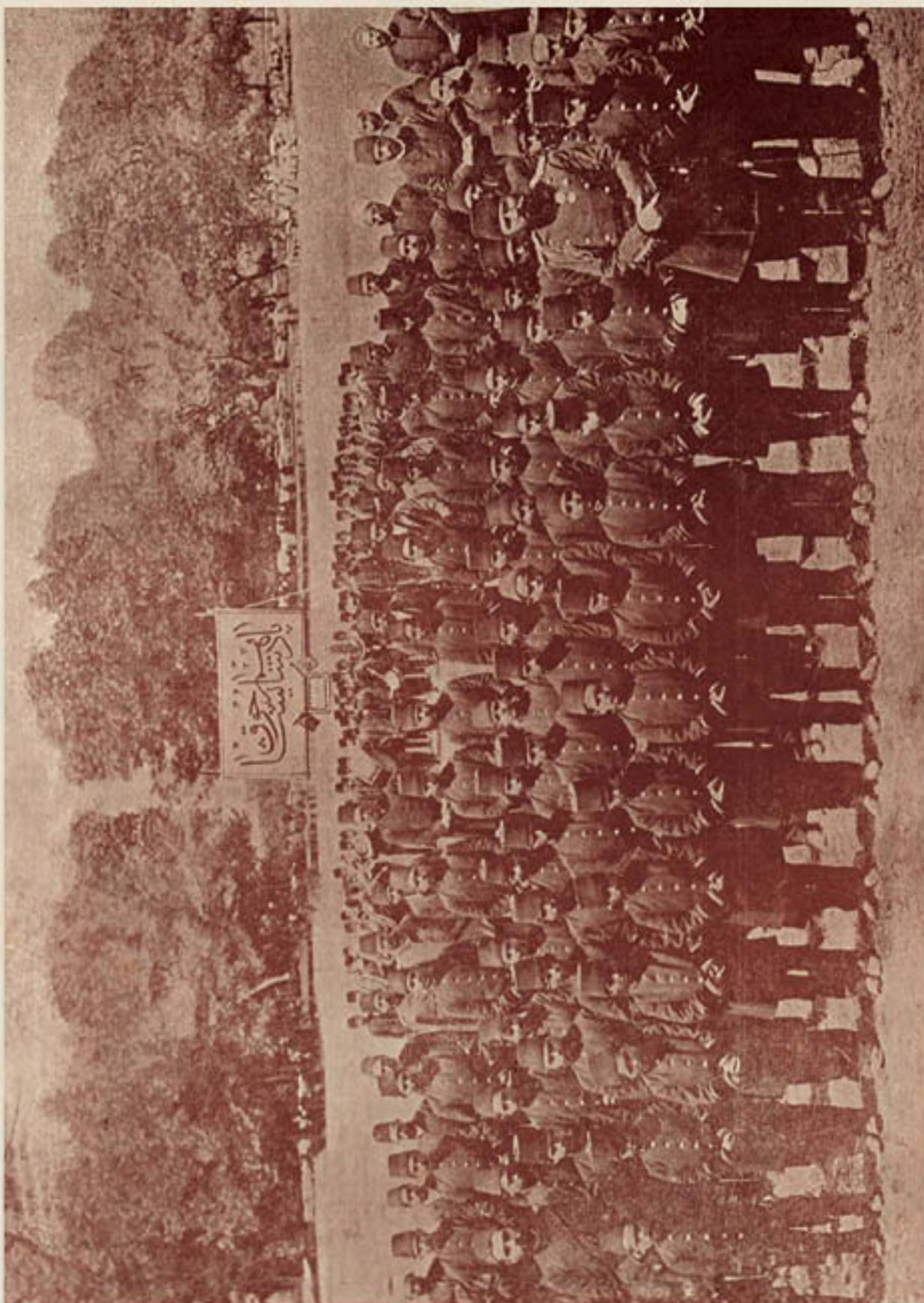
gâyât-ı şahanelerini vely eden ekmeliyet üefdaliyet gibi bir tetimme-i fâika ve bir lâhika-i lâyika ile tezyîn etmek ve ihtiyacât-ı medeniye-i memleketi ihtiyacât-ı asriye ile tevfik eylemek azm-i ârifânesiyle pâyitaht-ı Saltanat-ı Seniyyelerinde bir de dârûlfünun ihdâsını ve tedrisât ve umûr-ı dâhiliyesinin Avrupa dârûlfümünlârî derece-i mükemmeliyetinde olmak üzere icra ve ifasını emr u ferman buyurarak kadr ü menzilet-i şahanelerinin ulviyet-i ma'rifetle pîrâyedâr-ı kemâl olduğu enzâr-ı âlemiyânda tecelli etmişdir.

İşte bir tarafından tenvîr-i ezhân ve efkâr ile cihet-i maârif masrûf olan himmet-i bülend-i şehriyârı diğer tarafından dahi hayat-ı memlekete ma'tûf olan ulûvv-i merhamet-i tâcdârı ile tekâbûl ederek tebaa-i şahanelerinin husûl-i zindegî ve refahına taalluk eden vesâit-i celile-i insaniyenin birer birer saha-ârâ-yı bûrûz olması okuyup yaşadıkça esdikâ-yı din ü devleti devam-ı ömr ü afiyet ve tezâyîd-i şan u şükûh-ı saltanat-ı mülükâneleriyle väyedâr-ı fahr u i'tilâ eylediğinden ma'lumât-ı bende-i kadîmi dahi işbu yevm-i ferhunde-âsâr münasebet-i celilesiyle hissiyât-ı şûkr ü minnetini şu eser-i nâcîz-i ubûdiyetkârânesiyle mübarek ve mukaddes atebe-i felek-mertebe-i veli-nîmet-i a'zamîlerine ferş ü i'lâya müsâra'at ve zât-ı kerrûbi-sîfât-ı cenâb-ı Hilâfet-penâhînin dünyalar durdukça bi's-sîhhati ve'l-afîye erike-pîrâ-yı dîhîn-i Hilâfet olmaları duasıyla tezyîn-i lisân-ı musâdekat eylediğini tûtiyâ-yı çesm-i âlem ü âlemiyân olan mukaddes ve mu'allâ hâk-ı pây-ı cihan-ârâ-yı zîllullah-ı ekremîlerine arz u takdime cûr'et eyler.

*Meâsir-i maârif-perverî-i hazret-i gîti-sitânîden olmak üzere
Midilli'de inşa olunan mekteb-i i'dâdi*

[75] Silsile-i muvaffakiyât-i mebrûre-i hazret-i zîlullahîden olarak te'sis ve kışcâd buyurulan Aşiret Mekteb-i Âliî

[76] UMÛR-I TİCARET VE NÂFI'A

Asr-ı feyz à feyz-i hümâyûnun âsâr-ı âliye-i terakkîyatı meyâmında en ziyade celb-i nazar-ı şükran ü mahmidet ve müstelzim-i kemâl-i menn ü mefharet olan bir cihet dahi umûr-ı nâfi'a-i memleketin ihrâz ve iktisâb etdiği mertebe-i bülend-intizâm ve mükemmeliyet olduğunda şek yokdur.

Veli-nimet-i edfal ü eşfak, metbû'-i meşrû'-i ehak, şehriyâr-ı muvaffak Padişahımız efendimiz hazretleri ilm ü irfan-ı bâhiyü'l-burhan-ı Hilâfet-penâhileri icabât-ı tabî'asından olmak üzere devlet ve memleket-i mes'udelerinin levâzîm-ı hayatıyesinden en mühimmi ticaret ve sanayi vesâire misillü umûr-ı nâfi'adan ibaret olduğunu bi-hakkin takdir buyurdukları cihetle cûlûs-ı meyâminme'nûs-ı tâcdârîlerinin eyyâm-ı evvelîyesinde umûr-ı mühimme-i mezkûreye hemen teşebbüs buyurarak bu güne kadar bilâ-fâsila bezl-i mesâ'i-i mütemadiye eylemişler ve bi-mennîhî teâlâ semerât-ı mühimme-i nâfi'a iktitâfına muvaffak olmuşlardır.

Memleketin ihtiyacâti cümlesiinden olan umûr-ı nâfi'ayı hayyiz-i husule getirmek için evvel emirde Ticaret ve Nâfi'a Nezâreti'ne ehemmiyet-i mahsusâ verilerek muhassesâtı tezyîd olunmuş ve idareye aid her türlü tensikât müsâra'aten tanzîm ve icra kilinmişdir.

İkdâm-ı âmâl-i münciye-i cenâb-ı Padişâhi'den olan terakkîyatın emr-i istihsâli ve memâlik-i vesî'a-i hazret-i mülkdârinin esbâb-ı umran ve saâdetinin istikmâli için hürşid-i ilm ü maârifin hutut-ı şu'â'ından istifade pek tabii bir hâcet olduğu cihetle umûr-ı nâfi'ada behre-ver-i rüstûh olmuş bir hayli mu'allimîn-i muktedire haricden celb olunduğu gibi Dârülhilâfe-i Aliyye'de Hendese-i Mülkiye-i Şahane Mektebi ez ser-i nev tensik u tanzîm ve ayrıca bir Ticaret Mektebi te'sis ve kûşâd olunarak hâssaten ulûm u fûnûn-ı nâfi'aya aşina me'murîn-i fenniye yetiştirilmiştir.

Envâr-ı maârif-i nâfi'a-i medeniyenin iklim-i Osmanî'de pertev-endâz olmağa başladığı şu hengâm-ı mes'adet-encâmda bir tarafdan a'sâb-ı hayat-ı memâlik ve büldân itlâkına şâyân olan demiryolların temdîdine ve diğer tarafdan dahi vâsi' ve muntazam şoseler, metin, rasîn köprüler, limanlar, rihtîmlar, tramvaylar inşasına, enhârin tathiriyle bataklıkların kurutulmasına hasr-ı himmet ü ikdâm olunmuştur. Bundan başka memleketde ticaret ve sanayiin terakkisi için ticaret ve sanayi müdîriyetleri, ticaret odaları, ticaret gazetesi te'sis ve kûşâd olumup erbâb-ı ticaret, sanayi, ziraati tergîb ü teşvik zîmnâda kâriha-i ilham-ı sabîha-i hazret-i Hilâfet-penâhiden re'sen şeref-sümûh u sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı gîti-sitâni mantûk-ı münîfîne tevfikan suret-i mahsusada altın ve gümüş sanayi ve ziraat madalyaları ihdâs olunmuş ve her türlü teshîlât bî-diriğ ve erzân buyurulmuştur.

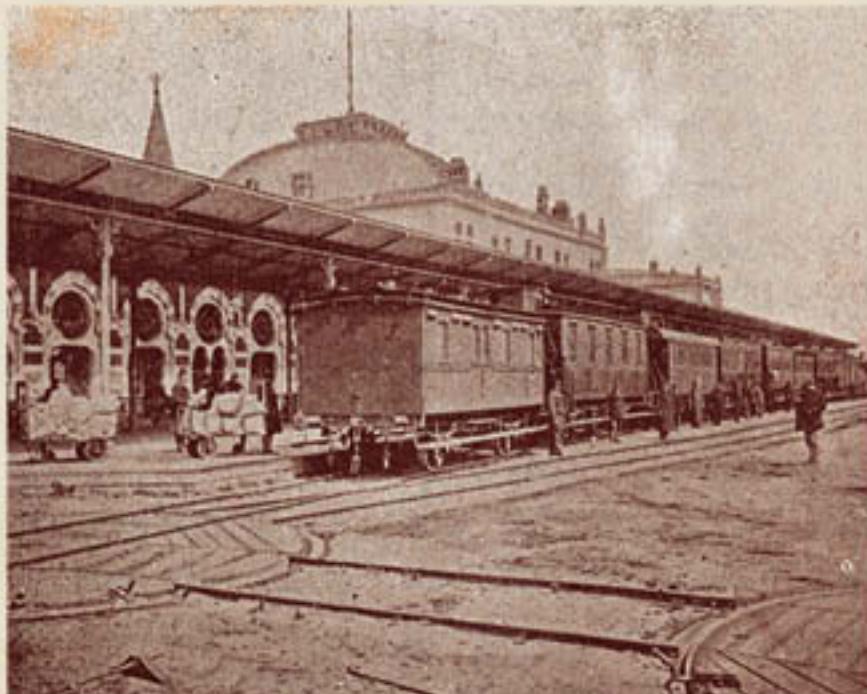
İşbu tedâbir-i hakîmâne-i umran-küsterâne sayesinde ticaret ve sanayi-i Osmaniye'de cidden şâyeste-i şükâr ü mübâhât olacak derecede âsâr tefeyyûz ve terakkî rû-nüümün olup memleketimizde ticaret evleri tekessür ve tevessü' etmiş ve câbecâ sanayi-i mütenevvi'aşa mahsus fabrika ve destgâhlar te'sis ve kûşâd olunmuştur. Ticaret ve sanayi-i mahalliyenin daha ziyâde terakkî ve tervîci maksad-ı ma'âli-mersadına binâen

kavânîn ve nizâmât-ı âdile-i devlete tâbi' birçok [77] Osmanlı ticaret şirketleri teşkili ile tebaa-i mes'ûde-i hazret-i Padişahî'nin ez her-cihet mazhar-ı füyûzât ve karîn-i teshîlât olmaları esbâbı te'mîn kılınmışdır.

Yegân yegân ta'dâd u beyânu haric ez-mekân ve müstelzim-i sürür-i bî-pâyân olan âsâr-ı mebrûre ve müitetâbî'a-i hazret-i veli-nimet-i a'zamî taraf taraf müşâhid-i enzâr-ı fahr u şeref olmakda bulunduğu cihetle itnâb-ı kelâma hâcet olmayıp ancak az vakitde husûle gelen meâsir-i seniyye-i hazret-i Padişahî'nin her hâlde bir asırlik sa'y ü amel-i âli-hemtânenin netâyic-i mübtehicesi nisbetinden efzûn olduğunu ikrâr u itiraf ile öyle bir Padişah-ı celîlü's-şâna nâiliyetimizden dolayı hazret-i hâlik-ı müste'âna hamd ü senâ-yı firâvân etmekliğimiz tabî'îdir.

İbtidâ-yı cülüs-ı hümâyûm-ı hazret-i şehriyâriden beri saha-pîrâ-yı şühûd olan meâsir-i âliye ve müessesât-ı nâfi'adan bazıları ber-vech-i âti zikrolumur:

Dersaâdet Liman ve Rıhtımları, Beyrut Liman ve Rıhtımı, Sakız Liman ve Rıhtımı, Beyoğlu Tramvayı, İzmir Göztepe Tramvayı, Selanik Tramvayı, Dersaâdet Havagazı, Üsküdar ve Kadıköy Havagazı, Selanik Havagazı, Beyrut Havagazı, Terkos Suyu, Üsküdar ve Kadıköy Suyu, İzmir Suyu, Selanik Suyu, Gediz Nehri tathîri ameliyâti, derdest-i inşa bulunan Haydarpaşa Liman ve Rıhtımı, Selanik şehrinde elektrik tenvîrâti, Selanik şehrinde elektrik tramvayı, İzmir şehrinde elektrik tramvayı, Menderes Nehri'nin tathîriyle arazi iskâsı vesâiredir.

Say-e-i mehâsim-sermaye-i hazret-i mülkdârîde inşa olunan Sirkeci Şimendîfer İstasyonu

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

[78] Cülüs-ı hümâyün-ı hazret-i şehriyâri rûz-ı mes'adet-firûzundan bugüne kadar inşa ve tecdiî edilen demiryollarının makâdîr ve mevâki'iini mübeyyin cedvel

Avrupa-i Osmanî

Esâmî-i Hütût	Tûl		
	Kilometre	Metre	
Üsküb-Zibefçe	84	148,37	
Selanik-Manastır	218	566,10	
Selanik-Dersâdet	436	237,89	İltisâk
Selanik-Kelender	62	728,15	Şube
Dedeağac-Yaduma	9	99,09	Şube
Mecmû'u	810	779,60	
Mecmû'-i tûl	810.779,60		

Asya-yı Osmanî

Esâmî-i Hütût	Tûl		
	Kilometre	Metre	
İzmid-Ankara	485	564,85	
Eskişehir-Konya	433	685,40	
Alayund-Kütahya	10	105,70	Şube
Hamidiye-Adapazarı	8	730	Şube
Alaşehir-Afyonkarahisar	251	-	Temidid-i Şube
Soma	92	-	"
Seydiköy	1	449	"
Tire	47	868	"
Ödemiş	25	395	"
Söke	22	130	"
Denizli	9	460	"
Çivril	30	571	"
Sultanhisar-Dinar	217	214,25	"
Mersin-Adana	67	-	
Beyrut-Şam-Havran	246	837	
Mudanya-Bursa	41	112,75	
Yafa-Kudüs	86	862	
Bevle-Vakarî hattı	46	-	
Mecmû'u	2.122	985,95	
Mecmû'-i tûl	2.122.985,95		
	2.933.765,55		

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

Cülüs-ı hümâyûn-ı hazret-i şehriyârî rûz-ı mes'adet-firûzundan üç yüz on beş
senesine kadar müceddeden küşâd ve inşa edilen yol ve köprülerin makâdirini
mübeyyin cedveldir.

Esâmî-i Vilâyat	Şose		Aded
	Kilometre	Metre	
Dersâdet mülhakâtı ve Çatalca Sancığı	226	816	269
Edirne Vilâyeti	722	560	1.194
Selanik Vilâyeti	663	820	753
Manastır Vilâyeti	1.333	565	2.807
Kosova Vilâyeti	728	290	976
İskodra Vilâyeti	26	200	59
Hüdavendigâr Vilâyeti	1.393	456	3.022
Aydın Vilâyeti	1.034	467	1.499
Konya Vilâyeti	688	967	425
Adana Vilâyeti	580	963	587
Kastamonu Vilâyeti	613	800	1.246
Ankara Vilâyeti	1.358	722	924
Sivas Vilâyeti	1.886	770	2.938
Trabzon Vilâyeti	601	536	775
Erzurum Vilâyeti	259	216	240
Van Vilâyeti	91	400	74
Bitlis Vilâyeti	41	549	47
Mamuretülâziz Vilâyeti	415	213	276
Diyarbekir Vilâyeti	344	200	890
Musul Vilâyeti	13	350	3
Haleb Vilâyeti	288	866	350
Suriye Vilâyeti	330	696	311
Beyrut Vilâyeti	189	950	185
Cezayir-i Bahr-ı Sefid Vilâyeti	599	150	650
Kudüs-i Şerif Mutasarrıflığı	160	503	321
İzmid Mutasarrıflığı	150	134	191
Biga Mutasarrıflığı	32	150	65
Yanya Vilâyeti	654	389	2.123
Yekün	15.340	[14.698]	31.200

[79] ORMAN VE MA'ADİN VE ZİRAAT NEZÂRETİ

 Bir memleketin servet-i tabî'iyesi hava-yı iklim, isti'dâd-ı arz, menâbi'-i miyâh, orman, ma'adinin sunûf ve derecâtıyla müitenasib ve bunlardan müteşekkil olup lehü'l-hamîd ve'l-menne Memâlik-i Mahrûse-i Şahane'nin her biri bir âlemi mes'ud ve pür-sûd kılmağa kâfi olan sâlîfu'z-zikr fûyûz ve hasâis-i tabî'iyeyi tamamen ve mükemmelen hâiz bulunduğu ma'lumdur. İklim-i vesî'-i hümâyûmun işbu kabiliyet-i tabî'iyesinden her vechile istifade için bidâyet-i cülûs-ı ma'âli-me'nûs-ı mülükâneden beri orman ve ma'adin ve ziraat umûr-ı mühimmesinin husûl-i terakkîyatına hasr-ı mesâî kîlindiği keş-şems fi vasati'n-nehâr müşâhid-i ebsâr-ı iftihar olmakdadır.

Âmâl-i hayr-i şîtmâl-i hazret-i Padişahî'den olan terakkîyat-ı mezkûreyi hayyiz-i fi'le isâl ve ol bâbda lâzım gelen kâffe-i tedâbîri ittihâz ve ikmâl ile münferiden ve mahsusân orman ve ma'adin ve ziraat umûruna bakmak üzere bir nezâret te'sis ve teşkil buyurulmuşdur. Nezâret-i müşârunileyhânîn teessüs ve teşekkürîyle beraber menâbi'-i selâse-i mebhûsece iktizâ eden tedâbîr-i esasiye-i İslâhiye mevkî'-i icraya vaz' olunmuşdur.

Tedâbîr-i mezkûrenin birincisi, muktedir ve mütefennin orman ve ma'adin ve ziraat me'mur ve müfettiş, muallimleri yetiştirmek üzere bîrî orman ve ma'âdine, diğeri hûrâset ve ziraate müte'allik ulûm ve fûnûnun tediř ve ta'limine mahsus olarak iki bâb mekteb-i âli te'sis ve küşâd edilmişdir.

Sâniyen, memâlik-i vesî'a-i hazret-i gitî-sitânîde bulunan ormanların envâ' ve makâdiri gayr-ı ma'lum ve muayyen iken her tarafa me'murîn-i mahsusâ-i fenniye sevkiyle nerelerde ne kadar ormanlar bulunduğu ve bunların suret-i idare ve tasarrufları vâzîhan tahkîk ve haritaları tanzîm ve hududları tâhdîd kîlnmişdir ki, bu tedkîk-i kamun-perverâne neticesinde cânib-i mîriye aid olduğu hâlde sinîn-i vefîreden beri aslâ istifade edilemeyen birkaç yüz kit'a cesim ormanların meydana ihracları ve fenne tatbikan imarları müyesser olmuşdur.

Bi'l-umum ormanlara fen me'murları, müfettişler, süvari korucular, bekçiler ta'yin olunup kat'iyâtın fenne tevfikan icrasına ve yeni fidanlar garsıyla teksîr u tevfîrine, harîk vesâire misilliî âfâtdan dûçâr-ı zâyi'ât olmamaları için hüsn-i muhafazalarına ve numaralar vaz'îma dikkat ve hasr-ı himmet olunup ormanlara mahsus dâhilî yollar küşâdından başka nakliyâtı teshîl için civar şoselerin tanzîm ve imarlarına dahi itina edilmiştir.

Ormanlarca bu kadar tedâbîr-i nâfi'a mevkî'-i tatbik ve icraya vaz' buyurulmakla beraber Memâlik-i Şahane'de bulunan ma'adinin dahi faide-bahş olmasını te'minen usul-i idareleri nazâr-ı itinaya alınarak devlet ve memleketçe ciddîn mücîb-i fevâid-i bî-şümâr olacak suver-i İslâhiyeye vücud verilmiştir. Tarih-i hâzîrdan yirmi beş sene evveline ircâ'-i nazâr olunduğu takdirde memleketimizde ma'âdinden ancak ekall-i kalîl bir faide iktîf olunabildiği ve beyne'n-nâs ma'adin muamelât-ı ticariyesi adeta gayr-ı ma'lum bulunduğu hâlde bugün saye-i [80] fûyûzât-vâye-i hazret-i mülükânede cihet cihet

ma'âdin-i mütenevvi'a zâhire ihrac olunmuş ve adedleri birkaç yüzden ziyâde ma'âdin işlemekde bulunmuştur ki, bundan doğrudan doğruya rüsüm ahziyla Hazine-i Celile'nin istihâl eylediği menâfi-i resmiyeden gayri sunûf-i tebaa-i mes'ûde-i şahanenin istifade-i azime-i ticariyeleri de hâsil olmuşdur.

Bu mülk-i devletin sahîhan bâ'is-i saâdet ü refahı olan veli-nimet-i hikmet-şî'âr efendimiz hazretleri Hazine-i Celile ve tebaa-i mes'ûde-i şahanelerinin menâbi-i mezküreden kemâ yenbagî istifadesini arzu buyurmalarıyla ahiren şeref-pâş-ı sahife-i ilhâm ü kerâmet buyurulan emr u ferman-ı hümâyûnları mantûk-ı münîfîne tevfikan memâlik-i mülükâneleri dâhilinde Hükûmet-i Seniyyeleri nâmına ma'âdin taharrisi için erkân-ı harbiye ümerâ ve zâbitân-ı muktediresiyle sâir erbâb-ı fenden mürekkeb hey'ât-ı mahsusa tesrib ve i'zâm kilinmişdir. Bi-mennihî te'âlâ karîben âsâr-ı fi'liyesi bittab' manzûr-ı dide-i mübâhât olacak olan işbu teşebbüs-i âli-i şahanenin devletçe vâridât-ı mühimme te'min edecekinde sek yokdur.

Zât-ı hazret-i şehriyâr-ı a'zamînîn muvaffakîyat-ı azîme-i şahanelerinden biri de emr-i ehemm-i ziraat ve hîrâsetin terakkîyat-ı hâzırasıdır.

Tabî' aten ekin tarlası ve zahire anbarı itlâkîna ahrâ olan Memâlik-i Mahrûse-i Şahane'de usul-i ziraatin yakını zamanlara kadar tarz-ı atîkî ta'kîb edip gelmesi hasebiyle feyz-i fitri derecesinde istifade olunamamakda idi. Bâlâda zikrolunduğu üzere müceddededen te'sis ve küşâd buyurulan Ziraat Mekteb-i Âlisî ol bâbdaki maksad-ı ma'âli-mersadin berâ'at-ı istihláli olarak vücud bulup saye-i maârif-vâye-i mülükânede az müddet zarfında birçok şâkirdân nazariyât ve ameliyâtiyla fenn-i ziraati bi-hakkın tâhsîl eylemişlerdir. Zamîmeten vilâyat-ı şahanede dahi ziraat mektepleri ve munîne çiftlikleri vücûda getirilmiştir. Mekâtib-i mezkürede tâhsîl-i ulûm ve maârif eden efendiler hemen her tarafda ifa-yı vezâife başlatılmış ve mahsusan ziraat fenni tâhsili için Avrupa darülfümünârlarına gönderilen talebe-i muktedireden dahi el-yevm istifade edilmekde bulunmuştur.

Arazinin kabiliyet-i tabî'iyesini ta'yin, kuvve-i inbâtiyesini tezyîd ve eşcâr ve nebâtâtın ve hububâtın her türlü ilel ü âfâtdan muhafazalarını te'min için fennin emir ve tavsiye etdiği bi'l-cümle tedâbîrin fen me'murları ma'rifiyle müsâra'aten ittihâz ve icrasına ibtidâr olunduğu gibi en son terakkîyat-ı asriyeden olan ziraat makînelerinden dahi istifade zîmnâda masârif-i cesîme ihtiyyâtiyla âlât ve edevât-ı mütenevvi'a celb edilmiş ve işbu âlât-ı cedîde-i zira'iyenin tesrî' ve teshîldeki faideleri gayr-ı kâbil-i ta'dâd olmağla husûle getirdiği menâfi müstağnî-i arz u beyân bulunmuştur.

Sâlîfî'z-zikr âlât-ı cedîde-i zira'iyenin vilâyat-ı şahanede ta'mîm-i isti'mâlini te'min için her ne yapılımak lâzım gelir ise yapılması ve âlât-ı mezkürenin ta'mirleri emrinde taşralarca tesadüf olunan müşkilâtın izâlesi ahiren şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i hazret-i mülkdârî muktezâ-yı münîfinden olup saye-i maârif-vâye-i [81] şehînsâhîde Mekteb-i Sanayi me'zunlarından demircilik sanatına aşina olanlarının me'muren vilâyâta gönderilmesi ve vilâyatdan dahi ikişer şâkird celbiyle âlât-ı hadidiye termîm ve ta'mirâtının ta'limi usul ittihâz olunmuştur.

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Her yerde olduğu gibi Memâlik-i Şahane'de dahi zürrâ'ın sermaye-i ibtidâî tedârükünde müşkilâta tesadüfî ve bir takım erbâb-ı erbâh ve ihtikâra mûracatla düçâr-ı hasar u mazârr olmakda bulunduğu tâ bidâyet-i cülûs-ı şahanede nazar-ı hikmet-eser-i hazret-i Hilâfet-penâhiyi celb ü davet etmekle erbâb-ı ziraat ve hîrâseti ihya ve müşkilât-ı mebsûtadan halâs u rehâ buyurmuş olmak üzere Ziraat Bankaları te'sisine ferman buyurmuşlardır.

Mahz-ı hikmet ve keramet olarak şeref-müte'allik buyurulan işbu emr u ferman-ı hazret-i tâcdâr-ı a'zamî üzerine gayet väzih ve etrafî bir nizâmnamâme-i hümâyûn neşriyle ilk defa olarak Ziraat Bankası kûşâd olunmuşdur. Ziraat Bankalarının âlem-i ziraat-ı Osmani'ye bahş etdiği vüs'at ve yüksîr ve sühûlet hakikaten şâyân-ı menn ü mahmidet olmağla atebe-i seniyye-i hazret-i gîti-sitâniye umum efrâd-ı Osmaniye'nin ihtisâsât-ı kemâl-i minnetdârilerini mücib olmuşdur.

Saye-i ihsân-vâye-i cenâb-ı cihanbânîde teşekkül eden sâlîfî'l-arz Ziraat Bankaları zürrâ'a akçe ikrâz etmek ve nemâ ile i'tâ olunacak nükûdu kabul eylemek ve ziraate müte'allik muamelât-ı sarrâfiyeye hidmet ve vesâtat etmek vezâif-i esasiyesiyle muvazzafdır. Bundan başka bankanın temettu'âtından dahi ahvâl-i zira'iyenin terakkîyatına, hayvanâtın telefden vikâyesine, cins-i feres ve bakarın İslâhîna, ahalinin menfaatını mücib mahsulât yetiştirmek üzere tohumlar celb olunup meccânen zürrâ'a tevzi' ve i'tâsına ve envâ'-ı mezrû'âtın tezyîid ü tevfîrine sarf-ı mâ-hasal-ı ikdâm ü ihtimam kılınması esbâbi mükemmelen tehyî'e ve ihmâr olunmuş ve az zamanda Ziraat Bankalarının gösterdiği âsâr-ı tekemmul ü terakkî gerçekten şâyân-ı rişk ü hayret olacak mertebeyi bulmuştur.

Orman Vâridât-ı Mütehakkîkâsi

	[1]314 Senesi	[1]315 Senesi	Fazlası
Konya Vilâyeti	2.519.084	3.082.215	563.131
Kastamonu Vilâyeti	3.109.300	3.412.664	303.364
Adana Vilâyeti	1.539.199	1.667.115	127.916
Suriye Vilâyeti	324.712	446.235	121.523
Trabzon Vilâyeti	632.917	697.724	74.807
Sivas Vilâyeti	342.056	398.893	56.837
Aydın Vilâyeti	2.809.169	2.835.842	26.673
Erzurum Vilâyeti	199.183	214.737	15.554
[1]314 senesine nisbetle [1]315 senesi vâridât-ı umumiyesinin fazlası			2.387.817 kuruş 18 para
[1]313 senesine nisbetle [1]314 senesi vâridât-ı umumiyesinin fazlası			9.586.042 kuruş 6 para

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

[82] Numune Tarlaları Te'sis Olunan Mahaller

Suriye
Adana
Konya
Ankara
Erzurum
Sivas

Ziraat Mektebi ve Numune Çiftliği bulunan mahaller

Dersaadet'de	Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi ve müştemilâti
Selanik	Ziraat Mektebi ve Numune Çiftliği
Hüdavendigâr	Ziraat Mektebi ve Numune Çiftliği
Ankara	Çoban Mektebi ve müştemilâti

Mekâtib-i mezkûreden bâ-şehadetnâme neş'et eden efendilerin mikdarı

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi'nden	71
Selanik Ziraat Mektebi'nden	55
Hüdavendigâr Ziraat Mektebi'nden	33

Dersaadet'de ayrıca Mülkiye Baytar Mektebi te'sis ve kışâd olunmuş ve suret-i mahsusada Zabıta-i Sîhiye-i Hayvaniye Komisyonu teşkil kilinmiş ve bu ana kadar seksen şâkird yetişdirilmiştir. Vilâyât-ı şahaneye ziraat müfettişleri ta'yin ve i'zâm olunup terakkî-i ziraat-ı Osmaniye için iktizâ eden her gümâ tedâbir-i fenniyenin mevkî-i tatbik ve icraya vaz'ıyla ilâveten numune tarla ve çiftlikleri te'sis kilinmekda ve bâ-husus tedâbir-i celile-i ma'rifet-perverî-i hazret-i Padişahî'den olmak üzere taraf taraf sanayı mektepleri kışâdi irfan-ı hümâyûn-ı mülükânenin cihet cihet ta'lîkiyla kalem-rev-i şehînşah-ı a'zamilerinin bir ma'mûre-i medeniyet olmasını ehass-ı âmâl edinmekdeki niyet-i âliye hissiyât-ı münevverे erbâbını ulviyet-i hâssa-i fitriyelerine meftûn eylemiş ve el-ân eylemekde bulunmuştur.

Orman ve Ma'âdin ve Ziraat Nezâreti'nin mebde'-i teşekkürülü itibar olunan [1]309 senesi Mart'ından üç yüz on beş senesi nihayetine kadar orman ve ma'âdin hasılâtında dört yüz altmış altı bin yedi yüz bir lira fazla zuhûr etmiştir.

TEBRİKNÂME-İ
MİLLÎ

Orman ve Ma'adin ve Ziraat Nezâretince ahiren müttehiz olan usulün bahsettiği teshîlât ve tergîbât [83] neticesi olarak senevi yirmi binden otuz bin tonilatoya kadar krom ve eלי bin tonilatodan ziyâde manganez ve sarfiyâtına göre bir nisbet-i müterakkîyede zimpara, antimon, arsenik, simli kurşun cevherleri Avrupa piyasasına döküldüğü gibi Hükûmet-i Seniyye hesabına işletilmekde olan Ergani mevkiiindeki bakır madeni imalâti bir müddet ziyanına cereyan eder iken istihsâl edilen bakırın ayarı yüzde seksen terakkî etdirilerek bakır bedelâtının nakden i'tâsiyla ücret-i imaliyece de bir takım tenzilât icrasına madencilerin muvâfakatları istihsâl ve madenin evvelce on iki bin liradan ibaret bulunan sermayesi bi't-tedârîc yirmi bin liraya ve senevi çıkarılan beş yüz bin kriyye bakır dahi bir milyon üç yüz bin kilograma iblâğ ile maden-i mezkûrun vâridât-ı seneviyesi seksen bin lirayı tecâvüz etdirilmiş ve bu yüzden takriben kırk bin lira râddesinde Hazine-i Celile'ye bir temettû' te'min olunduğu gibi imalât-ı hâziranın bir misli daha tevsi' ile menfaat-ı hazine tezyid olunmak üzere bazı tedâbir-i İslâhiyeye teşebbüüs olunmuşdur.

Devr-i mes'ûd-ı hazret-i Hilâfet-penâhîde ber-müceb-ı nizâm muamelâti ikmâl ile ihale edilmiş olan madenler zîrde muharrer olduğu vechile yüz eלי kît'aya reside olmuşdur:

Estatu-i Vilayet	Demir	Arenik	Bonâk	Cuuf	Madenâyu	Nuhâs ile Malî ît Sîm li Kûşun	Bakır	Zîli Kontrâ	Petrol Gaz	Cava	Zimpara	Krom	Linyâ Kombînâ	Anit möne	Manganez	Çinko	Sîmli Kûşun	Sîmli Altın	Yeklîn
Aydın										1	10	9	3	1	3	2	2	31	
Adana							1											1	
Haleb								1										1	
Diyarbekir								1										1	
Sivas																	1	1	
Trabzon					1	1	9						1	2	7	7	21		
Kastamonu	1							1			4							7	
Ankara												1				1	1	2	
Hinduvan- digâr	1	6	1	1	4						6	2	4	1	8	8	34		
İznik						1												2	
Biga							1									2	1	5	
Edirne							2			3		3	6	13	13	28			
Kosova										4				1	1	1	1	1	
Manastır										2							2		
Cevzîyir-i Bahr-i Sefid														1		1			
Konya											1		1				2		
Erzurum															1	1			
Yâlitm	1	2	6	1	2	3	20	1	2	1	10	30	6	10	14	3	37	1	150

Kızanlık'dan gülfidanları getirtilip Bursa'da ahaliye tevzî' edildi.

Filoksera zuhûr eden bağlar bu illete mukavemeti sabit olan Amerika asma çubuklarıyla tecdid edilmek üzere Erenköy'nde Amerika Asma Fidanlığı ve Dersaadet civarında filokseradan harab olan bağların tecdid ve ihyası [84] için Erenköy'ndeki fidanlıklardan başka Kızıltoprak'da da bir fidanlık vücuda getirilmekle beraber bağ ashabına aşır ameliyatı gösterilmek üzere orada bir de Aşı Ameliyatı Mektebi te'sis edildi.

Şimdiye kadar mezkûr fidanlıklarda yetiştirilen altı yüz yedi bin çubuk ahaliye meccânen tevzî' olundu.

Aydın Vilâyeti'nde Karşıyaka ve Manisa'da te'sis olunan fidanlıklardan mâ'adâ Seydiköyü'nde ve Urla'da birer fidanlık bi't-te'sis bunlardan üç yüz on beş senesine kadar bir milyon elli bin çubuk bağ ashâbına meccânen tevzî' olundu ve fidanların tevzî'i ve mahalle bağları topraklarının cinsine göre çubuklar envâ'mın teksiri için mahsus me'murlar gönderildi. İzmir'de Karşıyaka'daki fidanlık tevsi' olunduğu gibi Manisa'da yeniden fidanlık te'sis edildi.

Aydın, Edirne, Hüdavendigâr, Selanik vilâyât ve Çatalca ve İzmîd sancaklarında ve Şehremaneti mülhakâtında bir milyon dönümlik bağı mildiyu hastalığı istilâ etmesiyle şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhiye tevfikan işbu hastalık tedavi etdirildiği misillü bu bâbda izahî bir tarifnâme tertib ve tab' ile neşrolundu.

Memâlik-i Şâhane'de kesretle bulunan yabani zeytin ağaçları aşılândığı hâlde beş sene ösürden muâf tutulması ve bunların aşılıyanlara temlik edilmesi hususlarına irâde-i seniyye-i hazret-i Padişâhî şeref-müte'allik buyurulmağla keyfiyet vilâyâta tebliğ olundu.

Halkâlı Mektebi'nde eşcâr-i müsmire ve bahçevânlik dersi takviye edildiği gibi yağ ve her türlü peynir [i]mal edilmek üzere bir súthâne ve peynirhâne ve ilm-i kimyânın icabı vechile ta'lîmi için bir kimyahâne teşkil olunmağla beraber bunlara mahsus bir takım elvâh ve numuneler celb ve işbu âlâtın hifzi için bir de müzehâne te'sis olundu.

Selanik Vilâyeti'nde Amerika pamuğu ziraatının ve erken yetişir patatesin ta'mîmi için mezkûr pamuk tohumuyla patatesden mikdar-i kâfi celb ve ahaliye tevzî' edildi.

Selanik'de harîr mahsulin terakkisine sa'y u gayretle dokuz bin liradan ibaret olan harîr öşürü on beş bin liraya terakkî etdirildi. Bursa'da bir harîr dârütta'limi te'sis ve küşâd ile ahaliye Pasteur usulü üzere tohum istihsâli irâe olunarak bu yüzden ahali ve hazinece pek çok istifade te'min olundu.

Numune tarlalarının hangileri ne gibi ziraate müsta'id olduğu anlaşılmak için Amerika'dan ve Avrupâ'dan külliyyet üzere hububât ve sebze tohumları getirtilip bunlar da ektirildiği gibi ahaliye dahi tevzî' edildi.

Tohumlukların İslâhi için Avrupâ'dan buğday, yulaf, arpa, çavdar, mısır, kuşyemi vesâir tohumlar celb ile vilâyât-ı şahaneye ve numune çiftlik ve tarlalarına gönderildi.

Amerika'dan ince ve uzun telli pannuk tohumu celb ile pannuk ziraatine müsaid olan vilâyâta ve numune çiftlik ve tarlalarına gönderilerek zer' etdirili netâyic-i matlûbe istihsâl edildi.

Memâlik-i Şâhane'de pirinç ziraatının havayı tevhîm etmeyecek suretde icrası hakkında bâ-irâde-i seniyye-i hazret-i Padişâhî bir nizâmnâme neşrolundu ve pirinç

ziraatına dair bilhassa bir de risale tertib etdirildi.

Bâ-irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî Avrupâ'dan erken yetişir nev'inden on dokuz bin kilo patates celb ile [85] ahaliye meccânen tevzi' edildiği gibi numune çiftlik ve tarlalarına gönderilerek zer' ve buna mahsus bir risale tertib ve tab' ile neşredildi.

Avrupa'dan kolza tohumu celb ile Aydın, Hûdavendigâr, Adana, Haleb, Beyrut Vilâyetleriyle Halkalı Ziraat Mektebi Numune Çiftliği'ne gönderildi.

Memâlik-i Şahane'nin bazı mahallerinde yetişen a'lâ sebze celb ile li-ecli'z-zer' bazı vilâyât-ı şahane ile numune çiftlik ve tarlalarına ırsâl ve Dersâdet cîvarlarına tevzi' etdirildi.

Mantar meşesiyle söğüdlerin ve okalıptüs şecer-i nâfi'inin Memâlik-i Şahane'de teksiri için tohumları celb ile vilâyât-ı şahanenin bazlarına ve numune çiftlik ve tarlalarına gönderildiği gibi bunlara dair birer risale tertib ve tab' etdirildi.

Halkalı Çiftliği'nde yulaf mahsulu üzerine küçük mikyâsda sun'î gübre isti'mâliyle beher kilo yulafın masârif-i istihsâliyesi kırk santim iken on beş santime tenezzül etdi.

Sebze ve meyve konserve edilmesi usulüne talebeye irâesi için bir takım âlât celb edildi.

Çiftlikde mahallince ma'lum olmayan tohumlar tecrübeten zer' edilip alınan mahsul hakkında ahaliye ma'lumât ve ta'rîfnâme tab' ve neşir ile arzu edenlere tohumlar tevzi' ve netâyic-i matlûbe istihsâl olundu.

Selanik Ziraat Çiftliği'ne ihsân-ı şahane olan tuyûrun yumurtaları ahaliye tevzi' edildi. Lévi de Chanel'in tesâlüb suretiyle çîkardığı ırkdan yumurta celb ile bunlar yetiştirildi.

Hûdavendigâr Numune Çiftliği'nde dört dönümlük gûlistan ihdâs olundu ve ihsân-ı şahane olan inek ve boğalardan mütevellid boğalar cîvar kurâ ineklerine çektirilerek ve iki boğa da Karesi'ye gönderilerek hayvanâtin İslâhâsına başlanıldı. İhsân-ı hümâyûn-ı mülükâne olan tuyûrun cinsleri muhafaza ile yumurtaları ahaliye dağıtıldı.

Baytar Mekteb-i Âlisi'nden neş'et edecek olan mülliye baytarları hakkında bir nizâmnâme läyihası tanzîm ve takdim olunarak mer'iyet-i ahkâmına irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyuruldu.

Netice hâsil olur ise ta'mîm edilmek üzere Halkalı Mektebi mevâşîye şarbon madde-i mülâkkahası telkihine irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmaçla mücîb ve muktezâ-yı âlisi vechile icâbı icra olundu ve bu illetden telefât yüzde yirmi iken yarıma tenezzül etdi.

Zâbita-i sihhiye-i hayvaniye ileride vilâyât-ı sâire-i şahaneye teşmil olunmak üzere Hûdavendigâr Vilâyeti'ne mahsus bir ta'limâtnâme tanzîm ve takdim ile mer'iyet-i ahkâmına irâde-i seniyye-i hazret-i hûdâvend-i a'zamî şeref-pâş-ı sahîfe-i sudûr buyuruldu.

Ziraati ihdâs edilmek üzere Adana, Trabzon Vilâyetleriyle Balikesri vesâir bazı vilâyât mahallerine tönbeki tohumları celb ve ırsâl olundu. Şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülkdâriye tevfikan Amerika'dan misir ve arpa celb ile bazı vilâyât-ı şahaneye tevzi' kılındı.

[86] Cezayir-i Bahr-i Sefid ve Suriye Vilâyetleri portakal ve limon eşcârına âriz olan kermes hastalığı tedavi etdirilerek netice-i matlûbe istihsâl edildi.

Merinos ırkından erkek, dişi yirmi koyun celb ile tesâlüb-i sun'î tecrübe bi'l-icra netice-i hasene ve matlûbe istihsâl edildi.

Ankara'da numune tarlası ve ağılı te'sis edildi.

Memâlik-i Şahane'de gülistanlar gayet mahdûd iken şu üç-dört sene zarfında bin altı yüz döñüm gülistan te'sis olunarak gül mahsulü yüz on iki bin kiyyeye bâliğ oldu ve müessislerine şîse ve inbik tevzî olunarak bu sene on bir bin miskâl nefis gulyağı imali teyessür etti. Aydin ve Hüdavendigâr Vilâyetlerinde de bir gulfidanlığı te'sis kilindi. Diyarbekir'de yetişen gillerden yağ imali için dahi oraya âlât-i lazîme ile muallim gönderildi.

Selanik ve Hüdavendigâr Vilâyeti'nin bazı cihetleriyle Çekmece Kazası ahalisinin buğdayları iyi olmadıgından bunlara tohumluk buğday tevzî etdirildiği gibi Çatalca'ya afyon tohumu ile ziraati ta'rif için me'mur gönderildi.

Samsun'da ellî dönümlük bir numune tarlası te'sis olunarak haricden celb edilen pamuk, susam tohumlarının ziraati ahaliye gösterildi ve bunlardan isteyenlere ve Bafra ve Fatsa ve Çarşamba Kazalarına mikdar-ı kâfi i'tâ ve buna dair ta'rifnâme ırsâl olundu. Puvene'de portakal ve limon ağaçlarına ve Çeşme'de bağılara ve Amasya'da elmalara ve sâir bazı mahallerde eşcâr-i müsmire-i mütenevvi'aya âriz olan hastalıklar tedavi edildi.

Kızıltoprak Aşı Ameliyat Mektebi'nden muktedir aşıcılar yetiştirildi.

Her sene meccânen dut fidanları tevzî'i için Hüdavendigâr, Selanik Numune Çiftlikleriyle Adana Numune Tarlası'nda birer dut fidanlığı bi't-te'sis senevi yüz bin fidan alınması te'min edildi.

İpekçilik sanatının teşviki için Edirne, Aydın, Selanik Vilâyetlerinde ve İzmir Sancağı'nda harîr koza müsabakaları tertib ve icra olundu.

Memâlik-i Şahane'de te'sis edilmiş olan gülistanlar gitdikçe tezâyûd etdiğinden ahaliyi daha ziyâde teşvik için gulyağlarının gülistanların mahsul verdikleri ikinci seneden itibaren beş sene öşürden ve dâhilî gümruk resminden afvi ve gulyağı istihsâline mahsus âlâtın dahi kezâlik gümruk resminden istisnası hususlarına irâde-i âtifet-âde-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-sudûr ve sünûh buyurulmağla ol vechile icra kilindi.

Diyarbekir Vilâyeti'ne gül me'muru gönderip istihdamından istifade edildi.

Hüdavendigâr, Aydın, Konya Vilâyetlerine de gül me'muru ta'yin edildi.

Kızanhık'dan üç bin kûsur gulfidanı celb ve Halkalı, Hüdavendigâr Numune Çiftliklerine gönderilerek gars edildiği gibi yüz bini mütecâvîz fidan daha tedâriük ile münasib mahallere gönderip meccânen ahaliye tevzî ve gars etdirilerek netâyic-i matlûbe hâsil oldu. İleride ahaliye fidan verilebilmek için Halkalı ve Hüdavendigâr Numune Çiftlikleriyle Aydın'daki Seydiköy Numune Çiftliği'ne de mikdar-ı kâfi fidan gönderilerek gars etdirildi.

[87] Ve şu müsaadât ve teşvikât semeresi olarak geçen üç yüz on beş senesinde gülistanlar bin altı yüz döñüm ve gül mahsulü yüz on iki bin yirmi kiyye ve çıkarılan gulyağı da on bir bin beş yüz miskâle bâliğ oldu.

Dersaadet'in Rumeli cihetindeki bağlarına âriz olan gece kurdlarının mazarratları men' etdirildi.

Aydın'da incir, Amasya'da elma, Payas'da limon ve portakal ağaçlarına âriz olan tırtıl ve hastalıkların imha ve tedavileri ahalije ta'rif etdirildi.

Sakız Ceziresi limon ve portakal ağaçlarına ırâs-ı hasar eden kermes hastalığının tedavisi için bir ziraat me'muru gönderildi ve netice-i matlûbe görülmeye başlandı.

Musul Vilâyeti'nde hububât mezarû'âtına âriz olan böcekler mahalline me'mur-i mahsus gönderilerek ve tahkikât i'tâ ve pülverizatörler isrâ olunarak izâle olundu.

Sakız'da ziraat me'murumun nezâreti tahtında muvakkaten bir numune bahçesi te'sis ile muhtelif nev'leden birçok sebze ve tohum ve fideleri gönderildiği gibi Diyarbekir'de dahi oradaki gül me'muru ma'rifiyle kezâlik numune bahçesi vücuda getirildi.

Patates mahsul-i nâfi'inin ziraatine celb-i rağbet edilmek üzere on sene müddetle öşürden ma'füv tutulmasına irâde-i seniyye-i mülükâne şeref-sudûr buyuruldu.

Yulafîn Memâlik-i Mahrûse-i Şahane'de teksîr-i ziraati için ol bâbda şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülkdâriye tevfikan envâ'ından getirtilip bazı vilâyât ve elviyeye ırsâl ve zürrâ'a tevzî' etdirildi ve bir risâle dahi tab' ve neşrolundu.

Selanik Vilâyeti'nde Amerika pamuğu epey mahsul verdiğiinden eldeki tohumunun tecdidi için irâde-i seniyye-i hazret-i şehriyârı ile otuz bin kriye tohum Amerika'dan doğrudan doğru[ya] oraya ırsâl etdirildi. Yüz kriye kadar da Karahisar'a gönderildi.

Cins-i feres ve bakarın İslâhi için Konya'ya dört Arab aygırı tedâruk ve ırsâl olunduğu misillî büyüdüklерinde gönderilmek üzere birkaç tane mübâya'a ile Selanik Numune Çiftliği'ne gönderildi.

Bursa'da Ziraat Numune Çiftliği'ne ihsân-kerde-i hazret-i Padişahî olan karasığır hayvanâtının tegaddisiyle muhafazalarına dikkatle beraber bunlar meyânındaki boğalar, ahalinin inekleriyle mukârenet etdirilerek cins-i bakarın İslâhimâna çalışıldığı gibi mezkûr boğalardan iki re's Karesi'ye gönderilip ahalî ineklerine ve Çifteler Hâriyi Hümâyûnlarından mezkûr çiftlige gönderilen iki aygır dahi civar kurâ ahalisinin kısraklarına çektilerdi.

Zikrolunan çiftlige kezâlik ihsân-ı hazret-i şehriyârı olan tuyûr-ı ehliyeyi hüsni muhafazalarıyla teksîrlere itina ve ahalî beyninde dahi türetilmeleri için yumurtaları meccânen tevzî' olundu ve kümeler her cinse mahsusân ayrı ayrı yaptırlı.

Şarbon hastalığının telkihi Halkalı Ziraat Mektebi'ne merbüt numune çiftliği hayvanâtına hüsni te'sir [88] hâsil ettiğinden ol vechile irâde-i seniyye-i hazret-i şehriyâri tenfîzen ta'mîmine bi'l-ibtidâr üç yüz on beş senesinde on bin düz madde-i mülâkkaha celb ile muâfîyet-i matlûbe husûle getirdiği gibi bu sene de Şehremâneti mülhakâtiyla Edirne, Trabzon, Aydın, Adana, Selanik Vilâyetlerinde ve İzmid Sancağı'nda cem'an doksan bir bin yedi yüz on altı hayvana telkih olunarak mezkûr hastalığa muâfiyet istihsâl etdirildi.

Bakteriyolojîhâne-i Şahane'de veba-i bakarı serumu istihsâl ve istihzâri çaresi bulunarak üç yüz on dört senesinde Halkalı Numune Çiftliği hayvanâtına tecrübe eten

zerk olunarak te'sir-i matlûbu görülmekle üç yüz on beş senesinde vâki suretiyle on iki vilâyât-ı şahanede ve Çifteler Çiftlik-i Hümâyûmu'nda ve Dersaâdet ve Halkalı'da on altı bin sekiz yüz kûsur ve şâfi makamında bin üç yüz yirmi yedi hayvana bi't-telkîh mezkûr serumun te'sir-i şifa-bahşâsı bütün bütün mertebe-i sübûta isâl edildi. Urre ve ruam hastalığının teşhisi için Dersaâdet civarında ve Aydın ve Trabzon Vilâyetlerinde bir hayli bârgîrlere dahi mallein zerk olundu.

Vilâyât-ı şahaneden bazlarına iki yüz seksen dört bin aded dut fidanı gönderildiği gibi uzaklığından dolayı fidan gönderilmesi kâbil olamayan mahallere de kırk kiyye dut tohumu ırsâl olundu.

Na'l bendlik etmek isteyenlere bu sanatın fen dairesinde ta'limi için mekteb-i mezkûrda bir na'l bendhâne küşâd ve âlât-ı mahsusa tedâriük olunacağı gibi na'lların eşkâl-i muhtelifesini hâvi bir koleksiyon getirilip talebeye de ameli suretde na'l bendlik dersi i'tâsına başlanıldı.

Selanik Ziraat Mektebi'ndeki yerli inekler Halkalı Mektebi'nden gönderilen Haleb cins boğaya takrib edilerek güzel danalar alınmağa başlandı. Mezkûr boğaya ahalî inekleri dahi mukârenet etdirildi.

Te'sis edildiği bâlâda gösterilen numune tarlalarından Adana Tarlası ebniyesi tevsi' edildiği gibi orada Haleb cinsinden birkaç inek ile bir boğa ve bir aded demet bağlayıcı orak makinesi ve bazı âlât-ı zira'ye gönderildi. Envâ'ı sebze tohumları ve Avrupa cinsinden yulaf, pamuk, kuşyemi zer' etdirildi.

Erzurum Numune Tarlası ebniyesi ikmâl ve hububât-ı mütenevvi'a ve sebze ve eşcâr-ı gayr-ı müsmire tohumları ve bir de aygır gönderildi. İşbu aygır ahalinin seksen kışrağı mukârenet etdirildi.

Ankara Numune Ağılı ve Tarlası küşâd ve on nefer talebe kabul ile oraya bazı âlât-ı zira'ye gönderildiği gibi yüz elli tıftik keçisi alındı. Bir de eşcâr-ı müsmire bahçesi vücuda getirildi. Sun'î çayır yetiştirilmeğe de başlanıldı.

Sivas Numune Tarlası'na ecnebî hububât ve sebze tohumları gönderilerek bunlardan emsâline fâik mahsulât alınmağa keyfiyet ahalîye ilân edildi.

Bin üç yüz on dört ve on beş senelerinde Halkalı, Hüdavendigâr ve Selanik Ziraat Mekteplerinde ipekçilik sanatının nazâri ve ameli ta'limi bir kat daha takviye edildi. Hüdavendigâr Mektebi'nde tutulan yeravens tohumundan doksan beş kilo koza alındı. Masura nev'inden kutu tohum bi'l-istihsâl satıldı. Bu tohumlardan imrûze Samsun'a, Çarşamba'ya ırsâl ve ziraat müfettişi mahallinden gönderilerek bu bâbda ahalîye ma'lumât-ı nazariye ve ameliye [89] verildi. Bahçeleri teşvikian filokseradan harab olup Amerika çubuklarıyla tecđid olunan ve olunacak olan bağların on sene öşürden ve vergiden muâfiyetine irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhi şeref-rîz-i sahîfe-i sudûr buyuruldu. Üç yüz on dört senesinde Hayfa'da, üç yüz on beş senesinde Yafa civarında filoksera zuhûr etmekle bağların Amerika çubuklarıyla tecđidine başlanıldı. Bu çubuklarla tecđid edilecek bağların vergi ve öşürden muâfiyeti hakkındaki irâde-i seniyye-i mü'lûkâne oralara da teşmîl buyuruldu.

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Zâbita-i sihhiye-i hayvaniyenin icab etdiğim uamelâta dair iktizâ eden ta'limâtnâmeler yapılip ez-cümle merâkib-i bahriye ve şimendifer vagonlarının derûnlarında iktizâ eden tathîrât-ı fenniyeye ve panayurlar ve hayvan pazarlarında icra olunacak muamelâta dair ta'limatnâmeler dahi mevkî'-i tatbike konuldu.

Urra ve ruam hastalığının teşhisî için Dersâdet civarında ve Aydin ve Trabzon Vilâyetlerinde bir hayli bargirlere dahi mallein zerk olundu. Hareket-i arzdan rahnedâr olan Mekteb-i Sanayi binası dâhilinde yeniçerilerin kiyafetine mahsus daire ile kiyafetler tarz-ı dil-nişînde tecdîd ve tertîb ve miiceddeden bir bâb kiyafethâne te'sis ve inşa klîndi.

Müsaade-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî üzerine Mekteb-i Sanayi dairesinde bi'n-nisbe az bir masrafla nazar-rübâ bir daire-i nezâret inşa olundu.

Saye-i ihsân-vâye-i cenâb-ı mülükâmede Ayıntab'da inşa olunan Redif Deposu

[90] UMÛR-I BAHRIYE

Derya-yı himmet ve inâyet-i şahanesi mevc-âver-i külzüm-i ma'rifet ve ummân-ı avâtif-i şehriyârânesi bî-kerân ve bî-gâyet olan hakanî'l-berreyn ve'l-bahreyn efendimiz hazretleri cihet-i bahriyece dahi husûl-i intizam ve mükemmeliyeti arzu buyurarak donanma-yı zafer-intimâ-yı hümâyûnlarının terakkiyât-ı hâzira ve ihtiyacât-ı asriyeye göre tanzîm ve İslâhi esbâbinin istihzâr ve istikmâline muvaffak olmuşlardır.

Ol bâbda şeref-sâdir olan emr u ferman-ı isabet-beyân-ı hazret-i zillullahileri mantûk-ı münîfîne tevfikan evvel emirde Tersane-i Âmire Fabrika-i Hümâyûnlarının en son sistemde tanzîm ve ihyasına îbtidâr olunarak gerek seffâin-i cesîme-i harbiye inşası gerek her türlü ta'mîrât ve termîmât-ı mühimme icrası için lâzım gelen mühim, musanna' makineler, günâgûn âlât ve edevât-ı hadidiye Avrupa'dan celb ve ihmâz edilmiş ve lehü'l-hamîd ve'l-menne sâlîfî'z-zikr fabrika-i hümâyûnlar hakikaten gibta-resân-ı sanayî'gâh-ı cihan olacak mertebede ihrâz-ı intizâm ve mükemmeliyet ederek donanma-yı hümâyûnun tedârük-i levâzîm-ı mühimme ve istihzâr-ı edevât-ı hadidiyesi için harice arz-ı hâcet küllefetinden vâreste kalınmışdır.

Fabrika-i hümâyûnlardan yetişen erbâb-ı fen ve sînâ'atin çîre-destî-i liyakat ve maharetleri olan istim giç ve emsali âlât-ı dakîka ve âsâr-ı nazîke ile esliha-i mühimme bî-hakkîn sezâvâr-ı medh u senâ olup Avrupa ma'âriz-ı nefâisinde bî'd-defâ'ât mazhar-ı takdirât-ı mahsusa olmuş ve donanma-yı hümâyûnun tarz-ı kadîmde ağızdan dolar şeshâneli toplardan bir takımı kaldırılarak yerlerine krupp-kârî çelik toplar ve Avrupa süfün-i harbiyesinde olduğu gibi süfün-i harbiye-i Osmaniye'de dahi hotckiss ve nordenfelt ve usul-i sâirede mitralyözler ve küçük çapda kuyrukdan dolar efvâh-ı nâriye vaz' ve süfün-i şahaneden bazıları küçük ve vasatî çapda serî' atesli toplarla teslih ve derdest-i tahvil olan zîrhlî süfün-i harbiye için son zamanlarda pek nefis çelik tel toplar imal eden Maxim Vickers Fabrikasıyla Kruppe Fabrikası'na en son sistemde âdi ve serî' atesli toplar sipariş edilmiştir. Bâ-husus Tersâne-i Âmire'de Martin Siemens usulünde büyük çelik kita'ati ve çelik toplar isâgasına mahsus mükemmel bir çelik firını ve her nev' bahriye toplarıyla onlara muktezî mermiyâtın ve mavzer tüfenklerinin imal ve ta'mîr ve tahvillerine mahsus ve gayet mükemmel bir top fabrikası inşa kilnarak umûr-ı bahriyemizin ihtiyacât-ı mübremesi ikmâl olunmuşdur.

Nezâret-i Celile-i Bahriyece husûle gelen terakkiyât-ı meşküre cümlesinden biri de hüsîn-i teşkili müyesser-kerde-i Rabb-i müte'âl olan sibyân sanayî alaylarıdır ki, gerçekden şâyân-ı şükran ve mübâhât olacak birer darülfuyûz hâlini iktisâb etmiş ve binlerce sibyân gavta-hâr-ı nimet-i ilm ü maârif olmak suretiyle müstağrak-ı en'âm-ı ma'rifet buyurulmuştur.

Zât-ı şevket-simât-ı hazret-i Padişâhi kılâ'-i âhenin-i mehâbet-rehin-i şahanelerimin mevc-âver-i bahr-ı necdet ü hamâset olması hakkındaki âmâl-i kudsîye-i cenâb-ı şehriyârîlerini yevmen fe-yevmen mevkî'-i tatbik ve icraya vaz' ile Avrupa'dan [91] müceddeden yirmi üç kit'a torpido istimbotu ve bir kit'a torpidogeçer mübâya'a ve celb ve Tersane-i Âmire-i

hüsrevânelerde dahi başkaca yedi kît'a torpido ve kruvazör inşa etdirmiştir.

Kezâlik buraca nâm-ı şevket-ittisâm-ı cenâb-ı Hilâfet-penâhiye izâfetle müceddededen bir kît'a sefine-i cesîme-i harbiye inşa kilinmiş ve beş kît'a sefâin-i cesîme-i harbiyenin daha inşaâtına başlanılıp cümlesi derdest-i ikmâl bulunmuştur. Donanma-yı hümâyûndan on kît'a zırhlinin dahi usul-i cedîdeye tâhvilen icra-yı termîmâtı irâde ve ferman buyurularak Almanya ve İtalya inşaât destgâhlarına gönderilmiş ve bi-mennîhi'l-kerîm inşaât ve termîmât-ı mezkûrenin karîn-i hüsn-i ikmâl ve hitâm olmak üzere bulunduğu istibâr olunmuştur.

Ahîren şeref-pâş-ı sahîfe-i hikmet ve isabet olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhi hüküm-i celili mücebince zamîme-i eltâf-ı hümâyûnları olarak en son sistemde liâzumu kadar torpido istimbotuyla iki kît'a torpidogeçerin ve altı kît'a kruvazörün Avrupa'dan sipariş ve celbi mukarrer bulunmuş olmayla şu suretle donanma-yı hümâyûn-ı hazret-i Padişahî'nin mazhar-ı intizâm ve mükemmeliyet-i kâmile olması sezâvâr-ı mesâr u mefharetdir.

Torpido istimbotları: Ejder, Külleyevm, Satvet, Mehâbet, Sâ'ika, Tîr-i Zafer, Seyf-i Bahri, Nasîr, Fatih, Şâhâb, Nusret-i Tark, Burhaneddin, Tevfik, Mecidiye, Eser-i Terakkî, Şan-âver, Nimet, Timsah, Şemşir-i Hücum nâmlarında olup nâm-ı nâmî-i hazret-i Hilâfet-penâhi ile vâlid-i mâceid-i hazret-i şehriyâriye mensub iki kît'a nev-usul tahtelahir torpido istimbotu ve bâlâda zikroluñan istimbotlardan mâ'adâ sefâin-i harbiye-i şahane metaforalarına muallak, gönder torpidolarıyla mücehhez otuz kît'a küçük istimbot vücûda getirilmiş ve ayrıca otuz aded nakliye istimbotları inşa ve tedârük kilinmiştir.

Dârüssinâ'a-i Âmire'de Hamidiye ve Abdülkâdir sefâin-i cesîmesinden başka müceddededen Heybet-nûmâ, Lütf-i Hümâyûn, Şâhin-i Derya kruvazör ve torpidogeçerleri inşa kilinmiş, Selimiye, Hûdavendigâr, Seddülbahir, Zühaf nâmlarında dört kît'a kruvazör daha derdest-i inşa bulup Şadiye, Feyz-i Bârî kruvazörlerinin ikmâl-i inşaâti kuvve-i karibeye gelmişdir.

Saye-i mehâsin-vâye-i cenâb-ı mülükânede donanma-yı hümâyûna mensub nakliye sefâinîn adedi kırk dokuza ve İdare-i Mahsusâ vapurlarının adedi elli sekize iblâğ edilip sefâin-i mezkûrenin ekserisi mücedded hâlde mükemmelen İslâh ve tanzim olunmuş ve terakkiyât-ı bahriyemizin esası saye-i celil-i şevket-penâhlarında pek güzel ve gibta-âver-i cihan olacak surette tâhkîm edilip Mekteb-i Fünûn-ı Bahriye dahi son derecede tanzim ve fünûn-ı cedîde-i bahriyenin nâtilik olduğu meâsir-i ma'rifet-perverîye göre İslâh ve takvim edilmişdir.

Ulûm ve fünûnun vesâit-i terakkiyâtını istikmâle ma'tûf olan inâyât-ı bi-gâyât-ı hazret-i tâcdâri cümlesinden olarak fünûn-ı bahriyeye aid pek çok kütüb ve resâil ve ta'lîmât mevkî-i intișara komulmuş, bunlardan *Cerîde-i Bahriye*, *Mecmuâ-i Fünûn-ı Bahriye*, *Sâlnâme-i Bahri*, *Rehber-i Derya Kitabları*, *Fener Risalesi*, *Deryada Men'i Müsâdemî Nizâmnâmesi*, *Takvim-i Bahri*, *İmminds Logaritma Cedveli*, *Seyr-i Sefâin*, *Hey'et-i Bahri*, *Hey'et-i Felekiye*, *Husûf ve Küsûf Risalesi*, *Rehnüümâ-yı Sefâin*, *Nevâsil-i Fenn-i Harb-i Bahri*, *Âhen [92] Zırhî Sefâin İnşası*, *Ganâim-i Bahriye*, *Torpido Fenni*,

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Nazarî ve Ameli Elektrik, Selâmet-i Bahriyün, Donanma-yı Hümâyün'da Kruppe Topları, Bahriye Topçularına Rehber, Bahriye Kanunnâme-i Hümâyunu, Fezâil-i Harbiye-i Bahriye, Fenn-i Bihâr, Tipalar Envâ'mın Ta'rifâtı, Seyyar Torpido Risalesi, Bahriye Baruthânesi'nden Cephane Ahzi Usulünnü Mübeyyin Ta'limât, Süfün-i Şahane İşarâtının Hüsn-i Suretle İfası İçin Tertibât-ı Mahsusâ, Donanma-yı Hümâyün-i Mülükâneye Alınacak Sibyân Efrâdına ve Bunlardan Yetiştirilecek Gediklilere Dair Nizâmnâme, Tipâ Risalesi, Esliha ve Mühimmât-ı Nâriye-i Bahriye Hakkında Sual ve Cevab, 12 ve 15 Santimetrelük Kruppe Topu Ta'limi, 24 Santimetrelük Kruppe Topu Ta'limi, Nordenfelt Ta'limi, Muharebât-ı Bahriye-i Osmaniye, İngilizce Usul-i Tedris, Torpido Sandallarına Dair Ma'humât-ı Mütenevvia, Zincir Gomina ve Halatların Kuvve-i Tahammüllerini Mübeyyin Risale, Türkçe ve İngilizce Mükâleme, Asâkir Nakleden Sefâine Mahsus Ta'limât, Haliç Dersâdet Vapurlarının Seyr ü Hareketlerine Dair Nizâmnâme, İşarât-ı Umumiye Kitabı, Mevki'-i Sefâine Ta'yini, Nizâmnâme-i Çarkçıyan, Sefâin-i Şahane Kâtibleri Vezâifini Hâvi Ta'limât, Sibyân Nizâmnâmesi, Amele Nizâmnâmesi, Usul-i Hendese, Müsellesât-ı Müsteviye ve Küreviye, Tamamî ve Tesâzili, İngilizce Ceyb Lugati, Esfâr-ı Bahriye, Mühendisin Refiki, Bahriye Kur'a Neferi, Istilâhât-ı Bahriye, Teftiş-i Asâkir-i Bahriye Nizâmnâmesi, Bahriye Sofracilar Nizâmnâmesi, Rüsûm Tonilatosuna Dair Nizâmnâme, Fotoğraf Risâlesi, Kimya, Coğrafya, Dersâdet Liman Nizâmnâmesi, Taşra Liman Reislerinin Suret-i Hareketini Mübeyyin Ta'limât, Harita-i Bahriye Ahzi, Mühimmât-ı Harbiye-i Bahriye Komisyonu Ta'limâti risaleleri bahriyün için şayân-ı istifade âsârdan bulunmuştur.

Asr-ı terakkiyat-neşr-i hazret-i Padişâhi'de Tersane-i Âmire'de vücud bulan fabrikalardan bazıları dahi ber-vech-i âtfidir:

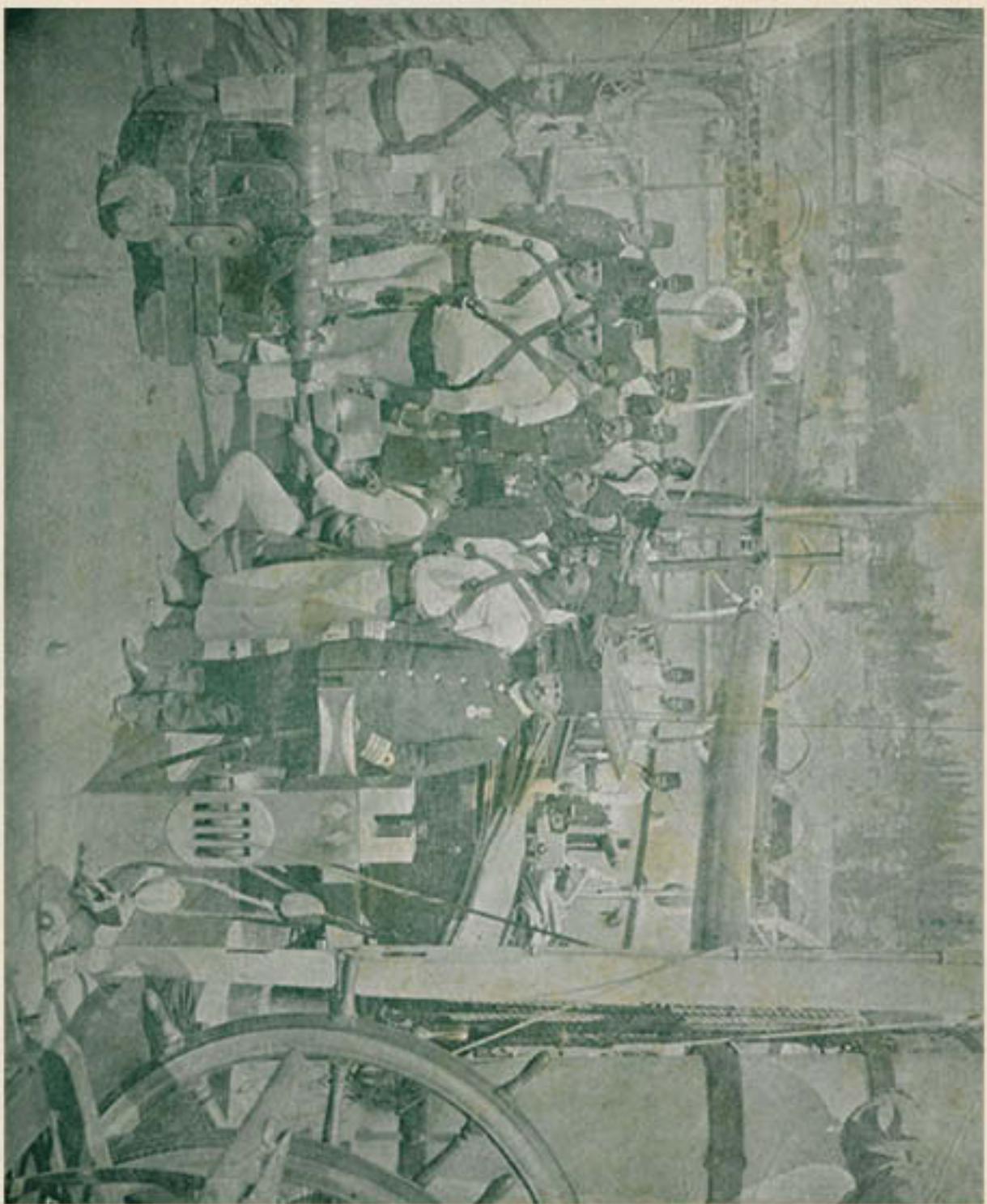
Mükemmel Top Fabrikası, Elektrik Fabrikası, Çelik Fabrikası, diğer Çelik Fabrikası, Kazganhâne Fabrikası, Makine Demirhânesiyle Ta'mirât ve Tüfenghâne ve Bakırhâne Fabrikaları, Buhar Kazganlarına Mahsus Boru, Vida, Çivi Fabrikası, Torpido Fabrikası, Zift Fabrikası, Sefâin-i Şahane Toplarına Mahsus Araba ve Kundak Fabrikası, Zincir, Sarnıcı, Demirhâne Fabrikaları, Kebir Çekiç Fabrikası, Sagır Çekiç Fabrikası, Buharla Müteharrik Matbaa ve Fotoğrafhane, sair İnşaât-ı Hadidiye ve Haşebiye Fabrikaları.

Bunlardan başka İzmid Tersane-i Âmiresince de hayli terakkiyat hûsûle gelerek mühim fabrikalar te'sis kilinmiştir.

Hemen cenâb-ı mevlâ-yı müte'âl şehriyâr-ı derya-nevâl ve tâcdâr-ı hamîdü'l-hisâl efendimiz hazretlerini muvaffakiyat-ı mütetâbi'a-i celileyeye mazhariyet ve âmâl ve makâsid-ı âliye-i tebaa-perverlerinin tamamî-i icrasına nâiliyetle zill-i zalil-i ma'âli-delil-i cihanbânilerde cümleizi şâd ü kâmrân buyursun, âmîn.

[93] Asâkir-i Bahriye-i Şâhane efrâd-ı be seki-t-nihâdi

[94] TOPHÂNE-İ ÂMÎRE

Avaze-i hamaset ü besâleti küngüre-i âfâk-ı askeriyi velvededâr-ı necdet eyleyen Osmanlı topçu cümüd-ı şahanesi saye-i muvaffakiyet-vâye-i cenâb-ı cihanbân-ı a'zamîde nâil olduğu terakkiyât ve tensikât-ı ciddiye ile satvet ü mehâbet-i Osmaniye nâmına en birinci, en güzide, en mehib bir ordu hâline girmiştir.

Zât-ı hasâfet-simât-ı hazret-i gîti-sitâni ketibe-i iclâl ü şevketini böyle bir bâzûbend-i ateşin ü âhenin ile väyedâr-ı i'tilâ eleyerek evvel emirde beş ordu-yı hümâyûnda üçer livâdan mûrekkeb olmak üzere birer topçu firkası ve şimdilik İkinci, Üçüncü Ordu-yı Hümâyûnlara mahsus olmak üzere birer sahra obüs alayı teşkil ve tensikât-ı sâire icra edilerek seyyar ve cebel topçu bölüklerinin adedi iki yüz yetmiş bire ve umum bataryalar efvâh-ı nâriyesi tarz-ı cedidde kuyrukdan dolar kruppkârî 1.626 küt'a topa iblâg kılmıştır ki, şu hâlde evvelce mevcud olan yüz on sekiz Osmanlı bataryası iki yüz yetmiş bire kadar irtifa etmiştir. Bu fark-ı mühim mahzâ zât-ı şevket-simât-ı hazret-i Padişahî'nin teâli-i esbâb-ı satvet-i devlet emrinde manzûr-dide-i şükran olan ikdâmât-ı celile-i hümâyûnları semere-i âliyesi olup bu müdhiş kuvve-i nâriye zamîmeten dahi Devlet-i Aliyyeleri anbarlarında mahfûz ve çelikden ma'mûl kuyrukdan dolar krupp ve brodol vesâire usulünde bir hayli efvâh-ı nâriye mevcud olduğundan icabında bu toplar ile daha bir hayli ihtiyat sahra, redif bataryaları teşkil edilebilir.

Devlet-i ebed-müddet-i Osmaniye sâlîfî'l-beyân 271 topçu bölüğünden başka 136 aded kale topçu bölüğüne daha mâlik olup ordu-yı hümâyûnun mantelli toplarca olan nevâkısı bir tarafından ikmâl edilmekle beraber diğer tarafından dahi serî' ateşli topların kabulü karargır olmuş ve cülûs-ı hümâyûn-ı mekârim-meşhûn-ı hüsrevânîden evvel 6,5 santimetrelîk tunç veya çelik cebel toplarıyla mücehhez olan ordularımız muvaffakiyât-ı sâti'a-i hazret-i Padişahî ile bugün hafif sahra topları mermisi cesâmetinde mermi atan 7,5 santimetrelîk krupp-kârî nev-usul cebel toplarıyla müsellâh bulunmuşdur. Mes'ele-i Yunaniye'de pek mühim hidmetler görmüş olan bu toplardan yalnız bir bataryası kruppdan alınmış ve nice yüzlercesi saye-i hazret-i Hilâfet-penâhîde Tophane-i Âmire fabrikalarında imal edilerek ordu-yı hümâyûnlara tevzî' edilmişdir. Şayan-ı şûkr ü mahmidetdir ki, bu toplardan bir küt'ası ile yine Tophane-i Âmireleri ma'mulâtından mantelli bir sahra topu Almanya İmparatoru haşmetü Wilhelm hazretlerine ihdâ buyurulduğu zaman müşârunileyh hazretlerinin pek ziyâde mazhar-ı takdir ü tâhsîni olmuşdur.

Asr-ı güzin-i cenâb-ı gîti-sitâniyi ile'l-ebed mağbût-ı a'sâr eleyecek meâsir-i cemilenin başlıcalarından biri de 12 santimetrelîk krupp-kârî nev-icad sahra obüslerinin kabulüyle şimdilik İkinci ve Üçüncü Ordu-yı Hümâyûnlarda müceddededen teşkil olunan sahra obüs alaylarına verilmesidir. Devri-i dilarâ-yı ma'rîfet-pîrâları her nev' bedâyi'-i sînâ'iyenin cilvegâh-ı müstesnasi olan zât-ı mâ'âli-sifât-ı cenâb-ı Padişahî'nin ulûvv-i muvaffakiyât-ı şahanelerinden olarak bu 12 santimetrelîk nev-icad sahra obüslerinin Tophane-i Amire fabrikalarında imali [95] miyesser olmuş ve topçu askeri kıyafetinin tanzimi ve evvelce memâlik-i ecnebiyeden tedâriük olunan top ve binek hayvanlarının

1310 senesinde neşrolunan nizâmnâme lâyihası mücebine hârâ-yı hümâyûnlarda yetiştirilip ba'demâ ihtiyacât-ı askeriyenin oralardan tedârukü ve Sarrâchâne-i Âmire'nin İslâhiyla beraber Almanya'da kabul edilen sarı koşumların buraca imali ve mükemmel demir cebehâne arabalarının Tophane-i Âmire'de inşası ve eski taneler ilga edilerek şarapnel istî'mâlinin ta'mîmi ve mermiyât-ı mezkûrenin Zeytinburnu Fabrika-i Hümâyûnu'nda isâga ve tertibi ve efvâh-ı nâriyede dumansız barutun kullanılması ve kılâ'-ı şahanede mevcud kaval ve ağızdan dolar topların kaldırılarak yerlerine kuyrukdan dolar efvâh-ı nâriye ikâmesi ve esliha-i mütenevviyanın vakt ü zamaniyla ta'mirleri için ordu-yı hümâyûnlar merkezlerinde mükemmel birer ta'mirhâne inşası ve topçu seferiye tatbikât ta'limlerinin icrasıyla beraber topçu endâht ta'limnâmelerinin vücûda getirilmesi ve nakliye asâkirinin teşkili ve her ordu-yı hümâyûnda birer istihkâm taburu ve birer telgraf bölümü ile ahîren Hicaz Şîmendîfî Hattı inşaâtında istihdam kılımmak üzere iki şîmendîfî taburunun ihdâsi ve telgraf bölgeleri nezdinde helyograf denilen vasîta-i mîhaberînin kabulü ve güvercin postalarının istihdamı ve fi mâ-bâ'd inşâları mukarrer olan kılâ' ve istihkâmât-ı şahane petonir ve cebehâneliklerinde derûnunda melinit, akarosit, ruburit gibi mevâdd-ı nâriye-i şedîde bulunan torpil tanelerine mukâvemet için beton istî'mâli ve askeri balonlarıyla şîmendîfî ve köprücülük nazariyat ve ameliyatını ve imalât ve suver-i istî'mâliyesini öğrenmek üzere Almanya ordularına on dört müntehab istihkâm zâbiti ırsâli ve Eyüp civarında kâin fes ve çuka fabrikasının tevsi'iyle melbûsât-ı askeriyenin dâhilen tedârukü ve sevâhil müdafaasına mahsus olmak üzere Kruppe Fabrikası'ndan 35 çap tülünde ve 24 ilâ 35,5 santimetrelîk nev-icad çelik ve çenberli sahil toplarının ve 12 ve 15 ve 21 santimetrelîk krupp-kârî şeşhâneli havanların mübâya'ası ve Kâğıdhane Esliha-i Nâriye-i Hafife Poligonu'nun inşası ve serî' ateşli sahra toplarıyla dumansız barutun Osmanlı fabrikalarında imâline ihrâz-ı muvaffakiyet edilmesi ve 7,5 santimetrelîk cebel topları tarzında çelik toplar imâliyle ordu-yı hümâyûnlara i'tâsi ve hiçbir yerde krupp-kârî mantelli sahra topları nefâsetinde sahra topu yapılamaz zannolunurken saye-i kudret-vâye-i cenâb-ı Padişâhî'de Tophane-i Âmire fabrikalarında imal edildiği gibi hem sahra ve hem de kale ve muhasara muharebelerinde istî'mâl olunan ve her türlü mestûr hedefleri mesâfât-ı ba'îdeden dökebilen 12 santimetrelîk krupp-kârî sahra toplarının dahi kemâl-i maharetle imâline başlanılması ve haşmetlü Almanya imparatoru hazretleri tarafından zât-ı hazret-i Padişâhî'ye ihdâ buyurulan 7,5 santimetrelîk 1 numaralî krupp-kârî serî' ateşli sahra topu mumune ittihâz olunarak nikelli çelikden olmak üzere isâgası ve Tüfenghâne-i Âmire'nin yeniden küşâd olunan tûfeng demirhânesi yardımıyla martini-henry ve mavzer tûfeng ve tabancalarının ve Tophane ve Karaağaç Fişenghânesince sevâhil müdafaasına mahsus torpidolar imâli ve i'dâdi iki sanayi alayının teşkili ve her nev' çelik şarapnâllerle sâir çelik kita'âtın isâgasına mahsus mükemmel bir çelik fabrikasıyla derûnunda 6,5 [ve] 7,5 santimetrelîk mantelli sahra topları ve 12 santimetrelîk sahra obüslerinin isâgasına mahsus

Martin Simens Çelik Fırımı'nın ihdâsi ve büyük ve nikelli çelikden top isâgası ve diğer bir çelik firması ile tazyik ile şarapnel imâline mahsus muntazam ve mükemmel bir fabrikanın inşası ve Zeytinburnu Fabrika-i Hümâyûnu'nda 21 santimetrelîğe kadar muhtelif çaplarda her nev' top ve obüs ve havan imâline mahsus yeni bir çelik firmasının

vücuda getirilmesi ve yevmiye yüz bin mavzer fişengi imal eder bir Fişenghâne inşasına bed' edilmekle beraber yevmiye 150 ve 160 bin martini-henry fişengi yetiştiren mükemmel bir Fişenghâne te'sisi gibi muhassenât ve fevâid-i celile husûle gelerek tahâsi nâ-kâbil olan nimet-i uzamâ-yı hümâyûnlarıyla âlem-i askeri-i Osmani'yi ihyaya bezl-i makderet buyurmuşlar ve büyülük sıfat-ı fâhire-i şahanesini şu âsâr-ı mübeccele-i gîti-sitânileriyle kendilerine unvan-ı hâs edinmişlerdir.

[96] Cümle-i celâil-i âsâr-ı cenâb-ı şehrîyâriden olarak te'sis ve
küçâd buyurulan Bahriye Muzehânesi

[97] EVKÂF-I HÜMÂYÛN

Hayrât ve müberrât-ı diniyenin şan-ı ma'âli-nişân-ı İslâmiyet'e çesbân ve Hilâfet-i Celile-i Muhammedîye'ye şâyân bir suretde ihya ve imarı Saltanat-ı Seniyye-i Osmaniye'nin şer'-i gûzîn-i Ahmedî ve diyanet-i Kübrâ-yı Muhammedî'yi hifz u hırâset emrinde me'mur bulunduğu vezâif-i âliyeden olmağla zât-ı takva-penâh-ı mekârim-iktinâh efendimiz hazretleri Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin dilhâh-ı âli-i cenâb-ı zillullahileri daire-i kudsiyet-bâhiresinde ifa-yı vezâif eyleyerekecdâd-ı âli-tebâr-ı hümâyûnlarının ve eslâf-ı ümmet-i nâciyenin fi sebilillah terk ve teberru' eyledikleri mebâni-i mukaddese ve hayrât-ı şerife ve müberrât-ı münâfenin emr-i imarı hususları suret-i mahsusada arzu ve müekkeden irâde ve ferman buyurmalarıyla bi-tevfikillahi teâlâ saye-i diyanet-vâye-i hümâyûnlarda Evkâf-ı Hümâyûn Nezâretince ol bâbda muvaffakiyât-ı meşkûre pezirâ-yı sahâif-i idrak ve şühûd olmuşdur.

Vakîf kelime-i mübarekesinin bu makamda tazammun etdiği mana-yı latif, âmme-i nâsa nef'i olan bir eser-i hayatı mücerred Allah Teâlâ ve tekaddes hazretlerinin tahsil-i rızayı Samedânisi kasduyla tarîk-ı Hakk'a terk ve tahsis demek olup şer'-i mübin-i Ahmedî'de bunun için emr-i mahsus-ı kudsî mevcud ve mansûs buhunmağla imar ve siyânet-i evkâfa dair olan irâdât-ı seniyye ve himemât-ı cezile-i hazret-i Hilâfet-penâhının mertebe-ı kadr ü kiyemeti gayr-ı kâbil-i ta'yin ve hâssaten câlib-i hoşnûdî-i seyyidü'l-mûrselindir.

Halife-i seyyidü'l-ebrâr, şehriyâr-ı celili'ül-âsâr şevketlü Padişahımız efendimiz hazretleri uhde-i seniyye-i müllükânelere müfevez min indillah olan vezâif-i mukaddese-i Hilâfet-i İslâmiye'yi kemâ hiye hakkuhâ hüsne-i temşîyet ve ifaya vakf-ı vûcûd-ı behbûd etmiş oldukları cihetle bir an ibzâl ü ibzârından hâli kalmadıkları mesâ'i-i celile-i gîti-sitânileri semerât-ı müstelzimü'l-mesûbâtından olarak Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i Padişâhî'de cihet cihet mevcud ve müstekâr binlerce müessesât-ı vakfiye tanzîm ve imar kilinmiş ve ale'l-husus akar ve müstagallâti munderis olan nice evkâf-ı şerife yeni başdan te'sis ve ihya buyurulmuşdur.

Câmi'-i hasenât olan asr-ı gûzîn-i hazret-i Hilâfet-penâhîde tecdîden ihya ve ta'mîrât ve termîmâtı icra kilinan cevâmi' ve mesâcid-i şerife, tekâyâ, zevâyâ, medâris ve müessesât-ı sâire-i hayriyeyi lihâza-i teemmûle almak ol bâbdaki ikdâmât-ı kudsîye-i emîrül-mü'minînin ulviyetini her nazarda ta'yin ü tebyîne kâfi olmasıyla hulâsa-i âtiye nakiş-tîrâz-ı sahîfe-i hamd ü şükran kilindi.

**TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ**

Doksan iki senesi Ağustos'unun on dokuzuncu gününden itibaren ta'mir ve inşa ve tefriş olunan hayrât-ı şerîfîn makâdir ve masârif-ı umumiyesi

Nev'i Hayrât-ı Şerîfe	Aded	Yekûn
Cevâmi-i Şerîfe	1.442	12.618.636
Medâris	124	1.530.668
Tekâyâ ve Zevâyâ	136	2.103.721
İmarât	126	466.636
Türbe ve Kabristan	197	984.696
Çeşme ve Sebil	90	355.666
Suyolları	466	8.122.698
Kütübhâne	29	167.909
Muvakkithâne	37	40.495
Mekâtib	167	578.717
Akarât-ı Vakfiye	108	745.658
Meşrûtahâneler	97	469.454
Hastahâne	30	382.580
Bi'l-cümle cevâmi-i şerîfe ve hayrât-ı sâire mefrûşatı	995	2.497.009
	4.044	31.064.543

[98] TELGRAF VE POSTA NEZÂRETİ

Şems-i tâbân-ı âsmân-ı Hilâfet, ruh-ı cism-i mülk ü devlet, veli-nimet-i Felâtun-menkabet şevket-meâb efendimiz hazretlerinin âsâr-ı mebrûre-i hazret-i Hilâfet-penâhileri arasında kemâl-i şâ'şa' ile mütecelli ve manzûr olan mevâdd-ı nâfi'a ve hususât-ı mühimmeden biri de Memâlik-i Mahrûse-i cenâb-ı Padişâhi'de telgraf ve posta umûrunun kesb ve ihrâz etmiş olduğu mevkî'i bûlend-i terakkidir.

Cülûs-ı hümâyûn-ı cenâb-ı cihandâr-ı a'zamîden bir-iki sene akdem tertib ve tanzîm kılınmış olan bir cedvel mütalaa-güzârimiz olup bu cedvelde umum vilâyet-i şahanede ancak iki yüz kûsur kadar posta ve yüz kûsur derecesinde telgraf ve posta merkez ve mevkileri bulunduğu görülmüşdür. Mezkûr cedvelin irâe etdiği tarih memleketimizde postanın tarih-i te'sisi olan 1257 senesinden 33 sene muahhar olup aradan o kadar müddet geçmiş olduğu hâlde yalnız sâliftî'l-beyân mikdarda bir şey hâsil olabilmiş ve bi-lütifihi teâlâ teyemmiyen yirmi beşinci sene-i mes'ûdesi şeref-hulûl eden ahd-i güzin-i hazret-i tâcdâr-ı efhamîde ise onunla kâbil-i kiyas ve nisbet olamayacak derecede terakkî husûle gelerek merâkîz-i mevcudeye ilâveten 416 bâb posta ve telgraf ve 450 bâb posta şu'abâti ve 21 bâb büyük merkez vücuda getirilmiştir.

Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i mülkdârinin hemen her noktasına telgraf hutûtu temdidi cümle-i âmâl-i hikmet-meâl-i cenâb-ı veliyyü'n-ni'amîden bulunmayla yevm-i cülûs-ı ma'âli-me'mûs-ı şahaneden bu tarihe kadar 15.416 kilometre müceddeden ve 49.012 kilometre mevcud direklere ilâveten hutût-ı berriye temdidine muvaffakiyet elverdiği gibi Memâlik-i Mahrûse'nin muhtelif sularında Sultanat-ı Seniyye nâm u hesabına olarak 198 kûsur mil ve Stern Kumpanyası nâmına 1.012 mil kablo, yani hutût-ı bahriye vaz' u te'sis kılınmıştır.

Selanik hattı üzerine bir tel ilâvesiyle hutût-ı Osmaniye'nin Viyana'ya ilsâkı, Hicaz-Yemen-Trablusgarb vilâyat-ı mühimme ve cesîmesi muhaberâtının dahi Malta-Trablus-Sevakin-Cidde-Perîm-Şeyhsaid kablolarının te'sisi suretiyle merkez-i Sultanat-ı Seniyye'ye rabti, Trablusgarb Vilâyeti dâhilinde 900 kilometrelük bir hatt-ı berri temdidi, Beyrut-Gazze-el-Ariş tarîkî üzerinden Misru'l-Kahire ile doğrudan doğruya muhabere icrası, Dicle Nehri'nî ta'kiben Bağdad'dan Basra'ya kadar 455 ve Haleb'den Zor'a kadar 345 kilometrelük hat te'sisi, Konya-Adana-Haleb hatt-ı kebiri üzerine 900 kilometre tâlünde bir üçüncü tel ilâvesi, Sırbistan hududundaki kuleler beyنinde 230 kilometrelük bir hat inşası ve her yerde mükemmel ve muntazam telgraf ve postahâneler bina ve ihyası cümle-i meâsir-i seniyye-i hazret-i tâcdârîden bulunmuştur.

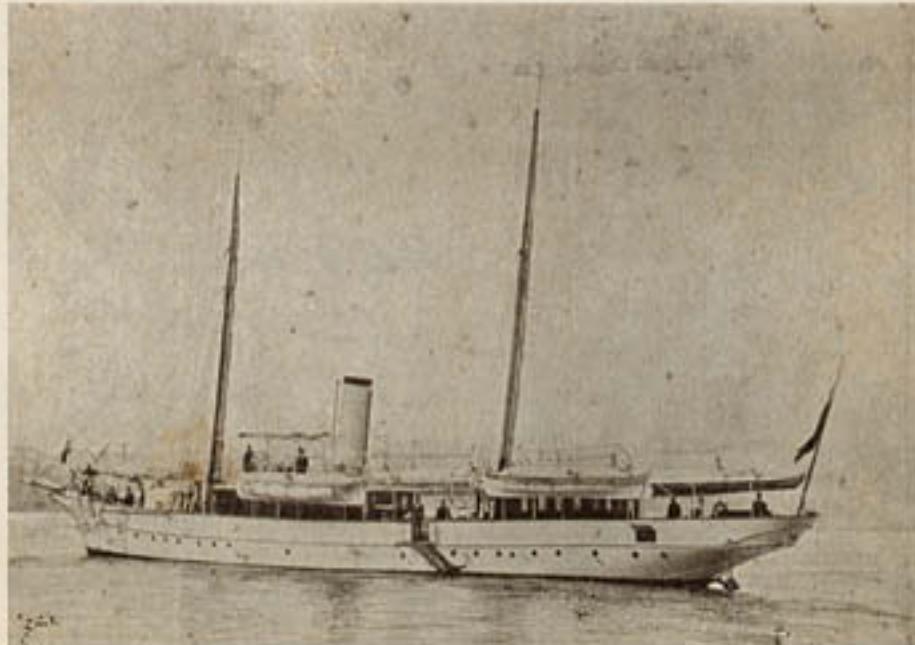
Bundan başka posta ve telgraphânelerce icab eden her türlü tensîkât-ı esasiye mevkî'i tatbik ve icraya vaz' olunmuş ve üçûratın tenzîl ve ta'diliyle beraber halkın tamamen mazhar-ı teshîlât olması zîmnâda lâzım gelen tedâbir-i mühimme ve ciddiye ittihâz kılınmıştır.

Teshîlât-ı mathûbenin te'min-i devamî zîmnâda posta seyyar me'murlarının adedi seksene, posta tatarlarının adedi seksen ikiye, bey'ye me'murlarının adedi dört yüz

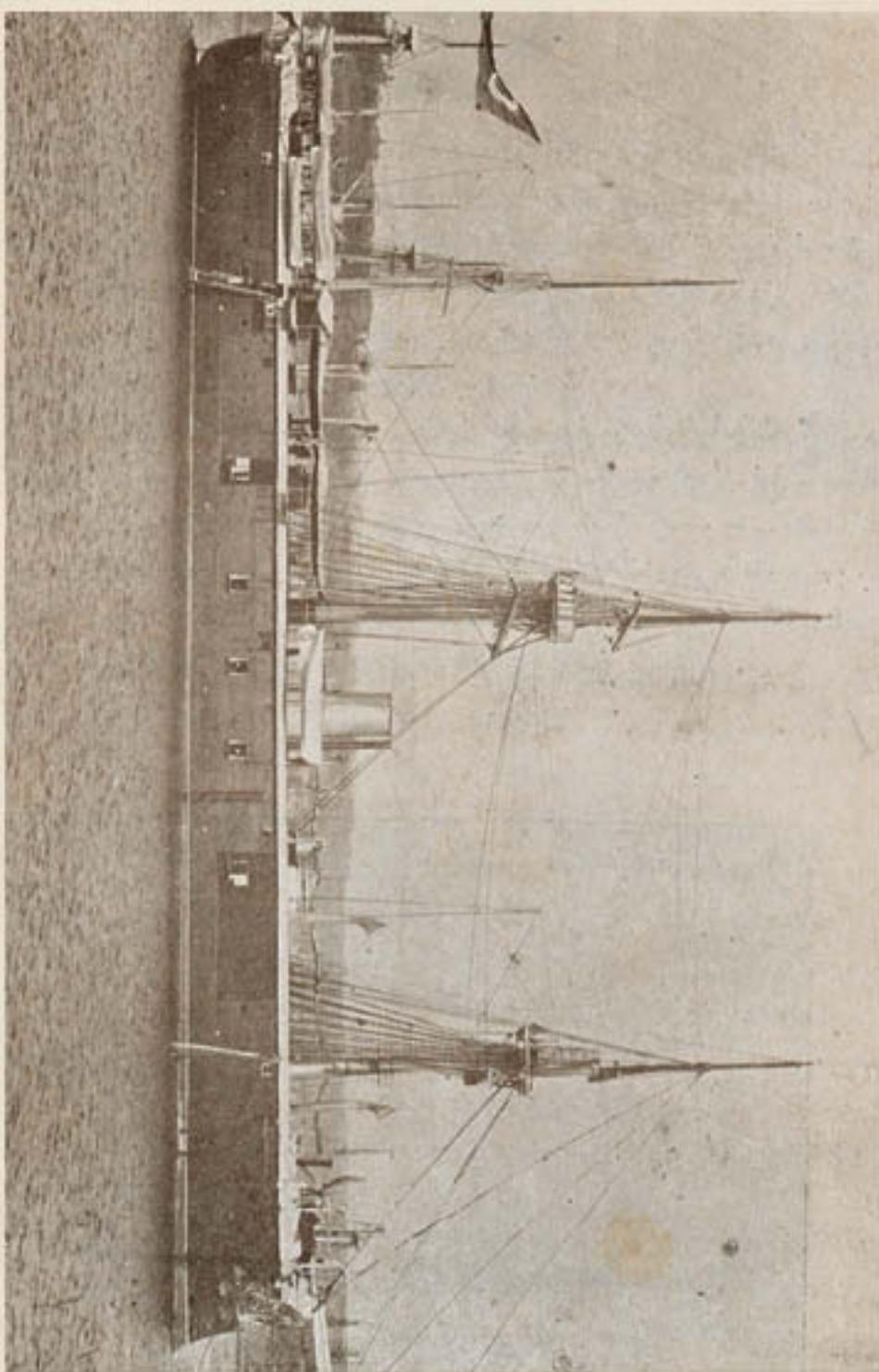
yirmiye, mükeffil posta sürücülerinin adedi [99] yüz seksen yediye, gayr-ı mükeffil posta sürücülerinin adedi yüz altmışa, posta müvezzi'lerinin adedi iki yüz seksen altıya iblâğ edilmiş ve Dersaâdet dâhilinde ayrıca 30 bâb şube küşâd olunmuşdur.

Osmanlı postalarının Avrupa postalarından daha muntazam ve mükemmel bir hâle gelmesi nezd-i mekârim-vefd-i hazret-i şehriyâriden gayet matlûb ve mültezem olmağla ahiren manda-post usulünün vaz' u tatbikine ve ordu-yı hümâyûnlarda dahi güvercin postalarının ihdâsi için Çatalca'da Avrupakârı güvercin posta ta'lîmgâhları te'sisi hususuna irâde-i seniyye-i hazret-i şehînşâh-ı a'zamî şeref-müte'allik buyurulmuşdur.

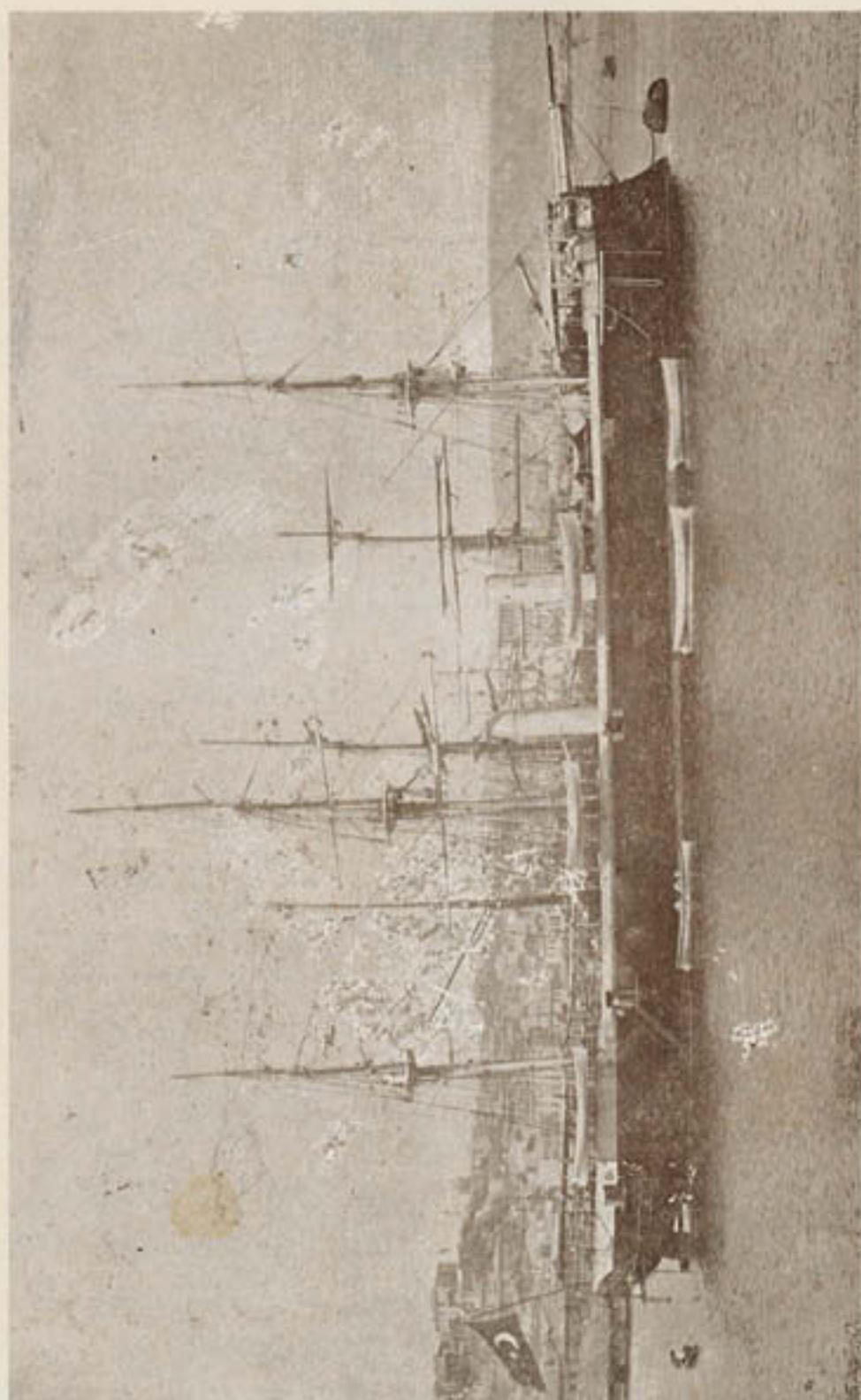
Zamâyim-i hasenât-ı ale'd-derecât-ı cenâb-ı zillullahiden olarak kâffe-i masârifî Hazine-i Hâssa-i mülükânelerinden tesviye ve ifa buyurulmak üzere Salt mevkiiinden bed' ile Medîne-i Münnevvere ve Mekke-i Mûkerreme'ye (şerrefehâ Allah Teâlâ ilâ yevmi'l-kiyâme) kadar 1.940 kilometrelilik bir hatt-ı cesîm ve Sana'dan Mekke-i Mûkerreme cânib-i eşrefine kadar diğer bir hatt-ı mühim te'sis ve inşası ferman buyurulmuş ve bilütfîhi teâlâ emr-i inşaâta mübâşeret kilmarak yüz elli kilometrelilik mahalli pezîrâ-yı ikmal olmuşdur ki, âlem-i ulvi-i İslâmîyet için işbu lütf-î güzin-i hazret-i Padişâhî'den daha büyük, daha nâfi' bir lütf u nimet tasavvuru muhâl ve her vechile şayeste-i takdis ü ibcâldir.

Dâriüssimâ'a-i Âmire-i Sahane'de müceddededen inşa kilnmiş olan Timsah Vapuru

[100] Dârüssââde 'a-i Âmire-i cemâdi molâkâde macecededen inşa bayarulmus oları
Hamâkiye Zirhî Firkateyn-i Hamâdü

[101] Dörteşindi a-i Am're-i cemâth-i mülkâdede moçetâde den
mîsa buyurulmuş olan Heybe-nâmid Kruvazör-i Hançîrâmu

[102] RÜSÜMÂT EMANETİ

Devr-i dilârâ-yı hazret-i şehriyâr-ı a'zamîde mücerred dest-yârî-i cenâb-ı gîti-sitânî ile şu'abât-ı idare-i devletin kâffesinde menassa-ârâ-yı husûl ve hakkâ ki lâyik-ı mediha-i murun alâ-nur olan meâsir-i bedî'a-i terakkî-küsterâneye zamîmeten Osmanlı gümruklerinin kâmilen tanzim ve İslâhi müyesser olmuşdur.

Ma'hum olduğu üzere gümruklerin eski tarzı kavâ'id-i nâfi'a-i fenn-i servete mugâyir olup usul-i himaye ve serbestî-i mübâdelât esasları nazar-ı dikkate alınarak memleketin ihtiyaci vechile hüsn-i idare olunamamakda ve bunun için lâzım gelen tedâbir-i sâire-i iktisadiye icra kilinamamakda idi. Maa-hâzâ bir takım lüzumsuz kara gümrukleri dahi mevcud olup bu da gerek halkça gerek hükümetçe mücib-ı mezârr ve müstelzim-i usret ü hasar olmakda idi.

Vâcîb Teâlâ ve Tekaddes hazretlerinin bu mülk ü devlete mahz-ı ihsân-ı celîl-i Samedânisi olan şehriyâr-ı hikmet-şî'âr efendimiz hazretlerinin şeref-bahş-ı evreng-i Saltanat-ı Osmanî oldukları rûz-ı mes'adet-bürûzu müteâkiben gümruklerin fûmûn-ı müterakkibe-i iktisadiyeye tevfikan tensîk ve İslâhîna başlanılarak evvel emirde berî gümrukler lağvedildi. Gümruk muamelâti yalnız sahilde bulunan mahallere tahsis kilindi. Dâhilî gümruklerin ilgâsi karargâr olarak bir kısmı kaldırıldı. Umûr-ı ticariyeyi teshîl için antrepolar yapıldı. Antrepolar rüsümâtın te'cili suretiyle muamelât-ı ticariyenin teshîlini bâdi olup işbu dairelere vaz' olunan eşyanın gümruk rüsûmu satıldıkça ahz olunacağından hem gümruk idarelerince hem tüccarca gayetü'l-gaye faideli oldu. Muâhedât-ı ticariyesi rehin-i inkîzâ olan hükümetler ile mülk ü millete nâfi' muâhedât-ı cedîde-i rüsûmiye akdine müvaffakiyet elvermekle beraber her cihetle memleketin faide ve saâdetini te'min edecek tedâkîkât-ı amîka ve tetebbu'ât-ı mühimme neticesinde tarife-i cedîdenin hüsn-i tanzîmi teyessür edip muamelât-ı umumiye-i rüsûmiye cidden rehin-i intizâm olmuşdur.

Rüsümât merkezleri bulunan sevâhil-i şahanede kaçakçılığın men'i için icabi kadar muhafaza müfettişleri ta'yin ve istihdam edildiği gibi bunların ikâmetlerine mahsus yüzlerce barakalar inşa kilinmiş ve İzmir, Selanik, Beyrut, Trabzon, Mersin, Kale-i Sultaniye, Yafa, Midilli, Kavala'da müceddeden rüsümât daireleri ve pek çok anbarlar vücuda getirilmiştir.

Gümruklerce ittihâz ve icra kilinan işbu tedâbir-i mühimme ve icraât-ı sâibenin te'sirât-ı nâfi'ası an be-an müşâhid olup vâridât-ı rüsûmiyede yarım milyon lira râddesinde terakkî husûle gelmişdir. Rüsümât Emaneti'nin üç yüz on bir ve on iki senelerine mahsus olarak tertib ve neşretmiş olduğu istatistikde 1311 senesinde bir milyar beş yüz kûsur milyon kuruş ve 1312 senesinde kezâlik bir milyar beş yüz kûsur milyon kuruş kıymetinde mahsulât-ı Osmaniye'nin harice sevk ve ırsâl olunduğu muharrerdir ki, yirmi, yirmi beş sene evvelki ihracâtımızla işbu mikdarın muvâzenesi hâlinde Memâlik-i Mahrûse-i hazret-i mülkdârının mazhar olduğu füyûzât-ı mütevâliye gün gibi âşikâr ve müstelzim-i şükran ve iftihar olur.

Rüsümât Emanetince pezirâ-yı vücud olan âsâr-ı muvaffakiyât-ı seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhinin ale'l-müfredât [103] arz u beyâmnâ sahâif-i kasîre-i tahrîr müsaid olmadığından ber-vech-i zîr bazlarının zikriyle tezyin-i sahîfe-i tevkîr klimîr.

Hesabât-ı rüsûmiyeyenin mihver-i mathûb-ı intizâmâda te'min-i hüsn-i cereyanı için usul-i muzâ'afaya tevfikan defter-i kebir-i umumî ve hususî te'sisi, muhaberât-ı câriye ve muamelât-ı kuyûdiyenin dosya usulüne tevfikan tanzimi, mahsulât-ı dâhiliyenin te'min-i revâc ve terakkisi için buğday ve çavdar ve mathûnâtının sarfiyât-ı dâhiliye resm-i gümrüklerinin afvi, usul-i nesciyenin İslâh ve teksîr ve terakkisini te'minen mensucât-ı dâhiliye gümrük resminin afvi, sihhât-i umumiyenin muhafazası maksad-ı asli-i âlisiyle bî'l-cümle me'kûlât, meşrûbât, müstahzarât-ı ispençiyariye ve eczâ-yı tibbiyenin muayene-i fenniyesi için Dersâdet'de gümrük dâhilinde mücedded tahâlîhâne teşkil ve küşâdî, bazı mahallerde yetişen taze ve turfanda meyve ve sebzelerin resmden müâfiyetine müsaade, Dersâdet, İzmir, Beyrut, Selanik ve Trabzon'da dâhili ve ecnebî gümrükleri muamelâtının tefrik ve ta'dili, Erdad Ceziresi'ne haricden celb edilecek her nev' me'kûlât ve mathûnât[ın] resmden afvi, külçe gümüşler ve Memâlik-i Şahane'de hâsîl olan buzlar ve Basra kurâsından şehrâ celb edilen sebze ve meyveler ve Midilli Ceziresi dâhilinde bir iskeleden diğer iskeleye naklolunan zeytin ve hububâtlâ meyve-i terin ve Pirme ve Harub denilen iki iskele arasından geçecek eşya ve Rodos Ceziresi'nde vâki' testihâne ma'mulâtının resmden müâfiyeti, kantarcı ve odacı ve kayıkçıların icrayı tekâ'tidleri ve vefatları vukuundâ ailelerine verilecek maaş için bâ-îrâde-i seniyye-i hazret-i Padişâhî suret-i mahsusada bir sandık teşkili, âlât ve edevât-ı zira'iyenin resmden afvi, demiryollarıyla fabrikalar te'sisât-ı ibtidâyesinden olan eşyanın resmden istisnası, Dersâdet'de bir maden kömürü gümrüğü müdîriyeti teşkili, vilâyat-ı şahane gümrüklerinde isti'mâl olunan âdi kantarların basküle tebdili, müstahzarât-ı tibbiye zurûfuna bir bedel mukabilinde yapıştırılan bandrollerin meccânen telsikâna müsaade i'tâsi, kaçak ta'kîb etmek gibi hususâtda isti'mâl olunmak üzere iki kît'a büyük vapur ve iki kît'a istimbot ve lüzumu kadar muhafaza sandalları mübâya'ası, Rumeli-i Şarkî ve Sırbistan hududlarında müceddeden gümrük idareleri te'sisi, Anadolu demiryolu münâkalâtının mu'ayeneye tâbi' tutulmasından dolayı Haydarpaşa'da bir rüsümât idaresi teşkil olunduğu gibi Dersâdet'de de müceddeden ve mîkemmelen bir rüsümât emaneti dairesi inşası, Karakılavuz, Elvece, Gümüşlü, Ebulhatib, Kemer, Cide, Sömbeki'de tecâdîn gümrük daire ve anbarları inşa edildiği gibi Samsun'da ve Draç ve Karakilise ve Mürefte ve Trablusgarb ve Parga idareleri için birer anbar ve muayene mahalleri, Daici ve Revanduz idareleriyle Bağdad gümrüğünün bazı mahalleri ve rihtimînîn ve Sinop müdîriyeti anbarlarının müceddeden ta'mir ve inşası ve Kamaran ve Misrata ile Bingazi arasında kâin Sirt Kasabası'nda birer idare teşkili ve Yemen Vilâyeti dâhilinde Taiz kordonu merkez-i müdîriyeti dairesinin ta'miri ve İzmir gümrüğü rihtimînîn parmaklıkla muhafazası vesâire saha-ârâ-yı husûl olmuşdur.

[104] ŞEHREMANETİ

Devâir-i belediye teşkilâtı asr-ı hümâyûn-ı ma'âli-meşhûn-ı hazret-i Padişahî'nin cümle-i terakkîyât-ı mehâsin-âyâtından olup veli-nimet-i bî-minnetimiz şevket-meâb efendimiz hazretleri Memâlik-i Mahrûse-i cenâb-ı mülkdâr-ı a'zamilerini ser-tâ-beser tezyîn ve imar ile mânend-gülzâr cinâن-ı ma'mur u âbâdân ve füryûz-bahşâ-yı cinâن eylemek maksad-ı hayr-mersad-ı âlisine binâen evvel emirde teşkilât-ı mezkûreyi irâde ve ferman buyurmuşlar ve l-minnetü lillahi teâlâ gerek vilâyat-ı şahane gerek pâyitaht-ı şevket-baht-ı mülükânelere zamañ içinde devâir-i belediyenin teşekkûl ve teessüsi'ne muvaffak olmuşlardır.

Vilâyat-ı şahanelerinin her karyesine varincaya kadar idare-i belediye teşkilâtı teşmil ve ta'mîm kılmalarak bi-lutfîhi'l-Mennân her tarafda imarât ve tezyînat-ı mukteziye-i medeniyeye başlanmış ve bugün nazar-ı şükran ve mefharetle görüldüğü üzere bilâd ve emsâr ve kasabât-ı Osmaniye'nin cümlesi'nde sokakların tevsî' ve imarı, emr-i ehemm-i tanzîfâtın kemâl-i dikkat ü itina ile icrası, beledi nâmına hastahâneleri te'sisi, caddelerin tenviri, ağaçlar garsi, bahçeler tarh u tanzîmi misillü bitmez tükenmez meâsir-i nâfia-i medeniye pezirâ-yı husûl ve vücud olmuşdur.

Payitaht-ı hümâyûn-baht-ı Saltanat-ı Seniyye'de Şehremaneti'ne merbût olmak üzere on daire-i belediye teşkil kılımmış ve her birine lüzumu kadar beledi müfettiş, çavuş, tanzîfât hademesi ta'yin edilmiş olduğu gibi devâir-i belediye nezdlerinde ayrıca birer hey'et-i sihhiye vücuda getirilerek Dârülhilâfe-i Aliye sekenesinin hifzusuhâhalarına muktezî her türlü tedâbir-i fenniye iihzâr ve ittihâz buyurulmuştur. Şehremaneti'ni teşkil eden devâir-i belediyece şehr-i şehrimizin husûl-i zînet ve umrân ve tanzîfâtına ve alhvâl-i sihhiye ve ihtiâbiyesine läyikıyla sarf-ı mesâ'i kılmarak Haseki Nisâ Hastahânesi gibi on beş kadar tabib ve operatör ve müte'addid kâbile ve me'murları bulunan ve Avrupa'daki emsâline bile isbat-ı rüchân etmekde olan bir müessesesi'ni hayriye vücuda getirilmiş ve Altıncı Daire-i Belediye dâhilinde dahi böylece iki bâb hastahâne te'sis ve küşâd olunmuştur.

Taksim, Tepebaşı, Sultanahmed, Tarabya bahçeleri, zamâyîm-i tezyînat-ı belediyeden olup Altıncı Daire-i Belediye için Beyoğlu'nda mükemmel bir daire bina olunması, Dersaâdet'in her cihetinin havagazıyla tenviri, şehrîmizin sokaklarından birçoğunu tevsî'i, eski kaldırımların parkeye tahvili, Boğaziçi'nin Rumeli sahilinde rihtimlar inşası, Yedikule'de selhhâneleri vücuda getirilmesi, Terkos suyu ile sulatdırılması dahi cümle-i muvaffakiyât-ı umrân-perverânedendir.

Muamelât-ı ahz u i'tâda beyne'n-nâs husûl-i hüsn-i tebâdül ve muhafaza-i emr-i te'âdîl zîmnâda belediyelerce mahsusân evzân ve kantar idareleri teşekkûl ederek hemîse hifz-ı intizam ve teshîl-i mesâlih-i eyyâm kazîyye-i mu'tenâ-bihâsına bezl-i nakdîne-i ikdâm ü ihtimâm kılınp saye-i umrân-vâye-i hazret-i mülükânedede Şehremanetince husûle gelen âsâr-ı terakkîyât, sezâvâr-ı nazar-ı mübâhât olacak mertebeye vâsil olmuş ve yevmen feyvmen istikmâl-i esbâb-ı umrân ve intizâma sarf-ı mesâ'i-i bî-şûmâr olunduğu müşâhid-i enzâr olagelmiştir.

[105] UMÛR-I ZABTİYE

Cü'lüs-i mes'adet-me'nüs-i cenâb-ı zillullahiden evvel gerek Dersaâdet gerek vilâyât-ı şahanede mevcud olan kuvve-i inzibâtiye birer zabtiye alayından ibaret olduğu hâlde Memâlik-i Mahrûse-i Şahanelerince icab eden tensîkâtı nazar-ı kimya-eser-i hümâyûnlarından bir an dûr buyurmayan zât-ı Hilâfet-simât-ı hazret-i Padişahî idare-i zâbitanın dahi ihtiyacât-ı memlekete mütenâsib bir hâl-i terakkî ve tekemmûle îsâlini emr u ferman buyurmalıyla hükm-i irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhiye tevfikan zabtiye alayları lağv olunarak yerine mükemmel bir polis hey'eti ve polis meclisleri teşkil ve polisin kuvve-i müsellaħası olmak üzere süvari ve piyadeden mürekkeb ve muntazam jandarma alayları dahi tertib ve teşkil buyurulmuşdur. Az müddet zarfında nice fevâid ve muhassenâti görülen teşkilât-ı mezbûre üç yüz bir tarihinden itibaren umum vilâyât-ı şahaneye teşmil edilmiş ve görülen lüzum ve ihtiyac nisbetinde tezyîd olunarak maa-komiser polisin mikdari 3.558 nefere iblâg kılınmışdır. Payitaht-ı Saltanat-ı Seniyye polis hey'etine maa-komiser yüz elli süvari polis me'murları ve beş müfettiş idaresinde başkaca otuz komiser ilâve olunmuş ve kaza ve nevâhî için dahi lüzumu kadar polis tertib ve ta'yini mukarrer bulunmuştur. Şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhi hükm-i celiline tevfikan polis hey'etine alâ tarîki'l-münâvibebe istinâf müdde'i-i umumisi ma'rifiyle kanun dersi verilerek hey'et-i zâbita-i Osmaniye şâyân-ı gibta ve takdir bir derece-i mükemmeliyete vâsil olmuş ve Osmanlı polisinin hifz-ı emn ü asayışındaki ikdâm ve maharet-i mahsusaları Avrupa polis hey'etleri tarafından bi'd-defa'ât takdir ve itiraf kılınmıştır.

[106] İSKÂN-I MUHACİRİN

Veli-nimet-i bi-minnetimiz, şehriyâr-ı zevî'l-fazl ve'l-ihsân, el-Gazi Sultan Abdülhamid Han efendimiz hazretleri dünyada bir misli daha bulunmayacak derecede ulûvv-i hikmet ve rahm ü şefkat evsâf-ı hamidesiyle mütehallî ve müteferrid olup "es-Sultan zillullahi fi'l-arz fe-izâ dehale ehadüküm beleden leyse fihi Sultanüm felâ-yukîmîne bihi" (kaynağı bulunacak) hadis-i şerif-i Nebevisi mücebince ehl-i İslâm'ın zîr-i cenâh-i müstelzimü'n-neçât-ı Hilâfet-penâhîde âsûde-nişin-i emn ü emân ve her hâl ü kârda zîr-i saye-i mekârim-vâye-i emîrül-mü'mînîne iltica ve dehâletle mes'ud ve kâmrân olmaları lâzım geldiği cihetle uzak ve yakın kürre-i arzin her cânibinden hâk-i pây-ı ma'âli-fermâ-yı hümâyûnlarına arz-ı dehâlet ve Memâlik-i Mahrûse-i Şahanelerine hicret etmiş olan min haysü'l-mecmû' 1.095.864 nüfusun kabul-i ilticalarıyla iklim-i vasî'-i hümâyûnlarında hüsn-i tavtîn ve i-skânlarına muvaffak olmuşlardır.

Bir milyon küsür bin râddesinde bir yekûn-ı mühim teşkil eden muhacîrin-i merkûme emzice ve tabâyi'-i muhtelifelerine göre Memâlik-i Şahane'nin bilâd-ı hârre ve nu'tedile ve bâridesinden tensîb olunan cihetlere kîsim kîsim sevk ve isrâ ve cümlesine arazi-i mahsusâ tahsis ve i'tâ olunmuşdur.

Şevketlü Padişahımız Sîddîk-sûret efendimiz hazretleri muhacîrin-i merkûmenin sevk ve i'zâmları sırasında aslâ dûçâr-ı müzâyaka ve izzîrâ olmamaları ve her vechile esbâb-ı refah ve mes'adetlerinin ihzâr ve ikmâli hususlarını ekiden ve şedîden irâde ve ferman buyurdukları gibi onlara irâe ve tahsis olunacak arazinin kabiliyet-i zîra'yesiyle beraber hîfzüssîhha nokta-i nazârînca dahi geldikleri mahallerden mu'tedil ve âb u havaca daha mülâyim ve müvâfîk olması keyfiyetini hâssaten evâmir-i kat'îye-i hükümdar-ı a'zamîleriyle tenbih ve te'mîn buyurmuşlardır.

En şefkatli bir peder-i mükrîmin öz evlâtına karşı ibrâz etdiği meâsîr-i rakîka-i merâhim-küsterâneden daha fâik bir hiss-i kerîm-i tebaa-perverî ile mecbûl ve mütehassis olan şehriyâr-ı bûlend-iktidârımız efendimiz hazretleri muhacîrin-i merkûmeyi ber-vech-i mebsût mevâki'i müinasibeye müreffehen sevk u i-skâna muvaffak olmakla beraber onların i-skân olundukları mahallerde evlât-ı muhacîrinin ta'lîm ve terbiyeleri için kâffe-i masârifî Hazine-i Hâssa-i mülükânelerinden olmak üzere mekâtib-ı mahsusâ te'sis ve bina ve bundan başka her muhacîr köyünde birer bâb mescid-i şerîf dahi kûşâd ve ihya buyurmuşlardır.

Memâlik-i vesî'a-i hazret-i Padişahî'nin cihât-ı muhtelifesinde bu suretle teşekkül etmiş olan kurâ-ı muhacîrin gerçekden celb-i enzâr-ı tâhsîn olacak bir tarz-ı intizâm ve mûkemmeliyeti hâiz olup el-yevm bunların her biri birer ma'mure-i nazâr-fîrîb hâlini irâe etmekde ve saye-i ma'âli-vâye-i cenâb-ı mülükânede günden güne iktisâb-ı umrân ve zînet eylemekdedir.

Konya, Hüdavendigâr, Aydin, Ankara, Kastamonu, Adana, Haleb, Suriye ve Beyrut Vilâyetleri dâhilinde re'yü'l-ayn görüldüğü üzere sâlîfî'l-beyân muhacîrinin hüsn-i i-skân ü iâvaları ile birçok arazi-i hâliye-i Osmaniye yeni başdan umrân ve hayat bulmuş ve ez her-cihet müstelzim-i fevâid-i lâ-tuhsâ olmakda bulunmuştur ki, bundan dolayı dahi atebe-i âsmân-mertebe-i hazret-i velîyyü'n-nî'amiye arz-ı şükran-ı bi-pâyân olunması tabiidir.

[107] Fezâil-i Meşkûre ve Mefâhir-i Seniyye-i Celile-i Osmaniye

Lütf-i Hak ve inâyet-i Rabb-i Mutlak ile yirmi beşinci sene-i mes'ûde-i devriyesini idrak eylediğimiz işbu rûz-i cülüs-i meyâmin-me'nîs-i hazret-i gîti-sitâni bir rub' asır imtidâd eden ve ilâ âhiri'l-kriyâm imtidâdi eltâf u inâyat-i Sübâhiye'den müsterham ve müsted'i olan bir ahd-i feyzâ-feyz-i hüsrevânının hâtrât-i muazzeze-i müebbedesiyle meşhûn olup ümmet-i İslâmiye ve millet-i Osmaniye'nin hâlen iktisâb etdiği terakkîyat ve te'âliyât-i hâssa ile âtiyen husûlü emr u vârid olan tekâmûlât-i bedî' a piş-i enzâr-i dikkat ü mahmidetde münceli hakâyık-i ulviyeden ma'dîd ve zill-i zalil-i kibriyâ ve halife-i seyyidü'l-enbiyâ efendimiz hazretlerinin celâil-i meşkûre-i seniyyeleri kalem-rev-i hümâyûnlarının her noktasında, her yerinde mevcuddur. Zât-i mu'allâ-sifât-i hazret-i Padişahi mehâmid-i mebrûre-i seniyyelerini ibdâ' ve icad hususunda fitraten mecbûl oldukları hasâis-i celile-i mülükâneleriyle şu asr-i medeniyetin en güzide ve en ziyâde müşâr bi'l-benân bir unsur-i zî-şevket ü iclâli oldukları gibi mefâhir-i celile-i Osmaniye'ye bir zamîme-i âliye-i nâdire olan devr-i bi-adil-i cenâb-ı cihanbân-ı a'zamileri dahi tarih-i insani-i Osmani'de âsâr-ı birr ü şefkat ve meâsir-i hayr u inâyet ile nâmdâr bir asr-i güzin-i hakanı olduğu hâlde mübarek ve mukaddes hâk-i pây-i hâcet-revâ-yı şahanelerine arz u takdimiyle nâl-i hayat-ı sermedi olduğumuz Tebriknâme-i Millî'yi derya-yı bî-kerân-ı merâhim-i seniyyelerinden adeta bir katre-i müstahsene hükmünde addeyleriz.

Şâyân-ı teemmüldür ki, bu yevm-i saâdet-tev'em-i millide bütün efrâd-ı sâdika-i mülükâneleri gönülleri şâd ve bilhassa Memâlik-i Mahrûsetü'l-mesâlik-i hümâyûnlarının her tarafı âbâd olarak yirmi beşinci sene-i mes'ûde-i mülükânelerini istidrâk ile mend-i iftihâr oldukları hâlde zâten ma'mure-i behîşti-nüümâ-yı letâfet olan iklim-i pâk-i Osmani'de bu rûz-i hureste-âsâr hürmetine ve müessesât-ı hayriye nâmına taraf taraf mebâni-i âliye ve maârif ve sanayi'-i milliyeye aid âsâr-ı muhteşeme ve umûr-ı nâfi'a-i mülkiye için cihet cihet meâsir-i mebrûre husûlüne kemâl-i şevk u ibtihâc ile dest-zen-i müsâberet olmakdadırlar. Bu tezâhürât-ı ubûdiyetkârâne dahi isbat eder ki, zât-i mekârim-simât-ı cenâb-ı Padişâhi âmâl ve makâsid-ı hayriye-i cenâb-ı cihanbânilerini hâf u atâ ve cûd ü sehâda ifrât ile tebaa-i sâdikalarına bi't-telkin ahlâk-ı hamide-i şahane ve evsâf-ı güzide-i mülükâneleriyle âlem-i Osmani'nin en ziyâde kerîm, en ziyâde münevverü'l-fîkr bir şehriyâr-ı gerdün-iktidarı olduklarını netâyic-i hâzira-i rûz-merre ile isbat etmişlerdir.

Saye-i ma'muriyet-vâye-i cenâb-ı zillullahîlerinde bugün kemâl-i şâ'sâ'a ve sürûr ile resm-i küşâdî ve vaz'-i esası icra edilenlerden fazla olarak yalnız vilâyât-ı şahanede Dâhiliye Nezâreti vesâtatiyla yetmiş yedi [108] hûkûmet konağı inşa ve elli hûkûmet konağının ta'mir ve cümleye şâmil olan merhamet-i cihan-menâzilet-i hüsrevâneleri cümle-i cemîlesinden olmak üzere otuz yedi hapishânenin müceddeden ve doksan bir tanesinin ta'mire ihyâlarıyla nehirler tathîri ve cedveller küşâdî ve ilâveten hastâhâneler vûcûda getirilmesi gibi icrâat ve hasenât-ı celîleye itina kılınmâsı ve hândân-ı takdir-i mehâsin ve ma'âlide vâsil-ı mertebe-i gayet olmakla beraber Saltanat-ı Seniyye'nin

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

necl-i necîb-i ma'âli-menkabetsi ve hükümet-i mu'azzama-i Osmaniye'nin sahib-i kudsü ve nigehbân-ı âli-himmeti bulundukları cihetle hanedan-ı Âl-i Osman nişan-ı fûrûğ-efşânının ve hidemât-ı ber-güzide-i sadâkatkârânede bulunanların emr-i tatyib ve tesrîri niyet-i tâltifkârânesiyle İmtiyaz Nişan-ı zişân-ı hümâyûn ve madalyalarının ve hey'et-i ictimâ'iye-i umumiyede en büyük vazife-i insaniyetle muvazzaf olan nisvânın mazhar-ı ta'attufât-ı seniyyeleri olmalarını te'kiden Şefkat Nişan-ı âlisinin ve Tahlisiye ve Ziraat ve Sanayi Madalyaları gibi her biri efkâr-ı dakika ve rakika-i cenâb-ı Hilâfet-penâhilerinden nişan veren madalyalarla nişâne-i müsret ve şükârâne-i fevz ü meymenet olarak Yunan Muharebesi Madalyası'nın ihdâsı ve İftihar Nişan-ı müceddet-beyân-ı âlisinin be-tekrar zîb-i seniyye-i müsâdekat kılınması hakkındaki emr u ferman-ı ma'âli-beyân-ı cenâb-ı hudâvend-i a'zamîlerinin şâyân buyurulması ulviyet-i mahza-i hazret-i veli-nimet-i efhamîyi nigâh-ı itibar ve iftiharda rûşen kılan meâsir-i şevket-muzâhir-i mülükânedendir.

Vazife-i nazife-i sadâkat ve râsim-e-i ubûdiyet ve her hâl ü kârda matlûb-ı ilâhi olan vecîbe-i güzîn-i itaat ve ta'zîm ve hürrmet-i mukteziyât-ı kudsiyesinden olduğu üzere bütün ümmet-i İslâmiye ve millet-i Osmaniye'nin mutâ'i-1 kudsî-eser-i cihanbâni olan veli-nimet-i bî-minnetimiz veli-nimet-i âlemiyân ve tâcdâr-1 devran Gazi Büyük Abdülhamid Han efendimiz hazretleri ef'âl ü icraât-1 seniyye-i mülükâneleriyle ruh-1 ümmetde bir feyz-i câvidâni ve mûlk ü millet arasında nuhbe-i dil-âvîz-i terakkî ve umrâni husûle getirecek meâsir-i külliye-i hakani ikâme ve te'sîsine müvaffak bi'l-hayr buyurularak atebe-i felek-mertebe-i hümâyûnları kiblegâh-1 âlem bulunmak haysiyet-i âliyesiyle evvel emirde mefrûz-1 uhde-i ubûdiyet ve mütehattim-1 zimmet ü sadâkat olan dua-yı tezâyûd-i ömr ü iclâl ve füzûnî-i ferr-i şükûh u ikbâl-i cenâb-1 veli-nimet-i a'zamîleriyle tezyîn-i lisân-1 müsâdekat ve yirmi beşinci sene-i devriye-i mes'ûdeye şeref-tesadîf eden işbu rûz-1 ma'âli-bürûz-1 Hilâfet-penâhileri zerî'a-i celile ve vesîle-i cemilesiyle mübarek ve mukaddes hâk-i pây-1 sıpihr-ârâ-yı mülükânelerine arz-1 tebrikât-1 ubûdiyet-gâyâta cûr'et kilinir.

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

[109] İmâyet-i bende-perverî-i hazret-i veli-nimet-i a'zamî ile teessûs etmiş olan Matbaa-i Ma'lumât

MARŞ

Ey Padişah-ı kâm-kâr!
Ey şehriyâr-ı nâm-dâr!

Devlet seninle pâyidâr
Millet seninle bahtiyar

Dergâh-ı rahmîndir penâh
Lütfunda yokdur iştibâh
Sensin bize zill-i ilâh
Ey şehriyâr-ı nâm-dâr!

Devlet seninle pâyidâr
Millet seninle bahtiyar

İhsân-ı mevlâ-yı Kerîm
Zill-i Hudâvend-i azîm

Devlet seninle pâyidâr
Millet seninle bahtiyar

Lütfunla şâdândır cihan
Da'avâtını rûz ü şebân
Tekrar eder Osmaniyyân
Ey şehriyâr-ı nâm-dâr!

Devlet seninle pâyidâr
Millet seninle bahtiyar

Yirmi Beşinci Sene-i Devriye-i Hazret-i Hilâfet-penâhî
 Münasebet-i Cemîlesiyle Tanzîm Edilmiş Olan Marş-i Âli

يَكْرِمُ الْشَّانِقَ كَوْزَيْنَ حَصَّ خَلَافِتَاتَهُ جَعْنَلَ تَنْظِيمَهُ اَنْدَلَشَارُ اَلْفَادِشَ عَالِمَ

cha h Kis mi kiar Ky Cheh ri yar ri
 Na mi dar Dev let se nin y le
 pi ya dar Mil let se nin y le
 bab ti ar ar Der ga hi rah

du min dir pé nah
 Lout foun da yok dour ich ti
 bah
 Lout foun da yok dour ich ti bah
 sen sin bi zi zd li il lah
 ey chah ri yue zi na mi dia
 Dev let id min y id pa z der
 Mil let id min y id bah ti yue
 z yue

TEBRIKNÂME-İ
MİLLÎ

Marş-ı Âli

Yirmi Beşinci Sene-i Devriye-i Hazret-i Hilâfet-penâhî Münasebet-i
Cemilesiyle Tanzûm Edilmişdir.

Grande Marche

Très Humblement Dédiée

à Sa Majesté Imperiale le Sultan Abdul Hamid Han Empereur des Ottomans

TEBRİKNÂME-İ MİLLÎ

SULTAN II. ABDÜLHAMİD'İN İLK YİRMİ BEŞ YILI (1876-1900)

METİN

نَبِرَّ دِيْكَنَا فَرَجَز
جَلَّ مِيَافِافَ حَلَافِتِنَا الْحَسِينَةِ
يَكْرَسِيْحِي قَدَرْ سَلَسِيْ

بَرْ كَنَا قَلْمَنْ

فَلَمَّا دَعَى الْكَافِرُونَ إِلَيْهِ أَرْضَهُمْ لَمْ يَجِدُوهُمْ حَيْثُ
وُجِدُوكُمْ فَلَمَّا أَتَاهُمْ مَا أَنْهَا كَانُوا يُنْهَى

فِي ٢٠ شَوَّالٍ

تبریز کناده قلچان

* معلومات * طاهر بک مطبوعسته ترتیب و تحریر و تخلیل قدمشدر

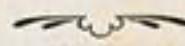
عثمانی ملی اللہ عظیم الشانہ عرض شکران و جناب
بی محترمہ سلوات فراواں ایدرک بونجہ عنایات والاعاف
خلافت پناہیلرینه مظہر اول مدینی والث بیوک بربد راحم
واشفق طائیوب جان و کوکلدن سودیکی پادشاه اقدس
واعظمعز شوکتو غازی سلطان عب^احمد
خان نانی افندمن حضر ترینش مقام عمالی خلافت
اسلا یه واریکه معالی سیکه سلطنت عثمانیه جلوس
هایونلری یکری بشنجی دور ستویشک شرف حلولی
ذریعہ مقدسہ سبلہ ایقانی فریضہ بیریک و تہیت و تأیید
صداقت و عبودیت ایل :

تَبَرِّزِيْكَنَّا فَهَفَلَانِي

جَلَّ وَمِنْكُمْ مَا أَنْقَحَ الْأَفْتَيْنَ إِلَّا أَعْظَمَنِكُمْ
يَذْكُرُ حَسَبَجَيْرَ كَنْتُ نَوْفَلَانِي

حيات قدسيه وحقائق منوره آله

هر دینده، هر تربیهده، هر قوم افرادی آرمستده یادار اولش و حکمت ندیر کنانه واقف اولاً از
ترندنه مسلم بر حقیقت می‌رسد همه اولنگ او زره بلطف حرز جان یادش بر دستور مؤبد انسانی وارد رکه او ده:
اولو الامر اطاعت و تعظیماً محبت فریضه مقدسه بیدر. آنک ای چون درکه با جله قوانین و فقامتات بشریه ده
ولی الامر اولان ذات خجسته صفاتک وجودی کله قدسی ایله بر مناسب مشروعه تشکیل یاده دک غص
غیس عتری (۱) مقدس (۲) عنوان حجلیل ایله یاد و تجلیل بیوریله کشند. ایته نجه نجه الطاف و عنایات
مرام غایات ظل الله لریه نالیته سعادت و رفاهیتک در جات فیوضی ادران یاهمش اولان افراد شناسنیک
(۳) ولی الامر (۴) عالیسی سرر آرای آرای شانز و شوک غافی واریکه بیرای سلطنت خاقانی غازی نامدار بی مدانی
ولی نعمت بی منتظر بیوک ساعتان عبد الحمیم (۵) خان نانی افندمن حضر تبریزد. با خصوص ذات
کروی صفات حضرت خلاقت بناء اعظمی من عنده و من قبل الرسول صاحب دیهم خلافت و حارس
کزن شرع و دیانت اولوب صفات برگزیده خسر و انماریک ناطق اولدینی او صاف جلیله ملوکانه ایله
برابر امیر المؤمنین و امام المسیئین اولنگ حیثیت مقدسی ذات هایون مکارم مشخون شوک بناهیار نده
جمع یاهمش اوله راندن فعلات عالمده مسكون بولان اوج درت بوز ملیون اهل اسلام مطاع قدسیت.
بروری و متبع مشروعه عالی کشیده. آنک ای چون درکه (۶) بادشاهه اطاعت الله و رسول الله اهه اطاعت در
امر عالیسی ایله (۷) سلطانه دعا سبب مغفرتدر (۸) اشارت مقدسه نبویه ای افراد اسلامیه و عتابه نک
ذخه کبرای نجات و سلامت اوله رق اجداددن احفاده انتقال اینش برو دیمه مبارکه عد یادلشدر.

جناب حلق حکمت تقاویه و اراده ازیمه موجبه کافه اهل اسلامک الی یوم الساعه بر مرجع

علوی و بر مرکز قوی به ارتباط دانشیاری تأثیر و محقق اولوب او مقام مبارک و عالی به اتباع و التجاوس فریضه دن اولمده
جئش اجتماعیه اسلامیه بر مقتضای حکمت بالله محدابه خلیفه سید المرسلین اقدم من حضر تاریخه محسوب و تابع
بو لغشلار در. حق کتاب مین آنی او امر منیه سخنه بتوابعیه و مربوطیت او قدر عکم و واضح درکه ارباب توحید
و ایمانک پالکز معاملات دنیویه به تعلق ایدن احکام جهیته دکل امور اخزویه عائد عبادات و تکلیفه سیله آزادی
سائمه مقدسه اعلیه احتیاجلاری در کار اولمده سودای تاموس و عفت و امید غفران و رحمت تحصیل رضای میامن
ارتضای هایون تاریخه وابسته قلمشد. آنک ایچون درکه مدبنت صحیحه اخلاقیه ده با دشاد عنوان مجل افراد
تبعد آردسته دین و دنیا ایجون کندیسته امر ایدیجی . و بنای مین اسلامی با ذن الله تعالی حفظ و صیانت
ایلیجی و عامة مؤمنین و مؤمناه رفاه و سعادت و بریجی ، والا زیاده شفقتی بریدردن دهاعلی ، دهاصیعی
صورتنده لطف و شفقت بیوریجی بر وجود معاں نمود اولق اوزره طانیش و جناب رب عظیمدن
و حضرت نبی کریم دن سکره اسلامک اولوسی صفت فاخره ممتازه سیله تکرم ایدلشد. آنک ایچون درکه
منظیر توپر خصوص بیوریلان ذات ملائک صفات خل الالهیاری غایته معنوی و عالی بر حس لطیف ایله
قصور ایدیلوب مهابت سینه ای قلوب و اعصاب امتده بر تائیر مسخن کوستیر و او آنده مصدروم
شفقت و منبع عدل و احسان و عنایت اولان مبارک و مقدس عتبه هایون شاهانه لریه طوغزی شتاب ایدن
حبیات عمومیه ، ادب ، تواضع ، اتفاق ، مطاوعت ، عبودیت و سداقات کی افعال نجیبه ایله محل کوریسور.
آنک ایچون درکه بو افعال نجیبه تأبیت بر عشق جدی و حقیق نتایج حسنی اولق اوزره تحول ایدرک
عصر لردن بری معزز با دشاده ایلور نهاده فدای جان و مامک ایلهین اسلاف و اجداد عثمانیه نک روان
باک مصادقلاری شاد و کامران اولدیجی هر بر خدمت بر کریم دن سدادن سکره حس ایدیلان نشاط
وابساط روحانی ایله آکلاشیلور . ایشته بزره هر فرمان حکمت بیان حکمدارانه لریچ جامه منت
بیلدیرن تائیر معنوی بو تحفات عبودیت کارانه نک ال جات قویه سندن اولمده شرف عاسن منقبت
شهر یاری لریه شرفلری ، فیض جاوید تاجداری لریه نائل سعادت اولودز . کمال فخر و سرور ایله منقاد
فرماتی اولوب هر حال و کارده حصول موقفیت واژدیاد شان و شوکت ملکداری لری اقدم آمالزد در .
نافیت جهان قیمت شهنشاه آکریبلاری دعایی یرا به بخش ایلان و جنائز ، شکران نعمت و عنایق حلاوت
افزای جانزد در .

بو حس اندۀ صادقه جولان صاف قدیمه داشم اولوب بالخاصه یه عید اکبر مل " عثمانی یه اولان
بوروز بجهت افزور سلطانیه سیای مسعود امتده انجلا اوزره طوران حتمه سرور و اخخار وایدی و د
و مصالحک طرز مصالحات اوزره یکدیگریه او زاندیجی دملرده کوریلان شوق و نشاط و مساز افراد
سداقات نهاد ملتده کی یه حب با دشاده یه فکر مقدستن نه درجه لرده درین بر منبع احترام و تعظیمدن
بیان ایله من اولدیجی مقایسه سی غیر قابل بر دلیل صریحه دن .

نسل اولمدون که بتون جهان اسلامیت خلیفه روی زمین و وکیل ختم النبیین اقدم من حضر تاریخ
ماز رالیه قوی کستی و آثار قدسیه دیانت بوری " ملوکانه لریه توفیقات سخاییه مقاله و روحانیت
جلیله " بی خبری به نائل اولد فاریقی موقفیات متتابعه خداوند اعظمیه لرندن استثناء ایده دن مقام معاں

تَبَرِيزِي

حلاقت سینه‌زاری قبله کاد حاجات وجود بپرورد ملکانه‌زاری پیرایه‌دار انوار توفیقات بلله‌مشادر در نصل اویونکه بنون عالم غنایت شهریار بلند اقدار و تاجدار عالی تبار اقدام حضر تبریز فطره حاشر اولدقلری مزیات حکیمانه و خلقه منصف بیورله‌قلری افکار سالمه دقایق ینانه‌لریه امور سیاسیه دولی و معضلات مسائل حکومت بالذات و بالنفس تدایر قویه کار آکاهانه و آرای صائب فلاطون بسندانه‌لریه حل و فصل بیوره‌رق ملکک الا جزئی احتیاجاتیه معظمات حواجیک وسائل استعمال واستدراکنده حکمت اداره و ندیر حکومت قواعد مرکمی فکر روزین عماسن قرن شوک پناهیلریه برشک بسطه افراغ ایلدکلری و قلب عماسن اوب شهنشاه الخمیلرندہ بالجمله افراد تبعه شاهانه‌لری ایجون مکتوذبولان حیات محبت و شفقت و علودم و عنایت پادشاهیلری ایله هم * بر بدش شفیق و رسیم * و همدم فرید الزمان بر * شهریار حکیم * اولدقلریه ایشانشدر .

غناهیلر بیلوب آکلامشادر که ذات ملائک صفات جناب تاجداری آنلر حقنده دامن بر محبت بدرانه‌ایه بجهول اولوب اوقات معززه خسروانه‌زاری بنون کندیلریستک تأمین رقاد و سعادته حصرایله‌رک خاندان مولا عنوان هایبو نزندن توارث ایندکلری فضائل اخلاقیه و اخلاق حبده و ملکت تریت منحصرسی اولدقلریه بربینه قاطعه اولان تراکت و حلم مروت و عفو و مرحت برگزیده ایله مقطور و هیشه تبعه . مسعوده جناب جهانیلریستک الا کوچکندهن الا بیوکه وارنجیه قدر جهانستک قبول معروضات واسترحمانه الفتا و عنایه نزل بیوره‌مق کی آثار فعلیه و مأثر بیوره‌منی اظهار بیوره‌لریه هر وجهه عبوب القلوب و مشکور در لر .

نص اویونکه ذات حکمت سمات جناب کیفی سانسیلری آفاق فیضه‌منیه ایصالشان و شهرت اینکه موفق اولان ارکان سیاسیه دول آرم‌سنه اصابت رأی و حاست فکر و علویت دها و ستو اقدار و حکمت و کیاست منوره ایله قرد ایدرک اوروبا موازنه سیاسی‌سنه حکومت سینه‌زاریه موقع علیق بحق نحکیم و سیاست خارجیه دولی اصول معموله و مسالک مقبوله اوژریه تنظیم و تقدیم بیوره‌رق نام نامی حکمدار اعظمیلری کی بیوک حکیم سرلوحة تکریلیه محائف اجراء دولیه نش و تیر ایندیر مشادر .

اینه بوصاصی جلیله نادره‌لری انجیات علوی‌سندن اوله‌رق اوروبا حکمداران ذیشاندن اکنڑی و خاندان ایم‌اطوری و قرالی به منسوب ذوات عالیه‌لک قسم اعظمی بیدری دربار حلاقت قرار علیانی به شتاب ایله بالذات حیات فائقة تعظیمه‌لری شرفیاب ملأقات سینه‌لری اولدقلرندہ عنبه علیای شاهانه‌لریه عرض ایندکلری کی متأهیر رجال سیاسیه واکابر ارباب قنون دخی صیت بلند معرفت پروری هایبو نزیه محلو با درس‌معادن زیارت ایهادرک وطنلرندہ ذات گروی صفات جناب تاجداریلریستک مدائح سینه‌سی اسما و فلآیاد و نذکار وبالحاسه تراکت و مهمان‌سوزانیکی آثار کرم و عنایتلری بآورده لسان الغخار ایله‌رک حصول سعادتی بد مؤیده جناب شوک پناهیلریه مودع اولان غناهانی ملت نجیبستک بر دور جدیدتری به مظہر سلیری تصدیق ایله‌مشادر .

منکر دکادرکه فکر مذیر الهم سیر خسروانه‌زاری موازنه دولیه بی تهدید ایدن خواهی و مکلام سیاسیه‌لک الا بخزان انکنیز دملنده بر نور هدایت کی بیشترک اوروبا کرات ایله آتش خانانسوز

تَبَرِّفَةُ الْمَلَكَةِ

حربک لهب تحریر میشند قورنارمش و تأثیرات ممکنة سایه‌لری شون اور و پاچه مصدق اولوب اسان
عالی سیاستک هر زمان نقل و محاقول دبلوماتیقه به ایصال ایدیکی وجهه هیئت اجتماعیه ملیه مزه تعلق
ابدن هر دقیقه حکمیه بی دخن دور بنانه و موشکافانه حل و حم ایلدکاری نتایج فعلیه حاضره ایله مثبت
بولغش اولمله ^و حامی صلح و مسالت ^و ترکیب کرین عالیه حقاکه کندیاریه عنوان خاص او لشدر.
زندگی صفات مکارم آیات ملکدار اخمیداری و خلاصه اجرآت عاسن غلایت حکمدار اکرمیاری فخر
نک و نحمدت و اسان صدق و عبودیتله طراز لوح وجودان جهانیان اولان شهیار فاروق سرت و تاجدار
جیدر خصلات افندمن حضرتله شان عظمت و شرف بی پیان شوکتله خیرالناس و عبوب النادرلر .
متوع ایله تایع آرمه‌ستنده کی رابطه قویه مادیه و معنویه مقتضیات منبه سخه وجود مبود ملوکانه لری
نور ایصار امت و نفس اقدس هایپوزاری تئزالقدسی رحم و شفقت اولمله به برابر افراد صادقة علیاتیاری حقارنده
رایکان بیورده‌لری آثار عبیت بزر ایجون عین الحیات ابدی و ادای حق شکراندن عاجز قالدیغمز الطاف
وعنایات عالیه جناب جهانیاریه قلوب و افکده ملوکانه مزده جولان ایدن حیات مجتمعه صدق و عبودیت
دخن جله‌مری دائم وایدار اعتلا ایلهین بر فرض سرمدی اولوب بتون ارباب دقت و حبیق عظمت
احسانانه حیران و اصحاب وجودان و اذاعان فروتاب تحییاته قادریه ایکنست بردهان برافقان شو مناسبت
متقابله اجتماعیه ذات شوک سمات جناب خلافت ساهیله ره راحسان‌الله و تبعه مسعوده‌لریست تکامیت رفاه
وسعادت‌لریست بکانه استناد کاهیدر . آنک ایجون درکه قلبلری حیات صداقتکارانه ، کوکلری انکافات .
عبودیت مندانه ایله مشحون و مفارق مفترض و مسرتی اتوار نشاط و انبساط ایله روئون اولان عثمانیار
الک سوکیل ، الک محترم ، الک معزز بادشاهی اولان شوکتلو غازی بیوک **عبدالحیم** خان تانی
افندمن حضرت‌لریست یکرمی بشجعی سنه دوریه جلویه‌لریه شرف تصادف ایدن بو روز میخت افروزی
^و عید اکبر ملی ^و عد ایله قدیس ابد و ظل مظیل مکارم دلیل کیقی سانیارنده امثالی اعیاد جلیله‌ی
ادران ایله خرم و کاران اولملری ادعیه خیریه‌یه مبارک و مقدس رکاب جهانتاب ولی نعمت اعظمیاریه
تائید رابطه صداقت و تشید حیات عبودیتے جرأت ایلار .

رِحْلَةِ نُعْمَانٍ وَتَلَبِّيزِ حَقِيقَتِهِ

سـ تاریخ جلوس میامن ما نووس حضرت خلاقتباـیـ

۱۱ شعبان المکرم ۱۲۹۳ جادی الاول

۱۹ آگوستوس ۱۲۹۲ ۱۹ آگوستوس ۱۲۹۶

﴿ يَكْرِمِي بِشَجْنِي دُورِ سَنَوِيْ مَبارِكِي ﴾

بـ کون بازنه تعالی مبدأ سعادت اسلامیان واول ایام رفاه عظایان اولان جلوس مجنت ما نووس جناب شهریار اعظمینک یکرمی بشجني دور سنوي مقدسه متصادف بر يوم معظم ومکرم اول مله یکرمی بشـ سـدنـ. برـ عـصـداـ اـقـدـامـاتـ جـلـیـهـ وـهـمـاتـ جـزـیـهـ حـضـرـتـ تـاجـدارـ اـکـرمـ اـیـلهـ منـصـهـ آـرـایـ حـصـولـ وـدـوـلـ وـهـلـنـکـ حـیـاتـ خـصـوصـیـهـ وـسـایـسـیـهـ فـیـضـ بـخـشـ ثـغـولـ اوـلـوبـ خـاطـرـ صـفـارـ وـکـارـدـ بـرـمـوـقـعـ عـتـمـ وـاـجـالـ مـلـوـانـ مـوـقـيـاتـ مـتـواـلـ وـتـرـقـیـاتـ مـاـذـیـهـ وـحـلـیـهـ فـیـضـ بـخـشـ ثـغـولـ اوـلـوبـ خـاطـرـ شـکـرانـ اـبـدـلـرـکـ،ـ زـیرـدـسـانـ هـایـوـنـارـیـنـکـ تـأـمـیـنـ رـاحـتـ وـسـلـامـیـ وـعـالـیـتـ عـرـوـسـةـ الـسـالـکـ شـاهـاـهـ لـرـیـنـکـ اـزـدـیـادـ تـرـوتـ وـمـمـوـرـیـ اـمـرـنـدـ رـهـبـرـ اـجـراـ آـتـ مـلـوـکـهـ لـرـیـ بـولـانـ آـمـالـ مـکـارـمـ اـشـخـالـ جـنـابـ وـلـیـ فـعـمـتـ اـخـمـدـلـیـنـکـ عـظـمـتـ خـارـقـهـ مـحـسـنـانـ وـآـنـکـ تـوـلـیدـ اـیـلـدـیـکـ عـاسـنـ عـسـوـسـةـ مـظـهـرـیـاتـ قـارـشـوـسـنـدـ لـالـ اـوـلـامـلـرـیـ قـابـ دـکـلـدـرـ.

چـونـکـهـ ذاتـ مـعـالـیـ صـفـاتـ حـضـرـتـ بـادـشـاهـیـ بـالـارـتـ وـالـاحـتفـاقـ بـرـایـهـ بـخـشـ دـیـمـ سـلـعـنـتـ اـولـقـلـرـیـ زـمانـ عـلـوـیـتـ نـشـانـ خـسـرـوـتـیدـهـ منـ عـنـدـهـ دـسـتـ مـعـالـیـ بـیـوـسـتـ مـلـوـکـهـ لـرـیـهـ مـوـدـوـعـ بـولـانـ مـالـکـ فـیـعـلـرـنـدـهـ بـلـ چـوقـ اـصـلـاحـاتـ وـتـبـیـقـاتـ مـهـمـهـ اـجـرـانـیـ لـزـوـمـنـ مشـاهـدـهـ بـیـورـمـشـارـ وـدـینـ وـدـوـلـنـکـ اـسـ الـاسـنـ مـکـنـتـ وـسـمـاوـقـ اـولـانـ جـهـاتـ سـائـرـهـ مـلـکـهـ جـهـ دـخـنـ. تـعـدـیـلـاتـ عـاجـلـهـ اـیـقـانـیـ نـقـارـ مـعـامـ اـنـ جـنـابـ مـلـکـدـاـ. رـیـلـنـدـنـ دـوـرـبـیـورـمـدـقـلـرـنـدـنـ توـقـیـقـاتـ مـعـدـایـیـهـ وـرـوـحـاـیـتـ سـیـنـهـ بـوـهـیـهـ مـسـتـدـاـ وـمـوـسـلـاـ اـمـرـاـمـ حـکـومـتـهـ بـعـدهـ کـثـرـ مـسـارـعـتـ اـولـشـارـدـیـ. فـقـطـ بـتوـنـ بـوـاصـلـاحـاتـ وـتـعـدـیـلـاتـ عـالـدـ اـولـدـیـنـیـ جـهـاتـ وـشـعـبـاتـ بـلـ وـاسـعـ بـرـمـقـیـاسـ اوـزـنـدـهـ مـؤـسـ اـولـوبـ حـکـومـتـ سـیـهـلـرـیـنـکـ اـزـدـیـادـ شـانـ وـشـرـقـ وـدـوـاتـ عـلـیـهـ عـقـایـهـ لـرـیـنـکـ مـواـزـنـهـ سـیـاسـیـهـ دـولـیـهـ دـمـکـیـ مـوـقـعـ عـالـ الدـانـیـ تـحـکـیـمـ وـمـرـتـبـهـ بـلـنـدـ فـنـوـذـیـ تـکـاماـ وـقـایـهـ وـتـقـوـمـ اـیـجـیـونـ اوـلـ اـمـرـدـ جـنـوـدـ مـقـنـفـهـ شـاهـاـهـ لـرـیـ مـسـیـقـاـتـهـ عـلـفـتـ تـکـهـ اـهـبـتـ بـیـورـهـرـقـ (۷۰) فـکـرـ عـکـرـیـ (۷۱) مـرـیـتـ جـلـیـلـسـقـ اـفـرـادـ مـسـلـهـ عـقـایـهـ بـهـ شـامـ قـیـشـلـارـ وـغـانـیـ مـلـقـ کـیـ بـدـایـتـ تـأـسـنـدـنـ بـرـیـ عـکـرـ بـشـامـشـ بـرـ هـیـثـ اـحـقـاعـینـکـ سـرـ قـوـمـانـ جـبـدـرـ شـعـارـیـ بـوـاـدـةـ لـرـیـ بـوـزـ بـیـسـکـارـ جـهـ اـسـطـهـ جـدـیدـهـ وـافـوـادـ نـادـیـهـ تـدـارـکـیـهـ آـیـاتـ اـیـدـلـرـکـ یـکـرمـیـ بشـ سـهـ اوـلـ مـوـجـوـدـیـ بـتـیـوـزـیـکـ وـارـهـمـیـانـ اـرـدوـیـ هـایـوـنـ لـرـیـ اـوـجـ مـلـکـهـ بـعـیـ بـرـ بـعـقـ مـلـیـونـ اـبـلـاغـهـ مـوـقـیـلـهـ شـعـشهـ سـلـوـتـ وـشـانـ وـشـوـکـ سـلـعـنـتـ دـوـلـ مـعـفـمـهـ عـکـرـیـهـ اـنـفـارـ تـغـیرـ وـاـخـسـانـ اوـکـنـدـ تـحـمـ اـبـدـرـهـ شـلـارـدـرـ.

بیلجز سرای نوکت اخنای عالی

بیلدهن سرای شوکت احتوای عالیسی جوار مسعدت نثارنده بولنان « حیدیه » ساعت قله‌سی

تَبَرِّكَاتُ الْمُكَفَّلِي

فيوضات كامله' جناب جهاناني عالم عسكري' عثماينه مأمول ايديلان ثمرات مفیده' حاصل اینکده
اوله طورسون، دیکر جهندن دخی مقام جليل خلاقته مودوع اولان وظائف' مجده' عدالت امور مهمه منك
وروح دیانت و شریعت و مفروج تم دولت و ملت او لوب کافل ناموس ام و حارس انتظام عالم اوصاف کفر بدشیله
پادشاهان اسلامی تجیه خادم بولان تثیت مصالح عباد و جانب مقدسه منك حرفاً تعیق معاملاتی تبرئه
حصول اولش و امور عدله دولتك سایه معدات وایه حضرت خلافت پا بهده کسب ایندیک شکل انتظام
حسن اداره عالم و تأمین تحدن ام ایجون ساعی اوله رق تأیف کتاب حکومت ایندك (۲) ادعائمه
بولان اوروپا لیری بیله دنبسته و حربان برآشدر .

بوایک قوه الظاهر سلطنت مشکلات جدیه اینجنه بولندیق معلوم اولان امور مالیه او زرنده بالطبع رحسن .
تأثیر حاصل اینکله بر ابر اعتبار داخلی و خارجی دولتك تکمی' و قایمی قضیه معتبره باشه معطوف اولان
افکار مذوذه جناب ظلل الهی احوال اقتصادیه مملکتک تعلیمه عائد کافه تدایر مؤثره ووسائل عصمه
بر برد اشارت بیوره رق عهد دوته ادامی تحییل ایدیلان دیون کنیده منك اعماواطفاسی ایجون داشلر مزك
وجب شکر و محمدی اوله حق سورته بر دیون عمومیه دائزه مني تشکیل و بوتدیر جلیل ایله وقار و حبیت
حکومت حقاک تأمین و هر طرفدن تجیل اولنوب امور نفعه منك سرعت انتشاری مقصد عالی مرصدیله
دخی طرق و معابر انسانی و شبکه حدیده احداثی و سفارش و مناقلات تجارتیه منك تکنیکی وزراعت
و ولاحتک ترقیی و تنوه چفتلکاریه تازلاری ، زراعت باقماری ، مکتبه لیری و خارلار تأسیی
و شندو فرلر مزك مالک غریبهه الصاق مهمه مدینیمی تمامآ موتفیت بذر اولشدر .

ضویر باک حضرت خلافت پا به نظر کاه دقایق اکتساه هایو نزی او کنده کیندکه تعالی ایدن شو گموع
مساعینک شاعع زراندود معرفته برا بهدار کمال اولیه امنیه سیله منور و ذات ملامک سمات جناب شوکت .
پناه هم معارف سور و هم ده قلرو حکمداده باریق بوزرتا بن انسایله مستبر کورمک ایستیوب نشرو تملیه
عائد هر درلو اجر آت فعالیدن حظ ایدر بر شهریار ارسلاو تدریر و بر تاجدار حکمت سویر اوله لاری حبیت
نادر سیله مالک شاهانه لرینک ایک خانه لی بر کوشه و ارجیه قدر هر کوشه و بوجاغنده برمکت تأسیی
امر و فرمان بیور مثلا و تخصیصات - فیه از ندن احسان بیوره لاری مبالغه کیه و واردات دولت دن افراد ایدیلان
حصه مغارفه اشو امنیه خیریه شاهانه لریسته موقن بالظیر بیوره رق از زمان اینجنه امتك روح و وجودتی
نور هدای معرفته احیا به بذل مقدرت ایشلر در .

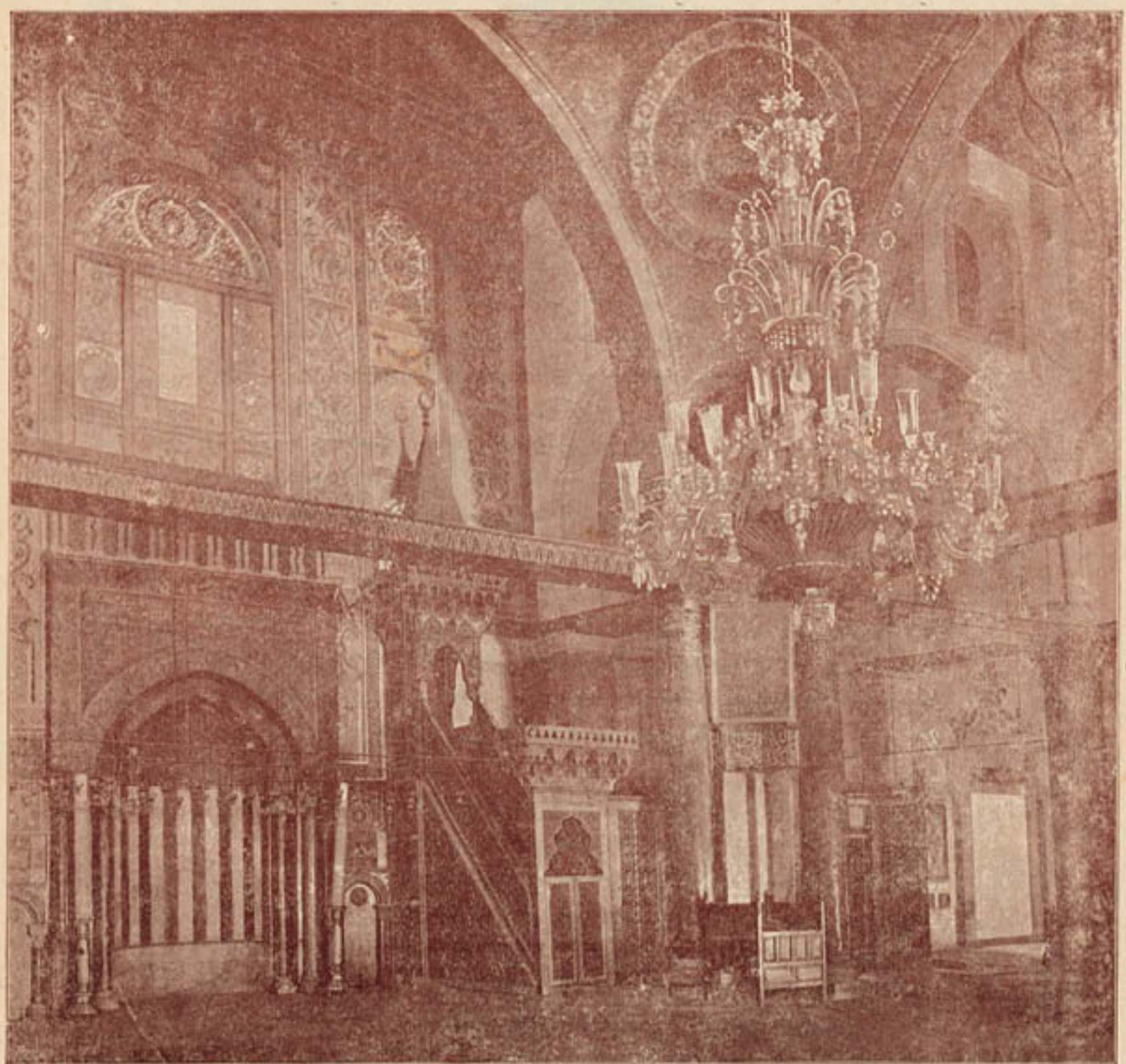
ایشته شویکر می بش سنه معموده ظرف فنده شبعت امور دولت ده رو چون اولان فیض کرم ترق بوله
بر دوز مسعدت افروز کیق ستاییده بر برد یاد و ند کار ایدیلارک تالمیتله جله همزی درجات سعادت
و رفاقتیک تغله منه اسه ایصال ایهین بونجه عنایات سنه ملوکانه لری تخدیث و تقدیس ایمک ذمت عبودیت
و فریضه رفیت اولنله فزوئی عمر و اقبال و تزايد شان و شکوه و اجلال ولی نعمت اعظم لیری زیور زبان .
صداقت و زینت جنان خالصت ایدیلارک عون حلقه تبریکنامه ملینک و وفیقات جامعه جناب خلافت پا بهینک .
تمریر و ترتیبه سرأت ایدک .

جیلیل افکار

کتاب مستطاب خلاقت فصل اول مباحثه، سر نامه قدسی ماذ دیانت و دیباچه فیض
 اشغال شریعت خلیفه روی زمین و وکیل رسول امین اقدمن حضرتی من عند الله وبالارث
 والا-تحقیق بتون عالم اسلامک تاجدار علویت شعاعی و شیریار مکرمت آثاری اولد قلیری
 کی صلاحت دینه ایله منصف وزهد و قوی ایله مغلق و مأمور بولند قلرندن شرع کنون
 احمدی و دین مین محمد بن شک حارس یکانه مقدسی و نکبان عالی فعارت و معززید رلر .
 فشارت دینه وجود عالیود خلافت باهیلریست روح الامین الهم فرقی اولدینی جهنه
 افکار منوره خدا پسندانه لریست الک زیاده اهمیته تعلق ایشیدیکی ماده دیانت کبرای سید .
 الانیاک تبییل و تکریع و شریعت غرای مصطفائیک هر وجهه تعظیید . ایشت نیز آمال
 ملوکانه لریست بتون اقطار اسلامی مستیر فیوض خسروانی تیقدمه کوستیدیکی خوارق
 موقفیات و جار کوشه عالمدن نمایان اولان اعجاز تحجیمات هایپونری و طبیعه مقدسه خلاقی ملهم من عند الله
 اولد رق حسن صورتیه اغا و کافه عباد مسلیه عائد خصوصات دینیکی کاهی حقها اجر ایور ملرندن نشأت
 ایحکمداد . ذات ملایک صفات ملک الملهی بروظیفه قدسیه بی اوقدر بیوک بر موقعیته ایفا بیور مقدددللر که
 بوسرف جهان قیمت سلاطین سالفهون هان هیچ بربه تسبیب او ملماشدر . اسلاف کنون خلافت باهیلری
 گندی زمانلرند برو جامع شریف بناشیه اکتفا ایده دلک مؤسسات سازه دینه اصحاب خیر و حسنان
 طرفانلردن افشا ایده ایارکن خلیفه صدیق سیرت و امیر المؤمنین فاروق خصلت اقدمن حضرتی نام نامی .
 شهشاد اعظمیله نسبتله برجامع شریف وجوده کیمکداری کی مصارف عمومیه حیب هایون
 ملوکانه لرندن تسویه بیور بیلدی ایجادلیه ، روم ایلده ، عربستانه جوامع و مساجد شریفه و نکیا
 و زوایای منیقه اجا و اولیا کرام الیه ایه اولان فرط حرمتی ایه مراقد و مقامات محترمی تعمیر و تجدید
 صورتیه اثبات واعلا بیور مشادر در .

او نیبیوک مظہریت علویه و موقعیت جلیله دیانت برو راه دلک امیر المؤمنین و امام الشیعین صفت فاخره
 بجهه ایه فریبت بخشن اویک سلطنت اولد قلیری روز بمحبت افروز ملوکانه دن اعتماداً ببارک و مقدس
 فکر ذرین ملامیت قرین بادشاهیلری بلاد و امصار جهانده بولان افراد اسلامیه نک لسع جلیله قر آنیه
 تدارک خصوصنده اوغر ادقی میکلاني دریش اعتبار ایلده دلک اوصاف و شرط شریعی حائز اولان
 وسائل احترامیه ایله کلی مصاحف شریفه طبع و عجاناً توزیع صورتیه روان باک حضرت رسول الیه
 مسروور و قلوب اینیا و اقدمة اولیا عظامی و ملیون ترجه اسلامیه شاد و معمور ایله مشادر و قطعنات سازه ده
 بولان موحدینه دخی سیدربی ارسال اولد رق آوازه شان و تباخت اسلامیه بی بتون دنیا بایر بیشیدر مشادر در .
 والد ماجد حضرت کیق ستابلری جنگکان سلطان عبد الجبید خان حضرتی شیکه منوره احمد عختاری
 و مکه مکرمده بیت معظم قدسیت آثاری تجدید صورتیه اعماریه موقعیته معنوی بر مژده ایه
 شادکام بیور بولری کی فرزند خیب و عالیسی اولان شیریار ستدوده شعار اقدمن حضرتی دخی بدرو .
 والا کور جناب جهان بایلریست اثر جلیل مکارم دلیل تاجدار انسقی بالتوسیع مقامات معظامه مد کوره بی

قدس شریفده مسجد اقصایه جانب جبل الماقب حضرت خلافت بناء اعظمیدن اعدا بیوریلان آوزمه

آمار سنبه - غیرت خارجی تراویدن - لانگکده « حبیله » جمعه دلاراسی

تَبَرِّزِ فَسْلُجْيَانِ
تَكَبَّلَا مَلَهَ

ترین ایله‌کدن بشقه نفس مکده حجاج کرامایخون مکمل بـ رـ مـ سـافـرـ خـانـهـ وـ صـوـكـ درـ جـهـدـهـ مـتـقـلـمـ برـ حـسـتـهـ خـانـهـ
اـنـشـاـهـ وـ زـوـارـ دـفـعـ اـحـتـاجـاـنـیـ مـقـصـدـ خـیرـ مـرـ صـدـیـهـ بـلـدـهـ مـقـدـسـیـهـ صـوـلـ اـجـراـسـهـ وـ مـدـارـسـ مـوـجـوـدـهـ نـکـ
تمـهـرـیـهـ تـدـرـیـسـاـنـهـ حـسـوـلـ اـنـظـالـ اـمـتـیـهـ عـالـیـهـ سـنـهـ بـنـاءـ بـولـ بـولـ وـظـیـفـهـ تـعـیـتـهـ اـمـ وـ قـرـمـانـ مـعـالـیـهـ بـیـانـ
شـوـکـ پـنـاهـیـلـرـیـ اـرـزانـ بـیـورـلـشـ وـتـامـیـنـ حـثـ وـسـلـامـ اـسـلـامـ اـیـخـونـ دـخـیـ جـدـهـهـ بـرـ تـحـفـظـخـانـهـ بـاـ
ایـتـدـبـرـهـ دـکـ تـزـدـ الـبـیدـ مـأـجـورـ وـعـنـدـ شـمـهـرـیـهـ مـشـکـورـ اوـلـشـلـارـدرـ .

بـیـوـکـلـ فـلـرـیـ اوـلـورـهـ آـنـکـ اـجـراـ آـشـدـهـ کـوـرـیـانـ سـلـلـهـ مـوـفـقـیـتـ دـخـیـ بـیـوـهـ بـیـوـهـ وـاـصـلـ حـدـکـالـ
اوـلـورـ . اـیـشـتـهـ خـبـرـ الـهـامـ خـبـرـ مـلـوـکـانـهـ دـخـیـ بـوـنـوـعـ آـنـارـ عـظـمـتـ وـمـأـثـرـ خـبـرـیـهـ جـلـوـهـکـهـ اوـلـدـیـقـنـدـنـ قـطـاعـةـ
مـبـارـکـ حـجـازـبـدـهـ حـسـوـلـ مـیـسـرـ اوـلـانـ مـوـقـیـاتـ سـنـیـهـ لـرـیـ بـرـ شـعـنـعـهـ مـؤـبـدـهـ مـدـیـتـهـ وـایـدـارـ اـخـبـلـاـ
وـقـلـعـهـ مـذـکـورـهـ نـکـ بـتـونـ اـنـظـارـ اـسـلـامـیـانـهـ درـکـارـ اوـلـانـ اـهـبـتـ عـقـیـمـیـنـکـ مـقـامـ خـلـافـ مـعـظـمـهـهـ حـاـزـ
اوـلـدـیـقـ شـرـفـ وـاعـتـارـیـ دـهـ زـیـادـهـ مـقـرـونـ اـعـتـلـاـ اـنـجـکـ تـیـتـ بـرـ مـیـتـ دـبـدـاـوـاـنـهـیـهـ شـامـدـنـ مـدـاـ اـیـلـهـ بـرـ شـعـبـیـ
اـلـحـابـهـ وـدـیـکـ شـعـبـیـیـ بـیـزـهـ مـنـهـ اـوـلـقـ اوـزـرـهـ بـرـ غـنـدـوـفـرـ تـأـسـیـسـ وـتـلـفـرـاـفـ خـطـلـرـیـ دـکـرـیـ تـشـبـیـتـاـنـ

جـلـیـلـهـیـلـهـ عـلـوـ مـرـتـبـتـ وـسـوـمـزـتـ شـاـهـاـنـهـ لـرـیـ جـهـانـ مـدـنـیـتـ وـعـالـمـ اـسـلـامـیـهـ تـصـدـیـقـ اـیـتـدـبـرـهـ دـکـ عـوـاطـ
وـعـنـایـاتـ عـالـیـهـ جـنـابـ مـلـکـدـارـیـلـرـیـنـکـ تـهـدـرـجـهـهـ کـرـمـ اوـلـدـیـقـ ظـاهـرـ اـیـلـهـ مـلـهـ وـعـهـدـ مـعـالـیـهـ وـقـدـ مـلـوـکـانـهـلـرـیـنـکـ
عـالـمـ مـوـحـدـنـ اـیـخـونـ اـنـوـعـ تـبـشـرـاتـ سـجـابـهـ اـیـلـهـ مـالـیـ بـرـدـوـرـ فـیـضـ تـرـقـ اوـلـدـیـقـ حـقـیـقـیـ آـکـلـاشـدـدـرـ .
تـبـرـعـاتـ وـتـبـرـکـاتـ سـنـیـهـ بـهـ حـدـ وـبـیـانـ تـسـوـرـ اوـلـهـ مـاـزـ . دـنـیـانـکـ هـرـ هـانـکـ اـفـیـنـدـهـ اوـلـورـهـ اوـلـسـوـنـ دـیـانـتـ
اـسـلـامـیـهـ دـاـئـرـ بـرـمـؤـسـهـ وـجـوـدـهـ کـتـبـرـیـهـ جـاتـ اوـلـورـهـ آـنـکـ الـدـعـتـمـ ، الـلـطـیـفـ ، الـلـطـیـفـ مـعـلـقاـنـ
اعـطـافـ خـمـامـدـ اـنـصـافـ جـنـابـ وـلـیـ نـمـتـ اـعـظـمـیدـنـ بـرـیدـرـ . عـخـانـیـ مـکـتـبـلـرـیـ تـدـرـیـسـ دـیـنـیـهـهـ صـوـكـ درـجـهـهـ
مـتـقـ اـوـلـوبـ اـمـلـفـالـ وـشـبـانـ مـلـکـ فـیـضـ اـسـلـامـ اـیـلـهـ بـیـوـبـ نـشـ نـورـ اـنـکـدـهـدـرـ . صـبـ اـقـدـسـ خـلـافـ
پـنـاهـیـلـرـیـ اـوـرـتـهـ رـوـزـ اـفـرـونـ اوـلـشـدـرـکـ عـصـرـ دـیـانـتـ حـسـرـ تـاـجـدـارـیـلـرـنـدـهـ اـکـبـرـ وـشـرـفـاـیـ اـسـلـامـیـنـکـ
جـلـهـیـ وـاـکـ اوـزـاقـ مـلـکـتـلـرـدـهـ بـولـنـانـ سـرـکـارـانـ مـوـحـدـنـ عـتـیـهـ فـلـکـ مـرـتـبـهـ تـوـیـ اـیـرـیـ
عـرـضـ قـعـدـیـاتـ اـبـدـهـ دـکـ حـایـتـ مـادـیـهـ وـرـوـحـایـهـلـرـیـ اـسـتـعـطـافـ اـیـلـهـشـلـارـدـرـ . تـبـعـهـ صـادـقـهـ شـاـهـاـنـهـلـرـیـ بـوـحـایـتـ
اـیـلـهـیـ بـحـقـ تـقـدـیرـ اـیـلـهـ حـیـاتـ مـلـکـ دـنـیـاـ وـسـرـمـایـهـ نـجـاتـ آـخـرـتـ بـلـدـکـلـنـدـنـ شـوـ وـسـیـلـهـ تـخـطرـ اـیـلـهـ اوـزـدـمـهـ
فـرـضـ بـینـ اوـلـانـ دـعـایـ خـیـرـتـ اـنـجـایـ جـنـابـ جـهـاـنـیـلـرـیـلـهـ بـرـ دـهـ تـرـیـنـ لـانـ وـجـنـانـ اـیـنـکـ مـسـارـعـتـ وـسـایـهـ
مـرـاحـ وـایـهـ مـقـدـسـانـهـلـرـیـنـکـ اـلـیـ بـوـمـ التـادـ فـرـقـ مـسـعـوـدـاـهـ مـنـدـهـ بـرـدـوـمـ اوـلـیـ نـیـازـیـهـ مـیـادـوـتـ اـیـلـرـزـ .

سـنـ الـهـیـ نـورـ حـقـ حـضـرـتـ مـختارـ اـیـخـونـ
بـادـشـاهـ اـعـظـامـ اـسـلـامـ شـادـ اـیـتـ دـانـاـ
عـهـدـیـنـیـ بـرـ فـیـضـ اـیـدـوـبـ خـلـلـیـلـنـدـهـ هـرـانـ
مـلـکـنـیـ آـبـادـ قـیـلـ هـرـ دـمـ بـودـ بـزـدـنـ دـعاـ

باکار خیریه و دینیه جناب خلافت پناهی بی انتظار شکر و محمد نده بحق ائمه مدار
اولان و جلوس هایون مسعدت مقرون حضرت ظل الالهیلندن بری خزینه خاصه شاهانه
وارداتندن احسان یوریلان مبالغ ایله وجوده کان خیرات و میراث سنه دن بر قسمی
ناطق جدول

ردوس جزء مسنده ملاه و پایه و عنده فربالند	بیروت ولاپتدن طیان قریب سنه حضرت عمر و می اند
انتا اویان عیدیه، تبریز کان، از طفل جامع شرطی	تعالی عنہ اندمر حضرت نبی انتا یور دفتری جامع
بولیادین قصبه سنه قبریس نام خالده انتا	شرطک هیئت اصلیه ای اوزربه تعمیری .
اویان مکتب ایله جامع شریف .	بصره ولاپتدن عشرت مدیره دن سیدنا زید و علیه و اصحاب کرامدن انس بن مالک حضراتک مرائد متعدد
مکه مکرمه حرم شرطک رازات نایه مخصوص	فریش و اتصاله دن بولان جامع شرطک تعمیری .
اولان محله وضع اویان اوزره قتلر اعمال .	اینه بولیده مختار ایلوب ایشا توسع اولان
حلیمه جبل عصمه مدفون عیسی و شجاع شیان	جامع شریف ایله مدرسه ایشا و نظریه .
وجنبه بقدادی و سید علی دده و شجاع عقیل مصی	حضرت خالد و می عنہ الواحد تربه شرطی
دروز کعب حضراتی تربه شرطیه مشیلانک انسانی .	جووارنده شاه سلطان درکاه شرطک محمد د تعمیری .
مدینه منوره حکمه شریعه سک انسانی .	اذمیر سخاگنده صوفه قریب سنه ک جامع شرطک
ادرنه ولاپی داخنده ایصاله و جوری و بایه عتیق	اکلا انسانی .
قندارندمکی قریب لرده یکری ایکی باب جامع شریف .	چاله سخاگنده کاوری و قطبی قریب نده جوامع
علم طاغنده جامع شریف ایله مکتب .	شرطه ایله مکتب انسانی .
اون قیانده بشیل طومبه د شاذل درکاه شریف .	هوچه بکده اسلام مزارلندک دیوارلیه مسجد
عماره سخاگنده غوث اعظم سید احمد الرفیعی	شرط انسانی .
شرطی تربه شریفه مثقالان .	طبق درکاه شرطک انسانی .
سلوی قیوسی خارجنده قریب کوز درکاه شرطک	کوستیه د واقع جامع شرطک انسانی .
النسانی .	قوصوه ولاپتدن فرزدک قصبه سنه جامع
ادرنه قیوسی جوارنده چاتر آغا علیه سندکی	شرطک انسانی .
دوکاه شریف .	حلیمه جعیب قلمی پیشکاهنده مدفون اجداد ممالی
قره حصار صاحبده سلطان دیوانی حضرتی	ترزاد حضرت خلاقتا هیدن سلیمان شاه حضرت نبی
درکاه وجامع شریف .	تربه شرطکی .
آبدین ولاپتدن محل مناسبه د جوامع شرطه .	ایصاله ده چلکان سلطان مراد شان نائی حضرت نبی
حلیمه شج احمد مجنوی حضرتی تربه شرطه سیله	جامع شرطکه ده جوامع شرطه انسانی .
بر باب مکتب ور باب مسجد شریف .	چوری دانشده تربه دره قریب سنده آبدین
شام شرطه ناصریه نام خالده بر جامع شریف .	ولاپتدن متهده قریب سنده ک جوامع شرطه انسانی .
ادرنه ده قادری درکاه شرطک انسانی .	اسکدارده طوقانیمیله سلیمان پاشا جامع شرطک
کلیوبه ده غازی سلیمان پاشا حضرتی تربه	تعمیری .
شرطه سیله جامع شریف تعمیر و نظریه .	سلوی قیوسی ناوینه د نظام الدین شرطک
بر کول قاستنده سوییه تاجیه سنده جامع شریف .	تربه شرطه سیله درکاه منبتک تعمیری .
قصره ده مدفون زین العابدین حضرت نبی	حاب ولاپی داخنده منع قصبه سنده جامع شریف .
قلان تربه شرطک اکلا انسانی .	

کله مفارق طرف اشرف جناب سلاطین بهینه عثایت و احسان بیور بیوب شام شرطمن خطا مبارکه حجرازیه
و عن ولایت حلیله سه تندید اینلکده بولنان تغراض سلطک بدآنده رکز اوکه حق ستون اعتلا نیون

حضرتی جامع شرطیه مدرسه شادروانلریک
انتاسی .
سازی غازی جامع شرعنک محمدآ انتاسی .
کوتاهیه ده واقع ارغون چای در کاه شریل اثآ آنک
اکمال .
کر کوکمه شمع عبدالمادری زنجی حضرتی شاعرانک
تعمیریه تربه شرعنی بوشیده و مفترشاتک تجدیدی .
پوری فضاسته قاری فریه سنه جامع شریف
ایله اسکدارده دباقلر جامع شرعنک محمدآ تعیری .
مدقووده مدفون شریف ابوالحنین حضرتی تربه
شرعنیه جوارندگی دیگر ذوات کرام مراقدنک
تعمیری .

جد احمد حضرت خلاقتبناهی ارجمند غازی
حضرتی حرم عالیله مخدومملی سیاویجی هضرتی
مرقد متورلریه وضع اوکه حق طاش و سائزه و آیاز پانا
جامع شریل اثآ آقی وارضروم ولاپنده بدان فضاسته
مهاجرن چراکه ساکن بولنان ییلدروم فریه سنه
انتسا اولنان جامع شریف و ادرنه ولاپنده ویزه
فضاسته کی جامع شریف و اسکنده علامه عین سبوق
حضرتی جامع شریف تعیری و کوتاهیه ده انا سلطان
تربه شرعنی دیوارلریک انتاسی .
اسکدارده ببل دوه سنه واقع شمع جامع
شرعنک تعیری .
قره حصار شرقیه جنگلکان سلطان محمد خان

ضییه خبرات و میراث حضرت خلاد بن امی او لال حجاز آبیور بولی میدانده اشایی مقتضای ازاده سینه جناب
ملوکانه دن او لال غاز کاه الصالدنه اشایی امر و فرمان آبیور بلن چشیده

بنایله سخالنده بختایش و مر الدین و سازی بوسته
بلدز سرای شوکت احتوای عالیسی جوار نده عاکر
شاهانه بازاقله ری قارشوسته درت باب جامع شریف .
و خراچی فربه ستده بر جامع شریف .
بلدز سرای بیض احتوای عالیسی جوار نده حیدره
جامع نور لامعنک اشایی .
بلدز سرای شوکت احتوای عالیسی جوار نده اورخانبه
جامع شریف .
آبدین ولايشه بر نعمه قضاسته بر جامع شریف .

استقلانی او قوئند و میش او لولای قرمه جه حصارده
او لوپ مندرس اولان جامع شرطک محمدآ انسایه
ترجیخ و جوارنه اون پس باب خانه انسایی .
موصل ولاپنده صلاحیه بر باب جامع ایله بر
باب تکیه و مدوشه کت تعمیری .
کر کوکه دین خاک عطرناک اولان عبدالنادر
وزنخی حضرت لرنک تربیت شریفه سبله مدوشه مخصوص
او مهارک و سیل سازنک انسایی .
موصل ولاپنده ضوح قرمه سنه جامع شریف ایله
مکتب انسایی .
موصل ولاپنده صلاحیه فضاسته زنگباد و قره به
مقامه لرنده بر جامع شریف ایله ایک مکتب انسایی .
قرق کلیسا سخانده طربوه قصبه سنه بر جامع
شریف ایله بر مکتب انسایی .
خیره بولی فضاسته شج احمد ساربان ولی
حضرت لری تربیت شرطه لری ایله انصاله مک مسجد
ودرکاه شرطک تعمیری .
تحف اشوفده امام علی کرم ایله تعالی وجهه
حضرت لری من شرطه نمک جامع شرطک تعمیری .
بیرون ولاپنده پیسان قرمه سنه حضرت مر
رضی ایله تعالی هن افتدمزک انشا بیورد قلری جامع
شرطک تعمیری .
شاعده جامع شریف اموی جوارنه مدفنون سلطان
صلاح الدین ایوبی حضرت لری تربیت شرطه سنه تعمیری .
ادرنه ولاپنده ایصاله داشنده احبابه قرمه سنه
بر جامع شریف ایله ایک مکتب انسایی .
ایدن ولاپنده دیکلی ملاش تابه سنه بر جامع
شرط مناره سیه مکتب انسایی .
اسکی شهرده عقایه قرمه سنه بر جامع شریف ایله
مکتب انسایی .
کاغذی فضاسته جنتکان باوز سلطان سلم خان
حضرت لرنک انشا بیورد قلری جامع شریف ایله
مدرسک تعمیری .
کومبله ده برهان الدین قرمه سنه بر جامع شریف
ایله مکتب انسایی .
ادرنه ولاپنده ولی کوی ، ولی میشه ، قریل
پیکار تربه دره ناملنده مک قریل ده جامع شرطه
ایله مکتب انسایی .
عکا سخانی داشنده غلبانه قرمه قرمه سنه بر باب
جامع شریف .

بلیسه طریقت علیه نقشبندی مشائخندن شجع
محمد اندی خاقانی .
بلدر سرای هایونی جوارنه انشا اولان شاذلی
در کاه شریل .
چورومده مدفنون صوب روی حضرت لرنک تربیت
شرطه سنه تعمیره ایصاله جامع شریف انسایی .
فائدہ صوفیل در کاه شریل دائزه سنه محمدآ
تعمیری .
اسکدارده دیگلر جامع شرطک محمدآ تعمیری .
بیرون ولاپنده پیسانده دیر غزاله و کلیه مهر
قریل نمک جوامع شرطه کت محمد صورتیه تعمیری .
مناست ولاپنده دیره بالاده شج حسین با درکاه
شریل انسایی .
چورولی قضاسته اون بر قریل جوامع شرطه
انسایی .
بغداد ولاپنده بیله مقاطعه سنه بر جامع شریف .
والد کنیه الحامد حضرت پادشاه جنتکان سلطان
عبدالله بن حضرت لرنک کنفری سخالنده جرکش
قضاسته گرد قرمه سنه انشا کوکه اولان
جامع شریف دیوار لرنک محمدآ انسایی .
بیله چکه شج ادبی قدس سرہ العالی حضرت لرنک
تربیت شرطه لری و صاری کرده جنتکان سلطان محمد
خان حضرت لری جامع شریل تعمیراتی ایله کوکله ده
آتش خانه به قریب مهاجرتک تشکیل ایله کاری
قریل ده بمسجد انسایی .
موصل ولاپنده جرمه کاه قرمه سنه کی جامع شرطک
تعمیری .
اسکی شهرده شج ادبی قدس سرہ العالی حضرت لرنک
در کاه شریل تعمیره سی .
سوره ولاپنده داخلنده لاذقه سخانده جله
قصبه سنه دین خاک عطرناک اولان سلطان ابراهیم
ادهم حضرت لرنک مرقد سعادت لری او زوندکی قبه نک
پرده لری ایله مندوقه لری او زرینه موضع بوشیده
وسازنده اعمال و چندیدی .
سلامنکه احمد صو باشی محله سنه الیاس اندی
خاقانه شرطک محمدآ انشا و قریشی .
حلب خارجنده سید الشهداء امام حسین و می اقمعه
افتدمز حضرت لرنک مشهد مبارکه لرنک تعمیری .
مؤسس بنیان سلطنت عقایبه قردوش آشیان
غازی سلطان عثمان خان حضرت لرنک ایک خطه

تاج فتح ایام

ادرنه ولاپنده ایصالله داغلنده اش اولان
جواهم شرطه که تکمیلی.

آبدین ولاپنده حیده و بک کوی دیه کوی و متهد
و بلل درمه نام محله ده برو باب جامع شریف .
کاخه دهه علی بک قره سنده ک شاذلی درکاه
شرطه ک تعمیری .

آبدین ولاپنده سفر بخشار قضائده احسانیه
قره سنده جامع شریف اشانی .

آله ولاپنده سیس قضائده جامع شریف .
بن ولاپنده کار نایپنده و رس الفری حضرت فرشتک
زربه شرطه سنتک تعمیری
کلیوبایه یازیجی زاده عهد اندی حضرت فرشتک
خواجه سیس زین العرب حضرت فرزی زربه شرطه سنتک
تعمیری .

وان ولاپنده زین العابدین حضرت فرشتک سلامه
ظاهر مستدن شیخ عبد الرحمن غازی حضرت فرزی زربه
شرطه وزاده سنتک تعمیری .

برمیده جنگلکان سلطان بازیه شان حضرت فرزی
جامع شرطه ک اشانی .

ادرنه ولاپنده ایصالله ده صرب دره قره سنده
بر جامع شریف .

بولي سخاگنده کوچه صو ناجه سنده کله بک
قره سنده جامع شریف .
بولي سخاگنده کرده قضائده او واقع قره سنده کی
جامع شرطه ک تعمیری .

مدینه منوره خارجنده سیدنا علی العریض حضرت فرزی
مسجد شرطه سنتک تعمیری و مشاراللهه مخدونک .
قبر شرطه ایجون ایکی کوهونک اعمالی .

خلده جبل حاص شعبه سنده ک جامع شریف
و مشیلاتک اشانی .

عک سخاگنده سمع قره سنده جامع شریف ایله
مکتب اشانی .

چورلی قضائده قارلی قره سنده کی جامع شرطه
نویسی و رمناره علاوه سبله بردہ مکتب اشانی .

فلاده جامع شریف اش آنی ایجون آنی بک
فران اعطایی .

قره حصار دهاتنا اولان جامع شرطه مساوا اللهی .
ادرنه ولاپنده ایصالله و چورلی و بایی عتیق

قد از دهاتنا اولان جامع شرطه معاشر شرطه
تفهیمی .

حلب ولاپنده مردانه ایمان قضائده مدحون سید

آبدین ولاپنده طلوم و مو باشی قره لنده برو
باب جامع شریف ایله مکتب اشانی .

سلوری قیوسی جوارنده سید نظام الدین حضرت فرشتک
اشنا و نعمیر اولان زربه درکاه شرطه شریشانی .
ادرنه ولاپنده فرمجه ک قصبه سنتک احسانیه
مله سنده برو جامع شریف ایله برمکتب اشانی .

پنداده اعظمیه ده دهون خاک عطر ناک امام اعظم
رضی افغانه حضرت فرزی مرقد شرطه به جامع شریف
و مشیلاتک تعمیری .

قره مرسی قضائده صولوده نام قره ده جامع
شریف اشانی و ماردینه ده جامع شریف مناره سنتک
تعمیری .
کوجاک آیاسوفیه جوارنده ک اوز بکلار درکاه شرطه
تعمیری .

اکری قبو خارجنده صواقلر ملہ سنده کی جامع
شریف ایله اتساننده کی زربه و شچ اوبله لریک تعمیری .
چورومده عارف جلی مولوی خانه سنتک تعمیری .
پهاره جوارنده طاشلی برون درکاه شرطه
تعمیری .

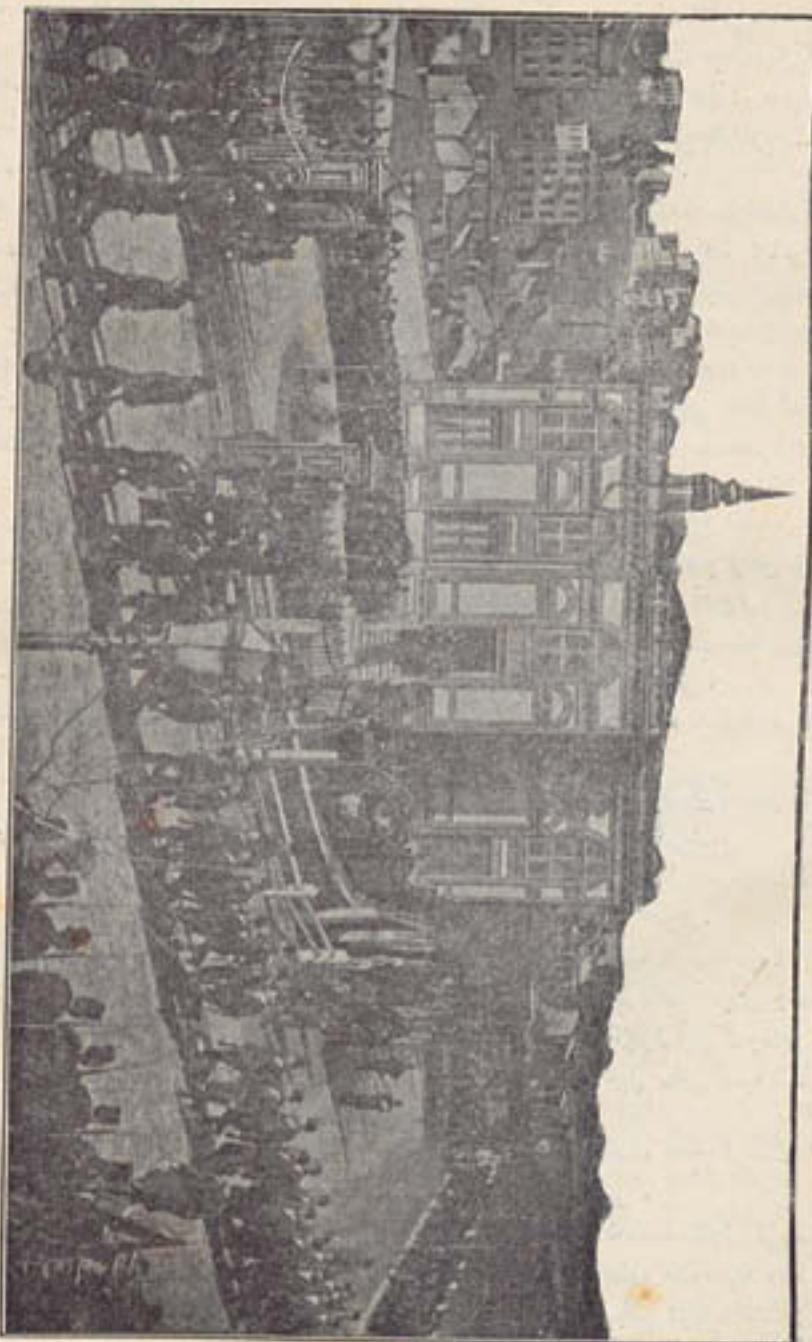
پنکھا شده بچی اندی درکاه شرطه ک تعمیری .
رونه مطهره حضرت رسالت پناهی ب نداد بل غذیعی .
رونه مطهره حضرت نبی قبة شرطه سبله حجرة
معطره و ابوب سعادتک بوبی و بالیز لریک تجدیدی .
حائفه این عباس رضی افه عن حضرت فرزی مرقد
شرطه پوشیده لریک اعمالی .

پنکھا شده روم علی ملہ سنده طوز با جامع شریف
تعمیری .
قسام پاشاده طوز درمده قبری کشف ابدیان
خره جلی مرحوم شکلیه مسجدیک اشانی .
حضرت خاند رضی افه عن جوارنده شیخ حسیب
اندی درکاه شرطه ک تعمیری .

کبة معطره ذریون الوار مشعوتده سقوط ایدن
احجار مبارکه کی محال ساقه سه وضعی .
بلدز سرای فیض اخنایی عالیسی جوارنده اشنا
اولان ارطفرل جامع شریف ایله شاذلی درکاه مینه شک
شریشانی .
اسکدارده دیاغلر جامع شریف تخریشی .

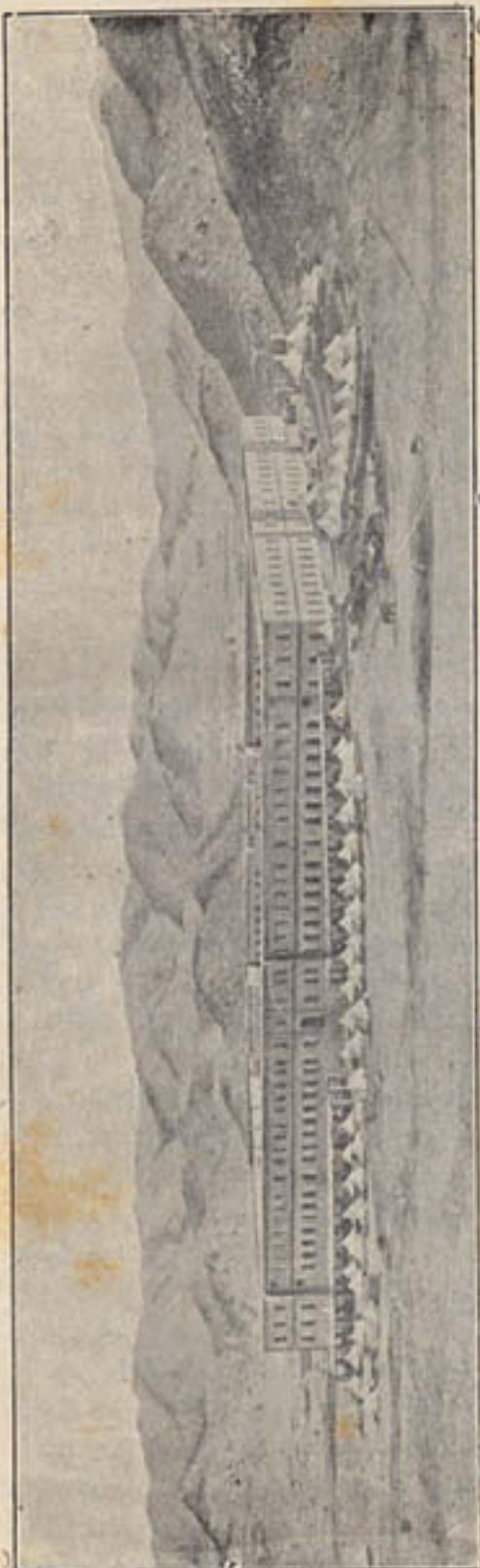
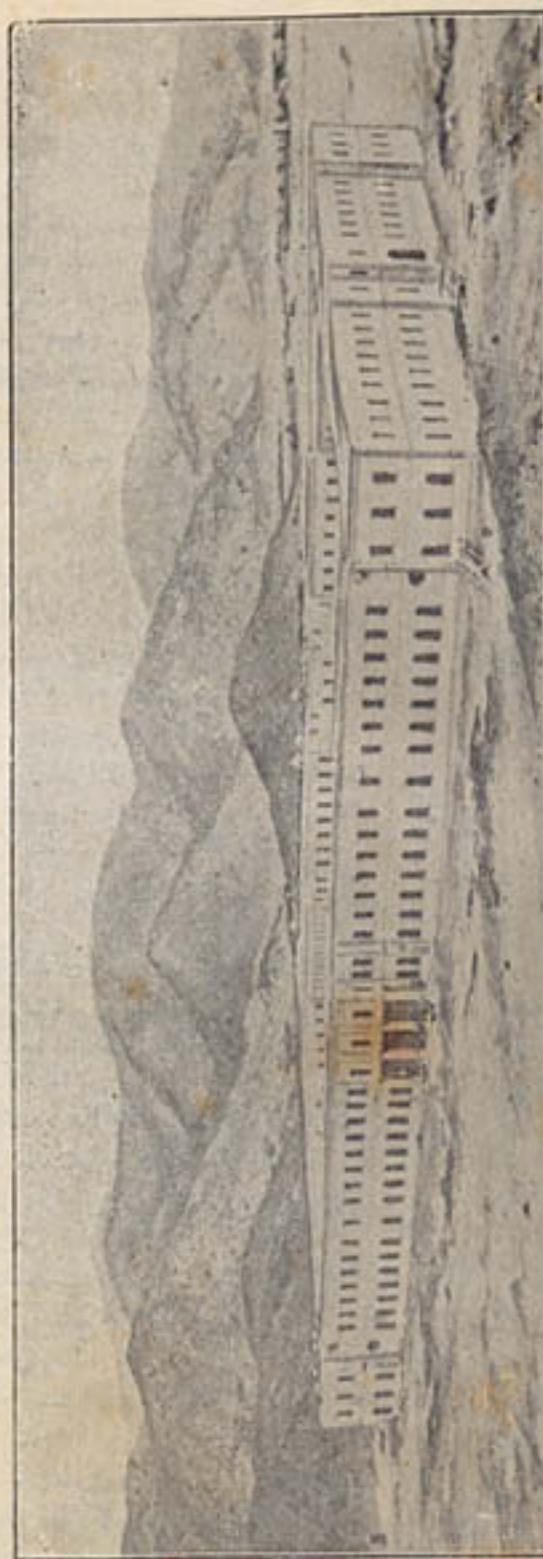
موصل ولاپنده طوز خورماو معامله سنده اوج
باب مسجد ایله مکتب اشانی .

آنفره ولاپنده آقی کوپر بده پارس بک قره سنده
بر جامع شریف ایله برمکتب اشانی .

جهله، مؤسسات جلیله، جناب حلا قبناهیدن « ارمغانل » جامع شریف ایله ماذل درکه، پیش اکتامی

ماز معنیه حضرت ظل‌الله‌یون مکه‌کرده تأسیس نای موقبیت اولان سافر خانه عالی هاپونک شاد و پرب جهاری

بهرات جبله جناب خلاصه‌نایین مکه‌کرده تأسیس نای موقبیت اولان سافر خانه عالی هاپونک جنوب و شرق جهانی

تَكْلِيفُهُ

خبرمود سادات و اشراف و اهالیت مصافت
 شرطه اهداسی .
 روتنه مطرده حضرت رسالتناهی ایجون قنادیل
 ارسال .
 سلاطیک ولاپتنده قربی قصبه سندہ محروم پاشا جامع
 شرطه نجدیداً تعمیری .
 تکنور طاغی سخاگنده ایله بک ناجیه سندہ جامع
 شریف ایله مکتب انشائی .
 بنداد ولاپتنده هندہ قضایی مرکزی اولان
 طوریغ قصبه سندہ کی جامع شریف ایله مکتب مجددآ
 انشائی .
 ساقرده حیده و عظایه و اورخاییه جامع و مسجد
 شرطه نک انشائی .
 بروسه دهکی دار العجزه نک انشائی .
 بروسه مولوی خانه نک تعمیری .
 قوم قیو شاخچیسی جوانندہ فرغانی سعدی دده
 قدس سرمالی حضرت نامه منسوب اوله رق
 جامع شریف انشائی .
 ارضروم ولاپتنده خلس قضاسته غان و کوکمو
 تاجیلندہ برو جامع شریف ایله ابتدائی و روشنی ایک
 مکتب انشائی .
 آقره ولاپتنده آق کوری داخلنده بکل آنور
 نام قربه ده جامع شریف و مکتب انشائی .
 ادره ولاپتنده مطرده بیان قوری قربه سندہ کی
 جامع شریفه مناده انشائی .
 سوره ولاپتنده حاصخانده عقارب وین حین
 قربلندہ برو جامع شریف و مکتب انشائی .
 کنج سفالی مرکز ندکی مکتب الی سنه مصافت
 دره ارسال .
 پوت الهم قصبه سندہ عمر الناروق رضی اه عن
 اندمن حضرت نی کیه شرطه نک تعمیری .
 قوجه مصلعل پاشاده حضرت سبل خاقانه شریف
 شیخی صرحوم رضا اندیه انشا اولان ترمه نک
 مصارف .
 کوئیکده آق شمس الدین و امیر سکینی حضرات نک
 ترمه شرطه نک اصلاندکی تکه و مشلاش نک انشاء
 و تعمیری آق و نازی سلوان پاشا جامع شرطه نک تلویں
 و قریبی .
 واله ماجد حضرت شیریاری جنتکان سلطان
 عبدالمجید خان حضرت نک آثار معموره سندن اولان
 ازمه ده واقع مولوی دوکاه شرطه نک تعمیری .

علی الحرام حضرت نی اخداد کرامه دن السید حسن
 وادی اندی حضرت نک نفس حلبه واقع در کاه
 شرطه نک تعمیری .
 ادره نک چوبان علی اندی حضرت نک در کاه شرطه نک
 تعمیری .
 قله سلطانی ده طلیل جامع شرطه نک انشائی .
 شامده اصحاب کرامه دن بلال جیشی رضی اه عن
 اندمن حضرت نک مرقد شریف یوشیده سی .
 بیرون ولاپتنده بیان قربه سندہ حضرت عمر
 رضی اه عن اندمن حضرت نک انشا بورد قلی
 جامع شرطه اکمال توافقی ایله ترمه ای .
 آقره ولاپتنده آتون طاش قربه سندہ واقع جامع
 شرطه نک تعمیری .
 عماره سخاگنده غوث اعظم سید احمد الفاعی قدس
 سر العالی حضرت نک مقام عالیه انشائی و عمله نک
 شرق ایجون مو اسلامی .
 چورو مده غلدار نک حضرت یغمیه میر
 روی حضرت نک تربه شرطه سبله جامع شرطه نک اکمال
 توافقی .
 ادره ولاپتنده داخلنده قربل پیکار وولی میته
 و ترمه دره قربلندہ جوامع شرطه انشائی .
 لاذیه سخاگنده مرقب قضاسته تصحیح دین
 و اعتقاد ایدن نصیبیل ایجون قرق باب مسجد شریف
 انشائی .
 ادره ولاپتنده تربه دره قربلندہ جامع شریف
 ایله مکتب انشائی .
 موصل ولاپتنده شامک مقاطعه سندہ ششور
 و کریمان و مکونو قربلندہ دره باب جامع شریف ایله
 بور مکتب انشائی .
 استانکوی جزیره سندہ کاش آنان باب جوامع
 شرطه نک تجدید آنکه تعمیری .
 بنیاس ولاپتنده غردان قضایی داخلنده برجامع
 شریف ایله و مکتب انشائی .
 سلاطیک ولاپتنده تکوش قضاسته مرکزی اولان
 قوادرار قصبه سندہ واقع اوسط جامع شرطه نک تعمیری
 و مجددآ انشائی .
 ادره ولاپتنده بایی عشق قضاسته اولطفل
 قشاسته نک جامع شرطه نک انشائی .
 ادره ولاپتنده ایصـاله و بایی عشق و چوری
 قضا نک جوامع شرطه نک کارکرده تحویلی .

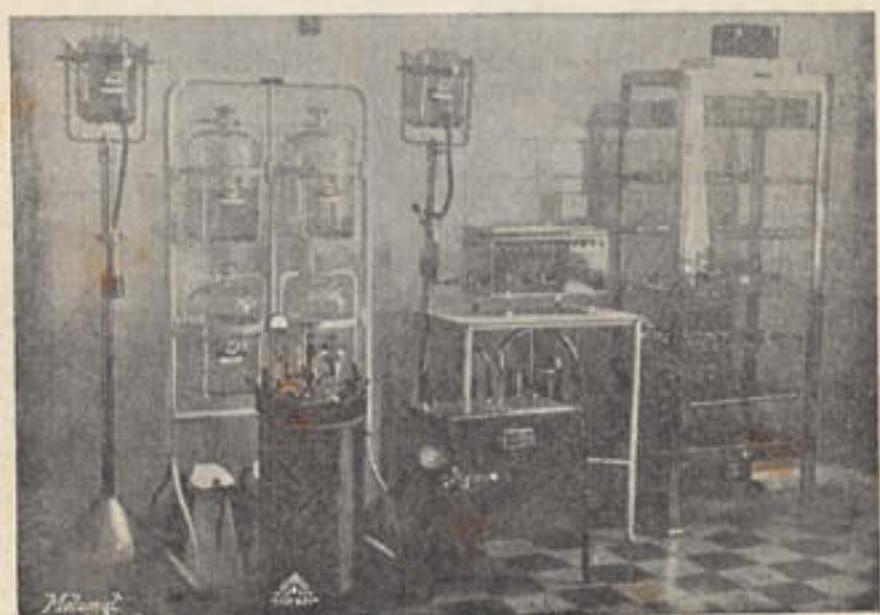
تَبَرِّكَاتُ اللَّهِ

مکه مکرمه وقف بیورلان کتب شرطه هدیه به
 مصارف تعلیمی .
 مکه مکرمه ایجون مصنع ، منزه فاریز قندیلار
 اهدامی .
 جانب عالی جوازه وقف بیورلان کتب شرطه
 هدیه سی . نه سعادت ایجون آنان اشیا بامی .
 ادرنه ده بولان عساکر شاهانه ایجون کلام قدیم
 هدیه و خلیفه کی جامع کیم ایجون انسان آریزه
 بامی .
 قاس اهالی اسلامیسته ارسال اولان کلام قدیم نفع
 شرطه سی .
 بعض جوامع شرطه و محال مبارکه وقف بیورلان
 ایکی یوز طافی جزو شریف ایله یوز الی نفعه کلام
 قدیم .
 ایصاله ده سلیه و احسانیه و صربه و قیون تبه
 وکل چاوش قره زله فرجیک قصبه سنک احسانیه
 محله سندم انشا اولان جوامع شرطه ایله مکتب ابتدائی .
 چورلی داخلنده ادیر قره سندم جامع شریف
 ایله مکتب اندامی .
 چنانچه قضایی داخلنده عن الدین و مختاریش و پیاس
 برخوس و سازلی وسیه قره لرنده مکتب جوامع شرطه
 و مکتاب مکمل تعمیر و اشامی .
 شامده شهر کنارنده یکیدن اعمار اولان حبیه
 محله سندم جامع شریف اندامی .
 خداوندکار ولاپتنده اینه کول قضاسنده حامی
 قره قره سندم بر جامع شریف ایله مکتب اندامی .
 خداوندکار ولاپتنده واقع خبره قره سندم جامع
 شریف اینم توافقی ایله مکتب اندامی .
 حرم شریف حضرت بنونک قشله جهتندمک
 دیوارته خارجاً متصل و اطرافی دیوار ایله محاط او له رق
 باعیه سالنده بولان و دیار عشره مبشره تعمیر اولان
 موقع مقدسک تعمیری .
 طرابلس شام سخافنده واقع عمارة تل کلاح نام محله
 نام نامی حضرت پادشاهیه او له رق درکاه شریف
 اندامی .
 قسطمونی ولاپتنده قرای اهلی اسلام اطلاعه
 تو زیع اولنچ اوزره اهدای بیورلان ییک اندامه مصاحب
 شریفه .
 موصل ولاپتنده کرکوکده مجاده حضرت خلاصی
 مقام مقدسک توییما اندامی .

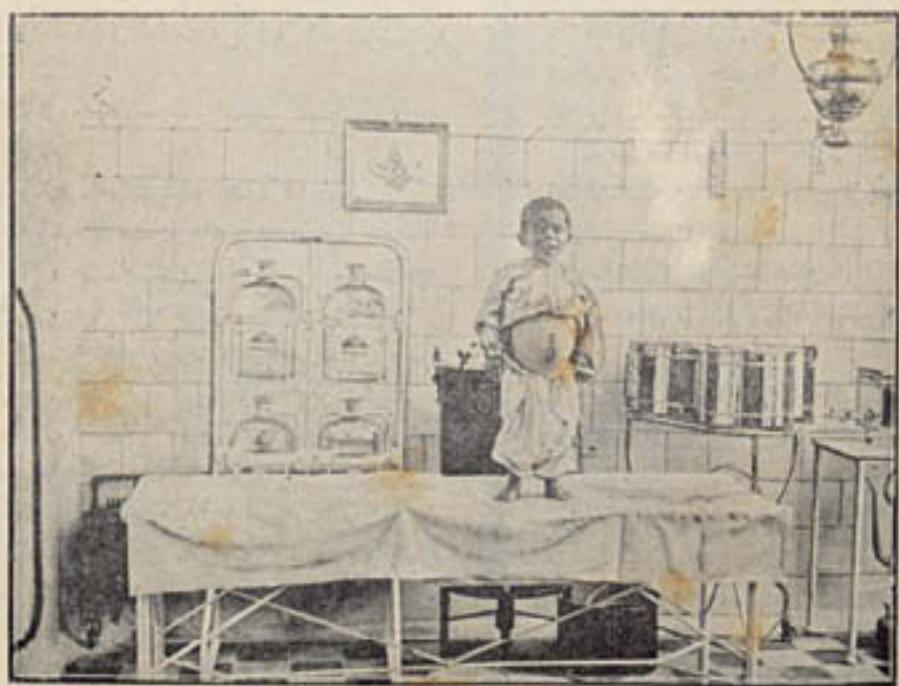
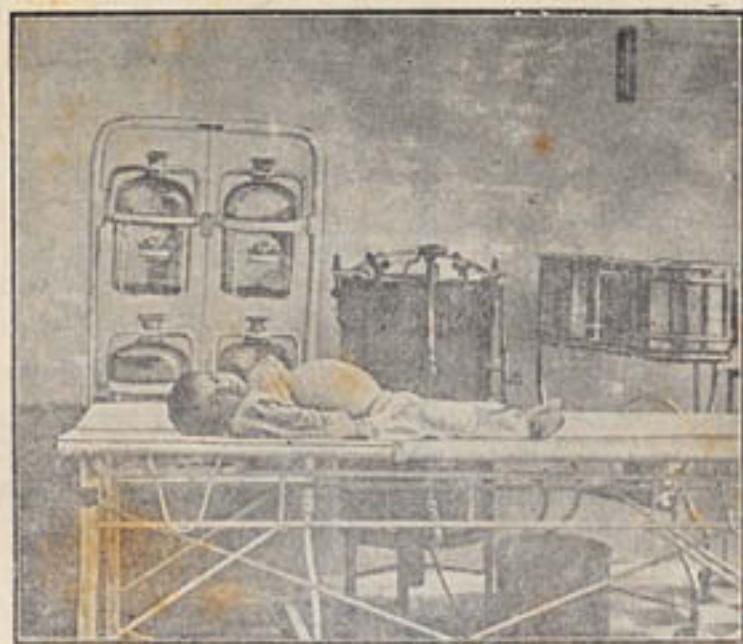
ایصاله ده واقع خراب چشمی ایله مسجد شرطه هدیه به
 اندامی .
 جدا بجسده حضرت خلاصی ایله ارغل غازی
 حضرتی توبه شرطه سی ناریخ طاشلریک مصارف
 تعلیمی .
 یلدز سرای شوک احتوای عالیسی جوازنده
 عساکر شاهانه باراهمی فارش شومنده کی جامع شرطه
 تعلیق ایدیلار لوجه اندامی .
 اوز بکر درکاه شریف صو بواریک تعمیری .
 حضرت خالد رضی عه الوارد جوازنده حبیب اندامی
 درکاه شریف ناریخ طاشلریک مصارف .
 حضرت خالد رضی عه الوارد جوازنده شیخ الاسلام
 احمد اسد اندامی توبه سنک مصارف اندامی .
 بحی اندامی درکاه شریف محافظه دیواریک مصارف
 اندامی .
 سود بجهه ده جدا بجسده حضرت جهابیق جنگکان
 محمدخان حضرتی تاجیع شرطه ریک اکمال تعمیری .
 کاغذخانه قره سندمکی مکتبک اکمال اندامی .
 مدینه منوره حرم شریف ایجون ارسال اولان
 قندیلار .
 جددده سادات علیه دن سید علی حضرتی
 سندوقه لری بوشیدریک مصارف .
 باجله مکانه اهدا اولان کلام قدیم نفع شرطه سی .
 اسکدارده نهیمه یی خلیل اندامی درکاه شریف
 مصارف تعمیری .
 بستکاظمی مکتب ابتدائی حبیبیک مصارف
 تعمیری .
 شریفه ارسال بیورلان یدی یوز الی عدد
 مصحف شریف هدیه سی .
 بلنا سخاونده کی مکاتب رشیده ایجون ارسال اولان
 اوچیوز نفعه مصاحب شرطه هدیه سی .
 استنبده کاتی درکاه شرطه مصارف تعمیری .
 مکه مکرمه و مدینه منوره ده بعض مقامات عالیه
 قدیم اولان قندیل بامی .
 عساکر شاهانه یه تو زیع اولان امام شریف هدیه سی .
 حضرت یوش شریف توبه سنک مصارف تعمیری .
 اسکدارده هدایی حکوم اندامی درکاه شرطه
 تعمیری .
 مدینه منوره وقف بیورلان کتب شرطه نک
 هدیه سی .

جهه مؤسسات خیریه حضرت بادشاهین « حبیبه » اطفال خسته خانه

حبيبه اطفال خسته خانه اليس عجلات صافى

جلهٔ مؤسسهٔ خیریهٔ حضرت پادشاهیدن «حیدر» اطفال خسته‌خانه‌ندهٔ عملیات جراحیهٔ مناظری

حاب ولایتند سیدالشہدا امام حسین وضی افتعه
اندمن حضرتفریزک منه شرطی ساره سنک
تجددی .

دارالجرمونک مصارف اثاثیه سیمون طرف اشرف
حضرت خلاصتیه امداد احسان بیوریلان بر ملیون
خروش .

بریلدن مبایمه اولان سبار خسته خانه و بارانه
ایله ادوات لازمه .

قیصره سخاگنده تویون قره سنده نویسا و محمدآ
اشنا اولان جامع شریف .

قدس شریف سخاگنده جلدیه قره سنده بر باب
جامع شریف ایله مکتب انسانی .

شام شریفه امام حسین رضی افتعه عنه اندرمن
حضرتفریزک حفیده محترمہ لری سیده رفیه وضی افتعهها
حضرتفریزک مقام مبارکنک تعمیری .

آیدن ولایتند کریمہ نقشبندی و خلوق درکاه
شرطیزک بیته بر باب جامع شریف ایله تقریانتک
انسانی .

طرسوس فناسته نیرون ناجیه سنده بر مسجد
شریف ایله بر مکتب انسانی .

قویه ولایتند بوردور سخاگنده چلکیمی
چنگلکاتنده قوتانق محلسته بر باب جامع شریف ایله
مکتب انسانی .

تشوییه محلسته عاش اوچاغی جوارنده بر مسجد
انسانی .

تشوییه جامع شریزک محمدآ تقریبی .

سیدنا عبد الله حضرتفریزک مسجد شرطیه سخاگندار
رساله بنی ایه سیدنا مالک بن سان حضرتفریزک مسجد
وزیر شریزکه سنه قالیچه طرشی .

سرد سخاگنده زیارت نام قربه ده مدهون ویس
الفرق حضرتفریزک تریه شرطیک تعمیر و نظریه .

سلوری فناسته عالیاً ایا قره سنده بر باب جامع
شریف ایله مکتب وجشه انسانی .

یک بازار سخاگنده سایجه قصبه سنده چنگلکان
سلطان عبدالعزیز خان حضرتفریزک والد ولی رتویال
والده سلطان مرحومه علیرزدن ایشان ایدن جامع
شریزک تعمیری .

نلمه سلطانیه ده کلید الجرد ده کافی فاعل جامع
شریزک اکلی .

حیدیه سواری آلابلریه کلام قدیم هدیه سی .

تذکرہ اسناد

بیروت ولاستانه طربا قضاۓ داخلنہ سبط مکرم
حضرت امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ ائمۃ الزریعۃ
محمد علی زید سیدہ کتبے حضرت فرشتہ منسوب بولان تربہ
ایہ اسناد مکمل مسجد ک تعمیری .
کوئا نامہ مولوی خانہ استک درویشان و دکانہ مخصوص
جبریل ریٹک تعمیری .
مدینہ منورہ حیدری قبوس خارجندہ قبیۃ الرؤس
دیکھے معروف مسجد الشانک متمdem اولان قہریٹک
انسانی .
بیروت چکجہدہ کائی عن الدین وختایش ویاں
برخوس فرمیزندہ اوج باب خراب جامع شریف
مجدداً انسانی .
یونہ جزیرہ مندہ بربا مسجد شریف الہبر مکتب .
حلب ولاپی داخلنہ رفہ قضاۓ مناس مکفرہ اون باب مسجد
حضرت خلافتیانی فردوس آشیان سلطان سیوان خان .
حضرت فرمیزندہ تربہ شریفہ سنک تعمیر و تغیری .
سوز غاد سنجاغی داخلنہ اوری قیام مکلمہ مہاجرینک
اصلانہ مکمل عصای شریف حضرت نبوی داڑھ فاخر مسیہ
غمزادہ جناب یغمیری جعفر الطیار رضی اللہ تعالیٰ عن الفقار
حضرت فرمیزندہ شریفہ سنک توسعہ تعمیر و تغیری .
چنانچہ سنجاغی داخلنہ کاوری قبیہ سنده واقع
جامع شریف ایہ مکتب ک تعمیر و توسعی .
چورومدہ رفاقتی درکاء شریفہ سنک تعمیری .
نایلس قبیہ سنده انبیاء عظامدن حضرت یوسف
علیہ السلام مقام مبارکہ سنک توسعیہ تمازکہ واپسی
اوٹہ و سائزہ انسانی .
ایدین ولاپی داخلنہ ببل درمی و عشقہ راپلی
قیدی و نعیہ فرمیزندہ انشا اولان حیدری ، سلوی ،
 قادری و پرہائیہ جوامع شریفہ سنک تربیت و تغیری .
طراپس شام سنجاغی داخلنہ تل کلخ قرمدہ
انشا اولان جامع شریف ایہ درکاء مثیک تغیری
و تلویت و تربیت .
حرکت ارضدن زدملن ور کونا اوافق اولیان
جوامع و مساجد شریفہ سنک امر تعمیراتک اجراسی .
بیروت ولاستانہ دنا فرمیزندہ دایالا علیہ الصلوۃ
والسلام ائمۃ الزریعۃ حضرت فرشتہ منسوب مقام مبارکات
تعمیری .
حرمین مکتمبین پستہ واقع و معرفت خرابا اولان
اہل بدرا جامع شریفہ سنک تعمیری .
موصل ولاستانہ صلاحہ قبیہ سنده خیرات

طرابس شام سنجاغی داخلنہ تل کلخ نام محلہ جامع
شریف انسانی .
عربکیہ قضاۓ مناسہ هنک فرمیزندہ کاش جامع شریف
و مکتب و چشمہ ایہ غرباً مسافر خانہ سی .
موصل ولاستانہ صلاحہ قبیہ سنده کاش جامع .
شریف ایہ تکیہ و مدرسه و مکتب ک تعمیری .
بددادوڈہ کاش قادوی درکاء شریفہ سنک تعمیری .
حلب داخلنہ کلیس قبیہ سنده واقع مولوی خانہ مک
تعمیری .
مانسز داخلنہ فرجوہ قبیہ سنده جنگکان سلطان
بایزید خان کائی حضرت فرمیزندہ احیا کردماری اولان
جامع شریفہ سنک تعمیری .
حلب ولاپی داخلنہ افطاکیہ واسکندرون
فضل طبلہ مظفانہ مناس مکفرہ اون باب مسجد
شریف انسانی .
مکہ مکرمہ شریفہ ام تعالیٰ الیوم القیامہ ده شرف
نائیس بیوریلان مسافر خانہ .
بوز غاد سنجاغی داخلنہ اوری قیام مکلمہ مہاجرینک
تکبیل ایله کاری حیدری قبیہ سنده بربا مفترت شیخ محمد
جلیل آقی بول معلم سنده کاش بھی جامع شریفہ
اصلانہ بولان هندیان تکیہ سنک تعمیری .
چمال اوغلی فرمیزندہ محترق اولان خواجه رستم
ملہسی جامع شریفہ سنک تعمیری .
دادو پاشا اسکھی جوارندہ کاش قدم شریف
درکاء شریف خلابیہ سنده دفن خاک مفترت شیخ محمد
زیاد اندینک مہم اولان تربیس اطرافہ پار ملق
واسائزہ انسانی .
باہی قبیہ سی وسطنہ و مساکن خرسنیاہ آرے سنده
کاش خراب جامع شریفہ سنک تعمیری انشا یہ برادر یاندہ
اوج درت اوٹہ لقی برداڑہ انسانی .
کلیبیول جوارندہ بولا بردہ دفن خاک عطر ناٹک غفران
اولان شہزادہ غازی سیوان باشا حضرت فرمیزندہ
و جامع شریفہ سنک تعمیری .
موصل ولاستانہ کرکوک قبیہ سنده دفن خاک
عطر ناٹک اولان امام ابو القاسم حضرت فرمیزندہ تربیة
شریفہ سنک تعمیری .
لدرنہ ولاستانہ ایصالہ شعبتہ سریوط قوم درہ
سلطانیہ فرمیزندہ بربا باب جامع شریف و مکتب
انسانی .
اقرہ ولاستانہ حیانہ قضاۓ اخوری قبو موقعتہ
برباب جامع شریف انسانی .

آثار عمران پروری حضرت خلیل‌الله مولاه باشیه سالم‌سرای شوک احتواسی پیش‌کاهنده‌ی
« حبیبیه » ساعت قله‌سی

حبل ولایتنه صارم قضاسنه کیال زاده در کاه
شرطک تعمیری .
حبل ولایتنه جبل خاص قضاسی داخنه ابو خیریت
قریه‌سنه برباب جامع ایله مکتب .
قدس شریف‌ده دفن خاک عطرناک اولان افرة
کرامد شیخ محمد الباری رضی‌اه‌نه الباری حضرتله
منسوب در کاه شرطک تعمیری .
ادرنه ولایتنه ایصالة شعبه‌سی داخنه قومدره
قریه‌سنه برباب جامع شریف و مکتب .
کیال بکشده‌که بدوع، دوکاه شریف دیوار لینک
انتاسی .
بیروت ولایتنه بیان‌ده دفن خاک عطرناک اولان

لامحه‌ای حضرت خلابتبا هیدن خانقاه خانی ایله
مدرسه‌یک تعمیری .
میرات سلیمانیه جناب پادشاهیدن یونان اور طایه
جامع شرطک تعمیری .
اسکوبده واقع غازی عیسی بک خیر اشنده برباب
جامع شریف‌ایله مشتلانک تعمیری .
مناستر ولایتی مرکز کنده قرم اوغلان محله‌ستده قائم
نامیله معروف مسجد شرطک تعمیری .
 عمر الغارووق رضی‌اه تعالی‌نه اندوز حضرتله
موصلده سریانی قدم کلیسا‌سی اوزریه انشا یورمش
اولد قلری جامع شرطک تعمیری .

ماز مرحت کسری جناب خالقینا حیدن منعاده غربا خته خانه

کبار اویای کرامدن شیخ عباده الحلی حضرتی تربه
شرطه سنت تعمیری .

حلب ولاپتدنه حسن قریه سندہ کبار اویای الهدن
سید علی المرام الصدای الرفای حضرتی تربه آرامکاه
منوبی اولان درکاه ایله جامع شرطه تغیریشی .

حلب ولاپتدنه رأس العین قریه سندہ برباب جامع
شریف ایله مکتب واوطة اشاسی .

سوریه ولاپتدنه مبغیه قریه سندہ حضرت عمر الفاروقی
رضی الله عنہ اندمنه منسوب اولان جامع شرطه
تعمیری .

خداؤندکار ولاپتدنه ایله کول قضاسته تایع کول بالجه
قریه سندہ برباب جامع شریف ایله مکتب .

آبدن ولاپتدنه مشهد و فیلو قریه لند کاشی ایکی باب
روم کلیسا سنت تعمیری .

خداؤندکار ولاپتدنه کاشی دومانچ ناحیه سنت چمارشنه
قریه سندہ دین حاک عطر ناک جدا بجد حضرت ناجداری
چنگکان ارطهار غازی حضرتی تربه مختاره ماری
خیه انا حضرتی تربه شرطه لیک تعمیری .

از مید سنجانندہ بیان چنگک داخلنده نور عذایه
تریسی جام شرطه اکمال .

آبدن ولاپتدنه داخلنده سینهیل چنگکندہ مکتب
مکتبک توبی .

فیض علی اکبر کاشی عرب بک جامع شرطه طیبه غربا داترسی
اش اآتنک ایاس و بامع درکاه تغیری .

با لکسرده مهاجرین طرفه دن تکلی اولان حیده
 محل سندہ جامع شریف ایله مکتب اشاسی .

تازه نویسنده

ادرونه ولايتده باي هنر قضايه تابع بوله کادي
 و ماندره قريه زنده مع مكتبه بر جام شريف اشامي .
 اسک شهر قضايه تابع فواهه قريه سنه بر باب
 کارگر مسجد اشامي .
 ادرونه قيوسي جوارنه صارماشق محله سنه کاش
 نقش در راه شرطنه معاخنه و تربه و ملاماخنه نك
 تعمير اشامي .
 قويه ولايتده جلکمی چنلاكنه داخلنه اشاما
 اوغان بري مسجدل و ديكري مسجدساز ايک باب مكتبه
 اشامي .
 حلب ولايتي داخلنه رفه قصبه سنه بر باب جام
 شريف اشامييه الصالنه مكتبه توسيع و مع
 فرغات مکمل بر قوه خوري .
 قره شهر نده واقع قله جام شرطنه اکال اشامي .
 سينوده دفين خاک عطر ناك اولان سيد بلال
 حضر تلرنيك تربه شرطنه ستك تعميري .
 خاص كوبده حاجي شعبان محمد شرقي تعمير اشاك
 اشامي .
 ادرونه ولايتي داخلنه قوقاليه قريه سنه تمام
 قالان جام شريف اله مكتبه اشامي .
 آيدبن ولايتي داخلنه قوله دريه مربوط دره
 قريه سنه بر باب جام شريف اله مكتبه اشامي .
 حلب ولايتي داخلنه جمع قله مسي پيش كاهنه اصحاب
 کرام ذوي الاختامدن ابو هرمه رضي الله عنه اندمن
 حضر تلرنيك مرقد متور زنک تعميري .
 آيدبن ولايتنك صومه قضايه داخلنه حيده جديده
 قريه سنه بر باب جام شريف اشامي .
 چارشوي کيده داخلنه بر باب شعبان مكتبي اله مسجد
 شريف اشامي .
 در قصبه سنه اسکان ايدبن بخارا هاجر لري
 ايجون بر باب جام شريف و مكتبه اشامي .
 سويفه ده دفين خاک عطر ناك اولان مظنه گرامدن
 حضرت بل اندمن حضر تلرنيك تربه سنك تعميره
 بر اوشه اشامي .
 قدس شريف جوارنه لغيره قريه سنه ايجي
 عظامدن حضرت عن بر صلواناته على فيينا و عليه اندمن
 حضر تلرنيك منسوب مسجد شريف و مرقد مدينك تعميري .
 آمه بازارى قضايه حسن طيء قريه سنه بر
 جام شريف اشامي .
 قوبه ولايتده جلکمی چنلاكنه هايون داخلنه مكتبه
 قريه زاده بش باب مكتبه اشامي .

مدبنه متور زده ياب الحيدى خارجنه واقع قبه نصر
 نام از مبارڪه تعميري .
 اميد بروندنه مكتبه ايجون نسخ شرطه اهداي .
 سلازيك ولايتده فطرات عجه ناجيه سنه جام شريف
 و مكتبه اشامي .
 سبط محترم سيد الائمه امام حسن رضي الله عنه
 اندمن حضر تلرنيك حلب شهری خارجنه مكتبه فشهده
 مبارڪه زنک تعميري .
 بصره ولايتي داخلنه حى قصبه سنه بر باب جام
 شريف اله مكتبه اشامي .
 خداوندکار ولايتي داخلنه ايشه کول قصبه سنه
 کاش ايجي بوس در راه شرطنه مكتبه تجدداً تعميري .
 حلب ولايتي داخلنه مرعشته کاش بين ها
 مولوی خانه ستك توسيع و تعميري .
 آنقره ولايتده بوز غاده طرقه علية نقشبندیه
 مشاخنه عدام اندمنک تدارک ايدبكي عرصه اوزرنه
 بر تکيه اشامي .
 موشه مددون کيار اوپل اهون شيخ ابراهيم صامت
 اندمن حضر تلرنيك در راه منيتك اقامي .
 سيد الشهداء امام حسن رضي الله عنه اندمن
 حضر تلرنيك ايجوال مجهله سنه حضرت محسن اندمن
 حل خارجنه مكتبه مبارڪه زنک تعميري و خريبي .
 اسکدارده چاملجهده محمد اندمني در راه شرطنه
 تعميري .
 خاص كوبده کاش حاجي شعبان مسجد شرقي
 تعميري .
 ايشه کول قبايي داخلنه مسروبه قريه سنه مكتبه
 جام شرطنه اکال و اسکدارده نالميسی خليل اندمن
 در راه شرقي مسجد سنك تعميري .
 ادرونه ولايتي داخلنه طقبه قريه سنه بر باب جام
 شريف اله مكتبه اشامي .
 طرزون ولايتده خاجقه قريه سنه مشرف خراب
 اولان مدرسه اله در حفاته مكتبه تعميري .
 ادرونه ولايتي داخلنه طقبه قريه سنه بر باب جام
 شريف اله مكتبه اشامي .
 ادرونه ولايتده کوچه لقربي سنه بر باب جام شريف
 اله مكتبه اشامي .
 آيدبن ولايتده صومه قضايه داخلنه حيده
 قريه سنه بر باب جام شريف .
 آنقره ولايتده آق کورى داخلنه قابي قريه سنه مكتبه
 شیعه شريف اله کيده مدرسه سنك اقام اشامي .

تبلیغات

بدداد ولايتده ابوغريب مقاطعه سی داخلنده
 تشكيل قلنغان فريدهه برباب جامع شريف و مكتبه
 الشامي .
 بدداد ولايتده مبيب قصبه سنه اينك بباب مكتبه
 الشامي .
 ساروغان سخاگه ناجع صوه قضائي داخلنده
 تشكيل اولان فريدهه جامع و مكتبه الشامي .
 بيكدردهه محترق اولان مكتبه ايندشتک محمدآ
 الشامي .
 كليپول سخاگي داخلنده کنان قضائمه بوزبه
 فريه سنه جامع شريف الشامي .
 بنليس ولايتك موش قضبه سنه حاجي شرف ولی
 جامع شريفه اکال الشامي .
 صوه قضائمه مربوط حيدرهه جديد فريه سنه هک
 جامع شريفه توسيه .
 انجال کرام حجاب يبغيريدن سيدنا على العريض
 حضر تبريزك مدينه متوره جوارندگي تربه شرطه سنه
 اصلانده بوتان مسجد هينتك تعميري .
 مرشد عالي هلت سيد نظام قدس سره رب الانام
 حضر تبريز درگاه شريفه تعميري .
 هركه فارغه هابون جامع شريفه توسيه الشامي .
 دوپتنون قضائي جوامع تربه سنه مكتبه و مدارسه
 مساحف واجزائي شرطه اهدامي .
 آفوده واقع قضيه جامع شريفه تعميري .
 موصل ولايتده کرکوك قضبه سنه واقع رقهى
 درگاه شريفه تعميري .
 اينه کول قضائمه مربوط کوري فريه سنه برباب
 مكتبه الشامي .
 اينه کول قضائمه مربوط کنخه فريه سنه جامع
 شريف و مكتبه توسيه الشامي .
 قسطموني ولايته مضاف طوموز فريه سنه هک
 جامع شريفه تعميري .
 ايکده تامار خان حضر تبريزك غرب اولان
 مرقدنک تعميري مصارق .
 قوبه ولايتده چلکمی بېتلکان داخلنده واقع
 جامع عتيق محله سی جامع شريفه تعميري .
 خيره بولی قضبه سنه اوپاهه کرامدل احمد سارهان
 ول سفر تبريز تربه شريفه تعميري .
 قصبه مذکوردهه ايلان خاتون جامع شريف الهمه
 تربه سنه تعميري و مدرسه الشامي .

سوره ده محروم نام محلهه محروم ننانه فريه سنه
 مكتبه برباب جامع شريفه مصارق .
 طرابلس شام سخاگانه حدود ناجي سنه مزار
 فريه سنه انشا اولان جامع شريفه آغاى .
 ادرنه ولايتده معلقريه ناجع کرميدل فريه سنه
 برباب جامع شريف الهمه مكتبه الشامي .
 ادرنه ولايتده باباي عتيق داخلنده مانه زده فريه سنه
 جامع شريف و مكتبه توسيه واکاله .
 ادرنه ولايتده كويول فريه سنه جامع شريف
 و مكتبه الشامي .
 استانکوي جزيره سنه انشا ببوريلان اوج باب
 جامع شريفه اکال توافقى .
 ادرنه ولايقي داخلنده باباي عتيق قضائمه مربوط
 اغاى جديد فريه سنه جامع شريف الهمه مكتبه الشامي .
 آق كويبرده پارس بل فريه سنه هک جامع شريف
 الهمکتبه تعميري .
 شام شرطه هجرت ايش اولان هماجردك تشكيل
 ايش اولد قلقي فريه لرده مع مكتبه برباب جامع شريف
 الشامي .
 دومکده مدفون شهدای کرام اسلامیه مزارلى
 اطرافه دیوار وابنه الشامي .
 ادرنه ولايتده باباي عتيق قضائمه مربوط يوله
 کهدی فريه سنه انشا اولان جامع شريف و مكتبه
 اکال توافقى .
 حلب ولايتده ابوقفل شعبه سنه ناجع درت فريه ده
 برباب مكتبه الشامي .
 هركه فارغه هابون سنه برباب خسته خانه الشامي .
 خداوندکار ولايتده بابه کول قضائمه هک مسروبه
 فريه سنه برباب مكتبه الشامي .
 خداوندکار ولايتده اينه کول قضائمه هک مسروبه
 مربده فريه سنه برباب مكتبه الشامي .
 ادرنه ولايقي داخلنده طربوه قضائمه برباب
 جامع شريف الشامي .
 بدداد ولايتده اسكتدره مقاطعه سنه برباب جامع
 شريف و مكتبه الشامي .
 مدينه متوردهه باب جمهه خارجنده درت باب مسجد
 شريفه و قبان دقيقده يشيل طلوبه ده شاذل درگاه
 تربه سنه تعميري .
 قدس شريف سخاگانه کوفنه چلکمی چلتکي
 داخلنده مع مكتبه برباب جامع شريف الشامي .

مؤسسات دینی حضرت خلاصه این دین جفتگ های بیوی داخلنده « حیدریه » جامع شریف

فریز مسلی قریب سنه بر باب جامع شریف و مکتب انسانی .
سوریه ولایتی داخلنده از رحاح قصبه سنه بر باب جامع شریف و مکتب انسانی .
پلزار سرای شوک احتوای عالیمی داخلنده بولنان .
مکتب بالغه سه بر باب مکتب ابتدائی انسانی .
موصل ولایتی داخلنده سرچاه شعبه سه مریوط کوشة علیا قریب سنه بر مکتب ور باب جامع شریف انسانی .
بغداد ولایتیه ولایات شاهزاده بولنان متابعه مساجد شریفه اهدایی .
حیدریه آلاذریه مساجد شریفه اهدایی .
روم ایلی شرق قرقای اسلامیه سیله بول حریقتند .
مساب او لانزه عطایی سیله .
وقمه نویس سلطانی آل عقان معلم نایی اندی .
مرحومک امار مرفقی .
اسکدارده احمد چلی محله سندک جامع شریف .
اکمال توافقی .
ساقدهه بعددا بر جامع شریف انسانی .
اوج یوز اون بر سنه سندکه بیوکده مکتب ایجون .
بابیمه اولنان محروقات پهایله جفال اوغلنده خواجه .
رسم جامع شریفک اوناد .
لب عالیه تشكیل اوناد .
ایکی یوز بیک غروشک انسانی .
ادرنه املأک هایرون شعبه سی داخلنده ساکن .

ادرنه ده واقع لاتی اوی و تابه و چایه مدرسه لریک تعمیری .
زور سخاغانک مرکزی اولان در قصبه سندک کاش اوج باب جامع شریف مناره لریک انسانی .
اینه کول قضاۓ داخلنده کاش قران فرمی جامع شریفک توپیا تعمیره مکتب انسانی .
کشانده کاش شج سلیمان ذات حضرتی خاقانه شریفک تعمیری .
اینه کول قضاۓ نایع حیدری ، احلاله ، اطفیه ، بهاریه ، اقصو ، تکیه قره زنده برو باب مکتب انسانی .
اینه کول قضاۓ مریوطاندن عقایبه و نشکعنی قوتان قریب لنده برو باب مکتب انسانی .
آغزه ولایتی داخلنده سنوری قضاۓ مریوط خلوری قریب سندک بر باب جامع شریف و مکتب انسانی .
خوران سخاغی داخلنده حراك قریب سنده عمر .
الفاروق رضی ام عنه اندمن حضرتیه منسوب جامع شریف ابله تربه نک تعمیری .
سینویده دفن خاک عطرناک اولان مظنه کرامدن بیدبلال حضرتی تربه شرطه سندک تعمیری .
قططمونی ولایتندہ ایمیق قضاۓ نایع عدلیه قریب سندک جامع شریف و مکتب اکمال انسانی .
فرمیک قضاۓ مریوط حیدریه قریب سندک بر باب جامع شریف و مکتب انسانی .
ادرنه ولایتی داخلنده باهی عتیق قضاۓ مریوط

سایه دیانتوایه حضرت خلاصتیناهیده بوردورده انشا اولان « حبیده » جامع شریف

معاجرته توزیع اولنچ مصاحف و اجزای شریفه
جلال الدین رومی قدس افق سره العالی افسد من
حضرت فرشتگ تربة شریفه سیله حاخمانه سک تعمیری .
هدیه سی .
حرم شریف سعادت رویی در کاهنک تعمیری .
فائدہ صوفیل در فین حاک عطر ناک صوب رومی حضرت فرشتگ
تعمیری .
چورومده دفن حاک عطر ناک صوب رومی حضرت فرشتگ
تربه شریفه سک تعمیری .
حرمین عقده مین اهالی کرامه ۲۶۰۰۲۲ غروش
اعانه سنبه .
چورومده طارف پلی مرحوم مولو خانه سک تعمیری .
اسکدارده دباختر جامع شریفه سک تعمیری .
طاشی برون در کاهنک تعمیری .
مازد پنده کافی جامع شریفه سک تعمیری .
سلوی قبوی خار چنده کیار اویله الهدن سید
اکری قبوره سواقله محمد سندمکی جامع شریفه سک تعمیری .
نظام الدین قدس افق سره حضرت فرشتگ دوکاه و ملوز
تعمیری .
جامع شریفه سک تعمیری .

جهان مدنیت ، ولی نعمت معالی منبت عنانی و سریر آرای شوک و شان خاقانی
 گازی بیوک **عبد الحمید** خان ثانی اندمن حضر تباریت دهاء سیاسی و اجرآت مهم ،
 شناسی جهانباشیریه منتکداردر . بونفعه بر طاق حقابق متسلمهنک وجودیه تحقق .
 ایتش اویوب جونکه ذات شاهانه لاری فطرة حکم و خلقه مسلط قوم انسانیه سالک .
 بر شهریار کرم اولدۀ لاری جهنه طبع سلیم و ذوق مستقیم هایونلری ایجادات منیفه و مقتضیات
 جلیله سنده اوله ردق بولیته مشاهده اک زیاده تعقیب ایتدکلری مثله عخادت بشریه .
 بالاجا صلح و مسالت عامه نک حسن عافظه و ایقانی و سفك دعائیک منع والقادی ملاحظه استا بهایدر .
 دور اندیشی ، تقدیر مهم امور ، استکناه حقیق ، تعمیق معضلات ، تدقیق مفصلات ، نهون غواصی
 و مشاغل امر نده حائز اولدۀ لاری فطمات و حصافت جلیله بخارب سیاسیه نک بخش ایلدیک علو اقدار
 منضم اولدیفی جهنه عصر ک کافه متكلمات و متنع جنک و جمال اولق اوژره تلق ایبدیلن بالجمله مسائل
 و منازعاتی آرای صانه و افکار سالمه ملوکانه لاری او کنده ترك احتلاف ایده رک بر صورت ایتلایفیه منقلب .
 اویشن واولنقده بولغشدر .

جهانک تواریخ سیاسیه ذات فطمات سمات جناب کیق ستابنک حافظه بدینه هایونلارنده بر موقع
 مخصوص طوئشدر . او نویق ، نیان ، دهاء فی مثال شاهانه ایچون اووندلشدر . مناج معالی امتزاج
 شوک بناهیلری فضائل مبروره انسابنک افضل و اکلی عد ایبدیلن شیماعتدال ایله متصرفدر .

اکابر سیاسیه خاص اولان ایکی مزیت واردکه آنلرک بری میان و دیکری حزم و احیاط حکیمه در .
 شهریار عالی عنانی بوایکی صفت میزه انسانیه کال حق برست ایله زینت و برمشدر . مسائل سیاسیه
 مصالح سازه جهانه مقیس اوله میوب هرساعت فرط اهیت و وزراکنه جاری و شائبه توقدن عاری بولغشه
 یکرمی بش سنه بردز تحدی ایدن مشغولیت شاهانه نک نه قدر عظیم اولدیفی و هله آشکار اولور . ایشنه
 تاجدار اسلام و ظائف عدیده هایونلریت کافه سی حل و تنظیم ایچکه بر ابر سرکار انسابنده زمام امور
 اداره بی دست خاصن پیوست ملوکانه لارنده بولنده ردق حسن و سبع بشری قان لکسندن تلهیر ایچون
 صرف اقدام و اهتمام ایمکنن بر آن خالی قلام مقدمه در . بوکا بر سمعت مشتمعه آراییه جق اولوره هر کوئی
 بر امر خیرک حصولی ایله کلوب یکن یکرمی بش سنه ظرفنده هم جوار من اولان دول معظمه ایله ادامه ایدیلن
 منابات و آرمه ده صبره ده تحده ایدوب بیومی محفل اولان اوافق تلق شوندن طولانی بوزولی مطلق
 کوریلن ایتلایقی نظر اعتباره آلمق کفایت ایدر . بوکا آنچق فکر و اقدار شاهانه موفق اولنشد .
 حجت ثانیه دولت علیه لریت هم جوار حکومات صبره ایله دخنی داغا حسن مناسبات اوژره بولنوب بعض
 کونا امور جاریه دن طولانی ظهور ایدن و حری انتاج ایدن و قایع مؤسفه ده افکار حکیمانه شوک بناهیلریت
 مسطوف اولدیفی جهت واعتدال و صبر و تأثی کندلری بشون دنبایه شهریار حکیم بیلدیر مسیدد .

علم انسابت وجود ببود ملوکانه ایله وابدار مغفر تدر . جونکه نخبه آمال میامن اشغال خسروانی

تاجران

وغاية مقاصد خيرية جهاناني هر دزو منافع ذاتي بر طرف اينك صورته جهاني بليه حرب وجدالدن
ومصالح اختلاف واغتشاشدن قورتار مقدر . بمحسن کرم عنایت بروزی کنديبلونده جيليدر . بالکثر
نحوه امور و آزمایش دوران بوججه جليله انسایت بروانه دها زاده و تقدار معرفت قبیلشدر .
بالخاصه عثمانلیلر متبع ذیثا تریست موقیاتی نظر شکران ایله کوره دک سلطنت سنیه عثمانیه نک موقع
سیاسیستنک دول موجوده آرسنده جاب الاحترام او لدینقی کورمکه و افکار سیاسیه شاهانه ده مکنوز اولان
خصوص معلویه متات سبیله حکومت عثمانیه نک موجود بدقیق هر زرده احساس ایندکاری بیلوب آکلامقنه
مفترخر دوزل . زیرا هر امر و اراده اصابت عاده سی حر زجان و هر فرمان عماں بیان خلافت بناهیشی نسخه
امن و امان بیلن افراد تبة مادقه مقتدای اهل ایمان و رهای عثمانیان اولان ذات مکارم سمات ملوکانه نک
علوم حت و شفقت های بو تریست شفاخته استدن بالتقین بوله بر حال ظهور نده بیله انسایته شرف و شان
بیوردقلىر تداری سالمه نک تأثیرات شفاخته استدن بالتقین بوله بر حال ظهور نده بیله انسایته شرف و شان
وره جک سورته اداره امور ایله کری برأ العین کورمشاردر . زماکت بجهان بسندانه ازی
امور سیاسیه حکومت بشقه بر ظرافت ، بشقه بر اینجهات کتیره دک اوروپا حکمدارانندن اکنیزی در سعادتی
زیارتله شرف ملاقات سنیه لریه نائل اولشلر و رجال سیاسیه دخی بر دزد که دک بر دفع عصر غارقدنه
معروف اولان اقدامات و همای جزمه شوکت بناهیلریه قارشی عرض تعظیات ایشلدر در .

بوکون آفاق سیاسیه عثمانیه سواب مغلیة غواصین آزاده بولغله عثمانلیلر صنایع و معارف ده رفته رفته
قطع مرحله اینکده و بمناسبت حسن ایله اشیو يوم سعادت توأمی تبریکات و احترامات جدیه قلیه ایله استقبال
ایده دک کمال رفاه و آسایش اینجنه دعای نمادی " فر و اقبال و فروقی " شکوه و اجلال جناب ظلل الله بیله
بالاشتعال مظاهر اولد قاری فهمت صلح و مسلمانین طولایی بازکاه کبریا به رفع نیاز اینکده محدود در .

جله آنار مردم دنار جناب پادشاهین مناست غربا خته خانه می

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَّاتُهُ

ذات فرشته صفات حضرت خلافت شاهی جامع قدسیت و بجمع العالف رب عن特 بر وجود معالی نبود ملکانه و مهبط الهام رباني ومصدر عنایات سجانی بر قلب منیر ملوکانیه مظاہریت سینه لاری و هبة معز زمیله من قبل القیاض متاز بیورلد قلاری جهنه بیوکلک و آکا بر ضعیه سخاوه اولان سجیه کرم و مررت و شیدردم و شفقتله متصدقدر، بواسطه حد ذاتنده عدل و احسان ایله مأمور من عند الله اولد قلاریه برینه متنیه اولوب ملیون ترجمه ذیر. دستالک کمال مرحتی و مرید شفقلی برولی الامری و عالم اسلامیت و انسانیت اک بیوک منخری بولند قلاریه دخی آزار مبروره شاهانه لاری شاهددر.

لغارکاه مکارم اکتاده جناب ظل المپیلرند امر مبرور ذیر، غایت الغایه مهم و معزز طوئش و وجدان پاک حضرت شوکت شاهانه لاری اسلام و انسانیت آمر او لدیف میل حسنات الیبوک حیات نجیه به بخش فیوض الهمش اولنله صفات بر کربلاه شهنشاه اعظمیلریه بیکه مددوس بی جارکان و حامی اقدس درماندکان ایله اوصاف عالیه می بر زینت خصوصه اولشددر.

ملالک عروس ملماک شاهانه لرستان هر هانی جهنه اماله نکاه دقت ایدا ه مرحت و شفقت جلیله بادشاهی او جهندن عیان او لور و بر از عالم رافت کتری در حال خجل او لهرق منبع جود و سخا و مظاهر عنایات خدا اولان مبارک قلب هایو لرستان افعال خبریه به تعلق ایدن تحسنات نزیمه شوکت شاهانه لرستان عحسانی کوریلور. دارالجهره، حیده اطفال خسته خانه می، دارالایتمام، حریق و مصایب اعاته لاری، ترقی مزویین قومیسو ناریله هان دائمی صورتده فعالیت ابتدائیسته خلال ویرهین شهر امامیت اعاته قومیسوی و ترقیه مأمورین ایخون دو اثرده کشاد ایدیلان تسیلات مندوهه لاری و اطفال قدرمند تعلیم و تربیت تحسیص ایدیلان عسکری سیان آذری، و هر زرده بر آفت ظهور رایسه امداد و حیات و عنایت سنه لرستان او طرفه تمايل ایستدیکی ناطق اولان العالف نگیه و اوامر خصوصه کیق سانیلاری، غربا و حجاج ایخون غس مکنمک مده و بلالد سارمه انشا قلنان خسته خانه و مسافر خانه لار، اوقات مقدسه اسلامیه و ایام رسیه سلطنت سینه ده ثنان مدت جزایه لری اکال ایدن عکومین و مجرمین عقو و تحملیه سینه لاری، فخط ذذکانه مکرراً احسان بیوریلان نقود عظیه، و اخلاص افراد تسبیه شاهانه لرستان الکوچکندن الیبوکنه و ارجیه به قدر جله سنت معروضات و استرحاماتی اتفاقاً خاطه مراج افاضه حکمدار اعظمیلریله شرفیاب قبول اثاری کی تعدادی شو مخافت تک تصویره سیان و سیرت باکیزه حضرت ذار و قدن نشان اولان مرام و اشقاق سینه لاری آزار متعنسی ده و اجب التکرم اولان اعطا فهله ملکدار بولندندر.

ذات مرام صفات جناب ملوکانه اعلاف سینه شاهانه لاری بذل و قدری دریغ بیوره قده شایان شعبه بر و فقیت ذیر بروانیه مظاہریه دنیوی واخر و روی مظاہر مثوابات اوله کلکداری کی تبعه مسعوده لرستان ده بولنگزین خیریت غریب افتخاری امر نده ارزان و شایان بیورلد قلاری تسویقات جیه و ترغیبات جلیله تاجدار لاری دخی غایت قدسی و بک زیاده عالی و انسانی حیات متکذارانه حصوله کتیرر، بوصورت حصول دخی

تاج فتحی

نبات و آمال جلیله" جناب خسروانمک معلقاً و داغاً بر تجهیزه بجزیره، مصروف اولدیقی حقیقتک هر کجه
آکلاشیوب یافشنندور.

کلیات حنات خلافت باهیاری مجاهد مرام انسایه نک ز بدء عالی فروزی و مجموعه خبرات خلل الیاری
حصف مقویله" بشریه نک خلاصه مکارم بروزی او لوب انعطاف استدیکی جهات پک مختلف و واسع و بالخاصه عباداللهه
تامین سلامت و بحقی و قلوب بحر و حمه مصاین و بی جاز کانک تسرر و تعیی امر نده مشاهد جشم شکران
اولان تعطفات ملوکانه و کوکل آلق، او یا یاق کی شان علویت نشان اکابره خاس اولان حصلت با گیزه نک
زد شاهنه ارنده کوسندریکی انجاز تحسیس برودانه فکر اعمار و عمرانک بر پادشاه قلبنده نه در جهار دهیوک
اولدیقی مصور اولندها لکن املاک سنه و خزینه خاصه شاهانه ایاری وارداتندن خبرات و میراثه صرف ایدیان
بالغک یکرمی بش سنه ظرف نده ۷۲۰۰۰،۰۰۰ غر و شی تجاوز ایله دیکی ییان ایله علو الطاف
وعنایات خسروانه ایربه قارشی عرض تحییدات و تقديم تکرات رفیت غایبه جرأت ایلز.

آنار معرفت بروزی" حضرت شهردار اعظمین باب عالی کنخانه‌ی سی

تَبَرْفَقَلَةُ

۶۴۵۶۳۷	عکا سخاگانده سمعج قره می کوپر برینک تعمیری وصو جلو .
۶۸۰۰	۱۴۵۶۲۷ غروش صرفیه آطه ولاپنده شطر قره سنده یکرمی بش حجره مدرسه نک اکال اشتاق وصو جلو .
۷۸۰۰	شاذل درکاه شریف سلامانق داژرسی آلته بر اووه انشابله دیوارزینک تعمیری .
۷۸۰۰	آقره ولاپنده شیغل قره سنده شجع هی السرقدی حضرتی زیبه وزاویه شرطه زله جام شرطی وچشدلرینک تعمیری .
۷۸۰۰	۶۸۰۰ غروش صرفیه هر بزونه مرحوم شجع حق اندی زاویه سنت اکمال وقبی اوژرنه تربه اشتای .
۷۸۰۰	مدلاوده شریف ابوالحسن حضرتیزینک تربه شر .
۷۸۰۰	بغه لری ایجون آنان علم و اعماق شرطه هدیه سیله تهدار اووه لری قیو برد و سائزه سنت تمارک .
۷۸۰۰	۷۸۰۰ غروش صرفیه سوره ولاپنده ناصره قصبه سنده مکتب رشدی اشتابی .
۷۸۰۰	شامده مولانا خالد حضرتیزی درکاه شریف وجوارندک مسو برکستک تعمیری .
۷۸۰۰	لئی چریز سنده هصری نیازی حضرتیزی درکاه شریف اله بوزجه آطه ده واقع جام شرطک تاریخ طاشاری .
۷۸۰۰	سلطان اورخان خداوندکار نازی حضرتیزی تره لریه آویزه وضی .
۷۸۰۰	مدینه متورده محال عالیه مخصوص اعمال استبریان ۶۶۲۲۴۵ غروشان آرمه وفار .
۷۸۰۰	۲۰۰۰ غروش صرفیه بستک طاشدک وقف عقارات سنه نک تعمیری .
۷۸۰۰	۱۸۷۰۰ غروش صرفیه بستک طاشدک وقف عقار اند درت باب خانه ه موقه مکتب حالت افغانی .

تبیان ملة تبیان ملة

آین و لایتنده احمد قریب کی پکاری تعبیر
 اولان محله دن ۷۲۵۰۰ غروش صرفیه سوچلی .
 قبری جزء سنه کاش ام اجرام بنت محان
 حضرتی تربه سک بوندیه جامع شریف ایله صالح
 سلطان تکیه سه باری صوبت مجرای قدسیه باش
 چنگلشدن بیور بوبل و ضبله و ۷۰۰۰ غروش
 صرفیه سوچلی .
 مرقد منور حضرت رسالتناهی قبة سعادتبریتک
 قاعده سه مرکوز اولان دیگارک و پیتلزندک کوبریتک
 ۷۵۴۸۰ غروش صرفیه تعبیری .
 اسکداره بوج قبوسته خرنده دار نقش هنگ اوسته
 جامع شریطک قبه سیله ساڑ محله سک تعبیری .
 آفرمده بیان آباد قصبه سنه شیخ علی السرقدی
 حضرتی تربه و جامع شرطی ایله سوپلاریتک
 اکال نوافقی مصارف .
 ارزنجان قصبه سنه طریقت علیه قادره مثاینده
 سایی محمد عثاقی اندیتک پوست نشیون بوندیه
 در کاهک تعبیری .
 بشکطاشده بخش اندی دوکاه شریطک قبوسی
 بشکاهنده طریق جهنده منهدم دیواریه هواغازی
 ادوانک مصارف تعبیری .
 سیواسده کاش رفای در کاه شریطک توسيعی ورده
 چشم اشامی .
 ادرنه ولایتنده چورلی و ایصاله و بایی هیئت
 قضازنده بولان مکاب شاگردان ایجون کتب
 و رسائل اشامی .
 شام شریعه امام حسین رضی الله عنه اندمن
 حضرتی شریطک حبیمه محترمه ای سیده رقه رضی الله
 عنها حضرتی شریطک مقام مبارکنک ۹۲۹۴۸ غروشه
 تعبیری .
 حل ولایتنده باب الفرج نام موقعدن بجدید اولان
 جاده نک شوسه اوله وق تنظیم و تسویه سی .
 قوبه ولایتنده بخالو ناجه سنه اوزون بک جامع
 شریق ایله مقللاشدن اولان مدرسه نک و کیار اوایلان
 بخش غازی حضرتی تربه سک تعبیری .
 قیروز آفغانه سنه کاشن خاقان شریطک تعبیری .
 دکر لده نشسته داری خود تاج صوبیتک مصارف
 مجدد اش اولان مناره ایله مدرسه و سائزه نک اکال
 نوافقی .
 اولونیه قضاسته شو ساخته نهری اوژون نمک
 کوبری ایجون ۳۰۰۰۰ غروش اشامی .
 عکا سخاغنده سمعن قریب سنه اش اولان جامع
 شریف ایله مکتب اکال نوافقی و ساقزده اش اولان
 جوامع شریه لوخاری و مرمر طاشلری مصارف
 و مصافت شریعه هدیه سی .
 بشکر بکنده بدوی در کاه شریعه بر حرم داژه سک
 اش اسیله غریب و سخاخانه و سائزه علیتک تعبیر
 و اصلاحی و دیوار اشامی مصارف .
 شاذل در کاه شریعه قریب مجدد اش اسیله بیلان
 داژه نک تعبیری مصارف .
 ارض و مده کاش حسیب با با در کامش شریطک تعبیری .
 بلذ موقع عالیسته حیدریه جامع شریعه کاده به
 ناظر اولان حولیسی کوشته ساعت فلامی اشامی .
 آین و لایتنده حیدریه ذکر کوی واحدل نام محله ده
 اش اولان جوامع شریعه نک تعبیری .
 موصل ولایتنده سلیمانیه سخاغنده کاش مشهور
 شیخ عثمان بخش در کاه شریعه تعبیر و توسمی مصارف .
 ادرنه ولایتنده جسرازکه قصبه سنه فرید الدین
 رفای حضرتی در کاه شریعه اکال اشامی .
 مولویخانه قبوسته معمار بیم در کاه شریعه
 تعبیری .
 سیواسده شش سیواسی قدس سرمه العالی حضرتی
 در کاه شریعه نک تعبیری .
 موصل ولایتنده سلیمانیه سخاغنده شیخ کاکه احمد
 اندیتک مدفنون بوندیه جامع شریعه مناره سک
 اشامی .
 شام شریعه سالمیه شیخ عبدالحق نابلسی
 حضرتی جامع شریعه نک تعبیری .
 شهر امینی قریب شیخ رملی در کاه شریعه تعبیری .
 بشکوروزه با قریب سنه کاش اسحاق اغا مرحومک
 اجیا کرده سی اولان چشم نک ناتمام اولان سو
 بکریتک تعبیری .
 عشرت مکنی ایجون خسته نانه اخداز اولان ور
 او طرسی اجزانه شکله قوبیلان مکتب اتصالندک
 و نهاده نک تعبیری .
 سلانیک شریه جاری خود تاج صوبیتک مصارف
 تعبیره سدن ایکی بوز اون بش ماسوره سو ایجون
 ۲۱۵۰۰ غروش اعطایی .

ماهر جلیله ولی نعمت اعظمیدن دده آفاج غربا خسته خانه‌سی

بغداد ولاسته بحث قصبه سه صو اسلامی
ایمیون قال کنادی .
حرم ملاٹک خدم حضرت بیوی ابیه عالیه سنک
محاج تعمیر اولان محلیک تعمیری .
شام شرطده دهین خاک غفران سعد الدین الجاوی .
قدس سرمالان حضرت‌لریک مقام میارکارله شجع
حسن الجاوی حضرت‌لری درکاه شریعتک تعمیری .
موصل ولایت داغلنه میل قره‌خندو نسامنه
نیزی اوزرنده تجدیدآ تعمیر ایدیان کوری .
بنیه مقاطسه‌ی داخنه بوستان نیز اوزرنده .
مجدد آنا اولان ایک قلعه کارکر کوری .
ادونه ولاسته کومله سنجاقی داخنه کاش .
قویی کول اوزرنده بوستان حیده کوریستک تعمیری .
طوقیو جوارنده شهر اینی محله‌سته کاش رملی
درکاه شرطنه قرشی .
طرابس شامده مشهه قریسته اشنا اولان .
مدرسه به کتب و رسائل اهدای .
ایدین ولایت داخنه قولدروه قریه‌سته کی
مدرسه‌یک صو یولیک تعمیری .

آقره‌ده ناج‌الدین ولی قدس سر العالی حضرت‌لریک
تره شرطنه‌یک و اصاله‌کی جامع شرطنه‌یک دخی تعمیری
دیوار لریک یکیدن انسانی .
کنفریده کاش مولو خانه‌یک تعمیری .
یکیشیر قصبه‌سته جنتکان سلطان اورخان
حضرت‌لریک جامع شریق ایله جوارنده بوستان ترہ
و متفرع‌ای تزیباتک اکمال .
ادونه یوسنده سازماشق محله‌سته کاش خلوتی
درکاه شرطنه تعمیری .
بعض محله‌هه نوزیع اولنق اوزره مطبعة‌عنایه دن
بابا به اولان طحال صیه و موقع سبیه تیین و سائزه
منقوکت ناسه و پرسته به مصحف شرطله اسرائی .
طرابس شامده محمد قریه‌سته کی مدرسے به
کتب شرطه اهدای .
سلطان احمدده مکتب صنایع تحفته واقع صو
خرسنه‌لری چشنه‌لری تعمیری .
بروسته‌ده جنت‌مکان یلدزم بازیزه خان حضرت‌لری
جامع شرطنه آوزه ایله لوازم سائزه اهدای .
ایدین ولایت داخنه قولدروه قریه‌سته کی
چشنه‌یک صو یولیک تعمیری .

آثار عمران شار حضرت پادشاهیدن درامه کوریسی

علطاغی مربوطاتندن سلطان جنتکی قریبست
جاری ماه لذیه بولاریک تعمیری .
هر که فایرقه هایوئنده اون نظر امداد فرازک
امر مستون خانلریک اجراسی .
ینداد ولاپی داخنده تیل مقاطعه‌ی داخنده‌ک
ایثار اوزری ایکی کوری انساسی .
قیان دقیق جوارنده بشیل طلومیده کاش شاذی
دوکاد سرطانک تعمیری .
ینداد ولاپی داخنده اسکندریه مقاطعه‌ی تبری
اوژدنده کارکر کوری انساسی .
مولوخاره قیوسی قربنده معمار خم درکاد
شرطانک تعمیری .
حلیمه واقع بخی جامع سرطانک تعمیر و اطریشی
وابه کول قصاصی داخنده توایجه قریبی حدودنده
خراب اولاان ایله سو کوریسک تعمیری .
مدینه متوجه دارالطبیانه نام محله مکتب
درچندی انساسی .
طوان باقیه ده ساعت قله‌ی انساسی .
بازم برخوسده هبطة قره‌خواهه‌ی انساسی .

تاج فتنی

خاک مفترت اولان عدن اشیان خیهانا حضرت فرشتک
 تردداری سپاهان افلاک خانهستک تعمیری.
 ادرنه قیوسته صارماشی محلهسته اماعبل حق.
 اندی درکاه شرطک تغیری.
 ازمه سخاچی داخلنده حبیه فرهنگی ماه الدین
 سوپریستک تعمیری.
 تایسده مظنة کرامدن شیخ محمد اندیشک مدفن
 اوژرنه تربه انشاسی.
 سیتوپ سخاچنده کرم ز تاجیه سند جایی عمر اندی
 طرقدن اشنا اولان مدرسهست دسم کشادی صرفیله
 طلبه علوم اندیشه احسان شاهانه.
 ذکریده کاش تتشبدی درکاه شرطک مشغلاندن.
 اولان حبرملک تعمیری.
 ارضرومده حبیب باما درکاه شرطک اکال نوافیله
 فریشان مصارف.
 فطمونی ولاپنه مداف دوزجه قصبه سی حرق
 زدکانه اوتوز یک غروش احسان شاهانه.
 بقداد ولاپنه داخلنده حبیه قائل اوژرنه
 کوریل انشاسی.
 مناستده واقع فادری درکاه شرطک تعمیری.
 ادرنه ولاپنه بایی عتیق و یورلی قفل ازیه
 سروط فریل پیکار و باولی فرهنگی مکابابدیه سی
 شاکرداشک حفظ جمیلیستک اجراسی.
 جالمه قضاسه سروط خاجی فرهنگی شاکرداشک
 حفظ جمیلیستک اجراسی.
 اسکدارده عناده محلهسته کاش یوسف نظام الدین
 درکاه شرطک شیخ دامنستک تعمیری.
 سیواس ولاپنه خافق قضاسه تابع طوری
 فرهنگ سو اسلامی.
 بصره ولاپنه دجله مقامه سی معینه ملوز
 بوذ الی کسور لیرا صرفیله کوری انشاسی.
 اینوز قصبه سی فرسته کی کوریستک تعمیری.
 قدس شرطده کاش شیخ احمد التوری حضرت فرشتک
 مقام شریعه اهل ذاوية مبارکهستک تعمیری.
 جماره مقامه سی داخلنده واقع هائیه ودره
 نهری اوزرنده کوری انشاسی.
 موصل ولاپنه شرقات شبه سه سروط رماته
 فرهنگی مختاری حبیب اقامه خانهستک محترق اولستند
 طولانی احسان شاهانه.

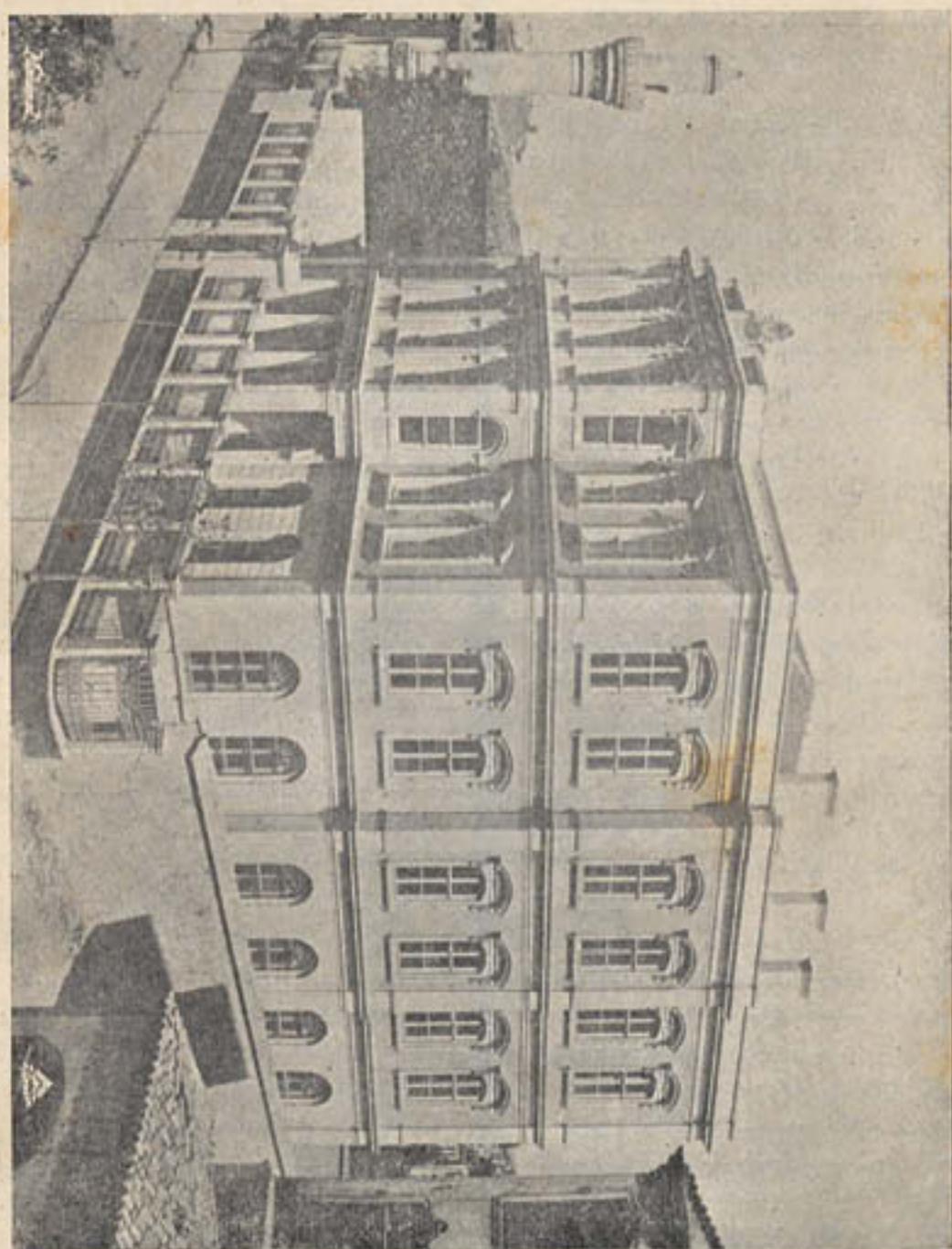
آنی مرمره سید عمر محلهسته شیخ خلب اندی
 درکاه شرطک تعمیری.
 قوریله دره چلتکشند کاش کوریستک مجده ا
 انشاسی.
 بندادده خر کوریستک انشاسی.
 مناستر حرق زدکانه عطیه سنبه جناب ملوکانه.
 باب والای سر عکریده بولان سپاهه قشله
 هایوستک دوشکله بهض خلکیستک تعمیری.
 سلایکده کاش ایوال کوه جریان ایدن درمنک
 تحولی بحراسی الله کوری انشاسی.
 جوار حضرت خالده کبار اولیاء الله عن عبد الحمید
 سیواس وعبدالاحد التوری حضراتک تربه و درکاه
 شرطک تعمیری.
 ادرنه ولاپنه کومله شعبه سی داخلنده کاش
 حبیه کوریستک تعمیری.
 قاسم باشاده حاجی احمد محلهسته کاش بید حمام الدین
 عناق حضرت فرشتک درکاه شرطک مصارف فریشی سی.
 قاسم پاشا مولویخانهستک تغیری.
 فردجه شهر فرهنگی مقدمه اشنا قلشن اولان
 جامع شرطه مخصوص چشمک سوپریستک تعمیری.
 بحروجن غزه عقاشه ایجون میایمه اولان اشیای
 متوجه.
 خاکبوده حاجی شعبان درکاه شرطک تغیری.
 آنی مرمر جوارنده شیخ خلب اندی درکاه
 شرطک جامعه انشاسی.
 بالکسر حرک ارس زدکانه بشوز لیرا احسان
 شاهانه.
 فانج جوارنده اسک علی باشا محلهسته معید حسن
 اندی درکاه شرطک تربه سک تعمیری.
 سوره ولاپنه رأس العین چفتکشک ارواسه
 مخصوص اولان کیه ندلاک تعمیری.
 موصل ولاپنه شرقات قشلهستک تعمیری.
 اغا شیخ ایجون طرف باهر الشرف حضرت
 خلاقینهیدن یک بشوز لیرا احسان شاهانه.
 اغره ولاپنه آق کوری داخلنده کاش فوری
 فرهنگی چشمکی بحراستک تعمیری.
 اسکنیر قضاسه سید بطاطل غازی حضرت فرشتک
 جامع و تربه شرطه سه جاری ماه الدین بولکیستک اوچیوز
 بش یک غروش صرفیله تعمیری.
 خداوندکار ولاپنه چوارشنه فرهنگی مخصوصه دهیں

تَبَرِّكَاتُ اللَّهِ

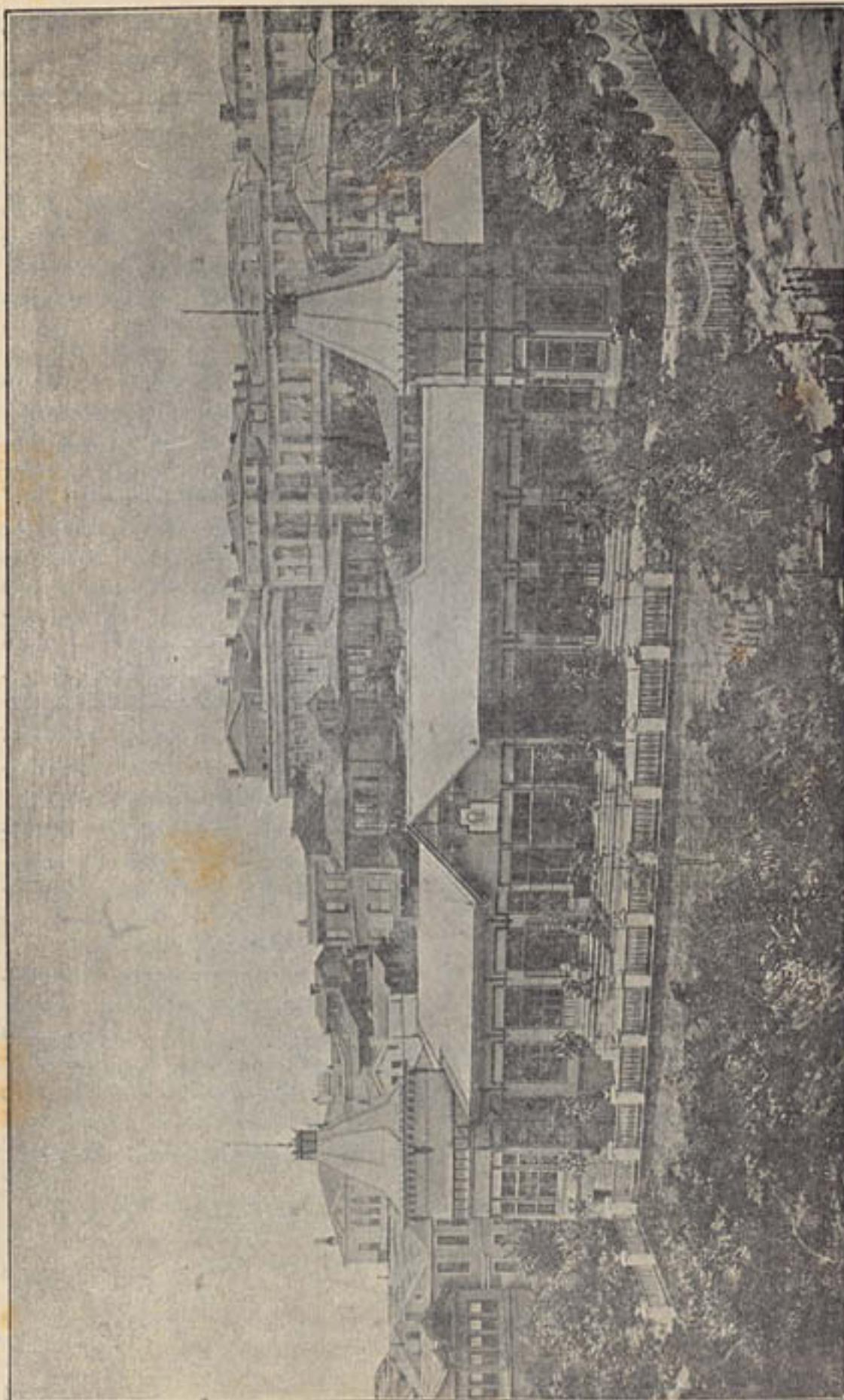
بیوکدره مکتبه مفری کوی جیدی مکتبی ایجون
 مبایعه اولان حروفات .
 ارضروم فخط زدگانه الی بیک غروش احسان
 بیورلشدر .
 اورنودوقس جامع فقراسه توزیع اولنق اوزره
 فرق بیک غروش احسان بیورلشدر .
 بوناستانده کاش الالا قربه می حرکت زدگانه
 بکرمی بش بیک غروش احسان بیورلشدر .
 قبرس جز رسته و قوبولان فیضاند دوچار
 خسار اولانظره بکرمی بیک غروش احسان بیورلشدر .
 مملکتلرمه عودت ایدن عثایر مشایخه بخش
 بر بیک غروش احسان بیورلشدر .
 شدت شا مناسبیه صوفه و کوستدلی اهالیه
 اون بیک غروش احسان بیورلشدر .
 اوچیوز اون سه سنه ننان مدتنی اکال اینش
 اولان محبوسیه توزیع اولنق اوژوز بیک
 غروش احسان بیورلشدر .
 طوپیبده رمزي درگاه شرطک و فتحمه تمیرانی
 اجر افغان نور الدین جراحی قدس سرداری خضرانی
 درگاه شرطک رسما کشادری مصارق .
 هر که فارغه هایون مکتبی شاکردانی ایجون
 مبایعه اولان کتب و رسائل ائمی و اوچیوز اون
 سه سنه بیوکدره ده مکتب ایله مقربی کوی جیدی
 مکتبنک حروفات مصارق .
 قوجه مصطفی پاشا خرطیگانه بیوز بیک غروش
 احسان بیورلشدر .
 اوچیوز اون بر سه سنه فقرای حجاجه توزیع
 اولنق اوزره بش برا احسان بیورلشدر .
 اطهده ظهور ایدن حرقده مصائب اولان نرمادون
 بیک غروش احسان بیورلشدر .
 دارالجهزه ایجون مبایعه اولان اشنا و لوازمات .
 اوچیوز اون ایک سه سنه ارغات بازارندگی
 ایان مکتبه درت بش بیک غروش احسان بیورلشدر .
 اوچیوز اون ایک سه سنه مدیناً محبوس بونا نزک
 تسویه دینلری ایجون اون بش بش بیک غروش احسان
 بیورلشدر .
 اوچیوز اون اوج سه سنه مدیناً محبوس بونا نزک
 تسویه دینلری ایجون بکرمی بش بش بیک غروش احسان
 بیورلشدر .
 اوچیوز اون اوج سه سنه محاجه توزیع اولنق

عماره سچاغی داخلنده واقع جبله و متراج نهرلری
 اوژوزه کوری انسانی .
 بورل فناسه نایع اوژوز حاجی فرمی
 فارشومند کویریتک مجدد انسانی .
 معاندن مکه مکرمه به مهدیه ایدیله جک تغافل
 خطی ایجون ٩٦٠٠٠ غروش احسان بیورلشدر .
 جمالکرده طی مصطفی اندی مکتب اینداویه
 بوصیرخ انسانی .
 اشقدوره ولازی سیلان زدگانه بش بیوز ابرا
 عطیه سلیمان ملوکانه احسان بیورلشدر .
 فرات نهرنک ارزخان اووهسی جهشنده علیانی
 حسیله منظره اولان اهالی محیله که ترفیعی ایجون
 کوئخانه سخاغنده کلکت قضاشندیه قراری
 نهزاده باتی حریق زدگانه الی بیک غروش احسان
 شاهانه بیورلشدر .
 معاذره قضایی حرکت ارض زدگانه وشدت
 شادون ناتی ارضروم اهالیه و ملاطیه حرکت ارض
 زدگانه بشقه بشق بش بش بیک غروش عطیه سلیمان
 ملوکانه عنایت و احسان بیورلشدر .
 نهود نکه مناسبیه اوچیوز طقوز سه سنه علیه
 غلوه ٤٠٠٠ غروش احسان بیورلشدر .
 اوچیوز سکر سه سنه خرفة سعادت حضرت
 رسالتیانی يوم زیارتنه و هکدار توپسا از جانب
 پادشاه بدیهه ایستاده موقع تعظیم اولان مکاب شاکردانه
 بیک بشیوز ابرا احسان بیورلشدر .
 اوچیوز هنوز واچیوز اون سه سنه مدیناً
 محبوس بونا نزک تسویه دینلری ایوز فرق بش
 بیک اوچیوز غروش احسان بیورلشدر .
 بروسدده حصارده کاش جامع شریف ایجون
 بازدیریلان لواح شرفه هدیه ایله قلاصدہ انشا
 اولان جامع شریف امامک معاشلی احسان
 بیورلشدر .
 قصرهده بوهان الدین تکیی حضرتیک تربیة
 شریف ایجون مبایعه اولان آوزمل و بروسدده
 حصارده کاش شهادت جامع شریف ایجون اعمال
 اشدریلان شهدان .
 سلطان احمدده قیوسن درگاه شرعنده قرات
 اولان منقبه ولادت معرفیه اوچیوز طقوز سه سنه

جَوَادُ الْمُؤْمِنَاتِ دُنْكَلٌ بْنُ عَلَى، مُسْتَبْلٌ مُهَاجِرٌ بْنُ هَبْرَةٍ، بْنُ عَلَى مُهَاجِرٌ

نهای عساکر شاهانه ایشان وارامل اعانه معرض عالی

تَابِعُ فَرَسْتَجَي

اوچیوز بش سنه سنه ذنجیل قبو حرب زدکانه
 بکری یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه امر قاده جوں ماؤنده
 سیلازده اولان اهالی بکری یک کور غروش
 احسان بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه قوبه ولایت داخنده
 ارادی قصبه هرین زدکانه الی یک غروش
 احسان بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه کدک پاشا ایات مکتبه
 پانچالی قدر جمیع سکر یک غروش احسان
 بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه ایتالی قدر جمیع بالوته
 اون یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه مدلای حرکت زدکانه
 الی یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز بش سنه سنه جورومده عارف چانی
 مرحوم مولویخانه سنگ تعمیری مصارف.
 اوچیوز بش سنه سنه قاسم پاشاده مظنه کرامدن
 خسرو چانی مرقدی اوزرینه انشا اولان تربه دار
 اووه رسی مصارف.
 اوچیوز بش سنه سنه طاشلی برون در کاهنک
 مصارف تعمیری.
 اوچیوز بش سنه سنه طوزبایا جامع شریق مصارف
 تعمیری.
 اوچیوز بش سنه سنه حرمین محترمین اهالی
 کرامی اعائمه اوله رق ایکی بوز آتش درت یک
 کور غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه قدر متفعنه ترتب اولان
 بالاوه جمیت اسرائیلیه شتے خانه سه اون اوج یک
 غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه اومی جامنی مکتبه
 اون بش یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه روم مکتبه شرطه
 و پیلان بالویه اون بش یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه قرمانیع مکتبه اون بش یک
 غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه شهور تله ده طرمه
 کیده جک ملبة علوم اندیله اتش سک غروش احسان
 بیورلشد.
 اوچیوز اوج سنه سنه بتلیسه طرط عله

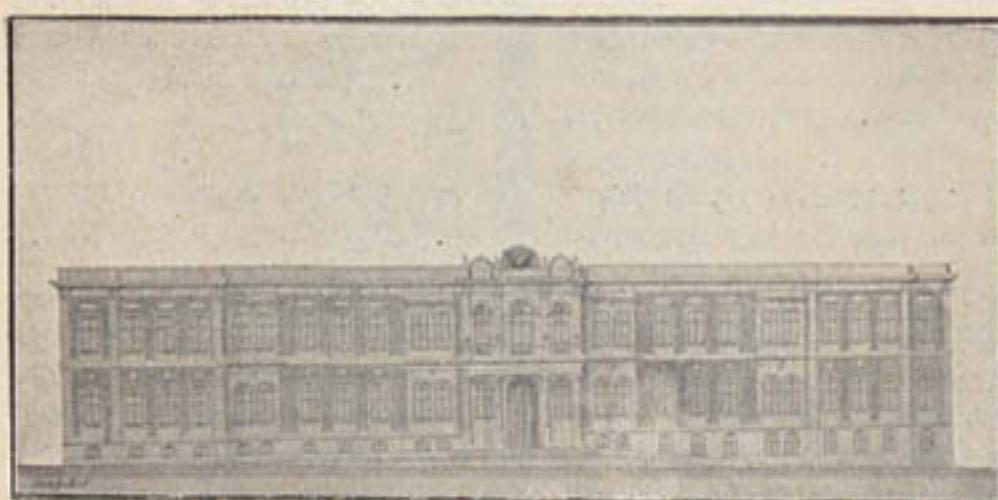
اوzerه کور مایعه سی ایجون الی یک غروش احسان
 بیورلشد.
 حیده خلیف سواری الایریک مصارف متغیری
 اوله رق اوچیوز یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اون اوج سنه سنه مکه مکره ده اشا
 اولان مسافرخانه هایون ایجون مایعه اولان اوانی
 خانیه.
 اوچیوز اون اوج سنه سنه مدیونا محبوس بولانلرک
 تسویه دینلرله تحملیمیون اون بش یک غروش
 احسان بیورلشد.
 هر که فابریه هایون سندکی عمل اهدا نک خنان جمیلی
 واچیوز اون اوج سنه سنه بیوکده هرین زدکانه
 قرق یک غروش احسان بیورلشد.
 آدین حرکت زدکانه درت بوز یک غروش
 احسان بیورلشد.
 اوچیوز اون بش سنه سنه روم ایل مصاری
 حرب زدکانه اون ایکی یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز اون بش سنه سنه مدیونا محبوس بولانلرک
 تسویه دینلرله تحملیمیون قرق یک غروش احسان
 بیورلشد.
 اوچیوز اون بش سنه سنه طبله علمه بوز آتش
 یک غروش احسان بیورلشد.
 اوچیوز آلن سنه سنه موصل ولایت داخنده
 عید کوچیلان قربه سی اهالیس اعاء اوچیوز یک
 غروش احسان بیورلشد.
 بحر محیط هندیدن کلان قرای حجاجه بوز یک
 غروش احسان بیورلشد.
 دور قاس نام جمیت خیریه اون بش یک غروش
 احسان بیورلشد.
 سوداچه ده در کاه شرطک مصارف تعمیری
 اوله رق قرق یک غروش احسان بیورلشد.
 مدینه منوره ده عنبر قشنه سنگ تجدیدآ تعمیری.
 پانچالی اوکسوزل مکتبه بش یک غروش احسان
 بیورلشد.
 اسونجره ده حرب دن مصائب اولانه اون بر یک
 بوز اون غروش احسان بیورلشد.
 موسوی مکتبه خسنه خانه سی انشا آنی ایجون
 سک یک غروش احسان بیورلشد.
 حرمین محترمین اهالی کرامی اعائمه اوله رق
 ایکی بوز آتش درت بش یک بکری ایکی غروش احسان
 بیورلشد.

تَبَرِّكَاتُ الْجَنَّةِ

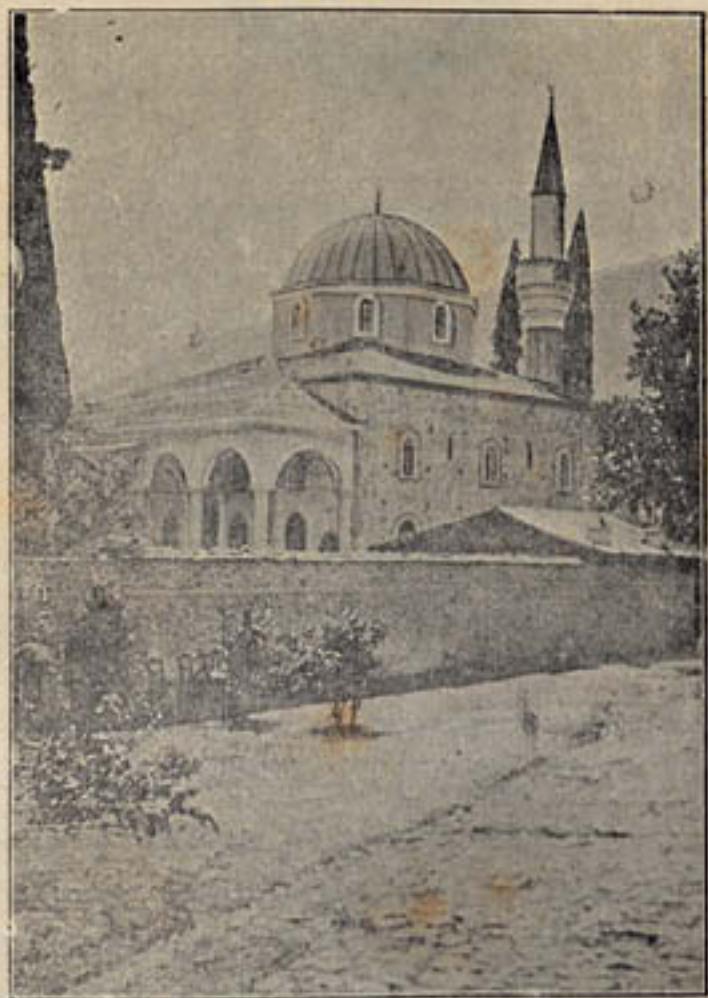
بیور بول جاعت اسلامیه سبله و پله خواسته کان
 جمیعه یکری بیک غروش احسان بیور نشد .
 اشقدورده امر مستون خانقی اجرا بیدلان اهل فک
 مصارف خانقی اوله رق یکری بیک غروش
 احسان بیور نشد .
 کاند خانده ایازمه صو دیوار لیک اشامی .
 دور قاس نام انکلیز جمیع خبره سه اون بیک
 غروش احسان بیور نشد .
 علیه تقاده صندقه ایکی بوز بیک غروش احسان
 بیور نشد .
 حرمین محترمین اهالی "کرامی اغانی سی ۲۶۴۰۲۲ .
 پاپس کور بینده کی فرانز قتوک مکتبه اون
 اش بیک غروش احسان بیور نشد .
 فرانز فقرابور جمیعه بش بیک غروش احسان
 بیور نشد .
 قاضی کوینده فرانز مکتبه اون بیک غروش
 احسان بیور نشد .
 مقامات عالیه کوندریلان مصاحف شرطه ایله
 سائز کتب شرطه .
 قرمدگ ساخته گیده چک حجاجه باور نولاری
 اوله رق یکری بیک غروش احسان بیور نشد .
 دور قاس نام انکلیز و آیانس فرانز جمیع خبره .
 رنه اون بیک غروش احسان بیور نشد .
 فیلوبوروت نام جمیع خبره ایله موسوی غربا
 خسته خانه سه اون بیک غروش احسان بیور نشد .
 حرمین محترمین اگرامیه سی ۲۶۴۰۲۲ .
 او جیوز اون بش سه ستد حرمین محترمین اهالی "کرامی اغانی سی ۲۶۴۰۲۲ .
 او جیوز اول بش سه ستد اور اخا نام موسوی
 و سویتین فرانز ایلان قرا جمیعته اون بیک
 غروش احسان بیور نشد .
 پانقان اوکوزل و دیستان ایلان نام مکتبه
 ایجون اون بیک غروش احسان بیور نشد .
 جود، کرم، اطف، نم، و حم، شلت، احسان و عنایت متفوچان عرضیه مخصوصات فطره سدن اولان شوکنلو
 پادشاه زولی نعمت بی منت اعظم خلیله بی محترم اند من حضر تریک ما نز خیریه حسان کترانه لری بروجه بالا شرط صحیه
 شکران و ماهات قلنار مقدار دن عبارت اولیوب هر جمه کوفی یکریه مجره و درماند که بذل عطاها او لقده و تبعاصاده
 شاهانه لیک هر متن حقنده او لدیعی کی افتخار جهانده ساکن بالحله افراد بذر حقنده دھی عن حسیات جبله اطهار
 بیور برق هر بردہ بالحله مهاجین و درماند کان الواقع اطف و کرم شهر یاری لری ایله مسرور و شادان بیور ننده در که بونزک
 بیکان بیکان نداده و بیانی بیکان . خان چنان و اعیان طبايان ذات اند س سفترت ملوکانه لری سرمههان و هوک و طول
 عمر و عائیله مددی الدهور والازمان دیهم شرفوسم علیایده فرماغرمای عدل و داد و احسان بیور سون آئین .

جمله مؤسسات سنه حضرت خلاقيتنا هيدن آيدين قصبه سده انشا اولنان جامع شريف

سايه عمر انوايه حضرت باشا هيدن ادرنه عدد انشا اولنان دائره عسکريه

آثار تقوی شارحدت خلآلہیدن از مردمه قزلجیه قریبستنده جامع شریف

عصر ترقیانحصر جناب پادشاهی آثار میروره سنذن اولنق او زره انشا قلنان طوب فابریقه هایونی

تاریخ جلیل عثمانی احنا ابتدیکی عظمت مناقیله خندان کرم الشان سلطنتک عسکر اوغلی عسکر
وافراد عثمانیه نک دخی لواء نصرت و سلطوقی عصر راجه برج وباروی قهرمانیده رکز اینش بر دلاور
اولدۀ لاری ھر صحیفه سنه بر نمونه بسات و حیث ذکر و ایتات اینک سورتیله نقل ایار . شوحتیقت
جهانک مسلی اولدۀ لاری کی ترک عسکریک فضائل مدوجة جاتسیارانه و میدان حرب و وفاده ابراز
ایلدیکی شجاعت مسلیه صادقانه سی دیبلرده داؤ نیجه نیجه داستان مفاخر میدانه کتیرمیش و تاریخ عالیک
فصل اول حاشته :

• عثمانی عسکری عسکر پادشاهی و عثمانی پادشاهی عسکر شہنشاهیدر •

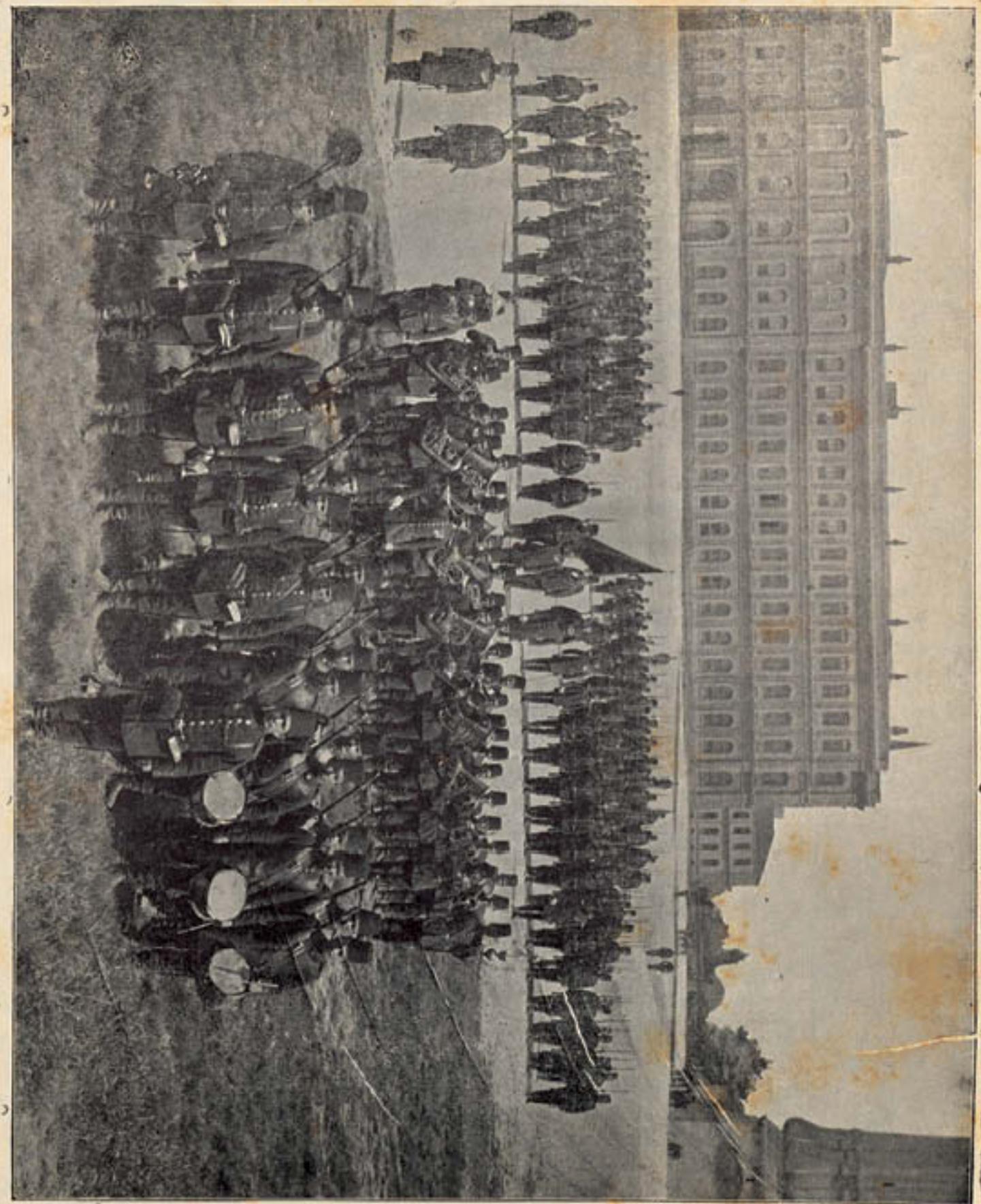
عبارة مجده سی ابدیاً قشن و تریر ایده که ماسن کلیه فهارت جمله سدن اولان اعلای شان دولت و ملکت
غیرت و حیث مقبوله سیه کندیسی مشار بالیان اینشد .

شهریار کردون اقتدار و تاجدار خلفر شعار افتدرن حضر تاری خصائیل ممتازه عسکریه اجداد
کنزن خلافت بناهیلرندن وارت و فطره الا بیولک فکر عسکریه مالک اولوب امر و فرمان الی ایه
عثمانی اردوسنک قوماندان اعظم و اقدسی بولغاری حیثیله افکار عالیه عسکریه لاری اول امرده افراد
امنک مخلق اولدۀ لاری فرط بسات و میانت واغور هایپولنده فدای نفس و جانه اولان شوق و صدق
پیتلری ایجابات صداقکارانه سه کوره افرازه بذل مقدرت بیوره درق بازوی قدرت عظیمه دها زیاده
حصول انتظام و قلوب شجاعان امته دها اساسی تربیه و حس اطاعتک استقرار و استكمال ایسافی تیشه
بیوردیلر . بر حالده که جنود مظفره عثمانیلاری ارکان حاضر سی اعتباریه دنیالک الا مکمل ، الا متنظام
بر اردوسی حله کیروب تربیه عسکریه سی بوكون شهر تکیر آفاق اولان آلمانیا اردوسنک بر امودج
ذی کالی ، مقدس عثمانی پادشاهنک امر و فرمان هایپون آنادیمه مهیا و مطبع بر هیئت مهیه سورتنده تئل ایندی .
بوهمت عالیه طوغزیدن طوغزیه فکر عسکری شاهانه سی مو ضحدر : ذات بالک جناب کیق سانی
جلوس میامن مأتوس حضرت جهانیا لرنده مقداری اوج درت بوز بیکه بالع اولان اردوسی هایپولری
احتیاجات حایله حریبه ایله موافق کوره میبرک و اساس سالمه جنود بروزانی احیا ایدن فطانت نافذه .
حکمدار اعظمیلاری رهبر اجرآت اتحاذ ایلیونک قرعه شرعیه احکام مینه سنه مطابق اولق ولکن
اوروبا اردولری تشکیلاته توافق اینک اوزره اخذ عسکر نظامنامه هایپوتی نشر بیوردیلر . اینه
بو خلوة اولای کتبیه بروی مقتضیات جلیله سدن اوله درق اردوسی هایپون مقدار جه برجیق میلیونی
تجاوز ایندی . برجیق میلیون عثمانی عسکریک انتشار دفت اجنبیده حصوله کتیره جکی شکل مهابی
و معنویت ملیده قرار گر اولان فرط تربیت و اطاعق الا سوک سیستمده بوز بیکار جه اسله جدیده ایله
نمکیم بیوره درق مرآکن عسکریه کافه سنده عترج استایو ازیتیه یعنی بولنق اوزره دریف دبورلاری
تائیس و طرق عسکریه اتسا و قرون عسکریه نظر ندن شبکه حدیدیه ایسیامی سوراق حیز آرای
حصل اولدی . یعنی فکر انتظام عسکریک مبانی ابتدایی سی بستویقه تعالی قورولدی .

آمال عاسن اشغال ملوکانه دوست علیه عثمانیه از داد شان و شکوه و سلطنته معمولوف
ومقاصد جلیله خسروانیه ملک و ملکت تمامی حفظ و حراسته مصروف اولان بادشاه عاجاه زمان
و شهنشاه دقایق اکتسادوران اند من حضر تاری قون عسکریه نک سین اخیره ظرفنده اور رویده کوریان
تریقات کونا کوتی نثار دورین معالی قرین ظل الالهیلرندن دور بیور مدقاری کی شوم تنظم ارد دن سرکار
بسالت مدارنه بوله حق ضابطان و اسرالک قون مذکوره تعلیقاته بحق احرار و قوف ایلیه کاور ریوا
عسکر لکنک کوته انتظام عثمانیه تحیله سی انبیه خیریه سی وجوده کتو رمک او زره مکت قون حربیه
پروغرامیه این اصلاحی و حسن حال و تحصیل موافق مطلوب عالی اولان ضابطانک آلمانیا و فرانسه
ارد دلیله اعزامیه بر ابر آلمانیا مشاهیر عسکریه سندن بر جو قالیه سنت خدمت موجب المفتر سلطنت
سینه لرنده استخدامی و تأثیرات غیر باهی مصدق اولان قروب طوبیله ارد و دو تماهی هایون و قلاع
واستحکمات شاهانه نک تحیله سی و معلوم جهان اولان عثمانی مهارت فارسانه سنت بر قات دها تیه و تیقیقی
وججهت جهت سناجع حربیه نک تعییم و ترقیقی ، او بوس آیلری احدا تی قودن فعاله کتیرمک کی
بک جوق زمان و قود صرفی استلزم ایدن موقنیات ایله عنوان معالی بیان خداوند اعظمیلری
تعییی "تائی" سلطنت و حارس یکانه دولت اولق او زره طایتدیر مثادر در .

باخصوص بونان مثنه زائد سنه بش اون کون ظرفنده حدود خاقانیه ایکی اوج بوز بیک کنیک
بر قوه عسکریه نک منظمانه جع و تحشیدی و عماریه نک محاثت صلحیه سه غالبه وضع امضای عالی قیلسی
افکار عمامد نثار جناب بادشاهینک ارد دی هایون تاری او زرنده کی موقنیات و افعانه بر دلیل قاطع اولوب
بر طرفدن دخی ملوز تفتکاریه قروب طوبیله سنت ومازمه حربیه سنت عثمانی دست کاهنده اعمالی و عثمانی
دو مانسز بارو سنت ایجاد و احضاری و عسکری کوکر جنگلر تریمه سی عسکری پیش قتلر تعیین ، تغفار و شند و فر
بلوک و طابوری تکلی و استحکمات خفیه و جیه نک قون جدیه عسکریه کوته انسانی و مرامح
واشقاق شامه الآفاق ملکداریله ضمیمه اطفایه آیلری ، سیار خسته خانه لر تأسیی و عساکر شاهانه .
لرینک تأمین بخت و عاقیق مقصده اطبای عسکریه نک تزییدی و نقلیات عسکریه اهاب املاک و عقارک
تشریکی و قوه موجوده قوه القاهر اولق او زره علاوه طابور لرینک ضم و علاوه سی و وظائف تبدیله نک
ایضاً ایله بر ابر کردستان و عربستان سوریه و طرابلس غرب طرفانه بولان عربان و عشاير دن ۱ حیدیه
آلیلری ۱ عنوان متفخرت بیانیه ستف سواری ده بر قوه جیع وجوده کتیرلی ، کوکر بیکلر قنک توییی
بودن و دوشه بخشایش رب عننت و عالم عثمانیت ایخون موهنه قدرت اولان شهربیار ستوده اوساف و شهنشاه
عمامد اتصاف ولی نعمت بی مدانی شوکنلوغازی بیولک **محمد الحمیم** خان تائی اند من حضر تاریه سنت نیان
عاسن غایات ملوکانه لرینک داشتا توفیقات سچانیه اه اقران ایله تأیید بیان سلطنت و تأیید آثار سلطنت
وشوک امر نده حائز اولدقاری قدرت نادریه بر سلسله مشتمعه تشکیل اید .

سایه موقنیو ایه جناب قوم الدان اعظمیلرنده لوازم عسکریه اور تبه انتظام ایله تیه و احضار ایدلشدر که
وقت حربده هر غریک بیه جیکی ، ایچه جیکی ، کیه جیکی ، طاشیه جیکی بر لی بر نده و هر طابور و آلاک سویانی

سالہ سلیمانیہ حضرت یا شاهیدہ مکملہ احمد بوریان خاصہ اورڈی ہارون سادہ عساکر ظفر مائز شاہد

سواری مردانه قمری

امانیه قمری

سواری بورزن قمری

سواری امدادی برای سهروردی و شده تریت و تریت امرا را که بیرون از این خدمه سواری داشته باشند

تبیکنگانه

واحوال تحقیق عورنده اولوب اشات عکریه دخی ولايات شاهانه که مرا اکن عکریه سنده اجا
ببوریلان جیم بنالله عیون آرای ارباب انصاف اولقددد.

سرور اسخا و مردمک چشم اسدقا اولان ولی نعمت معظم افده من حضرتاری شومانز مبروره کتیبه
پروری به موقیتلری تسول مقصده بیه حیب هایون و خزنه خاصه شاهانه لرندن مبالغ عظیه و کلیه احسان
ببوردقاری کی تأسیسات عکریه اعماقیه دفعنا و معلوین عکریه اعماقیه واولاد شدنا و ایتمام و ارامد
سرکیسی کی مؤسسات خیریه احداث و تقادع و ایتمام و ارامد عکریه صندوقه لری اصلاح و اسخا ایده رک
فکر عکری هایون لریست عکرلک هر قطعه شامل اولدیعی و عکرلکی صفات فاخره سی ایله تجسم
ایتدیره جک اولان قیافت خارجه و داخلیه نک تتفیضه کوریان ظرافت و معلوبیت ایله دخی عکرلک
ایخندمک نزاکت حس و تریت منظمیه ندر درجه رده مفتون بولندقاری بازو اغیاره بکندر مشادر.

جداجهد حضرت خلافت پناهیلری حضرت ارجمندله نسبته دائم منصور و مظفر اولیی الطاف
خدادن مستدعی اولان ارجمند سواری آلبی ایله هر اردی هایونه تشکیل ایدیان سواری مزراقی
الایلری جله مؤسسات عکریه شاهانه دن اولوب تقویت عکری قویمیون عالیی دخی ریاست سنیة
جناب جهانبایلریه وایه دار اعتلادر.

قلوب و اندۀ سادقه نک بویله بروم سعادت توأم ملیده جله اجر آلت موقیت غایات جناب شوکت پنهان
اعظمینک ولو ناق اولون بر فهرس شکان آمیزی قرانه تشبیط و جدان ایله مسی دخی بر سعادت دیگر ک
حسولی مسرتیله جله بی دعا کوی ترايد عمر و عاقیت جهان قیمت حضرت ولی نعمت الخمس قیلان وسائل
معز زده دن اولنله لوای نصرت احتوای خناینک و جنود نصرت موعد ملوکانه نک هیبت منصور و مظفر
ودولات ایدمدادت عقایلریست ظل طلیل مکارم دلیل جناب شهنشاهیلرنده دائم استقر و موقر اولیی ادعیه
مغروضه سیله تبریکنامه ملینک شوچیفه عبودیت الیقمه دخی خاتمه بخش افحار اولورز.

سايه عمر انوایه حضرت ملکداریده اردو قسم سنده بحداً تأییس و اشاقنان مساق خانه عکری

امور سعادت‌الله

مؤسس بیان عدالت، حامی عالم انسایت، ماضی ظلام ظلم وجهات، محیی یکانه دوست ابدمدت اوصاف حیده‌منک بحق صاحب و مالک و صراط مستقیم شرع و حکمک هروجهله متول و سالک اولان ولی نعمت فاروق خصالت شوکتو عدالتلو بادشاهز افتمن حضرت‌لری تأسیس و اجراسه موفق بالحیر اولدۀ‌لری تشکیلات اخیره عدایه ایله دوست علیه عثمانی‌لری جداً مسعود و احیا بیورمشادر .

عنوان عدالت اقتران شاهانه‌سی شهرتکر آفاق اولان شوکخاب عینیه الاشغال افتمن حضرت‌لری بد قدس هایبو نریه مودوع من عند الله بولنان شمعه وزیر دستان ملوکانه‌لریست هر حاله اجرای احکام عدل و داد ایله مظہر مسعودیت اولاری آرزو بیوره درق مالک محروسه شاهانه‌لریست هر طرفده حماک مخصوصه کشادی بی دایت جلوس هایبو نرنده فرمان اخشندر ایدی .

جسم جیم دوست علیه‌یاری اچون نازه جان و محض شرف شان اولان اشیامرو فرمان هایبون شهره ریلری مدت قلیله طرفده ناماً اجرا بیوره درق اظهار عدل و حق و احراق حقوق خلق وظیفه قدسیه‌یله موظف درجات مختلفه حماک نظامیه و تأسیس و اجیسه موفیت حاصل اولش وقواین جدیده عدایه وضعیه تسبیقات مطلوبه رهین مرتبه کمال بیورلشددرکه بوكون اورویاده اجرای حکومت ایدن دول معظمده‌دن اک برخی و اک انتظامبروریست حماک عدلیه‌سی نظر تدقیقه آلدقده حماک عدایه عثمانی‌نک آندردن فرقز و دها متنقلم اولدۀ‌یقی تصدیق ایتمک قابل اوله‌ماز .

ذات حقایقیات حضرت خلاقیناهی بوجله امور عدایه‌دوانی حسن تسبیق و تتفییه موافق اولوب کیبات‌همه‌سی بالحکومت‌بعه وزیر دستان ملوکانه‌لری بمحبودمنت و شکران قله‌لری مثلاو دول و مال مختلفه‌نک تصحیح افکار و استخلاص حسن افظاری دخی خاصه تأمین ایشلدر .

هر قکر و مطالعه‌یه کوره اشو تشکیلات عدایه آثار سینه ملوکانه‌لریست سر نامه‌سی عد ایدلکه‌هه احرا و جامع عسنات لاتخسا اولقنه عنوان جلیل ظل‌الله‌لری روح نائی جهان عثمانی تغیر کریزنه باد و تجیل وکال صداقت و اخلاص ایله دعوات مفروضه شاهانه‌لری فلاؤت و تریل ایلر .

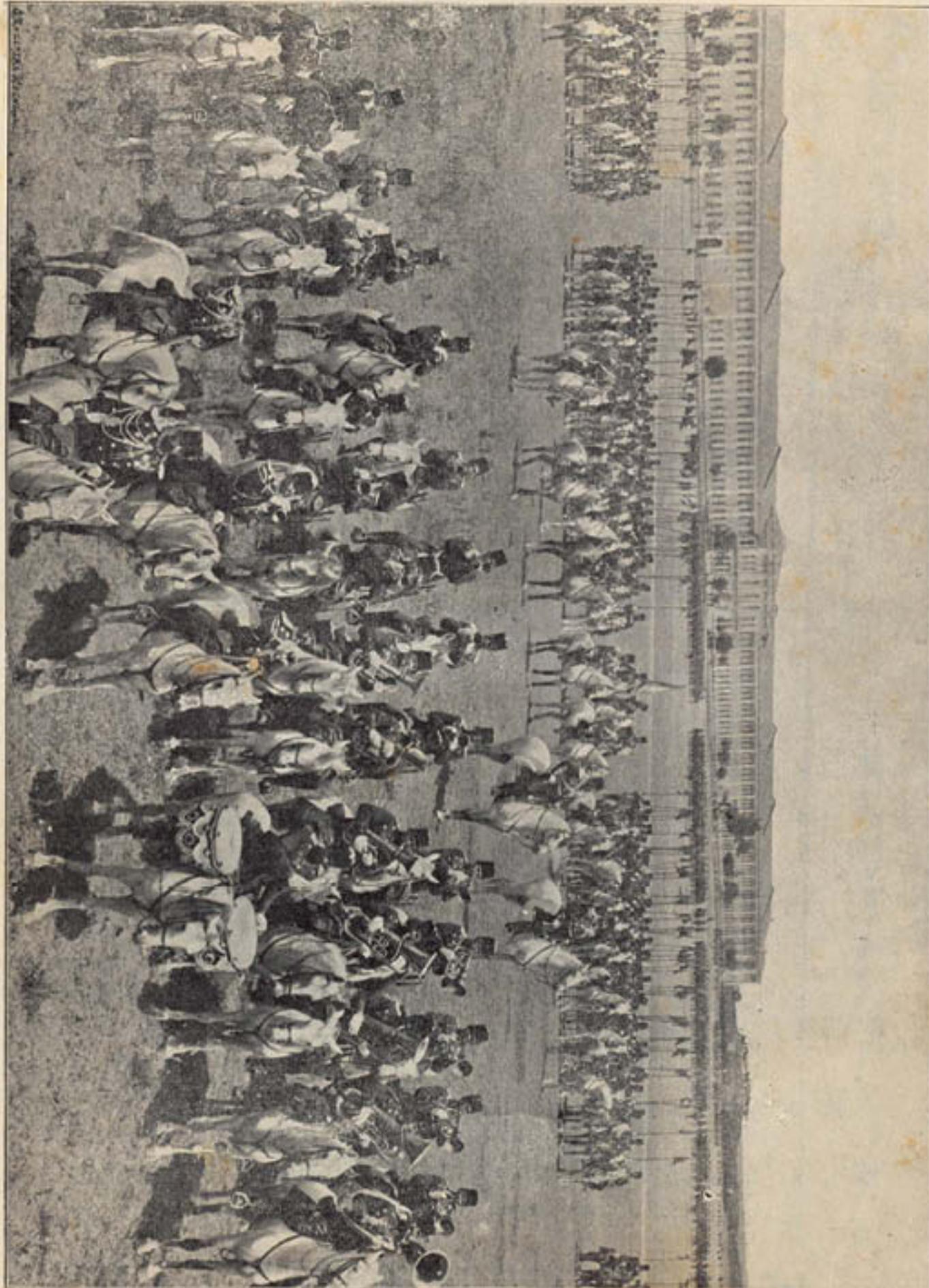
درجات تله اوزیزه مرتب و منشک اولان حماک مذکوره‌ده مرعی و معمول به بولنان قواین مستقیمه عدایه‌نک اکثری عصر هایبون حضرت خلاقیناهیده وضع اوئش واژجه روح القواین عالم و کافل سعادت ام عنوانه بحق اجرا اولان مجله جلیله‌نک حسن اکالی عهدکزرن جناب تاجداریده شر فواعق اولدقدن بشقه اصول عماکات حقوقیه ، اصول عماکات جزاییه وعدایه ومذاهب نظارت جلیله . سنک و ظائب داخلیه‌سی نظامنامه‌سی و تشکیل حماک نظامنامه‌سی و درسم نهاد قانونی، عدایه الجمن انتخابی نظامنامه‌سی و اعلامات نظامیه‌نک صورت تغییه احکامه دائز اولان قانون و ایجاد عقار نظامنامه‌سی و ضایعه صیدیه نظامنامه‌سی و مقولات عرب‌لری نظامنامه‌سی و دعوی و کیلاری نظامنامه‌سی و سازه مثلاو ایجاب حال و مصلحته موافق متعدد نظامات جدیده حقایقیبرورانه وضع و اعلان قلشدر .

حماک مذکوره‌ده الیوم قواین من بورمنک احکام خادلانه‌سی مایه‌التنیق اولوب حقوق و مصالح عباوه دها زیاده زافع و سوچخن اولق اوزره افتضا ایتدکه تعدیلات مخفنه عدالت‌کنتری اجرا

زیارت کهانه عصر به توپنا شرق و غرب بپوش اولان طویل عاکر بالات هزار شاهله

کشیده سرمه آلایی خود میگیرد و تکلیف پذیرش این عده ای از این اعماقین ایامه کوکه بگزیده جایی را

تَبَرِّقُ الْمُلْكَ

بیورلش واودوبه اصول وقواین مدنیته ره جهان انتظام ایله مطابق او له رق مالک محروسة حضرت
ملکداریت هر قطعه سنده تأمین حضور و آسایش ایله حقوق عمومیت کامنه سق کافل بر
هیئت حکمیه عدیه و بردہ خاطمه مکمله عدیه وجوده کثیر شد.

سایه عدالتوایه جناب ملوکانه ده در سعادت و ولایات شاهانه ده اجرا بیور یلان
تشکیلات عدیه اوزرینه مجدها تأسیس و کداد اولان حاکم نظامیه و دوازه متعلقه می

۲	حکمیه مذکوره اجرا مأمورانی و مقاولات خردگی .	در سعادت
۱	اسکدار بدایت حکمیه می .	۴ حقوق، جزا، استدعا دائره زی عنوان طبله تغییر حکمیه لری .
۱	حکمیه مذکوره مدعي عمومیلکی .	۱ حکمیه مذکوره باش مدعي عمومیلکی .
۲	حکمیه مذکوره اجرا مأمورانی و مقاولات خردگی .	۴ جنایت و جفه حقوق و تجارت دائره زی عنوان ظریله استیاف حکمیه لری .
	ولایات شاهانه	۱ هشت اتهامه .

۲۶	استیاف حقوق حکمیه لری .	۱ حکمیه مذکوره مدعي عمومیلکی .
۲۶	استیاف جزا حکمیه لری .	۴ برخی و ایکنخی حقوق و برخی و ایکنخی جزا ناملیله بدایت حکمیه لری .
۲۶	استیاف مدعي عمومیلکاری .	۱ استطاق دائره می .
۲۶	هشت اتهامه .	۱ حکمیه مذکوره مدعي عمومیلکی .
۳۹	تجارت حکمیه لری .	۲ حکمیه مذکوره اجرا مأمورانی و مقاولات خردگی .
۲۶	بدایت حقوق حکمیه لری .	۴ برخی مجلس و ایکنخی مجلس و تجارت برره تجارت برره ناملیله تجارت حکمیه لری .
۲۶	بدایت جزا حکمیه لری .	۱ حکمیه مذکوره اجرا مأمورانی .
۲۶	بدایت مدعي عمومیلکاری .	۴ پشاوعلی برخی و ایکنخی حقوق و برخی ایکنخی جزا ناملیله بدایت حکمیه لری .
	ولایات شاهانه داخلانه دند :	۱ حکمیه مذکوره مدعي عمومیلکی .
۸۴	بدایت حقوق حکمیه لری .	
۸۴	بدایت جزا حکمیه لری .	
۸۴	بدایت مدعي عمومیلکاری .	

جماً یکون ۴۸۱ عدد

﴿ توقیفخانه و جلسخانه رجه اصلاحات مرافقترانه ﴾

شعار عدل و رأفت شاهانه سق خصال کریمه رحم و شفقت ایله منزج و تلقیقه موفق من عنده اهه اولان
پادشاه عاججاء و ظل الله حکمت آکستان افدره حضرت اهیه عاکدن صادر او له حق احکام قانون پروردانه
اور ریه حبس و توقیف لازم کلتفر ایجون سال الذکر مباین مجازات عدیه بی صورت مخصوصه
اصلاح و تنقیم بیور مشاردو .

تَبَرِّكَاتُ الْمُلْكِيَّةِ

اشبو امر و فرمان حکمت بیان حضرت پادشاهی او زیره مالک محروسة شاهامده بولنان بالعموم تو قیخانه و جیخانه اور او زرنده غفتقات مکمله و تدقیقات لازمه اجرا فله رق برخی درجه ده حفظ .
الشده قاعده سنه رعایته تو قیخانه و جیخانه از توسعه و تبیق فلختدر .

نایاً جرايم متوعه اصحابندن اولانلر يعنی جنایت و جنحه و قباحت مادرلرندن طولاني مفتون عليه
منهم و عکوم بولانلر غریق ايدلش و حبس و توقيفden مقصد اسلی اولان تهذیب نفس و اخلاق ماده
مهمهستك حصول ايجون هرنه تدبر مقتضی ايسه يايسلوب موقفین و عجوسيتک مشاق روحاني حبسیدن
طولاني تسلی " قلوبه مدار اولقهه برابر حیات مادیه متعلق سی و عمل جهی دخی درپیش خانه
حکمت فله رق ازرك بر ر صفتنه اشغال ایندلری اسای احضار واکال او شندر .

کمال درجه مرحتی اولان ولی نعمت علمشو کتاب اقدمن حضرتاري بو خصوص ايجون پرسبورغده
احتفاع ایدن مختلط قونفرميه مأمور مخصوص اعزام بوره رق مالک شاهامه ارنده بولنان تو قیخانه
و جیخانه ازرك اوروپا اسوونه تمامآ موافق و بر قاج وجه ایه آنله فائق اولق اوزره اصلاحات جديه
اجراسه موفق اولشادرزگ ذکور و نسان ايجون آیرو آیرو انشا اولنان تو قیخانه و جیخانه اور دو نلرند
بعداً مساجد و کلیسا و خشته خانه اور و حامله ، منوفه منقسم قفوشار ، منابع متوعه دستگاهه اري بنا
وتاسیس قلتش اولى اولباده کي اجر آت محسن غایات هایونک شواهد علیه سندن معدوددر .

﴿ اشفاع شاملة الآفاق حضرت پادشاهی ﴾

حضرت رب غفور و کتا و جناب شفیع روز جز احر مته ایام عمر و عافیت حضرت خلا قبیله بی مزید و لامعا
بورسون . ولی نعمت چشمتر شوکنلو عداداللو پادشاهز اقدمن حضرتله ریست دنیاره شامل و دوائر جرم
و خطادن واسع و فاصل اولان مرآهم و اشفاع حضرت کیق سایلری ايجبات جلیله سندن اوله رق الكزیاده اصلاح
نفس و تهذیب اخلاق آزو بوردقله جهتله دین و دنیا ايجون موجب انواع فوز و شرف . اولان ولاست
با هر اسعادت جناب نبوی و اعیاد شریفه مثلو ایام محدوده مبارکده مجرمین حکومه دن نلان مدت جزائیه اری
اکال ایش اولانلر غفعانی به مظہر سلام اخلاقی سیلاری امر و فرمان اشفاع جناب خسر و ایلری
مقتضای منقادن اولقهه ایام مبارکه مذکوره نک شرف قدرسته مجرمین مرقومون دن مدت حکومه اری
اکاله آنی ماه و با خود دها آزمد قلش اولانلر بر قلعه دفتری تسلیم و خاکپای سپر اعتلای هایونه
عرض و تقديم ایه اجرای ایجابی اسول اتخاذ فلختدر .

موقع کورک و قلمه بندلک کی حبس جز الریله عبوس بولانلر حقنده مخذ اولان اشبو اسول مرآهم
شمولدن مؤبد کورک و مؤبد قلمه بندلک مثلو مجازات دائم ایه حکومه و محبوس بولانلر دخی مستفید اولى
اخیراً ساحه آرای سنج و سدور بیور بولان اراده کرامتاده شهر باری متعلقه مالیه سندن بولشتدر . يعنی
مرآهم عدالتکاری حضرت پادشاهینک جله بی شامل اولى لازم کارکی و مجازات مؤبد ایه حکومه و محبوس

سازی نجدیه خضرت امدادیه محمد امکل بوریلان طویل نونه آلب

مکانی آنچه نسبت دارد که این را در میان اینها بگیرید

تَبَرْكَاتُهُ

لو لا زیر میانند محاذات موقته قانونیه نمک درجه منهاسی اولان اون بش سنه نمک ایکی قانی طول برمش
وبالخاصه شایسته رحت او له حق درجه ده و اصل سن یبری و هرمهو کر قرار ا نوع عال و سقماولش مجرمین
بوله بله جکی جهنه بمقوله لارک و سیما مدت محبوبین لاری اون بش سنه بی برخیل تجاوزله اصلاح حال اتمش
اولا نزک سالف ایان غفع عالی حضرت پادشاهی الهمسرور و شادان فخری غررا اتشدرکه ولی نعمت حکمت خوار
شهریار تابنده افکار اندمن حضرت ترینک قلب منیر های بو زارینک حیات رقيقة عدالت برو راهنسی ملاحظه
اینجون بوندن دهامؤثر برد دلیل آرایله ماز.

مكتب حقوق شاهانه

سایه عدالتواهی حضرت پادشاهیه اجرا بیورلش اولان تشکیلات جدیده عدیه ایجاده اندن او له رق
ملالک عروسه شاهانه نمک هر طرفه نهیس و کشاد اولان حاکم نظامیه به اهل و مقتدر حکام و مأمورین
پشديرلک او زره شرفه سادر اولان اراده سینه جناب خلاق قبناهی منعوق منیشه توفیقاً ۱۲۹۶ تاریخند
مكتب حقوق شاهانه تأسیس واجیا فلغشدر .

مكتب عالی مذکور درت صنف او زرینه مرتب اولوب اصول فقه و عجله جلیله احکام او قاف ایله
با جله قوانین و نظامات دولت علیه و حقوق اداره ، حقوق دول ، عهود و سازه کی مهم درسler تدریس
و تعلیم فتحنده بولنگش و بوتاریخه قدر ای بوز یکرمی طقور اندی به ماذونیت شهادت نامه ای اعطای او لشدر .

آثار عمر ازروی حضرت موکاردن دده تاجده انشا اولان سلاح دیوسی

أَوْرُفَالِيَّةُ

لغار نقاد جناب ولی نعمت اعظمی او درجه نافذ، او درجه بلیغ التأثیر بر حکمت تدقیقه ایله معضلات اموری حل و فصله معروف و مقصد عالی "حضرت تاجدار اکرمی او رتبه مهم، او رتبه عالی نیات جبله" تبعه پروریست حصول و حسن تسریه مصروف قدر که روح ملک و دوات اطلاقه بمحقق شایان اولان امور مالیه حکومت بو ایکی قوه جبلیه او کنده امکان دائزه سندم مظاہر ترقیات و رهایت مسکلات اوله رق یکرمی بش سه ظرفنده بونجہ غواص عظیم و یونان عمار بسی کی صرفیات جو چه احتجاج کوستن موافع قوه ظرود ایندیکی حاده بیله خزینه جبلیه تحمل ایدن بارگران آزرمان اینچنده تحف ایش و جسم ملک و دوات جسم و تریبات داخلیه و مصارف خارجیه می فوق الحد عقایم ایکن منابع واردات ملکتک تربیدی نقطه خیریته اعماق ایدن نکاه حقایق آکتنه جناب شهنشاهی اورالرده عمران و ترق وجوده کنیمکله برای آنیسی ایجون دخی قوتل امیدلر پیداسنه ذرعه بخش حصول اولشدر . شایان شکر و محمدندر که امور مالیه نامی "توازن ایجون بالنفس ذات اقدس خلاقینه حصر اقدام و اتفاق ایدر ک له الحد والنه نسبه" مددود بر زمان ظرفنده بالله مال و اقوامه غبطه بخش اوله حق بر اساس سالم استاد ایندیمشتر و یونک نتیجه فیوضاتندن اوله رق دیون غنایم نک اطفانه احراز موقبیت کامله بیور مشادر در .

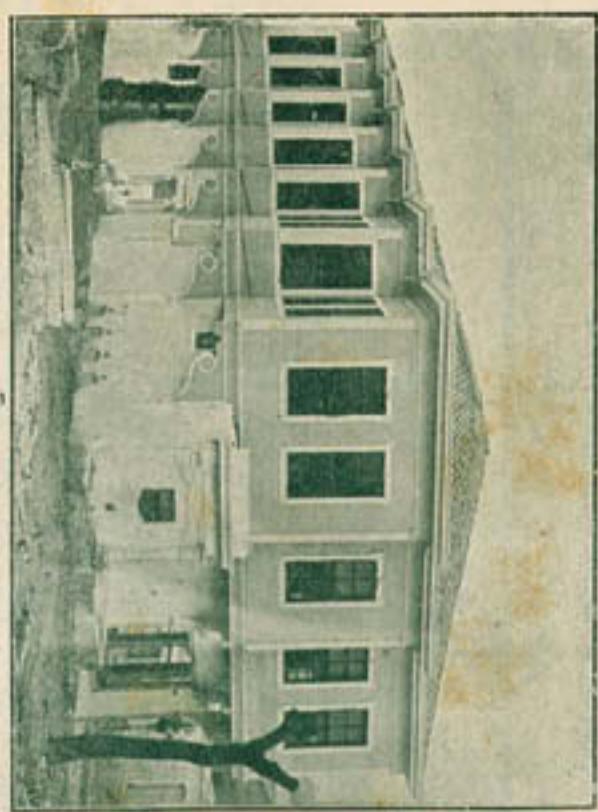
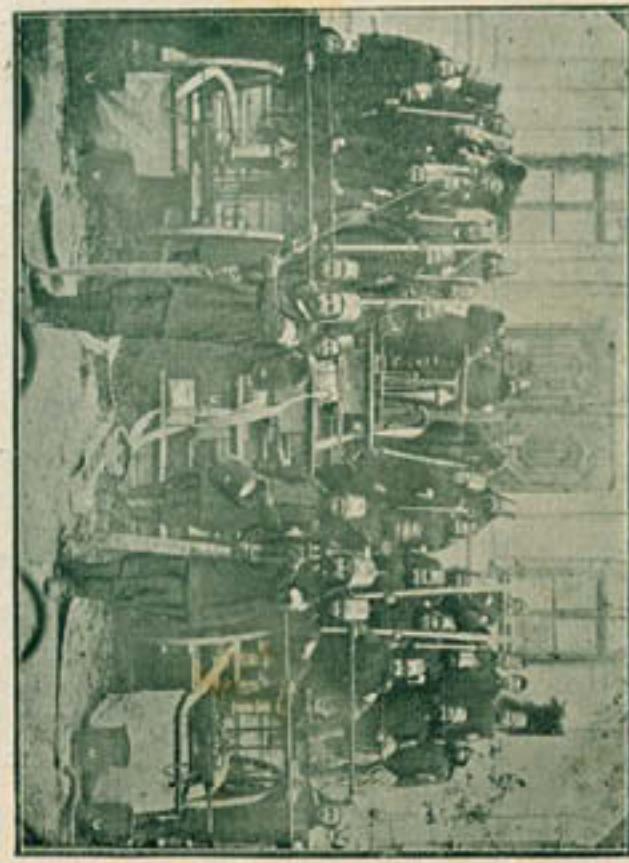
آشاغیده جدول مخصوصنده درج ستون مباحثات قله جنپ و وجهه ازمنه ساقده خزینه خاصه شاهانه نک تحصیقات سویه می ریلیون ایرانی مجاوز اوله بینی حاده مقام معلانی خلاف اسلامیه دو نق طراز اوله قلری يوم بیارگدن اعتباراً بو خصوص مهم دخی لغار دقت حکمت اثر هایون لارندن دور بیورلیدر ق خزینه مالیه بکلی مبالغه ترک و احسان بیورلیق صورتیه بودجه ده توازن حصوله ابدالی "اعطا و کرم و عنایات بیورمشادر دد. یکرمی بش سه دنبری جیز آوای حصول اولان ترقیات مادیه و معنویه نک بالکر بر فهرستی شفیع ایتمک لازم کله قوچامان بر جلد تشکیل ایده جکی در کلا در . بالکر شود انسن مع الشکران عرض ایمک استزد که، بادشاه مکارم بیور اندمن حضر تاریک تحف عالیجنت هایون لاریه سایه انداز عز و اجلال اوله قلری روز بجهت افروزد ببری موافزه" مالیه غنایم ده حصوله کان تبدلات و دها طوغری موجب شکران و مباحثات اسلامیه بروجه آنی کنیده سلعور شرف و مفترعه ایدر ک بو وسیله ایله اده الطاف مالا نهایه" شهنشاهی لارندن طولانی السنۃ اندمه دائز اولان اتیه و محمد سنبه ملوکانه و دعوات مفروضه خسروانیه تر جان بلیغ اللسان اوناق شرف عالیه انسن احرازه موتفقیزدن ناشی تکرار علی التکرار ایغای شکر و محمدت ایدر ک حتم کلام عبودیت مال ایارز .

بی ملک و دوات ولی نعمت بی متقرشو کنلو بادشاه جبلیل الشانز اندمن حضر تاریک عنایت مخصوصه و حم قدسیه شاهانه لاریه یکرمی بش سه ظرفنده دیونات عیته و جدیده دن یکرمی بر ملیون بش بوز بدی بیک بوز المی درت ایرانک تسویه اوله بینی و بو صورتله اعتبار مالی "غناهینک واصل مرتبه کمال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جَنَاحُ الْمُؤْمِنِينَ

سازمان معارف و امور ایثارگران پادشاهیه نشانی و ترتیب اولان از مردم کنگره صنایع موزه فرسن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
تَبَرَّكَتْ حَمْلَةُ
تَبَرَّكَتْ حَمْلَةُ

بیورلایقی یوقازیده بر تفصیل نکاته صحیفه شکران و مباراک ایش ایدک . اشبو موقفت عقایله جناب خلافتیناهینک درجه علویت و اهیتی خاطه امعانده تعین ایچون امثالله یعنی آورویا حکومتلرینک دیونانه و آنلرک صورت توپاره بر کرمه عطف فخر اقصاداً بذوب دسترس اولدیلمز بروجہ آقی درج و ترقیم ایندیکمز جدولدن مستبان اولدیقی اوزره حکومات سازه مذکوره منک اون سنه غارقدمه یعنی بیک سکر یوز سکان سکر سنه میلادیستند بیک سکر یوز طقسان سکر سنه میلادیسی ایچنده دیون منظمه وغیر منظمه ایچون تادیانده بولنه مدقلرندن بشقه یکیدن استقراره محبور اولدیلری مبالغدن طولایی اسas دیونی آرنگشدرو .

آورویا حکوماتندن بعضیلرینک اولوجهمه دیون عیقته عسو با برایجه تادیه سنه موفق اوله مدقدن بشقه بونک اوزریه یکیدن دیون علاوه سنه مجبور قالمش اولدیلری حالده سلطنت سنه ابدی الدوامک دیونانک دلیس المال و فاقضلیتی غایت مهم بر مقدارده و کال انتظام و سبوتله تسوبه و اطایبه احرار موقفت ایش اولسی حفاسک ولی نعمت اقدس واعظم شوکتاب افندمن حضرتلرینک ادای حد و شکر ای قابل اوله میه جق عنایات سنه و آثار جلیله ملوکانه لرندن اولنله سده سنه حضرت ولی نعمت اعظمیلریه عموم عثمانلریک عرض تعلیمات متداری ایلدکاری و دعوات مقروظه شاهانه لریه بشون تبعه صادقة هایپونلریک تزین اسان و جنان ایده کلکاری مع الافتخار عرض و بیان اوئور .

دول اجنبیدن بعضلرینک بیک سکر یوز سکان سنه میلادی سنه ک دیون منظمه وغیر منظمه می مقدارله
بیک سکر یوز طقسان سکر سنه میلادی سنه ک مقادیری سبوک اون سنه ظرفنده
بالغ اولدیقی مقداری میبن جددودر :

ایرادی امثالی	۳۰۰۰۰
اصلاحات مایه تدبیریه اغانه اولق اوزره ترک و احسان بیورلش اولان آلانش بیک سکه بدل	۱۲۲۸۸۲
۱۲۹۶ سنه سنه تحصیفات سنه ملوکانه دن خس اوله رق احسان بیورلش اولان	۱۲۰۰۰
۱۲۹۶ سنه سنه اینش سیه مرتباندن ترک و احسان بیورلش اولان	۴۰۰۰
۱۲۹۶ سنه سنه خم اثناق اوله رق ترک و احسان بیورلش اولان	۵۰۰۰
۱۳۱۳ سنه سنه تحصیفات سنه ملوکانه دن ترک و احسان بیورلش اولان	۰۰۴۸۸۲
تحصیفات سنه ملوکانه دن ترک و احسان بیورللان مبالغک یکونی	

ماز العرض مبالغک جاؤس هایپون حضرت ملوکانه دن شهدی به قدر بالغ اولدیقی مبالغک مقداری :-

ایرادی امثالی	۷۳۵۰۰۰۰
اصلاحات مایه تدبیریه اغانه اولق اوزره احسان بیورللان مبالغدن	۲۵۸۰۵۲۲
۱۲۹۶ سنه سنه خس اوله رق تحصیفات سنه ملوکانه ده احسان بیورللان مبالغدن	۲۵۲۰۰۰
۱۲۹۶ سنه سنه اینش سیه مرتباندن احسان بیورللان مبالغدن	۴۲۰۰۰
۱۲۹۶ سنه سنه خم اثناق اوله رق احسان بیورللان مبالغدن	۴۰۰۰۰
۱۳۱۳ سنه سنه ترک و احسان بیورللان مبالغدن	

جمماً یکون : ۱۰,۸۰۲.۵۲۲

تاجران فارسی

۱۸۹۸	۱۸۸۸
نام	نام
فرانسه	۱۱۰۴۶۱۳۱۲۱۶۰۴
آلمانیا	۱۱۰۸۲۱۳۲۷۱۷۹۶
روسیه	۴۳۰۱۷۵۹۱۱۴۰
اتالیا	۶۲۳۱۷۰۰۰۰۰
اوستریا	۴۱۶۲۲۹۷۱۳۹۲
مجرستان	۴۶۰۲۱۱۱۱۷۸۰
اسپانیا	۳۴۸۱۷۶۳۱۲۰۰
آمریکا	۳۰۵۶۵۹۸۰۰۰
فلنگ	۱۲۷۱۷۷۷۷۰۰۰
رومانيا	۱۸۷۱۳۶۶۱۱۶۷
بلغارستان امارت	۲۷۸۱۲۳۱۱۸۰۷
صریستان	۳۶۹۱۶۷۸۰۷۰۰
بوتانستان	۳۳۸۱۵۷۱۱۷۹۷
المیقنا	۳۵۹۱۳۰۶۱۳۹۹
	۹۰۰۰۳۹۱۷۹۲
	۳۵۱۶۷۲۱۱۱۵
	۳۱۲۹۰۱۱۰۱
	۱۱۹۵۰۰۰۰۰۰
	۲۷۱۷۴۰۱۳۵۰
	۶۷۰۷۳۳۱۸۶۳
	۱۰۴۹۰۵۱۲۴۸۷

مؤسسات مالیه اینچنده اک همتر بر منبعden **البزم** سکن جدولک ناطق اولدیقی وجهه جلوس میامن مانوس
حضرت خلاقیناهیدن او جیوز اون آلق سنه مارقی استداسته قدر فائضدن شقه رأس الماله بحربا دیونات
عیقه به وقوع بولان تأذیات اون سکر ملیون طقوز بوزالی بیلک در تیوز آتش آلق اراده که تحویلات غایبه نک
برخی تریقی تشكیل ایدن آلق ملیون بشیوز درت بیک دیسوز طفسان ارا کاما لآ او ده نیلهوک واردات مخصوصه دن
بوقاهم فرز اولان قدم دیکر تریقیلرک افاسنه مرتب اقسامی تریزد ایش و تریبات سائزه مقداری دخی جدولده
مرقم اولدیقی وجهه هر سه تزل ایچکه بولش اولدیقندن بیهه تریقیلک ده سایه حضرت جهابایده کاما
تسویه سی اعطاف بالغه سخانیه ایله بیک جیوق و قته محنتا قلیه جیقی در کار بولغشد.

موقبیات سنه حضرت ملوکانه نک بر سفحه می ده بر طاق مؤسسات و شبکات نافعه ایجیون دو لجه
استقرار ایدیلان مبالغه مقابل تعین اولنان هدت طرقه استقرار اهانک رأس الماله ایکی ملیون بشیوز الی
 بش بیک آلق بوز سکان ار ایک متنقاً اعطاسیله بو استقرار اهانات پکونش دخی تزل ایچیده که بر زمان
قلیله مهم بر مبلغک ادا ایدلی قصور دستک دخی بی دری ایفاده بیهه جکنه براعت استهلال و بیوان عماره می
کی تخمیناً او جیوز بیک راده ارنده عسکر سوق و استهانی و دها بعض مرتبه غواص اندفاع و اقحامی متلو
احوال فوق الماده ایجیون خارجden بر ایمه اولسون استقرار ایدنامکه بر ابر مستقر رضات عیقه وجده
فالش و رأس الملاک ریاندن او ده نکی آنچق ارشادات و ارادات و اقدامات سنه حضرت شهریاری به
خصوص مادر عالیه دن بولندیقی بیک بدیهی بر حالمددر .
 حاصل یکرمی بش سه ظرفه دیون عیقه وجده دن یکرمی بر ملیون بشیوز بیدی بیک بوز الی
 درت ایرا تسویه او لغتدر .
 امور مالیه وقف تاسی اولا از بوموقبیت عالی قیمت ولی نعمت اعظمی بی نظر لردہ بر قات دعا تجلی

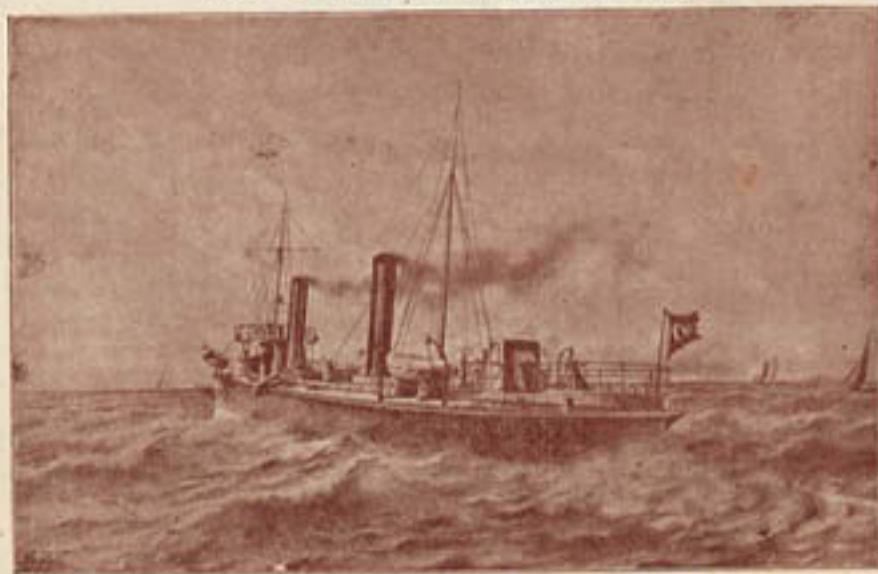
تیکنکا ملّه
پایز فیضی

استبرمک او زره اوروبا حکومتار نمود بعضاً سک مدت جهونه ظرفندگی استراحتی کوسترمک استقرار
ایده اکاداژ یکمی سنه لک بر معلومات مکمله به دسترس او نه مدقار ندند الهمه بیلدکلری بالکن اون سه
ظرفندگی یعنی بیک سکریوز سکان سکرنسه میلادی همسنده بیک سکریوز طقان سکرنسه میلادی همسی
ایخنده دیون منظمه و غیر منظمه ایخون تأثیاده بولنه مدقار ندند بشقه بعض احوال الجایه استراحته
جبور او لدقاری مبالغه طولای اساس دیونک نقدار آرتش اولدینق مین جدولی ابراز اینکدیده دار .
بناءً علیه جدول مذکوری زیرده درج ایله سور مردا و هر حال وزمانه زیور زبان عبودی خز اولان
دعوات افزونتری عمر و اجالل و شوکت حضرت ظل الله یعنی بو وسیله " حیله ایله ده تکراراً ادا ایلرز .

کرک دیون عمومیه واردات خصمه اداره سنت تشکنند مقدم و کرک صوکره عقد او نش استراحته
محوا بیک اوج بوز اون آلو سنه مارق غایسه قدر بیه استراحت ایخون او داشت
اولان میالی آری آری کوسترمک جدوله :

تأسیسات نافعه و مستقرمات خنافسی تأثیات	او دهن مبالغ
ایله علاق	ایله علاق
۱۲۷۲۷۷۴۴	سری A یعنی رنجی تریپ ایخون ۶۰۰۴۴۹۹
۵۰۵۲۰۰	سری B ایکنخی *
۶۰۶۱۰۰	سری C اوچنخی *
۷۹۷۵۰	سری D درد نخی *
۴۱۲۹۵	شند و فرق عده استراحتی
۵۰۶۰۰	تحویلات ممتازه
۲۵۸۵۶۸۹	یکون ۱۸۹۵۱۴۶۶
یکون	ایله علاق

اشبو ایک تأثیاتک یکونی ۲۱,۵۰۷,۱۰۵ ایرای خانیده

رق افغان طور بیدو سقوطی

زراکتیک و سعادتیک ام اه مانو از شهرت این

ذات عالی خلافت پناهی مختر و اکبری بولند قلری ترک قوم خیینک کافه خصائی
مقبولة سه مالک اولوب بالخاصه خصائی مقبولة مذکوره بشقمه شرف و شان و بن
زراکت ملهاری عالم مدینیک افخم حکمدار ایله اک ایله ایلی کان کبار سیاشه و اکبر علیه
وادیه سخنه مدار فخر و مبهات اوله یقندن جانشین نخت معالی نخت عثمان اولد قلری روز
فروزاند برقی خاکپای فلک آرای شوک پناهیلریه تقديم حیات تعظیکاراه ایلک او زره
قدامات خشمک هر طرقدن هرسه یکلرجه زوار کلکده و بونلر میانده دول موجوده
حکمداران ذیثایله اوروبا عائلات اسیله نک ارکان متعزه سه منسوب ذات محترمک
بولغی صاحب دیهم سلطنت ولی نعمت مکارم خصلت اندمن حضرت لریک کوکارده بر ملوان اوصاف
باکیزه مهمان سواز لریک نه درجه ده کریانه وزراکت برورانه اولدینق مؤید بونقده در .

ذات خجسته صفات خسروانی خاندان جلد العنوان عثمانیک زراکت مشخصه سی و طباع سلیمه
بشریه ده مکنوز اولان جوهر عرقان و اصالنک ینه مجھسی اولوب لطف و توجه ایله دانغا هر که
خیرخواه وعدل و کرمک قلوب و افتدۀ خاصه او زنده حصوله کیردیکی نحسات انسایتکاراه بی آکاه
اولد قلرندن التفات هابو ناری عادتا اکبر حیات کی تائیر ایدر و اخلاق جیله شاهانه لریک کوزلکی ،
مدوحیق جهیله بتوں جهان کندیلریچ تعظیم و نکریم ایله سور .
شرفیاب ملاقات سنهاری اوله ایه میاهی اولان ذات کرام میانده :

اسبق آمرقا رئیس متوفی چذال نران .

اسوج قرال حشتنلو اوستقار حضرت لریک بیوک
مخدومی برقی کوستا و ایران شاهی مرحوم ناصر الدین
شاد حضرت لریک محوه زاده ای حسام السلطنه
حضرت لری .

برنس نایابیون حضرت لری .

برنس دووابیل دوهس حضرت لری .

دوق دومکنیبورع شودرن حضرت لری .

دوق دوشارت حضرت لری .

متوفی بلغارستان برنس برنس باشیغ .

قره مطاع برنس مخامنلو برنس نیقولا حضرت لری .

انکنکه قرالیه سی حشتنلو ویشوریا حضرت لریک

مخدومی برقی آفرید دودنیبورع حضرت لری .

دوق دوساقس آلتیغم حضرت لری .

قره مطاع برنس حضرت لریک عم زاده ای بوزو .

پتروویج جنایلری .

(۲۰۷)

برنس حضرت‌به زوجي برنس بردار دو سانس
ماينکن حضراتي .

مرحوم جوهور حاكمي .

زابونيا خالدان اييراطوريسي اركان‌دن برنس
بوروهيت‌قumasو حضرت‌به .

بلغارستان برنس وشرق روم ايلي واليسى برنس
فرودستاند حضرت‌به ۳ دنه .

ايکشى دنه اوله دقه آلانيا اييراطوري حضرت‌به
وبلام وايدراطوريسي حضرت‌به اوغوسنا حضرت‌به .

دوق دومكابورع حضرت‌به برادرى دوق
فرهديق حضرت‌به .

باورا برنسى برنس دوروخت حضرت‌به .
دايمارقه قرالي حضرت‌به حقيبي برنس شارل

حضرت‌به .
لچيق‌قارالي حضرت‌به برادرى قوت دوپيلاندر

حضرت‌به .
زابونيا خالدان اييراطوريسي اركان‌دن برنس
قو بوهيت‌قانان حضرت‌به .

دوق دوش دوشه آن حضراتي .

متوفى ايتاليا قرالي هومبرك عمي زاده‌لري دوق
دوزن حضرت‌به .

حضرت‌به آستريا اييراطوري حضرت‌به مخدومي
آرشيدوق رودولف وزوجه مي آرشيدوش استاني .

آلانيا اييراطوري حضرت‌به بيلام وايدراطوريسي
حضرت‌به اوغوسنا حضرت‌به برنس هارى دوق

دومكابورع حضراتي .
غراندوق وغراندوش دومكابورع شودري

حضراتي .
دوق دوش دولايت‌جع حضرت‌به .

حضرت‌به آلانيا اييراطوري حضرت‌به هشيمارى
برنس وقفوريا وزوجي برنس آدولف دوشامبورى

حضراتي .
غراندوق آلكساندر دوچ حضرت‌به .

سايق سربستان قرالي ميلان ورقاچه مي ناما

حضراتي .
سيام قرالي حضرت‌به برادرلىق برنس داصروع

حضرت‌به .
حضرت‌به آلانيا اييراطوري حضرت‌به هشيمارى

كي الله بیوك خاندانه منسوب حكمداران ورجال مشهوره‌نک بولنخى نازكى "اخلاق و بيون دنيا به
منشر اولان صيت بلند سيرت هابو زارسه دلات ايدن ينات و شواهد حاضر ددن اولوب ذات فظاظت سمات
حضرت پادشاهي محاضرات شاهانه به خاس اولان مراسم علويه حضافت كشته و معاملات جيده
روجبر و راهه ايله جلب احسان انثار تعظام و تکریمه عظااني تربيه و زاکت حقيقة شاهانه وجوان
يسناده اولديغى يار و اغباره تسلیم ايتدير، شاردور .

جله آنار ايدى الاشتار هابوندن اوچارق از مرده وجوده كېرىلان « حېدې » عكىرى خىەختانمى

اُمّه مَحَافِظ

عرقان جدیل الشان حضرت ملکدار اعدامیاری ایله روح سلطنت و روح ملک و ملت
اقدنه بیوردهزاری میل معرفت و حس تعالی ایله بحق سبب احیای دین و دولت اولان
شوك مأب قدرت نصاب افندمن حضرتاری علوم و فنون و حرف و صنایعک بر حکومت
داخلنده تشر و تعمیق حائله اکتساب ایدیله جل فوائد مادیه و معنویه قدر و تحبینه
حائز اولدۀزاری علوبت فقار ایله دخی عظمت آمال و نیات شاهانه لری عیون انسایت
اوکنده انبات ایده کر دین و مدینیتک امر ایستدیک لازمه معرفت بروزی فیروز
حکمداده باریستک هر طرفه سرنامه شرف انسایت و دنیا و آخرت ایجون اک بیوک نعمت
اولاق اوزره تائی ایستدیر، که موقیته منتوشکان افاضلی و حدوثنای عالمی استخلاه موافق باخبر اولمشادر.

عارف و صنایعک اهیت حاضره و آئیه می آنچق دور دلارای حضرت پادشاهیده تامین و تحکیم
ایدیلوب مالک شاهانه امور داخلیه سنک تسبیبه ولایات و بلاد و قرانک نور هر قله تبوری امر نده
شرق صادر اولان اراده سنه ملوکهاری اوزره ۱۲۹۳ سنه سنده یعنی بودوز میامن افزوز خسروانیدن
یکمی بش سنه اول زیر حایه فیوضاتوابه جناب شهریاریده بولاق و مأمورین ملکیه عزج اولاق
اوزره مکتب ملکیه شاهانه تأسیس و کناد ایدلشدرا.

مکتب ملکیه شاهانه ترقیات مدنیه و توسمات علیه و قیمه من ایجون براساس رسمن اولوب تدریسانی
فعله نظر ندن مکاتب عالیه ملکیه تامن برجی صنفندندر . سروف عالیه تدریسانی علم کلام و قصیر و حدیث ،
علم فقه ، مجده ، علم اخلاق ، بلاغت و کتابت رسیه ، تاریخ عثمانی ، اصول مالیه ، علم روت ، حقوق
دول ، حقوق سیاسیه داخلیه کن نظامات ، اداره ملکیه ، تشکیلات قصریه ، اراضی قانونی ، حقوق
تجارت ، حقوق جزا ، اصول شاکات حقوقیه ، جزاییه ، نظامات منبعیه واحد عکر معمالاتی جهات
مهمه می کی تشکیلات مدنیه مباحق و فرانسزجه اصول ترجمه و مالک شاهانه ده تکلم ایدیلان اساتردن
مریخه ، رویجه ، اردیجه ، بلغارجه کی امور اداره جهه یعنی مستلزم فوائد اولان دروسی محظیه .

لیل و نهادی اوبلقه برابر مدت تحصیلیه می اوچ سنه عبارتدر . مکتب مذکوره مکتب سلطانی
ایله ایکنی درجه ده بولان عمومی مکاتب اعدادیه ماذو زاری قبول اولنور . عمارتی اولدینی مأموریتله ،
ولایت و متصرفه لفقار معین ، ناجیه مدیر لکلاری ، او جنیه صنف فائمقا ملقفلر ، اقلام شاهانه خلداهی ،
مکتب اعدادیه مدیر لکلاریدر . بوندن ماعدا مکتب ملکیه کن درت صنف اوذریه بوده قسم اعدادیسی
اولوب تدریسانی دخی اسنه اویه داخل اولدینی حائله بالعموم مکتب اعداده کن دردینی صنفندن
یدنخی صنفه قدر اولان تدریسانک عینیدر .

تاریخ تأسیسدن بیکونه قدر قسم عایسندن جما بیدی بوز بکمی بدی و قسم اعدادیسندن آلنی بوز
آتشی بدی فخر خلبه ماذون و عنبرت مکتبی شهادتنه ، ایلر بدن بوراده تحصیل ایله ماذون اولان اراده
اون سکنیه دلخ اولمشادر .

فکر هایون مکارم مشحون خسروانی اداره داخلیه ملکیه شهنشام و تأییس اینکله بر این دولتک اداره عسکریه منی تنظیده بسرعت خارقه ایله احراز موقبیت ایده دک مکتب حریبه شاهانه و اعدادی و دشیدلریتک تدریسانی تسبیق ایدلش و فتوون جدیده و عالم عسکریه قدر این و سایه اعتنایا و ملوکانه ده هر بری صاحب السیف والقلم طایلان اسائمه عسکریه من و ساختیه تالیف و ترجمه ایدلین کتب تدریسیه و عسکریه بر طرفدن حصول ترقیانه یاردم ایندیکی کی دیگر طرفدن دخی آمانیا و فرانه مشاهیر امرای عسکریه مندن جلب اولنان معلم معرفتیه تدریسانه عالیه اوروبا مکاتب حریسنه کافه تکاملات و مهنتی بورایه قل ایدلیکنند مکتب حریسی و اعدادیی مکردا توسع اولوب هرسه بوزارجه شاکرد اکمال تحصیل ایده دک اردوی هایون لرد متفن خابطان و ارجو غالشدر.

شایان شکر و محمدندرک جلوس مینت مأنوس حضرت خلافت بنایلری متعاقب معارف نظارتنک و ظائف اصلیه منی تعین ایدلیلرک معاملاتنک تسیل و تأمین حسن حریانی مقصد عالیسیه هیئت نظارات تشکیل و اخمن تقویت و معاینه تأییس ، ولایات مرکزی زنده بر مجلس معارف ایله معارف مدیریتلری و سجل شعبه منی ایجاد فلکش و مکاتب ابتدائیه قارشونی اوهرق اوقد مندرسنه ترک و نقص در سعادت حصنه بالتفريق متابیقی علاری امور معارفه صرف ایدلک اوزرده اعشار ایله مسقفات و برکوشه ضعیجه حسنة معارف اهانه نک طرسی و مراتب تحصیلک ایکنخیسی تشکیل اینک اوزرده در سعادتند و ولایات مرکزی زنده مکاتب اعدادیه کنادی و آیری عجیه بر مجلس معارف تأییس و مکاتب اجنبیه وغیر مسله مفتسلکنک احدائی و تجارت ، قیز صنایع مکتبه ایله صنایع مکتبنک تأمین انتظامی ، دارالعلیینک اسلامی و ایستادیستیق شعبه نک تأییله روابط عشار و قبائل رؤسا و مشائخی اولادنک تحصیل و تدریسلریه مخصوص اولق اوزرده عشرت مکتبنک کنادی و مکاتب اعدادیه و دشیده و ابتدائیه بروز اهلرینک تبدیل میسر اوهرق آثار جایله ، معارف پروری نامه بذایت جلوس مکارم مأنوس جناب جهانایند بو آنقدر اون سکنی لیل و فرق نهاری اولق اوزرده الی سکن مکتب اعدادی و در سعادت و ولایات شاهانه ده ذکور و اثاث ایکی بوز اوتوز رشدیه و عددی اوتوز بیک تجاوز ایدن مکاتب ابتدائیه وجوده کنیه لشند . بو یکون معلم معرفت کتریه مکتب حقوق ، مکتب طیه عسکریه و ملکیه ، مکتب سلطانی تدریسان و نظمات داخلیه نک اسلامی ، حیدیه تجارت مکتب عالیسی ، هندسه ملکیه ، خلقه لی زراعت مکتبی ، لیل تجارت مکتبی ، ماکنه عملیات مکتبی ، ککلی شاکر دان مکتبی ، ملکیه بیمار مکتبی ، اجزایی ، تجارتی صیان مکتبی کی مکاتب احدائی و اثاث دشیدلرینک تکنیکی ، مکتب نوابک تغذیی ، بحریه صنایع و اعمالات صیان طابور هایون لرینک تشکیل کی مائز عالیه معارف پروری حسیات و مبلیات نرق پرورانیه تجیه ایده دک طرف مکاتب خصوصیه کنادی صورتیه اقدامات و همات جایله . جناب ظل اللهیه قارشو عرض شکران فراوان ایدلشدر .

بونجه آثار برگزیده حضرت ولی نعمت اعظمی میانده موذه هایون اداره نک احراز ایندیکی ترقیات بالخانه جانب نظر قدر در . و قیمه حریبه ایبارند جمع و حفظ ایله بالآخره جینیل کوشک . قل ایدلش اولان آثار عتیقمنک مقداری غایت محدود بولندیقی حله جانب سی الجواب حضرت .

سایه بداعبرایه حضرت شاهزاده در سعادتمند احوال و کتاب بورانش اولان مکتب صنایع

پادشاهیدن پاچوی فتحدار آثار اهدا بیوربله رق دوام ترقیت تأمین ایدلش و برغه ، تلو ، میرزا ، آوس ، نمرد طاغی ، زنجیری ، نیفر ، صیدا ، لاکناه مندرس مفیسائی ، قدس ، ترووا ، محمودیه ، آبانوغ ، دیدم ، پریسین خیریاتی نفعمنده آثار مقبوله الله سیکریلوب ایکی دارثه جدیده دها انسابه قدم یونانی ، روما ، پرتگین ، آنوریا ، کلدانی ومصر ، فیک ، هیئت ، حیری آثاریه و صنایع عتبه اسلامیه ، مکوکات عتبه ، تاریخ طیی نونهاریه ، و کتخانه به مخصوص اوله رق آلتی بیوک شعبه به قصیم ایدلشدر .

زینت بخت لسان وجنان اولان اشبو مائز موقیت کارانه نظارت جلیله معارف معرفیله نمره دار اولان اجرا آت حنه سینه دن اولوب حالبک افراد امکن فیوضات غیرمتاهیه جناب خلاقت پناهیدن حصه دار اولدقارنی اتباه مدار اوله حق آثار محمدیه کا بیوک مطابع عخانه نک تکنی اله ارباب تائب و اهلیتک کوندن کونه جو غاله رق مدونات حاضرة مدینه دن ادبیات و فنیات و صنایعه دائز وجوده کنیدکلری از ر اولوب عقانیلارک مظاہر اولدقاری تریقات مدینه نک سند صحیحی اعتبار ایدلکه شایان اولان جرائد و جمایع و رسائل موقنه دخی پیدوی مائز و افکار معرفی نشر اینکده در .

فن مطباعت سایه جلیل کیقی ستانیلارند خیلیدن خیلیه نعم ایدلک در سعادتمند موجود اولان بونجه مطابعند ماعدا ولایات شاهانه مرکز از رله بlad مامه نک کافه منده متعدد دارالطباعه ار آجیش و صنایع ناقمه معارف بروزانه دن اوله رق لسان عثمانی هم لسان فقی و علی و هم ده ادبی اولق سریقی احرار ایله مشدر .

معارف عمومیه نک شو قیض خاص ترقیه مظہر تائید اوله رق آناظولی و دروم ایلینک اک هجری.
علمیه سه وارنجه به قدر انتشاری اسایی استکمال ایدلیبی اشاده دیک طرفدن دخی عصر حاضر مدینتک
نمیات مساعی او لان کافه محسنات و بداعی احترامات آقین آقین ممالک شاهانه به کادرک تعیقات فیه نامه
زمان مان انتظار عامده تحمل ایله شد. مأثر ساطعه مدنیه دن او لان بخار، الکترونیک، تلفاف،
شندور، ماکنه، ریخت انشا آتی و امثالی محسن فیه و علیه طوغری دن طوغری به مؤسسات صناعیه منه
رواج و بردازک فابریکهار تأسیی، اعمالات داخلیه نک تکنیکی، احتیاجات علیه نک تهونی کی آثار
مموریت حصوله گشدر.

عبد الحمید خان ناق اقدم حضرتی روح وجسم دوله
دین و دولتک حارس مکارم مأثر خسروانی و ممالک وسیعه شاهانه ارینک باعت عمران و آبادانی
اولدۀ لری جهته آثار ناسان هایو نریه قلوب و افتدۀ صادقه ده اک درین بر حسن شکران و منت و روح
عالیان اوزرنده اک لطیف بر اثر عهدت اویاندرمش او لان ولی نعمت معالی منبت و شهریار صاحب
معدات پادشاهز غازی بیوک **عبد الحمید** خان ناق اقدم حضرتی روح وجسم دوله
و وجود بالک امته نازه بر حیات بخش ایله مک امنیه مشتقانه سیله با اساسه ترقیات ملیه به بدل عنایت
وارزانی عاطفت بیوک رق یک و امثالی ممالک ساره مخدنه ده سیله نابود بر اثر خبر معارف پروردی انشا
واحدانه موفق اولشادر. بواتر خبر ملوکانه بزماء اسنان تراهمدار ادبک بر حوض بھشق دیه تلقیب
ایده رک عهد فیوضات وقد جناب ظل الالهی لرند کاشنسرای مموریت دونن بای تحف سلطنتک مدار
زیبات یکانه سی بولنان مر مردیه ناظر و حیدرباشا صیرتاری اوزرنده کافن مکتب طیه شاهانه بنایه بیسیدر.
بیوکی عالی کوندن کونه آرتان مساعی و هممات جزیله ایله بنه کوندن کونه انتظار امتنان بشره هر فرمان
شفقت بیان خلافت پساعی داروی عدل و احسان و هرامر هایون یکی ستایلری موجب رفاه بیان
او لان ذات ملانک صفات جناب جهاتان اعتمادینک عظامت رحم و مرتوی تصور ایدرجه سنه بیوک مکده
و بیوکیا بش دوز افزون شفته بزم کی قلب و وجدانی مشعون سکر و عهدت او لان شجره اسدیه دولی
ایجا ایلکددر. بنا اوج قاتل و فقط تسبیب ایدیان اصول همارینک حسن بگلیق سایه سنده
در سخانه لر حققاً الصحنه اک امر اولدیفی و ججهه کنیش و طلبک کشت و از دحامنی آریمه بحق صورتنه
بیوک اولوب سایه، عالی و ایه ملوکانه ده تدریستات ملیه نک مظہر اولدیفی ترقیات جدیده بکوره من تبدو.
هر قاتنه اون در سخانه و اصول مخنسن تدریسیدن او له رق هر در سخانه یا شده بر لا بود اتووار موجود
او لوب اوست قاتی هر که طائی، آلت قاتی موکاک، و بدنجی متودن آشاغیسی دخی بولگون اولق
اوزره انشا ایدلشدر. داخلنده آثار دیانت کسته جناب خلافت پناهیدن او له رق بر جامع شریف
و بستانک او جسامت فوق العاده سیله بر ایه را غنده بر ملاج و سولنه دخی بر تشریع خانه ایه حمام
واردر. بوندن ماعداً محتوی اولدیفی شاسن انشاییدن او له رق موذه و کنجانه لک قتلار قریق ایدلش.
اماً اصول هماریه هنله دن او لدیفی حله عرب اصول هماریه بوزده سکانه غل گشدر.

صحاوهار عادتاً بر زینت مخصوصه شکل و طرزنده اولوب دکز طرفه ناظر اولان بیوک قبونک او زندنه
اشا ایدیلن آرمہ عخاینک قلب علویت تصاب ملوکانه نک مائے مبروره لامحصانه اشارت ایدن شفت
شان هایوی حقاً ک عمله وضع ایدلشدر . قبور انتظام اشائی سر ایچون بر مدح خراف
اولدقلربی عرض و طول و نقش و تزئین ایله انصار دقتده تحیل ایسیدر دیکی کی تازمین قاته واران
(قالوری فر) لر دخی انسانی بویای عالی به ایصیندیره جق و سکان مسعوده سی طبل ناطق اولدیپی
و حجه ایصیده جق مکملیتی حائزدر .

بویای عالینک احتمامات لازمه سدن اولق او زره یلکز فرم جهته او توڑ پاویون یعنی خته خانه
شعبانی وارک بونارک اون اوچی او زته ده و اون بیدیسی هار فینده بولنه جق و بیوایوسونرک عمومی یخش
اوچه ایلاخ ایدیله جگکدر . ساحلنه دکره طوغزی بوز الای و عرضایتش متوا اولق او زره مکمل بر ریختم
اشا ایدلش و مکتبک او کندمکی کنیش میدان منظم رنباتات با فجهه می حانه افراغ ایدلک او زره احصار
ایدلکده بونغشدر . بسای عالی " مذکور بوز بیکار جه ایرا ایله وجود بولقده اولوب زمان سعادت شان
حضرت ملوکانه ده تحت عمومیه نک تماش " شافعه می مقصده بله مشهور باستور اصولنک تعمیی ایچون
مکمل بر اقزی بولوزی خانه ، داء الکله مخصوص بردار الاستھنار ، دارالتفعیع ، فرنکی خته خانه لری ،
اشا ایدلش و قولرا ، وبا ، دیقه دی سرومایر جلب ایدیله رک فقرای اهالین بیکار جمی مرام
سنیه جناب پادشاهینک انجیاز تأثیراتی ایله امر ارض ساریه نک صوات و تخریب اشندن قور تاریشدر .

ذات آلمان سبرت حضرت شهیاری فون طیه نک توسعی دائره حداقت ایله می مقصد عالینک
هر زمان پاش نکه مرحت و شفت سپهانه ندن دور بیووده لاری یلکز مالک مخروسة شاهانه لرنده
مؤساندن استدلال ایقت موفق داپ انصاف دکادر . مقصد تائیدی بیون بشریق اسراس و تسلعات
مرضیدن قور تار مقدم عبارت اولان پار سده مکی باستور دارالتداویسه بالغ و فرم احسان بیو دلیپی کی ورم
خته لکنک جباره اندفاعی کش ایدن آلمانیا مشهور دوقور قوچه دخی بر دیثت مخصوصه اعزامیله
بر صحی عغای نشان ذیثانی احسان و اسول مذکوره نک در حال مالک شاهانه لرنده موقع تعیینه وضعی
ملهم اولان ازاده سیه لری ، اوروها و غفاری مهره ارباب طب و معرفتی تعلیف و تعییب مخصوصه هر کون
بر مودته تحیل ایدن اعضا هابو زاری و هر ترده بر خسته ایق ظهور ایدرسه ایجایی قدر هیئت طیه
واجزای لازمه ارسانی و خنقا و خستکانه عنایات جلیله " خسروانه لریستک ابدالی کی هر بری آیی آیی
سجیه شفت و مر جنایت دال اولان مکارم طبع شاهانه لری لایعه ولاعصردار .

۲۴

نیات مرام غایات جناب تاجه دیله ریهیه تزیید خیرات و قدمیم حسناته متعلق اولنله برابر
تبه صادقه لریستک اب مشفق وارحی بر لحق صفت عنایات منقبق هر دللو الطاف معالی انصاف ملوکانه لری
ابذله و هبر خیر اتر اولدینه اطفان بایه نک تعلم و تربیه لریه سفات و بریشانیدن تحصله ای ختنده

آخر آبر (دارالابات) تأسیس و کنادی مقرن اراده عاطفت معناه جناب ولی نعمت اعظمیدری بیورلش و مکتب مذکور استخنک دلالت ایندیکی وجهه خیرات و میراث سینه‌لرینک اک مشمع ، اک زیاده و جدان غریب برخواه ذی ایهاجی عد ابدلک شایان بولغشدر .

۲۹

شهریار فلاطون سیرت اندمن حضرت‌لری تاریخ ملیده هنوز بر مثلی سبق اینهین اجرات جلیله^{*} معارف بروانه‌لری باجهله موقنیات قدسیت غاییت شاهانه‌لری وی ایدن اکلیت و اقتیلت کی برخه فاده و بر لاحقه لایه ایله تزین ایچک و احیاجات مدنسه مملکتی احیاجات عصره ایله توفیق ائلک عزم عارفانه‌سیله بای تخت سلطنت سینه‌لرند برده (دارالفنون) احداهی و تدریسات و امور داخلیه‌سنک او رویا دارالفنون‌لری درجه مکملیتده اولنق اوزره اجرا و ایفاسی امر و فرمان بیوره‌رق قدر و میزان شاهانه‌لرینک علوبت معرفتله بیرایه‌دار کمال او لدیعنی افظار عالیانده تحیل ایشدر .

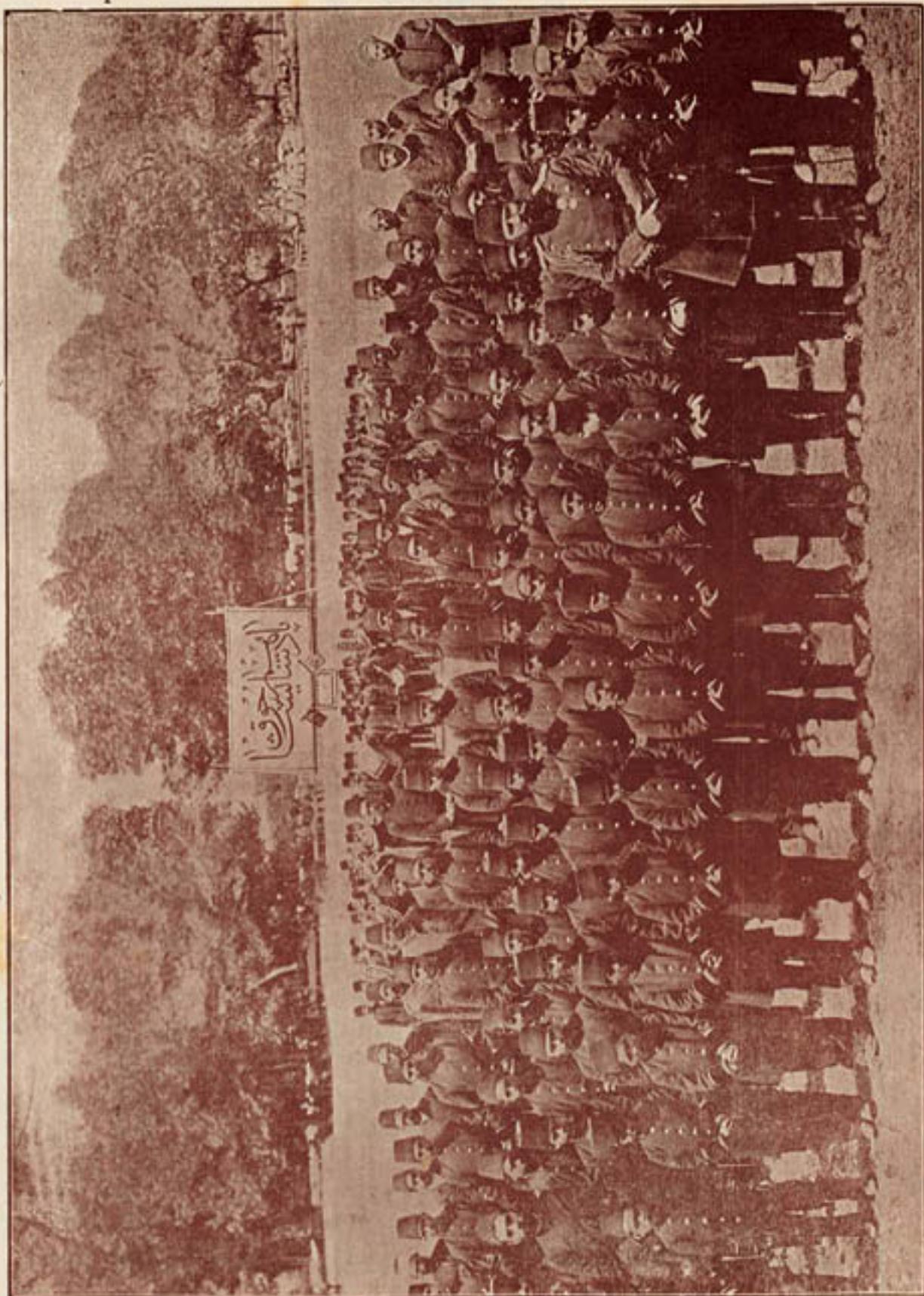
۳۰

ایشنه بروترفدن سوره اذهان و افکار ایله جهت معارفه مصروف اولان هست بلند شهریاری دیکر طرفدن دخی‌جیات مملکته معطوف اولان علوم رحت تاجداری ایله تقابل ایده‌رک تبعه شاهانه‌لرینک حصول زندگی و رفاهه تعلق ایدن و سائنت جلیله^{*} انسانیه‌نک بور بر ساحه آرای بروز اولی او قویوب پشادیجه اسدیقای دین و دولت دوام عمرو و عافت و تزايدشان و شکوه سلطنت ملوکانه‌لریله وایه‌دار لخرواعتلاء ایله‌یکندن^(۱) معلومات^(۲) بندۀ قدیعی دخی اشو يوم فرخنده آثار مناسبت جلیله‌سیله حسیات شکر و منتفی شو از ناجیز عبودیت کارانه‌سیله مبارک و مقدس عتبه فلك مرتبه ول نعمت اعظمیدریه فرش واعلاهه مسارت و ذات گروی صفات جناب خلاق‌بنایه‌نک دنیار طوره‌قجه بالصحه والعاقه اریکه‌یرای دیهم خلافت‌ولمری دعا‌سیله تزین لسان مصادقت ایله‌یکی تویای چشم عالم و عالیان اولان مقدس و معلا خاکبای جهان آرای ظل‌الله اکرم‌یله عرض و قدمیه جرأت ایلر .

مانزه معارف‌بودی^{*} حضرت کیمی-تاییدن اولنق اوزره مدلاده انشا اولان مکتب اعدادی

سلسلہ موقیبات مہروڑہ حضرت علی آلمیدن اول رفق تائبس و کشاد بیور بالان عذریت بکتب عالی

امور اقتصادی
و نا فاعله

عصر فیض‌الله هابوند آذار عالیه ترقیاتی مبانده اک زیاده جلب نظر شکران و محدث
ومسلم کل من و مفتر اولان بر جهت دخی امور نافعه ملکتک احرار و اکتاب
ایندیک مرتبه بلندالنظام و مکملت اولدینه شک بود .

ولی نعمت افضل و اشقق ، متبع مشروع احق ، شهریار موفق پادشاهی افتد من
حضرت‌لری علم و عرفان باصر البرهان خلاق‌بنایه‌لری ایجادات طیعه‌سندن اولیق اوزره
دوت و مملکت مسعود‌ماریتک لوازم جایه‌سندن اک مهمی تجارت و صنایع و سازه مثلو
امور نافعه‌دن عبارت اولدینه بحق تقدیر بیوره‌فلری جهتله جلوس میامن مانوس
تاجداری‌لریست ایام اولیه‌سند امور مذکوره‌یه همان ثبت بیوره‌رق بی‌کونه قدر بالا قاسمه
بذر مساعی "قادیه انشار و بینه تعالی نبرات مهنه نافعه اقتضانه موفق اولشادر .

ملکتک احتیاجاتی جهات‌سندن اولان امور نافعه‌یی بجز حصوله کتیرمک ایجون اول امرده تجارت
و نافعه نظاراته اهیت خصوص و بیوره‌لرک شخصیت تزید اوئش و اداره‌یه عالم هر در بو تسبیقات
مسارعه تنظیم و اجراء فاشدر .

اقدم آمال "جیه" جناب پادشاهین اولان ترقیاتک امرا تحصیل و ممالک و سیمه "حضرت ملکداریتک
اسباب عمران و سعادتک استکمال ایجون خودشید علم و معارف خلط‌شماعتدن استفاده يك طیبی
بر حاجت اولدینه جهتله امور نافعه‌ده بهره‌ور دسوچ اویش بر خیل ۱۰۰ میلیون مقتدره خارج‌دن جلب
اوئل‌دینه کی دارالخلافه علیه‌ده هنده ملکه شاهانه مکتی از سرتو تا سیق و سغیم و آروجه بر تجارت
مکتی تأسیس و کشاد اوئل‌رق خاصه علوم و قتون نافعه‌یه آتنا مأمورین قیه یشیدر لشدتر .

آوار معارف نافعه مدینه‌تک اقليم عثمانیه بر توپ‌نداز اولمکه باشادینه شو هنکام مسدت انجام‌ده
بر طرف‌دن اعصاب حیات مالک و بیلان اطلاعه شایان اولان بیوره بیولارک تمدیدیته و دیگر هارقدن دخی
واسع و منظم شوهدار ، مین ، رصین کوریلار ، لیزار ، ریختلار ، تراموایلر انشانه ، ائهارک تعظیریله
بطاق‌قلدرک قوریدلشنه حصره‌ت و اقدام اوئشدر . بوندن بشقه ملکتکه تجارت و صناعتک ترقیی
ایجون تجارت و صنایع مدیریت‌لری ، تجارت اوطه‌لری ، تجارت غزنیه تأسیس و کشاد اوئلوب ارباب
تجارت ، صنایع ، زراعی ترغیب و تشویق ضئنه قریحه الهم صیغه حضرت خلاق‌بنایه‌لرین رأساً
شرف‌سنج و صدور بیوره‌لان اراده سینه‌جناب کیچی‌ستانی منه‌وق میفنه توفیقاً صورت خصوصه‌ده آلون
وکوش صنایع وزرات ممالیک‌لری احداث اوئش و هر در بو تسبیلات بی دریغ و اوزان بیوره‌لشدتر .

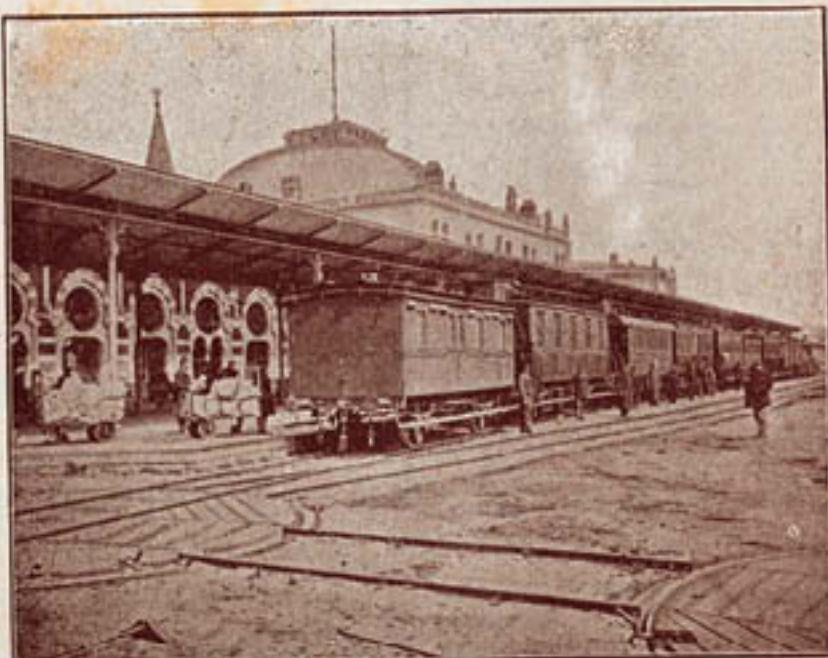
اشبو تدارک‌چنان عمرانکستره سایه‌سنده تجارت و صنایع "قاییده جدا شایسته شک و مباراهم
اوله حق درجه‌ده آثار قیض و ترق و نگون اولوب ملکت‌فرده تجارت اویزی تکنر و توسع ایش و جایجا
منایع متوجهه خنم و میزه و دنکاهار تأسیس و کشاد اوئشدر . تجارت و صنایع ملیم‌ک
دها زیاده ترق و ترویجی مقصده عالی مرصدیه بناء قوانین و فلامات عادله دولتے تایم بر جویق

تَبَرِّكَاتُ اللَّهِ
تَبَرِّكَاتُهُ

غیانی تجارت شرکت‌ناری تکلیل ایله نبعة مسعوده حضرت پادشاهینک از هر جهت مغلوب فبوشات
و قرین تمهیلات اولمباری اسبابی تامین فلمشدر .

یکان یکان تمداد و بیان خارج از امکان و متلزم سرور بی بیان اولان آثار مبروره و متابعه
حضرت ولی‌النعمت اعظامی طرف مشاهد الفزار فخر و شرف اولمقدمه بولندیق جهله اطناب
کلامه حاجت اولیوب آخیق آز و قده حضوه کلان ما۰ز سینه حضرت پادشاهینک هن حالمه
بر عصران سی و عمل عالمت‌نامه نک شایع بینجه می نسبتدن افزون اولدیق اقرار و اعتراض ایله اویله
بر پادشاه جدیل الشانه نائیقزدن طولانی حضرت خان متعاهد حد و شای فراوان افکلکز طیعیدر .
ابتدای جلوس هارون حضرت نهیر باریدن بری ساحه یزرای شهود اولان ما۰ز ایله و مؤسسات
نافعه‌دن بعثتاری بروجه آقی ذکر اولنور :

در سعادت لیان و ریخته‌ماری ، بیرون لیان و ریخته ، ساقر لیان و ریخته ، بک اوغل تراموای ،
ازمیر کوز تبه تراموای ، سلانیک تراموای ، در سعادت هوا غازی ، اسکدار و قاضی کوی هوا غازی ،
سانانیک هوا غازی ، بیرون هوا غازی ، ترقوس سویی ، اسکدار و قاضی کوی سویی ، ازمیر
سویی ، سلانیک سویی ، کدیز نهری تعاهبری علبانی ، در دست انشا بولنان حیدر باشا لیان و ریخته ،
سانانیک شهر نده الکتریق سوراتی ، سلانیک شهر نده الکتریق تراموای ، ازمیر شهر نده الکتریق
 تراموای ، مندرس نهیر سک تعاهبریله اراضی اسقامی و سازه‌در .

سایه محاسن سرمایه حضرت ملکداریه انشا اولان سرکبی شندوفر استایوی

تاجران فارسی

جلوس های این حضرت شهرداری روز مسعدت
فیروز ندن اوچ بوز اون بش سنه قدر عدها
کشاد و انشا ایده لان بول و کوره لرک مقادیر برقی مین
جدول در :

جلوس های این حضرت شهرداری روز مسعدت
فیروز ندن بو کونه قدر انشا و تجدید ایده لان
تجویز پلرک مقادیر و مواقعی مین جدول :

شده	شده	شده	شده	اسماه ولایات
کل	کل	کل	کل	
۲۶۹	۲۲۶	۸۱۶		در سعادت مطناقی و بیان (بله سخافی)
۱۱۹۲	۷۲۲	۵۶۰		ادرنه ولاجی
۷۵۲	۶۶۲	۸۲۰		سلانیک
۲۸۰۷	۱۳۳۲	۵۶۵		مناستر
۹۷۶	۷۲۸	۴۹۰		قوصوه
۵۹	۲۶	۲۰۰		اشقودره
۳۰۲۲	۱۳۹۲	۴۵۶		خدواندکار
۱۵۹۹	۱۰۳۲	۴۶۷		آبدن
۲۴۵	۶۱۸	۴۶۷		قوبه
۵۸۷	۵۸۰	۴۶۳		آفت
۱۲۴۷	۶۱۳	۸۰۰		قططموقی
۹۷۲	۱۳۵۸	۷۲۲		آقره
۲۹۳۸	۱۸۸۶	۷۷۰		سیواس
۷۷۵	۶۰۱	۵۳۶		مار زون
۲۲۰	۲۵۹	۲۱۶		از پروم
۷۲	۹۱	۱۰۰		وان
۲۷	۲۱	۵۲۹		تلس
۲۷۶	۴۱۰	۲۱۳		نعموده العزیز
۸۹۰	۳۲۲	۲۰۰		دیار بکر
۳	۱۲	۳۰۰		موصل
۳۵۰	۲۸۸	۸۶۶		حاب
۳۱۱	۳۳۰	۶۹۶		سوریه
۱۸۶	۱۸۶	۹۰۰		یزد
۶۲۰	۵۹۹	۱۰۰		جز ابریکر سند
۳۲۱	۱۶۰	۵۰۳		قدس شریف مکفر طغی
۱۹۱	۱۰۰	۱۳۲		اذمید
۶۲	۳۲	۱۰۰		پانا
۲۱۲۲	۶۰۲	۳۸۹		پایه ولاجی
۳۱۲۰۰	۱۵۳۲۰	۶۹۹		یکون

شده	شده	اسماه خطوط	طول
کل	کل	کل	کل
		اسکوب - زیله	۴۲ ۱۲۸,۴۷
		سلانیک - منستر	۲۱۸ ۵۶۶,۱۰
		سلانیک - در سعادت النصال	۴۳۶ ۲۳۷,۸۹
		شمه - کندر	۶۲ ۷۲۸,۱۵
		دده آنالج - یادومه	۹ ۰۹۹,۰۹
		محوری	۸۱۰ ۷۷۹,۶۰
		مجموع طول	۸۱۰,۷۷۹,۶۰

اوروبای عثمانی

شده	شده	اسماه	طول
کل	کل	کل	کل
		ازمید - آنقره	۴۶۰ ۶۶۴,۸۹
		اسکندر - قونیه	۴۳۳ ۶۸۰,۲۰
		الاوند - گوتاهه	۱۰ ۱۰۰,۷۰
		جیده - آله بازار	۸ ۷۳۰,۰۰
		آلأشهر - آقیون فرم	۴۵۱
		شمه - حصار	۹۲
		سیدیکوی	۱ ۲۲۹,۰۰
		تبریز	۴۷ ۸۶۸,۰۰
		اووندش	۴۲ ۳۹۵,۰۰
		سوک	۲۲ ۱۳۰,۰۰
		دکری	۹ ۲۶۰,۰۰
		چوربیل	۳۰ ۵۷۱,۰۰
		سلطان حصار - دیار	۴۱۷ ۲۹۲,۲۵
		مرسین - آفه	۶۷
		یروت - شام - حوزان	۴۴۶ ۸۳۷,۰۰
		مدانیه - یروه	۴۱ ۱۱۲,۷۵
		پانه - قدس	۸۶ ۸۶۲,۰۰
		بلوه - واقارل خطی	۴۶
		محوری	۲۱۲۲ ۹۸۵,۹۵
		مجموع طول	۲۱۲۲,۹۸۵,۹۵
			۲۹۳۳,۷۶۵,۹۵

أَفَلَا يَرَوْنَ مِنْهُنَّ
أَنَّا أَنْذَرْنَا لَهُمْ
فِي الْكِتَابِ
قُرْآنًا مُّبِينًا

بر مملکتک نروت طیعیه‌ی هوای اقلیم ، استعداد ارض ، منابع میاه ، اورمان ،
معدانک صوف و درجاتیله متناسب و بولاندن مشکل اولوب لامحمد والله ممالک حرسه
شاهانه‌نک هر بری بر عالی مسعود و بر سود قلمه کافی اولان سالن الذکر فیوض
و خصائص طبیعی تمامآ و مکملآ حائز بولاندیه معلومدر . اقلیم وسیع هایونک اشبو
قابلیت طبیعیه‌ندن هر وجهیه استفاده ایچون بذایت جلوس معالی مائوس ملوکانه‌دن بری
اورمان و معدان وزراعت اموره‌هه‌منک حصول ترقیاته حصر مساعی قلنده‌یی کاشنس
ف و سط الهار مشاهد ایصار اخخار اولنقده‌در .

آمال خیر اشغال حضرت پادشاهین اولان ترقیات مذکوره‌یی حیزفعه ایصال واولباده لازم کلان
کافه نداری اخداد و اکال ایله منفرداً و مخصوصاً اورمان و معدان وزراعت اموریه باقق او زره بر ظاهرات
تأسیس و تشکیل بیورلشدر . ظاهرات مشار الہانک تأسیس و تشکیله برابر منابع تله جوته‌جه اقتضای
ایدن نداری اساسیه اصلاحیه موقع اجرایه وضع او نشدر .

ندازه مذکوره‌نک برخیه مقتدر و متفتن اورمان و معدان وزراعت مأمور و مفتش ، معلمیه
پتشدیرلک او زره بری اورمان و معدانه دیگری حراثت وزراعته متعلق علوم و فنونک تدریس
و تعیینه مخصوص اوله‌رق ایکی باب مکتب عالی تأسیس و کشاد ایدلشدر .

تاسیا : ممالک وسیعه حضرت کیق ستاییده بولان اورمانلرک اتواع و مقادیری غیرمعلوم و معین ایکن
هر طرفه مأمورین مخصوصه فیه سوچیه نهارده نقدر اورمانلر بولاندیه و بولانلک صورت اداره
و تصریفی و اضحا تحقیق و خریطه‌لری تنظیم و حدودلری تحیید قلمشدرکه بو تدقیق قانون برورانه
تیجه‌سته جانب میریه خاند اولدیه حالمه سین و فیروزه‌نبو اصلاً استفاده ایدیمه‌ین بر قاج بوز
قطعه جسم اورمانلرک میدانه اخراج‌لری و فنه تعییناً اعمارلری میسر اولنشد .

بالعموم اورمانلر فن مأمورلری ، مفتشر ، سوادی قوریخیل ، بکھیر تعین اولنوب قطعیاتک
قه توفیقاً احراسنه ویکی فدانلر غربیه تکبر و توپریه ، حریق و سائره مثلاً آفتدن دوجار
ضایعات اولماهیه ایچون حسن عافظه‌لریه و نوصره‌لر و ضعنه دقت و حصر همت اولنوب اورمانلر
مخصوص داخلی بولار کشادندن بشفه قلایی تسیول ایچون جوار شوسلرک تنظیم و اعمارلریه
دخت انتا ایدلشدر .

اورمانلرجه بوقدر نافعه موقع تعلیق و اجرایه وضع بیورلله‌یه برابر ممالک شاهانه‌ده
بولان معدانک دخی فائدې بخش اولمیق تأمیناً اصول اداره‌لری ظاهر اعتمایه آلسه‌رق دولت و مملکته
جداً موجب قواند بی تغایر اوله‌حق صور اصلاحیه وجود و برآشدر . تاریخ حاضردن یکرمی
بئ سنه اوله ارجاع ظاهر اولسیدیه قدریه مملکتقرده معدانندن آنچو اقل قلبل بر فانده اتفاق
اوله بیلدیکی وین الناس معدان معاملات تجارتیه می عادنای غیرمعلوم بولاندیه حالمه بو کون سایه

تاج‌نگاری

فیوضاتوایه حضرت ملوکانده جهت جهت معادن متوعه ظاهره اخراج اوئش و عددلری بر قاج
یوزدن زیاده معادن ایشکده بوندن طوغریدن طوغری به رسوم اخذیله خزینه جلیله نک
اسخصال ایلدیک منافع رسیدن غیری صنوف تبعه مسعوده شاهانه نک استفاده عظیمه تجارتی ده
حاصل اوئشدر .

بوملک دولتك صحیح باخت سعادت ورقه اولان ولی نعمت حکمتمهار افسدمن حضرتاری
خرزنه جلیله وتبه مسعوده شاهانه لرینک منابع مذکوره دن کاینی استفاده سق آزو بورماریله اخیراً
شرفیاش تھیقة الام وکرامت بیوریلان امر و فرمان های بوریاری منظوق منیشه توفیقاً مالک ملوکانه لری
داخلنده حکومت سینهاری تامه معادن تحریبی ایجون ارکان حریبه امرا و ضابطان مقندر و سیله سائز
ارباب قندن مرکب هیأت مخصوصه تسریب واعزام قلتشدر . بنه تعالی قرباً آثار فضیله سی « الفیح
منقوله دیده میاهات او له حق اولان اشبو ثبت عالی شاهانه نک دولجه واردات تامه تامین ایده جنکنده
شک بوقدر .

۴

ذات حضرت شهریار اعظمینک موقیبات عظیمه شاهانه لرندن بری ده امر اهم زراعت و حراثتک
ترفیات حاضر و سیدر .

طیمه اکین تراسی و ذخیره اباری اطلاقه احرا اولان مالک شروعه شاهانه ده اصول زراعتک
یعنی زمانلره قدر هارز عنیق تعیب ایدوب کلی حسیله فیض فغاری درجه سنه استفاده اوته مامقدنه
ایدی . بالاده ذکر اولندیقی او زره مجددآ نایس و کناد بیوریلان « زراعت مکتب عالیسی » اویلادیک
مقصد عالی مرصدک براعت استهالانی اوله ردق وجود بولوب سایه معارفوایه ملوکانه ده آز مدت
ظرفنه بر چوق شاکردان فغاریات و عملیاته فن زراعتی سعی تحصیل ایشکندر . ضمیمه ولايات
شاهانه ده دخی زراعت مکتبیاری و تونه چفتلکاری وجوده کتیر لشدر . مکاتب مذکوره ده تحصیل
علوم و معارف ایدن اقديار هان هر طرفه ایقای وظائفه باشلا تدیرلش و مخصوصاً زراعت فن تحصیل
ایجون ازروبا دارالفتوواریه کوندریلان طبله مقندره دن دخی اليوم استفاده ایدلکده بونشدر .

اراضینک قابلیت طبیعیه سق تعیین ، قوه انباییه سق تریس و اشجار و نباتات و حبوباتک هر دراو
غلال و آفاذن هماطفه لری تامین ایجون قلت امر و توصیه ایلدیک باجله نداوریک فن مأمورلری معرفیله
سارعه اتخاذ واجرائه ابتدار اولندیقی کپی الک سوک ترفیات عصریه دن اولان زراعت ماکنه لرندن
دخی استفاده ضئنه مصارف جیجه اختیاریه آلات و ادوات متوعه جلب ایدلش و اشبو آلات
جدیده زراعیه نک تسریع و تسهیل دهکی فائده لری غیرقابل تعداد اوئله حسوله کتیر دیکی منافع مستفق
عرض و بیان بونشدو .

ساده ذکر آلات جدیده زراعیه نک ولايات شاهانه ده تهمیم استعمالی تامین ایجون هرنه یالنلق
لازم کلور ایسه یاستنی و آلات مذکوره دن تعمیرلری امر بده طشرهارجه نصادف اولان متكللک
از الله سی اخیراً شرفهادر اولان اراده سنه حضرت ملکداری مقتضای مبنیدن او بولوب سایه معارفوایه

تاجران افغانستان

شہنشاہیه مکتب صنایع مادو ندرندن دمیر جیلک صنعته آتنا او لاندې سک مأموراً ولايائه کوندرلسي
و ولايائدن دخی ایکش شاکرد جلیله آلات حیدریه ترمیم و تعمیراتک تعیین اصول اتخاذ او لغشدر .
هر برده او لدیقی کې مالک شاهزاده دخی ذواعک سرمایه ابتدائی تدارکنده مشکله تصادف
ور طاق ارباب ارباب و احکامه مراجعته دوچار خسار و مضار او لقده بولندیقی تابدایت جلوس
شاهزاده نظر حکمت از حضرت خلاقتناهی جلب و دعوت ایمکله ارباب زراعت و حراثی اجا
و مشکلات میسو طهدن خلاص و رها بیورمش اولمک اوزره زراعت باقمه‌لری تأسیق فرمان
بیور مشادردر .

حکم و کرامت او له رق شرفت علاق بیوریلان اشبو امر و فرمان حضرت تاجدار اعظمی
او زدیته غایت واضح و اطرافی بر نظامنامه های یون تشریطه ایلک دفعه او له رق زراعت باقمه‌سی کشاد
او لغشدر . زراعت باقمه‌لر سک عالم زراعت عناوی به بخش ایتدیک و سمعت و پسر و سوت حقیقته
شایان من و عهدت او لهه عنبه سنبه حضرت کینه سنایی به عموم افراد عغایب‌لر احتسابات کمال
مستدار باریقی موجب او لشدر .

سایه احسانوایه جناب جهانیانیده تشک ایدن سالف العرض زراعت باقمه‌لری زراعه آفجه افراش
ایمک و نما ایله اعطا او له حق نفوذی قبول ایلک وزراعته متعلق معاملات صرافیه خدمت و وسایط
ایمک و ظاهر اساسی بیه موظفدر . بوندن بشقه باقمه‌لک تمیعتندن دخی احوال زراعیه ایلک ترقیاته ،
живانیک تلفندن و قایمه سنه ، جنس فرس و غرق اسلامانه ، اهالیک منفعتنی موجب محصولات
بندیریلک او زرمه تھمار جلب او تسبیب بخانه زراعه توزیع واعطا سنه و انواع مزروعاتک تزیید
و تو فیزیه صرف ماحصل اقدام و اقام فلنجی اسایی مکمله تیشه و احصار او لغش و آز زمانه زراعت
باقمه‌لر کوستردیکی آثار تکمل و ترق کر چکدن شایان وشك و حیرت او له حق مرتبه بولشدر .

اورمان واردات متفقہ سی

فظنه‌سی	سنی	۳۱۵	سنی	۳۱۲
قویه ولاي	۵۶۳۱۲۱	۳۰۸۲۲۲۱۰	۲۵۱۹۰۸۴	
قطعه‌منی	۳۰۳۴۶۴	۲۴۱۲۶۶۴	۲۱۰۹۲۰۰	
آله	۱۲۷۹۱۶	۱۶۶۷۱۱۰	۱۵۳۹۱۹۹	
سوره	۱۲۱۵۲۳	۴۴۶۲۲۵	۲۲۲۷۱۲	
طریزون	۷۴۸۰۷	۶۹۷۷۲۲۴	۶۳۴۹۱۷	
سیواس	۵۶۸۲۷	۳۹۸۸۹۳	۳۴۲۰۸۶	
آیدین	۴۶۶۷۳	۲۸۳۵۸۶۲	۲۸۰۹۱۶۹	
ارضروم	۱۰۰۰۲	۲۱۴۷۳۷	۱۹۹۱۸۳	

۳۱۴ سنی نسبتله ۳۱۵ سنی واردات عمومیه سک فضله‌سی : ۱۸ باره ۲۳۸۷۸۸۱۷ غروش

۳۱۳ سنی نسبتله ۳۱۴ سنی واردات عمومیه سک فضله‌سی : ۶ باره ۹۵۸۹۰۴۲ غروش

تَبَرَّكَ مَلَكُه
تَبَرَّكَ مَلَكُه

ئۇنە تۈلارى تأسىس اولان ئىلار

- سورىه ·
- آفه ·
- قۇيىه ·
- آغزه ·
- از ضرۇم ·
- سپايس ·

زراعت مكتىپ وئۇنە جىفتلىك بولان ئىلار

- در سعادتىدە — حلقىلى زراعت مكتب عالىسى ومشلاقى.
- سلاپىك — زراعت مكتىپ وئۇنە جىفتلىك.
- خداوندكار — زراعت مكتىپ وئۇنە جىفتلىك.
- آغزه — جوپان مكتىپ ومشلاقى.

مکاتب مذکورى دىن باشىدادتىسە نىڭ ئىدىلارك مقدارى

حلقىلى زراعت مكتب عالىسىدەن	٢١
سلاپىك زراعت مكتىندەن	٥٥
خداوندكار زراعت مكتىندەن	٣٣

در سعادتىدە آپروچە ملکىي بىشار مكتىپ تأسىس وكتاد اوڭىش وسىورت خصوصىدە (خابىلە صحىھ جوپايىھ) قومىسىپىنى تىكىل قافش وبو آنه قىد سكان شاكارد يىشىرىمىشىدە. ولايات شاهانىدە زراعت مقتشرىي تعىين واعزام اولۇپ ترقى زراعت ئاخابىي ايجۇن اقتصادىن هى كونا تدارىر قىيمىك موقع تطبيق واجرايە وضىيە علاوه ئۇنە تۈلا جىفتلىكلىرى تأسىس قىقىده وباخسوس تدارىر جىلە. معرفت بىرورى حىضرت بازشاهىدەن اولماق اوزرە طرف طرف صنائع مكتبارى كىشادى عرقان ھابۇن ملوكانەتكىچى جىھەت قىلىقىلە قىزو شەنۋە ئاخىزلىرىنىڭ بىر مەمورە مدېت اولىنى اخس آمال ايدىنگىدەكى بىت ئالىيە حىبات منورە ادبىي علورىت خاصە فەلار بەلرى مەفتون ايدەش والآن ايدەمكە بولۇشىدە.

اورمان ومعدن وزراعت ئىفارىنىڭ بىدا تىشكىلى اعتبار اولان ۱۹۰۹ سىنسى مارتىندە اوج بوز اون بىش سىنسى ئىهاىتى قىد اورمان ومعدن حاصلاتىدە درت بوز آننىڭ آق بىك بىز بىز بوز بىرلىرى قىسىم ئەپھور يېتىشىدە.

اورمان ومعدن وزراعت ئىفارىتىچە اخىرا مەند اولان اسواقات بىش اىتدىكى تىپلات وترغىيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نفعی اوله رق سنوی یکم اوتوز بیک ملوپیلاتویه قدر فروم والی بیک ملوپیلاتوون زیاده
منفاز و سرفیات کوره بر قبیت متقدیه زیبره آنیوان آرسنیق سین قورشون جوهر لری او رو با
پیاسه سنه دوکوله بیک کی حکومت سنه حسابه ایشاندگه اولان ارغنی موقعه دک باقر معدن اعمالانی
بر مردمت زیانه جریان ایده ایلان باقرک عیاری یوزده سکان ترق ایستاده بله دک باقر
بدلاتش تقداً اعطای سه اجرت اعمالیه چهده بر طاق تزیلات اجراسه معدن بخیلک موافقنامه استعمال
ومعدنک اوبلجه اون ایکی بیک لیرادن عبارت بولنان سرمایه سی بالتدريج یکمی بیک لیرایه و سنوی
جیقاره ایلان بش یوز بیک قه باقر دخنی بر ملیون او جیوز بیک کیلوغرامه ابلاغ ایله معدن مذکورک واردات
سنوه سی سکان بیک لیرایی تجاوز ایستاده لش و بویوزدن تقریباً فرق بیک لیرا و اددسنه خزمه جلیله به
بر تمع تأمین او لندینی کی اعمالات حاضر نک بر مثی دها توسع ایله منفعت خزمه تزید او لحق او زره
بعض تداریک اصلاحیه به ثبت او غشدار.

دور مسعود حضرت خلافتباشیده برموجب نظام معاملاتی اکمل ایله احالة ایدلش اولان معدنلار زیرده محترم اولدینی وجهله یوز الی قطعه به رسیده اولشدر.

فرانلقدن کل فدانلری کتیردیلوب بروسدە اهالى يە توزىع ايدلى .
فيوقىرا ئەھور ايدن باغىر بولۇمە مقاومىت ناپت اولان آمرىقا آسە جىو قىلىلە تىجىدىد ايدىلەت اوزىزە
ارن كۆيىشىدە آمرىقا آسە فدانلىنى ودر سعادت چوازىنە فيوقىرا دەن خىاب اولان باغلىك تىجىدىد واجىسى

تَبَرِّكَاتُ الْمُلْكِيَّةِ

ایجون ارن کوسته کی فدانلقدن بشقه قزل طور اقدده بر فدانلنق وجوده کتیر مکلهه برابر باع اصحابه آشی عملیانی کوستملک او زده اوراده برده آشی عملیانی مکتبی تأسیس ایدلدي .

شندی به قدر مذکور فدانلقلارده پتشدبریان آقی بوز بدی یک جیوق اهالی به عجاناً توزیع اوئلدى . آیدین ولاپتنده قارشی یقه و مغیتساده تأسیس اولان فدانلقلاردن ماعدا سیدی کوسته و اورله ده بور فدانلنق بالتأسیس بونلردن اوچ بوز اون بش سنه قدر برمليون المی یک جیوق باع اصحابه عجاناً توزیع اوئلدى و فدانلزک توزیعی و عمله با غلری طور اقلرینک جنسنه کوره جیوقلر انواعنه تکثیری ایجون مخصوص مامورلر کوندلدی . ازمیرده قارشی یقه ده کی فدانلنق توسع اوئلدى یکی مغیتساده یکیندن فدانلنق تأسیس ایدلدي .

آیدین ، ادرنه ، خداوندکار ، سلانیک ولايات وجتاجه واژمید سخاقلرنده و شهر امانی مطفا شنده برمليون دوغملک باغی میلدیو خستلکی استیلا ایتمیه شرف قادر اولان اراده سفیه حضرت خلاقتناھی به توفیقاً اشبوخته لک تداوی ایتدبرلریکی مثلاً بوباده ایضا حلی رترظامه ترتیب و طبع ایله نشر اوئلدى . ممالک شاهانه ده کترته بولنان یبانی زیتون آنجلوی آشیلاندی یقی حالده بش سنه عشردن معاف طولى و بونلرک آشیلانرە تلیک ابدلی خصوصاریتے اراده سفیه حضرت پادشاهی شرف تعاق بیورلله بکیت ولایاه تبلیغ اوئلدى .

حلقەلی مكتبندە اشجار مثرا و باعچوانلنق درسی قویه ایلدابیکی کی باع و هر درلو بیز عمال ایدلک او زده بر سوتخانه و بیز ترخانه و علم کیانک ایجای و وجهه ئەلیانی ایجون بر کیاخانه تشكیل او ئەلمه برابر بونلرە مخصوص بر طاق الواح و تۇنەر جلب و اشبو آلات خلقى ایجون بوده موزە خانه تأسیس اوئلدى . سلانیک ولاپتنده آمریقا يامونى زراعتى و ایرکن یتشیر بئاتىك ئعمى ایجون مذکور باهوق تخيبلە بئاتىن مقدار کاف جلب و اهالی به توزیع ایدلدى .

سانیکدە حریر مخصوصلىك ترقىسە سى وغىرته طقۇز يېك لېردن عبارت اولان حریر عنرى اون بش يېك لېر ایه ترق ایتدىرلەدی . بروسەدە بر حریر دارالتعلیی تأسیس و کناد ایله اهالی به باستور اصولى او زده تخم استحصلال اړانه اوئلرق بوزدن اهالى و خزنه جه يېك جیوق استفاده تأمین اوئلدى . نۇونە ترلازىنىك هائىلەری نەکى زراعتە مستعد اوئلدى یقى آکلاشقى ایجون آمریقادن واوروبادن کلیت او زده حیومات و سېزە تخملىرى كىندرلەلوب بونلرده اکدرلرلەنکی کی اهالى بى دىخى توزیع ایدلدى . تخلقلارك اسلامى ایجون اوروپادن بندای ، بولاف ، آرپه ، جاودار ، مصسر ، قوش یېنى و ساز تخلل جلب ایله ولايات شاهانە بى نۇونە جفتلىك و ترلازىنىك کوندلدەدی .

آمریقادن ایخە واوزون تللى ياموق تخمى جلب ایله ياموق زراعتە مساعد اولان ولایات و نۇونە جفتلىك و ترلازىنىك کوندلدەلەك زرع ایت . بولوب نایع معلوە استعمال ایدلدى .

ممالک شاهانه ده برخ زراعتى هواي توخىم ایتە جىك مصور تە اجراسى خىنە بازادە سفیه حضرت پادشاهی بر ئەنظامى نشر اوئلدى و برخ زرامت داڭر بالخاسه برده رساله ترتیب ایتدىرلەدی .

بازادە سفیه حضرت پادشاهى اوروپادن ایرکن یتشیر نوعىن اون طقۇز يېك كىلو بئاتىس جلب ایله

اهالی به مجاناً توزیع ایدلادیکی کی نونه چنگل و ترلازیه کوندریله دک زرع و بوكا خصوص بر رساله
تریب و طبع ایله نشر ایشیرلدي .

اوروبادن قولزا تخمی جلب ایله آیدین . خداوندکار ، آنه ، حلب ، بیروت ولایتلریه حلقه‌ی
زراعت مکتبی نونه چنگلکه کوندرلدي .

مالک شاهانه‌یک بعض محلارندہ یتیش اعلا سبزه جلب ایله لاجل الزرع بعض ولايات شاهانه ایله
نونه چنگل و ترلازیه ارسال و درسعادت سوارلریه توزیع ایشیرلدي .

منعال میشه‌یه سکودارک واوقاییتوس شجر نافعک مالک شاهانه‌هه تکنیری ایجون تخلصی جلب
ایله ولايات شاهانه‌یک بعضلریه و نونه چنگل و ترلازیه کوندرلديکی کی بونله دائز بر رساله تریب
وطبع ایشیرلدي .

حلقه‌ی چنگلکنده بولاف محصولی اوزریه کوجک مقیاسه سنی کوره استعمالیه هر کیلو بولافک
مسارف استحصالیه‌ی قرق ساقیم ایکن اون بش ساقیه نزل ایتدی .

سبزه و میوه قوسروه ایدلی اسولک طلبه‌یه ارائه‌ی ایجون بر طاق آلات جلب ایدلادی .

چنگلکه علچه معلوم اویلان تخلص تخریب زرع ایدیلوب آنان محصول حفته‌هه اهالی به معلومات
ونعریضه طبع و نسر ایله آرزو ایدناره تخلص توزیع و نتایج معلومه استحصال اولندی .

سلامیک زراعت چنگلکه احسان شاهانه اویلان طبورک بیورطه اهالی به توزیع ایدلادی . « لوی
دوشانل » که تصالب صورتیه حیقاردینی عرقدن بیورطه جلب ایله بونله یتشیرلدي .

خداوندکار نونه چنگلکنده درت دونگل کاستان احداث اولندی و احسان شاهانه اویلان اینک
وبوغاردن متولد بوغار جوار قرا اینکاریه جکدیریله رک واکی بوغاده قرمیه کوندریله دک حیواناتک
اصلاحه باشلایلی احسان هایون ملوکانه اویلان طبورک جنسلری عاخته ایله بیورطه اهالی به
طاغیدلدي .

بیطر مکتب عالیسدن نثار ایده جک اویلان ملکیه بیطرلری حفته‌هه بزنظامنامه لایحه‌ی تغایم
و تقدیم اولندیه مرعیت احکامه اراده سنیه حضرت پادشاه شرفعلقی بیورلدي .

نتجه حاصل اویورایه تعمیم ایدلک اوزره حلقة‌ی مکتبی موائیه شاربون ماده ملخه‌ی تلخجه
اراده سنیه حضرت خلاقنیاه شرفصور بیورلله موجب و مقتضای عالیی و جهله ایجانی اجرا
اولندی و بوعلندن تلفات بوزده یکرمی ایکن یاریه نزل ایتدی .

شابلة صحیه حیوانیه ایلووده ولايات سائره شاهانه تخلیل اوینق اوزره خداوندکار ولايته
خصوص بر تعليمانامه تغایم و تقدیم اینه مرعیت احکامه اراده سنیه حضرت خداوند اعظمی شرفپاش
تعیفه صدور بیورلدي .

زراعنی احداث ایدلک اوزوم آنه ، طربزون ولایتلریه بالکسری و سائر بعض ولايات محلاریه
نبا کو تخلصی جلب و ارسال اولندی . شرفصور بیوریلان اراده سنیه جناب ملکداری به توفیقاً
آمرقادن مصر و آریه جلب ایله بعض ولايات شاهانه توزیع قلنده .

تَبَرِّقُ الْمَلَكَةَ

جز از بحر سفید و سوریه ولاستانی بورقال و یخون اشجاریه عارض اولان کر من خست لکی تداوی
ایندریله رک نتیجه مطلوبه استعمال ایدلادی .
مرسوس عرقندن ارکل دیشی یکم قیون جلب ایله نصال سنی بحر مسی بالاجرا نتیجه حست
ومطلوبه استعمال ایدلادی .

آفرده نونه تراسی و آغیل تأسیس ایدلادی .

مالک شاهانه ده کاستانلر غایت محدود ایکن شواوج درت سنه ظرفنده بیک آق بوز دوم کاستان
تأسیس اوله رق کل مخصوصی بوز اون ایک بیک قیده بالغ اولدی و مؤسسه شیوه و اینیق توزیع اوله رق
بوسته اون بربیک، بمقابل غیس کل یانی اعمالی پیسر ایندی . آیدین و خداوندکار ولاستانندده بر کل فدانانی
تأسیس قلنده . دیار بکرده پیشن کلاردن باغ اعمالی ایخون دخنی اورایه آلات لازمه ایله معلم کوندرلادی .
سلامیک و خداوندکار ولاستانک بعض جهتاریه چکچه قصاصی اهالیستان بقدایلری ای اوبلدی قندن
بوتلره تحملق بعدهای توزیع ایندرلادیکی کی جنابه ایه آفیون نخنی ایله زراعتی تعریف ایخون مأمور
کوندرلادی .

سامونده الی دوغلاک برگونه تراسی تأسیس اوله رق خارجندن جلب ایدیلان باموق ، سیام
تحملیستک زراعتی اهالی به کوستردی و بونلردن ایسته ستره و بافره وفاته و چهارشنبه قصاریسته مقدار کافی
اعطا و بوكا داڑ تعریف نهاد رسال اوئلندی . بروهنده بورقال و یخون آفاجاریه و چشده بالغه و آماسیده
الماره و سائز بعض محلارده اشجار مثرا متنوعه ایه عارض اولان خست لکار تداوی ایدلادی .

قرول طوراق آشی عملیات مکتبندن مقتدر آشیلر بتشیرلادی .

هر سنه بجانا دوت فدانلری توزیع ایخون خداوندکار ، سلامیک نونه جفتلکاریه آطنه نونه تراسنده
بر دوت فدانانی با تأسیس سنی بوز بیک فدان آنکی تأمین ایدلادی .
اینکیلک سنتک تشویق ایخون ادره ، آیدین ، سلامیک ولاستاننده وازمید سخاغنده حر بر قوزه
مسابهاری ترتیب واجرا اوئلندی .

مالک شاهانه ده تأسیس ایدلش اولان کاستانلر کیندکه ترايد ایندیکندهن اهالی بی دها زیاده نشویق
ایخون کل یاغلریستک کاستانلرک مخصوص و بردکاری ایکنخی سندن اعتباراً بش سنه عشردن و داخل کمرک
و سخنده عفوی و کل یانی استعماله مخصوص آلانک دخنی کنک کمرک و سخنده استتساسی خصوصیسته
اراده هافظت عاده حضرت خلاق قباخی شرف صدور و سنجو یورلنه او لوچه ایه ایجای اجرا قلنده .
دیار بکر ولايته کل مأموری کوندریلوب استخدامنده استفاده ایدلادی .

خداوندکار ، آیدین ، قونیه ولاستاننده کل مأموری تعین ایدلادی .

قرانلندن اوچ بیک کسورد کل فدانی جلب و حلقوی ، خداوندکار نونه جفتلکاریه کوندریلرک غرس
ایدلادیکی بیک یوزیکی «خاوز فدان دها تذرک ایله مناسب محلاره کوندریلوب بجانا اهالی به توزیع و غرس
ایندریله رک شایع مطلوبه حاصل اوئلی . ایلر و ده اهالی بی فدان و بربه لک ایخون حلقوی و خداوندکار
نونه جفتلکاریه ایدبنده کی سیدی کوی نمونه جفتلکنده مقدار کافی فدان کوندریلرک غرس ایندریله .

تَبَرِّكَاتُهُ

و شوم اسادات و تشویقات نبرده می او نه رق سپن او جیوز اون بش سه سنه کاستانه بیک آنی بوز
دونم و کل مخصوصی بوز اون ایکی بیک یکرمی قیه و چیقاریلان کل یانی ده اون بر بیک بش بوز منفاله
بلع او لدی .

در سعادتک روم ایلی جهتده کی با غاریه عارض اولان کجه قوردلریک مضر تاری منع ایندیرلدي .
آیدیشه ایغیر ، آما سیاده اما ، پیاسده لیمون و بورقال آناجلریه عارض اولان طرطیل
و خسته لکلرک اغا و تداویلری اهالیه تعریف ایندیرلدي .

سافر چیز رده می لیمون و بورقال آناجلریه ایرات خسار ایدن کرمن خسته لکنک تداویسی ایخون
بر زراعت ماموری کوندرلدي و نفعه مطلوبه کوندرلک باشلاadi .

موصل ولايته حبوبات من رواعته عارض اولان بوجکلر خانه مامور مخصوص کوندرلرلک
و تحقیقات اعطا بولود ریز اتوهار اسرا اولنه رق ازا اله او لندی .

سافرده زراعت ماموریک نظاری تحتمده موقدا برخونه با نفعه می تأسیس ایله مختلف توعلدن
بر جویق سبزه و نخم و فیده لری کوندرلرلکی کی دیار بکرده دخی اوراده کی کل ماموری معرفتیه کذلک
خونه با نفعه می وجوده کنیدلدي .

پیانس محصول نافتنک زراعته جلب رغبت ایدلک او زرمه اون سنه مدته عشردن معفو طوتنه
اراده سنیه ملوکانه شرق دور بیورلدي .

بولافک حمالک محروسه شاهاته ده تکنیر زراعی ایخون او بایاده شرق صادر اولان اراده سنیه چناب
ملکداری به توفیقا انواعندن کنیدرلوب بعض ولايات والویه ارسال وزراعه توزیع ایندیرلدي و بر
رساله دخی طبع و نشر او لندی .

سلامیک ولايته آمریقا یامو غی اینی محصول و بر دیگنندن الدمعک تحملک تحبدی ایخون اراده سنیه
حضرت شهریاری ایله او زرمه بیک قیه نخم آمر خادن طوغزیدن طوغزی اورایه ارسال ایندیرلدي
بوز قیه قدرده قره حصاره کوندرلدي .

جنس فرس و بقر اسلامی ایخون قوئیه درت عرب آینیری تدارک و ارسال او لندیه مثلاو
بودکارنده کوندرلک او زرمه بر قاج طانه مباشه ایله سلامیک خونه چفتلکنکه کوندرلدي .

روسدده زراعت خونه چفتلکنکه احسان کرده حضرت با دشته اولان قره صفر جواناتک تندیشه
محافظه ایله دقتله و ابر بونله میانشده کی بو غاره اهالیک ایشکاره مقارت ایندیرلرلک جنس بقر اسلامیه
حالش لدی کی مذکور بو غاردن ایکی رأس قره میه کوندرلوب اهالی ایشکاره چفتلکنکه و چیتلر حارای
های بونارندن مذکور چفتلکنکه کوندرلک ایکی آینیر دخی جوار قرا اهالیک تصر اقلریه چکدیرلدي .

ذکر او لان چفتلکنکه کذلک احسان حضرت شهریاری اولان طیور اهالیک حسن محافظه ایله
نکنید لریه اعتا و اهالی پیشنه دخی تو ده مللری ایخون بود طه لری مجاناً توزیع او لندی و کوسل هر
جنه مخصوصاً آبری آبری یادیرلدي .

شار بون خسته لکنک تلفیحی حائلی زراعت مکتبه مربوط خونه چفتلکنک جواناته حسن تائیه

حاصل ایتدیکنند او لوچهله اراده سینه حضرت شهر باری نشیداً تعجبه بالاستدار او جیوز اون بش سنه سنه اون بیک دوز ماده ملخه جلب ایله معافیت مطلوبه حصوله کنور دیکی کی بوشهه شهر اماقی مخلفیله ادرنه ، طربزون ، آیدن ، آنه ، سلانیک ولاستانده و از مید سخاغانه جما طقسان بر بیک بدی یوز اون آلتی حیوانه تلقع اوله رق مذکور خسته لک معافیت استحصال ایتدیرلدي .

با قزوینوژی خانه شاهانه ده و باه بقری سرومی استحصال واستحصاری چارمهی بوله رق اوچ یوز اون درت سنه سنه حلقه لی نونه چفتلکی حیوانانه تجربه زرق اوله رق تائیر، علوپ کورملکله او جیوز اون بش سنه سنه واق صورتیله اون ایکی ولايات شاهانه ده و حفته لر چفتلک هابونده در سعادت و حلقه لی ده اون آلتی بیک سکریوز کور و شاق مقامنده بیک او جیوز یکرم بدی حیوانه بالتفصیل مذکور سرومک تا پیر شفا بخشانی بتوں بتون مرتبه تبوه ایصال ایدلدي . عره ور عام خسته لکنک تشخیصی ایخون در سعادت جوارنده و آیدن و طربزون ولاستانده بر خیل بار کیرلره دخی ماللهین زرق اولندي .

ولايات شاهانه دن بمضیلریه ایکی بوز سکان درت بیک عدد دوت فدان کوندرلیکی کی او زاغلندن طولایی فدان کوندرلی قابل اوله میان محلاره ده قرق قیه دوت تخمی ارسان اولندي .

اعلیندک ایچک ایستیانلره بوصنعتک فن دائره سنه تعیی ایخون مکتب مذکورده بر نعلیند خانه کناد و آلات مخصوصه تدارک اوله جنی کی نعلارک اشکال مختلفه سی حاوی بر قولکیون کنید بیلوب طبله بده عمل صورتنه اعلیندک درسی اعطانه باشلاندی .

سلانیک زراعت مکتبنده کی بر لی اینکار حلقه لی مکتبنند کوندریلان حلب جنس بوغایه قرب ایدلدرک کوزل طاهر اآنخه باشلادی . مذکور بوغایه اهالی اینکاری دخی مقارت ایتدیرلدي .

ناسبیس ایدلدریکی بالاده کوستیلان نونه ترلازندن آنه ترلامی اینه می توسع ایدلدریکی کی اورایه حلب جنسنده بر رفاج اینک ایله بر بوناور عدد دمت با غلیچی اوراق ماکنه می و بعض آلات زراعیه کوندرلادی . انوع سبزه تحملری واوروبا جنسنده بولاف ، باموق ، قوش بیی زرع ایتدیرلدي .

ارضروم نونه ترلامی اینه می اکال و حبوبات متوعه و سبزه و اشجار غیر غیر تحملری و بردہ آیغیر کوندرلادی . اشو آینه . اهالینک سکان قصرانی مقارت ایتدیرلدي .

آفره نونه آغیل و ترلامی کشاد و اون غر طبله قبول ایله اورایه بعض آلات زراعیه کوندرلدریکی کی بوز ایلی قنیک چیسی آنلدي . بردہ اشجار مثمره با غیصی وجوده کنورلادی . سنی چار بنشدرلر لکده باشلاندی .

سیواس نونه ترلاسته اجنی حبوبات و سبزه تحملری کوندرلدرک بوناردن امثاله فائق محصولات آنخنه کیفت اهالی به اعلان ایدلادی .

بیک او جیوز اون درت و اون بش سنه لرنده حلقه لی ، خداوندکار و سلانیک زراعت مکتبنده ایکیجیلک منعتک فطری و عملی تعیی بر ذندها قفویه ایدلادی . خداوندکار مکتبنده طویلان بر او نس محمدنده طقسان بش کیلو قوره آنلادی . ماصوره نوعندن قوطی تخم بالاستحصال ساتلادی . بو تحملردن امروزه سامونه ، جهار شنبه به ارسال وزراعت مفتتی محلنده کوندرلدرک بوباده اهالی به معلومات فخر بوعیله

تَبَرِّكَاتُهُ

وَرَدَى . بَاخْيَرِي تَشْوِيقًا فِي لُوقْسِرَادَنْ خَرَابُ اولُوبَ آمِرِيَّةَ جِبُوْرَلَهْ تَجْدِيدُ اولَانَ وَأَوْلَهْ جَقُّ اولَانَ
بَاغْلَرَكُ اونَ سَهُ عَشْرَدَنْ وَوَرَكُودَنْ مَعَافِيَتَهُ ارَادَهُ سَيَّهُ حَضَرَتْ خَلَاقِبَنَاهِي شَرَفَرِزْ حَسِيفَهُ صَدَورَ
بِسُورَلَدِي . اوْجِيُوزُ اونَ دَرَتْ سَهَسَنَهُ حِيَفَادَهُ ، اوْجِيُوزُ اونَ بَشَسَنَهُ بَاقَهُ جَوَارَنَهُ فِي لُوقْسِرَادَنْ ظَهُورَ
اِيجَكَهُ بَاغْلَرَكُ آمِرِيَّةَ جِبُوْرَلَهْ تَجْدِيدِيْتَهُ باشَلَانَدِي . بِوْجِيُوقَلَهْ تَجْدِيدِيْدَهُ جَكُّ بَاغْلَرَكُ وَرَكُوكُو عَشْرَدَنْ
مَعَافِيَقُ حَقَّتَدَهُ كَارَادَهُ سَيَّهُ مَلُوكَادَهُ اوْرَالَرَدَهُ تَشِيلَ بِسُورَلَدِي .

صَادِطَهُ حَبَّهُ جِيَوَالَهُكَ اِيجَابُ اِينَديَكِي مَعَالَهُ دَائِرَ اَقْضَى اِيدَنْ تَعْلِيَاتَامَهُرْ بِاِلُوبُ اِزْجَهُ
مَرَاكِبُ بَحْرِهِ وَشَنَدُورَفُرْ وَاغْوَالَرِسَكْ دَرَوْهَلَرَنَهُ اَقْضَى اِيدَنْ تَطْبِيرَاتُ قَيَّهُهُ وَبَنَارَلَهُ وَجِيَوَانَ بازَارَلَرَنَهُ
اجْرَا اَوْلَهْ جَقُّ مَعَالَهُهُ دَائِرَ تَعْلِيَاتَامَهُرْ دَخِيْهُ مَوْعِعُ تَطْبِيَهُ قَوَنَلَدِي .

عَرَدَوْرَامَ حَسَهَلَكَنَكَ تَشْخِيَهُ اِيجَونَ دَرَسَعَادَتْ جَوَارَنَهُ وَآيَدِنْ وَطَرَزَونَ وَلَايَتَرَنَهُ بِرَخْيَهُ
بَارَكَبَرَلَهُ دَخِيْهُ مَالَلَهَيَنَ زَوْقُ اولَندِي . حَرَكَتْ اَرَضَدَنْ وَحَتَهَدَارْ اولَانَ مَكْتَبْ مَسَانِعَ بَشَاسِيْهُ دَاخَلَنَهُ
يَكِبَرِيلَرَكُ قِيَافَتَهُ مَخْصُوصُ دَائِرَاهِهِ قِيَافَلَهُ طَرَزُ دَلَشِيشَنَهُ تَجْدِيدُ وَتَرْيَبُ وَعَجَدَدَأَ بَرَبَ قِيَافَخَانَهُ تَأْسِيسَ
اَنَشَاءَ قَلَنَدِي .

مَسَاعِدَهُ سَيَّهُ حَضَرَتْ خَلَاقِبَنَاهِي اوْزَرِيَهُ مَكْتَبْ مَسَانِعَ دَائِرَهُسَنَهُ بَالَّتَبَهُ آزَرْ مَهَرَفَهُ نَظَرَرَبَا
بَرَدَائِرَهُ نَظَارَاتُ اَنَشَاءَ اولَندِي .

سَاهَ اَحْسَانَوْيَهُ جَنَابُ مَلُوكَادَهُ عَيْنَادَهُ اَنَشَاءَ اولَانَ رَدِيفُ دَبُونِي

اُفْرَنْجِیه

دریای هفت و عنایت شاهانه‌سی موج آور قلزم معرفت و عمان عوامی شهربارانه‌سی
بی کران وی غایت اولان خاقان البرین و اپهرين افسد من حضر تاری جهت بحر بجهه دخی
حصول ایشقا **مکملیق آرزو سوردز** دوتخای ظفر اتمای هایپونارین ترقیات حاضره
واحتياجات عصر به کوره تنظیم و اسلامی ایابن استخار و اسکماله موفق اولمشادر .
اولباده شرف‌صادر اولان امر و فرمان اسایت بیان حضرت خل الایلاری متعلقه مینته
توپیقاً اول امر ده ترسانه **عامرہ قابریة هایپونارین** ایسوك سیستم تنظیم و احیانه ایدار
اوله رق کرک سفان جسته حریبه اشانی ، کرک هر دلو تعمیرات و ترمیمات **مهمه اجراسی**
ایچون لازم کان مهم ، مصنوع ماکنلهار ، کونا کون آلات و ادوات حدیدیه او رویادن جلب و احتصار ایدلش
وله‌آخذ و آنے سالن‌ذکر قابریة هایپونار حقیقته غبغه درسان صناعکاه جهان او له‌حق مرتبه ده احرار
انتظام و مکملیت ایدرک دوتخای هایپونک تدارک لوازم **مهمه** واستخشار ادوات حدیدیه‌سی ایچون خارجه
عرض حاجت کافشدن و ارسته **قالشدر** .

قابریة هایپوناردن یتیشن ارباب فن و سناعتک جبره دستی **لیاقت** و مهارت تاری اولان اسیم کج و امثالی آلات
دقیقه و آثار ناز که ایله اسلخه **مهمه** بحق سزاوار مدح و نشان اولوب او رویا **معارض** فناشنده بالدقعات
منظهر قدریات مخصوصه اولمش و دوتخای هایپونک طرز قدبده آغزدن طولانی ششخانه‌لی طوبیاردن
بر طافقی قالدیر بله رق یزنبیه قروپکاوی جلیک طوبیار و او رویا سفن حریسه‌شده اوله‌ینی کی سفن حریبه
غایابی ده دخی هوچکیس و نور دفلد و اصول سائزده متزالیوزر و کوچک جایده قوی و قدن طولار افواه
نادیه وضع و سفن شاهانه‌دن بعضاً تاری کوچک و وسطی جایده سریع آتشی طوبیاره **تلخ** و دردست
تحویل اولان زرهی سفن حریبه ایچون سـوک زمانه‌رد بک قیس جلیک تل طوبیار اعمال ایدن
(ماقیم و بکار) **قابریه** قیله قروب قابریه سنه ایسوك سیستم عادی و سریع آتشی طوبیار سیارش
ایدلشدر . با خصوصی ترسانه **عامرده** (مارن سیمن) اموالنده بیوک جلیک قلامی و جلیک طوبیار
اساغه‌سنه مخصوص **مکمل** بر جلیک فروی و هر نوع بحر بله آنله مقتفی مر میاک و ماوزر
تفکلرینک اعمال و نمیر و نخوبیاره مخصوص و غایت **مکمل** بر طوب قابریه سی انشا قله رق امور
بحریه منک احتياجات **مهم** ایکال او لشدر .

نظارت جلیله **بحر بجهه** حصوله کلان ترقیات مشکوره جهه‌سندن بری ده حسن تشکیل میسر کرده
رب‌متغال اولان صیان صنایع آلایریده کرچکن شایان شکران و میاهات او له‌حق بر دار الفیوض
حالی اکتساب ایش و بیکلر جه صیان غوطه‌خوار فهمت علم و معارف اولق سورتیله مستغرق انعام
معرفت بیورلشدر .

ذات شوکنشات حضرت بادشاهی قلاع آهین مهابت رهین شاهانه‌لرینک موج آور بحر نجدت
وحاست اولی حقنده کی آمال قدسیه جناب شهریار بله بیوما قیوما موقع تطیق و اجرایه وضع ایله او رویادن

تاجکان‌الله

مددآ یکم اوج قلعه طورپیدو استبوطی و بر قلعه طورپیدو سکر مباشه و جلب و رسانه عاصمه
خسرو آله‌لار نده دخی بشقچه بدی قلعه طورپیدو و قروازور انشا ایندیر مشادردر .

کنک بوراجه نام شوک انسام جناب خلافتیانی به اضافه مددآ بر قلعه سفنه جسیه حریبه
انشان فلتشن و بش قلعه سفان جسیه حریبه‌نک دهالانش آته باشلانیلوب جله‌یی دردست اکال بولخشد .
دوتخای هایوندن اون قلعه بزرگ‌لینک دخی اسول جدیده به تحویلاً اجرای ترمیاتی اراده و فرمان
بیوریه‌دق آلاتیا و آیاتیا انشا آت دستکاه‌لریه کوندرلش و بنه‌الکرم انشا آت و ترمیات مذکوره‌نک
قرین حسن اکال و حتم اولق اوژره بولندیه استشار اوئشدر .

اخیراً شرقیان جحیفه حکمت و اسابت اولان اراده سیه جناب خلافتیانی حکم جلیل موچنجه
ضمیمه الطاف هایون‌لزی اوله‌رق الک صوک سیستده لزومی قدر طورپیدو استبوطیه ایک قلعه طورپیدو
یکرک و آلتی قلعه قروازورک اورویادن سیارش و جلی مقرر بولتش اولغله شو سورنه دوتخای هایون
حضرت پادشاه‌لینک مظاهر انتظام و مکملیت کامله اولمی سزاوار مسار و مفخر تدر .

طورپیدو استبوطلری : ازدر، کلیوم، سعلوت، مهابت، ساعقه، بیرغلفر، سیف بحری، نصیر،
فانع، شهاب، نصرت طارق، برهان الدین، توفیق، مجیدیه، از ترق، شان آور، نعمت، نساح،
مشیر شیوه ناملر نده اولوب نام نامی حضرت خلافتیانی ایله والد ماجد حضرت شهریاریه منسوب
ایک قلعه نواسول تحت ایله طورپیدو استبوطی و بالاده ذکر اولان استبوطلردن ماعدا سفان جریبه
شاهانه متافوره‌لریه معلق، کوندر طورپیدویه بجهز اوتوز قلعه کوچک استبوط وجوده کوندرلش
و آیروجه اوتوز طقوز عدد اغله استبوطلری انشا و تدارک قلشدر .

دارالصناعة عمر مده حیدیه و عبد القادر سفان جسیه‌سدن بشقه عدداً هیبتنا، اطف هایون،
شاهین دریا، قروازور و طورپیدو سکر لری انشا فلتشن، سلیه، خداوندکار، سد ایخر، زحاف ناملر نده
درست قلعه قروازور دها دردست انشا بولنوب، شادیه، فیض باری قروازورلریک اکال انشا آلتی
قوه‌فریبه کشدر .

سایه هاستواره جناب ملوک‌لار نده دوتخای هایونه مذهب غاییه سفانک عددی قرق طقوزه و اداده
مشصومه و ابورلریک عددی الک سکره ابلاغ ایدیلوب سفان مذکوره‌نک اکتریسی مجدد حالتده
مکمل اصلاح و تنظیم اولتش و ترقیات بحریه‌مزک اساسی سایه جلیل شوک پناهیلر نده یک کوزل
وغبطه آور جهان اوله‌حق صورته تحکیم ایدیلوب مکتب فنون بحری دخی صوک درجه‌ده تنظیم و قانون
جدیده بحریه‌نک ناطق اوله‌یق مأثر معرفت برویه کوره اصلاح و قوم ایدلشدر .

علوم و فنون وسائل ترقیاتی اسکماله معلوم اولان عنایات بیغایات حضرت تاجداری جلسندن
اوله‌رق فنون بحریه‌یه عائذ یک جویی کتب و رسائل و تعلیمات موقع انتشاره قوتشن بولناردن ۱ جریده
بحریه ۱۱ چووعه‌فنون بحریه ۱۱ - الامه بحری ۱۱ - رهبر دریا کتاب‌لری ۱۱ فار رساله‌ی ۱۱ دریاده
منع مصادمه نظام‌نامه‌سی ۱۱ تقویم بحری ۱۱ ایخلس لغزیه جدولی ۱۱ سیر سلطان ۱۱ هیئت بحری ۱۱
هیئت فلکیه ۱۱ خوف و کوف رساله‌ی ۱۱ رهای سفان ۱۱ نواسول فن حرب بحری ۱۱ آهن

زرهی سفان اشامی ۱۱ خنثی بحریه ۱۱ طورپیدو فن ۱۱ نظری و عملی الکترونی ۱۱ سلامت
بحربون ۱۱ دوختای هایاونده قروب طوبیلری ۱۱ بحریه طوبیلریه رهبر ۱۱ بحریه قانوننامه هایاونی)
۱۱ فضائل حربیه بحریه ۱۱ فن بخار ۱۱ طیار آتواعنک تعریضی ۱۱ سیار طورپیدو رساله‌یی)
۱۱ بحریه با روتخانه‌ستدن جچانه اخذی اصولی مین تعلیمات) ۱۱ سفن شاهانه اشاراتش حسن صورته
اھاسیجیون ترتیبات مخصوصه) ۱۱ دوختای هایاون ملوکانیه آله‌ی حق میان افرادیه و بوئنلردن پتشدیریه جك
کنکلیلره داژر نظامنامه ۱۱ طیار رساله‌یی ۱۱ اسلحه و مهمات ناریه بحریه حقنده سؤال و جواب)
۱۱ ۱۲۹۱۵ سانقیزولک قروب طوبی تعلیمی ۱۱ ۲۴ سانقیزولک قروب طوبی تعلیمی) ۱۱ نوردهقلت
تعلیمی ۱۱ محاربات بحریه غنایه ۱۱ انکلزجه اصول ندریس ۱۱ طورپیدو صندالریه داژر معلومات
متوعه) ۱۱ زنجیر غومه و خلاطه‌لر کوه تخمیله‌لری مین رساله) ۱۱ ترکه و انکلزجه مکله) ۱۱ عساکر
غفل ایدن سفنه مخصوص تعلیمات ۱۱ خلیج درسعادت واپورلرینک سر و حر کنترلریه داژر نظامنامه)
(اشارات عمومیه کتاب ۱۱ موقع سفنه تعیین ۱۱ نظامنامه چرخیان) ۱۱ سفان شاهانه کنبلری
و ظاهری حاوی تعلیمات ۱۱ میان نظامنامه‌یی ۱۱ عملیه نظامنامه‌یی ۱۱ اصول هندسه ۱۱ مثلاً
ستوه و کروبه ۱۱ تمامی و عاضلی ۱۱ انکلزجه حیب لفق) ۱۱ اسفار بحریه ۱۱ مهندسک رفیق)
۱۱ بحریه فرعه غری ۱۱ اسطلاحات بحریه ۱۱ قیش عساکر بحریه نظامنامه‌یی ۱۱ بحریه سفره‌جیار
نظامنامه‌یی) ۱۱ رسم طوبیلاته داژر نظامنامه) ۱۱ فلکوغراف رساله‌یی ۱۱ کیما) ۱۱ جغرافیا)
۱۱ درسعادت لیان نظامنامه‌یی ۱۱ طشره لیان ریسلارینک صورت حرکتی مین تعلیمات) ۱۱ خربیه
بحریه اخذی ۱۱ مهمات حربیه بحریه قومی‌سیونی تعلیمی) ۱۱ رساله‌یی بحریون ایچون شایان استفاده
آگاردن پوشدند .

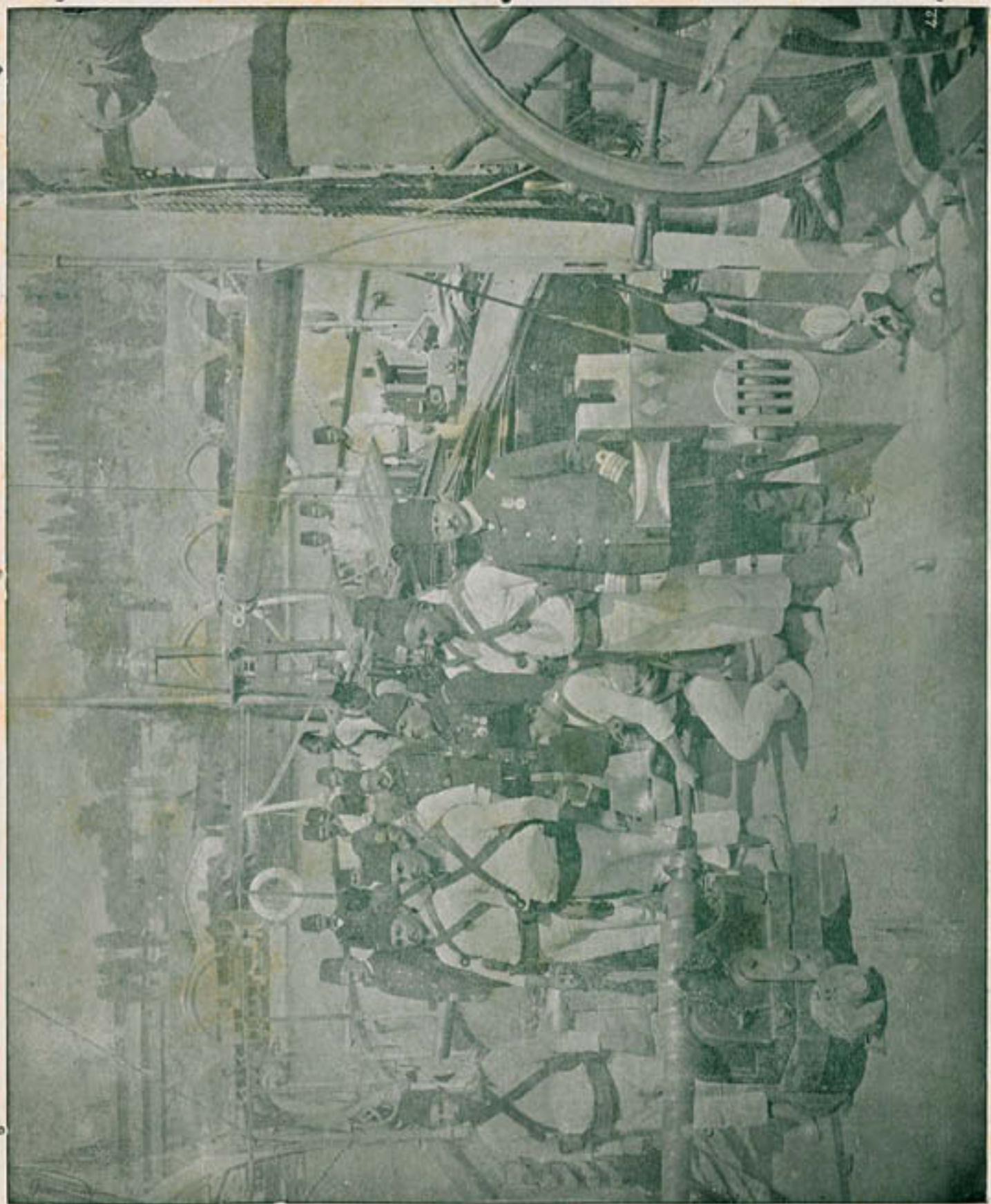
عصر ترقیات نثر حضرت پادشاهیده ترسانه عامرده وجود بولان قابریه‌لردن بعضی دنی
بروجه آیدو :

مکمل طوب قابریه‌یی ، الکترونیه قابریه‌یی ، جلیک قابریه‌یی ، دیکر جلیک قابریه‌یی ، قرنان خانه قابریه‌یی ،
ماکنه بیور خانه سیله تعمیرات و تفتیحانه و باقیانه قابریه‌لری ، بخار قزغالیه مخصوص بوری ، و بدی ، بیوی
قابریه‌یی ، طورپیدو قابریه‌یی ، رفت قابریه‌یی ، ساق شاهانه طوبیلریه مخصوص عربه و قوندانی قابریه‌یی ،
زنجیر ، سرخ ، بیور خانه قابریه‌لری ، کیم چکچ قابریه‌یی ، صفیر چکچ قابریه‌یی ، بخارله متصرک مطبعه
و قلعه‌خانه ، ساز اشات حدیده و خشیه قابریه‌لری .

بونلردن بشقه از مید ترسانه عامرده سخنده خیلی ترقیات حصوله کلارک ۰۰م قابریه‌لر تأسیس قلندرد .
هان جناب مولای متعال شهردار دریاپوال و تاجدار حیداچصال اقدم من حضر تاریخی موقیفات متابعه
جلیله‌یه مظہریت و آمال و مقاصد عالیه تبعه بروریلرینک تمامی اجراءه ناکیتله ظل غلیل معالی دلیل
جهاتایسیلر نده جمله‌منی شاد و کامران بیورسون آئین .

عکس هنری شاهد افراد بمالهای

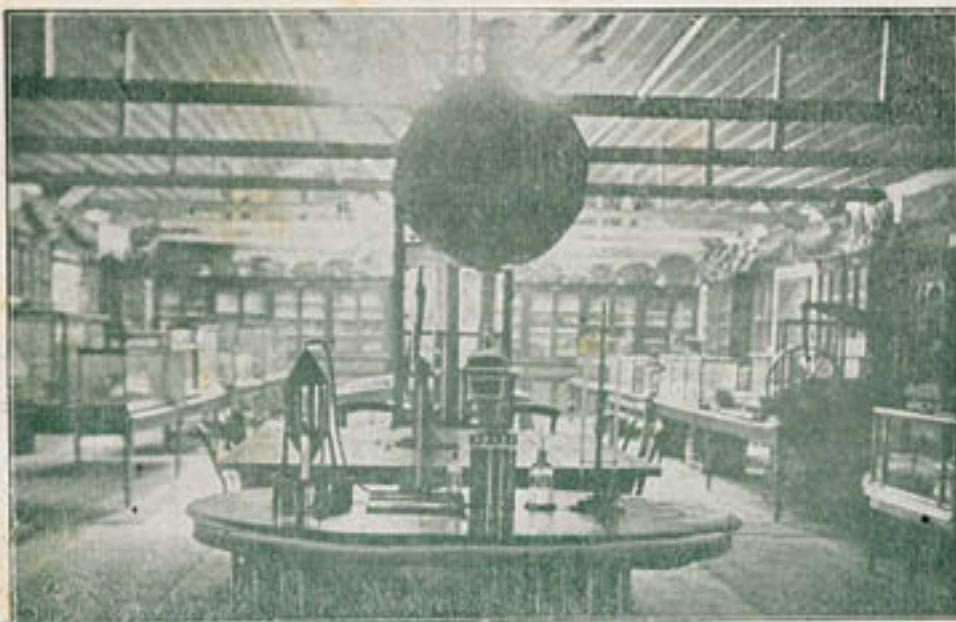
طوق خانه

آوازه حاست و بساق کنکر؛ آفاق عسکری بی و لوله دار نجابت ایلین عثمانی طویلی
جنود شاهانه سی سایه موقیتویه جناب جهانیان اعظمیده نائل اولدیفی ترقیات و تسبیفات
جدیه ایله سعادوت و مهابت عظایه نامنه اک برخی ، اک کنزیده ، اک مهیب بر ارد و حاله
کبرمشدر .

ذات حصافت سمات حضرت کیق سانی کنیه اجلال و شوکنی بوله بربازویست آتشین
و آهین ایله وايدار اعتصا ایلیه رک اول امرده بش اردوی هایونده او جر لوادن مرکب
اولق او زره بزر طویلی فرقی و شدیلک ایکنخی ، او جنپی اردوی هایونزاره مخصوص
اولق او زره بزر خمرا او بوس آلایی تشکیل و تسبیفات سائزه اجرا ایدیه رک سیار و جیل طویلی
بلوکاریتک عددی ایکیوز یخنی برده و عموم بطاریه افواه ناریه می طرز جدیدده قور و قدن طولار
قروب کاری ۱۶۲۶ قطمه طوه ابلاغ قیلشترک شوحالده او جله موجود او لان یوز اون سکر عثمانی
بطاریه سی ایکیوز یخنی برقدار ارتقا ایتمشد . بو فرق مهم عضا ذات شوک سمات حضرت بادشاهینک
تعالی اسباب سعادوت دولت امر نده منظور دیده شکران او لان اقدامات جلیله هایونزاری تعریه عالیه سی
اولوب بومدهش قوه ناریه به ضمیمه دخی دولت علیه ری ایبار لرنده محفوظ و چلیکن معمول قور و قدن
طولار قروب برو دول و سائزه اسوانده بر خیل افواه ناریه موجود اولدینهند ایجاد شده بو طویلر ایله
دها بر خیل احتیاط خمرا ، ردیف بطاریه لری تشکیل ایدیه بیلر .

دولت ابدعت غاییه سالیان ۲۷۱ طویلی بلوکندن شقة ۱۳۶ عدد قلعه طویلی بلوکنده دها
ملک اولوب اردوی هایونک مانشلی طویلرجه او لان نواقصی بر طرفدن اکمال ایدلکه برابر دیکر طرفدن
دخی سریع آتشل طویلرک قبولی قرار کبر او لش و جلوس هایون مکارم مشحون خسرو ایین اول
۹.۵ سانچیزه ملک طویل و یاجلیک جیل طویلرله بجهز او لان اردو لرمن موقیمات ساطمه حضرت بادشاهی
ایله بوكون خفیف خمرا طویلری مردمی سی جامسته مری آنان ۷.۵ سانچیزه ملک قروب کاری
نو اسوار جیل طویلریه مسلح بولشتر . مسلهه یونایتد بلک مهم خدمتگر کو دهش او لان بول طویلردن
بالکن بربشاریه سی قروبین آتش و نیمه بوزارجه سایه حضرت خلافت بناهیده طویخانه عامره
فابریتله نده اعمال ایدیه رک اردوی هایونزاره توزیع ایدلشدر . شایان شکر و محمد ترکه بوطویلردن
بر قلعه سی ایله بیه طویخانه عامره ری معمولاتدن مانشلی بر خمرا طوبی آلمایا ایبار اطهوری خشنلو
و بلهلم حضرت لریه اهدا بیورلدیفی زمان مشارا ایه حضرت لریتک بلک زیاده مظاهر تقدیر و تحسین او لشدر .
عصر کنین جناب کیق سانی بی ال الا بد مقبوط اعصار ایله جیک مأثر جیلیتک باشلو جمارندن بری ده
۱۲ سانچیزه ملک قرویکاری نو ایجاد خمرا او بوس ایلریه ویرلسیدر . دور دلارای معرفت بیرالری
هایونلرده بیحدا تشکیل او لان خمرا او بوس آلایلریه ویرلسیدر . دور دلارای معرفت بیرالری
هر نوع بدایع مستاعینک جلومکاه می تناسی او لان ذات معاشر صفات جناب بادشاهینک علو موقیمات
شاهانه لرندن او له رق بی ۱۲ سانچیزه ملک نو ایجاد خمرا او بوس ایلریه طویخانه عامره فابریتله نده اعمالی

میسر اولش و طویلی عسکری قیاقتک تعظی و اولجه ملاک اجنبیه دن تدارک اولان طوب وینک
حیوانزیست ۱۳۱۰ سنه نشر اولان نفایانه لایحه مو جیجه حواری هایپونارده بیشتری بلوپ
بعدما احتیاجات عسکریه نک اورالدن تدارک و سراچخانه عامر منک اصلاحیه بر ار آماناده قول
ایدیان صاری قوشوملرک پوراجه اعمالی و مکمل تجویر جخانه آرابهاریشک طوبخانه عامر منک
انشاسی واسکی دانهار الفایدیه رک شرایسل استمالک نعمی و مریمات مذکورمنک زیستون بروني
فابریه هایپوندہ اساغه و تربی واقوه ناریه ده دومانیز باروتک قولالانی و قلاع شاهانده موجود
قول و آغز دن طولار طوبیلرک قلدریه درق بر لریه قور و قدن طولار افواه ناریه اقامه می واسخه
متوعه نک وقت وزمانیه تعمیرلری ایجون اردی هایپونار مرکزرنده مکمل بر تعمیرخانه انشاسی
وطبویی سفریه تعلیقات تسلیولریت اجراییه بر ار طوبین انداخت قعلیانه لریست وجوده کتیرلی
وقلیه عساکریک تشکیل وهر اردی هایپونه بر اسحکام طابوری و بر تلغراف بلوکی ایه اخیراً
حجاز شندوفر خطی انشا آئنده استخدام فلتق او زره ایک شندوفر طابوریت احده و تلغراف بلوکاری
ترزندنه (هیلیوغراف) دنیان واسخه خبار منک قبول و کوکرین بوسه لریک استخدامی وقی مایعد
انشاسی مقرر اولان قلاع و اسحکامات شاهانه بتوزیر و جخانه لکرانده دروندنه (مدلینت) (افرازیت)
۱ روپورت ۱ کی مواد ناریه شدیده بولان توریل دانه لریه مقاومت ایجون بتوون استمالی و عسکری
باونزیله شندوفر و کوپریجیلک نفایات و عملیات و اعمالات و سور استھایی سق او کرمانک او زده آلبایا
اردولریه اون درت منتخب اسحکام مشابهی ارسالی واپس جوار گه کان فس و جوقة فابریه ستنک
توسیعیه ملبوسات عسکریه نک داخلاً تدارک و سواحل مدافعته مخصوص اولق او زره قروب
فابریه سدن ۳۵ جای طولنده ۴۲۰ الی ۳۵.۵ سانچیزمه لک نواحیاد جیلک و چنبری ساحل طوبیلریک
و ۱۵ و ۲۱ و ۲۱ و ۲۱ سانچیزمه لک قروبکاری شخانه لی هوازانک مبایعه می و کاغذخانه اسله ناریه خفیه
پولیفونک انساسی و سرع آتشلی صرا طوبیلریه دومانیز باروتک شفانی فابریه زنده اعماله احراءز
موقیت ایدلی و ۷.۵ سانچیزمه لک جیل طوبیلری ملزنده چیلک طوبیلر اعمالیه اردی هایپوناره
اعطاسی و هیچ بزیده قروبکاری مانسلی صرا طوبیلری نفاستده صرا طوبی باسانماز خلن اولنورکن
سایه قدر توایه جناب پادشاهیده طوبخانه عامر فابریه زنجیه اعمال ایدلیکی کی هم صرا و هم ده قلعه
و محاصره خباره لرنده استعمال اولان و هر درو مستور هدفلری مسافت بعیددن دوکیلن ۱۲ سانچیزمه لک
قربکاری صرا طوبیلریک دخی کاک مهارتله اعماله باشلانی و حشتنو آلبایا ایبداطوری حضرتاری
طرفنده ذات حضرت پادشاهی به اهدا بیوریلان ۷.۵ سانچیزمه لک ۱ نومروی قروبکاری سرع
آتشلی صرا طوبی نمونه اتخاذ اوکه رق نیکلی جیلکدن اولق او زره اساغه می و فنکخانه عامر منک یکیدن
کشاد اولان قنک تجویرخانه می یار دیلیه ماریقی هاری و ماوزر قنک و طبانجه لریک و او بخانه و قره
آلاج فنکخانه سجه سواحل مدافعته مخصوص توریلر اعمالی و اعدادی ایکی صنایع آلاتک تشکیل
و هر نوع جیلک شرایسلر له سائز جیلک قلعه اعمالک اساغه مخصوص مکمل بر جیلک فابریه سیله دروندنه
۷.۵ و ۶.۵ سانچیزمه لک مانسلی صرا طوبیلری و ۱۲ سانچیزمه لک صرا او بولسیلریک اساغه مخصوص

حٰلٰهٗ جٰلٰلٰ آنار جناب شٰهزاده امیر اولهارق تٰسیس و کشاد سوْرٰه ازان بٰریه در زدهٰ شٰهی

۱ مارتن بیعن ۱ جلیل فروشک احمدان و بیوک و نیکل جلیکدن طوب اساغه‌سی و دیگر بر جلیل فرونی ایله
تصیق ایله شرابیل اعماله خصوص مستقم و مکمل بر فایر غنی انشامی و زیتون بورقہ های بوئنده ۲۱
سانغیزه‌لکه قدر مختلف جایارده هر نوع طوب واویوس و هاوان اعماله خصوص یکی بر جلیل فروشک
وجوده کنیسلی و بومیه بوز بیک ماوزر فشنکی اعمال ایده بر فشنکخانه اثاثه بدأ ایدلکله برا بر بومیه
۱۶۰ و یک مارتبی هاری فشنکی بیدیرن مکمل بر فشنکخانه تائیدی کی محنت و فراند جلیله حصوله
که در تحدیتی ناقبل اولان نعمت عظامای هایو زریله عالم عکری عمانی بی احیا به بذل مقدرت بیور مثمار
و بیوکلک صفت فاخره شاهانه‌سی شو آثار مجده کیتی ستایر لریله کندی لریله عنوان خاص ایدختلر در...

اوْفَاقُ الْهَمَوْنَ

خبرات و میراث دینی‌نک شان عالی‌نشان اسلامیت چسبان و خلافت جلیله^{*} محمدیه شایان بر صورتند
احب و احمراری سلطنت سینه عثمانیه نک شرع کردن احمدی و دیانت کبرای محمدی بحفظ و حراس امر نده
مامور بولندیق و ظائف عالیهون اولنگله ذات تقوی سنه مکار اکتاه اقدم من حضرت‌لری اوافق هایون
نظارستک دلخواه عالی^{*} جناب ظل‌الله‌لری دائزه قدریت باهره سنه ایهای و ظائف ایله‌رک اجداد عالی تبار
هایون‌لریست و اسلاف امت ناجیه‌نک فی سبیل الله ترك و تبرع ایله‌کاری مبانی^{*} مقدسه و خبرات شریعه
ومیراث منیقه‌نک امر احمراری خصوصی سنه مخصوصه آزو و مؤکداً اراده و فرمان بیور ملیه
بتوافق الله تعالی سایه دیاستواریه هایون‌لرند اوافق هایون نظارتجه اولباده موقفیات مشکوره پذیرای
محاجت ادراك و شهود اولشدر .

وقت که مبارکه‌ستک بمقامه‌هه لقعن ایتدیک معنای لطیف، عامه ناسه فقی اولان برائی خیری
بحد الله تعالی و تقدس حضرت‌لری تحصیل رضای صدای‌پی قصدیله طریق حقه ترك و تحصیص دینک
اولوب شرع مین احمدیده بونک ایخون امر مخصوص قدسی موجود و منصوص بولنگله امار و سیاست
اوافقه دائزه اولان ارادات سنه و همایت جزیله^{*} حضرت خلافت‌باهنینک مرتبه قدر و فیق غیرقابل تعین
و خاصة^{*} جاب خشنودی^{*} سید‌المرسلیندر .

خلیفه سید‌البارار، شهریار جلیل‌الآثار شوکتو بادشاهه اقدم من حضرت‌لری عهد سینه ملوکانه‌لریه
مفوض من عنده‌هه اولان و ظائف مقدسه خلافت اسلامیه کاهی حقها حسن تمثیت و ایفایه و قف
وجود بہبود اینش اولدۀ‌لری جهته بر آن ابدال و ابدارندن خالی قالمقلاری مساعی^{*} جلیله^{*} کیتی‌ستایلری
تمرات مستلزم‌التوابندن اوله‌رق ممالک عروسه^{*} حضرت بادشاهیده جهت وجود و مستقر
شریعه یکی باشند ناسیس و احیا بیور لشدر .

جامع حسنات اولان عصر کردن حضرت خلافت‌باهنیده تجدیداً احیا و نعمیرات و ترمیاتی اجر اقتنان جوامع
و مساجد شریعه، تکایا، زوایا، مدارس و مؤسسات سائمه خیریه خلاصه تامله‌الله اولباده مک اقدامات قدبیه
امر المؤمنینک علویقی هر ائلار ده تعین و تبینه کافی اولیسیله خلاصه آئیه قشعاز صحیفه حد و شکران قلندي.

طفسان ایکی سی آستونستک اون طور زنجی^{*} کوندن اعتباراً تعمیر و انشا و تغیرش
اولان خیرات شریعه‌نک مقادیر و مصارف مجموعه‌سی :

پکون	عدد	نوع خیرات شریعه	عدد	نوع خیرات شریعه
کختنه	۲۹	۱۶۷۹۰۹	۱۴۴۲	۱۲۶۱۸۶۴۶
موقطعه	۲۷	۴۰۴۹۵	۱۲۴	۱۵۳۰۶۶۸
مکاب	۱۶۷	۵۷۸۷۱۷	۱۳۶	۴۹۰۳۷۲۱
عقارات و قبه	۱۰۸	۷۴۵۶۵۸	۱۲۶	۴۶۶۶۲۶
مشروطه خانه‌لر	۹۷	۴۶۹۴۰۴	۱۹۷	۹۸۴۶۹۶
خسته‌خانه	۳۰	۴۸۴۵۸۰	۹۰	۴۸۵۶۶۶
ماجمه جوامع شریعه و خیرات	۹۹۵	۲۴۹۷۰۰۹	۴۶۶	۸۱۲۲۶۹۸
(سائمه مفوشا				

۳۱۰۶۴۵۴۳ یکون عدد ۴۰۴۴

تَلَكَّافٌ
وَلُوسْتَرَةٌ
نَظَارٌ

شغس تابان آستان خلافت، روح جسم ملک و دوستات، ولی نعمت فلاطون منقبت شوکنگی
اقدمن حضر تاریخ است آذار مبروره حضرت خلافت بنناهیلری آرمدنه کمال شمشمه ایله مجده
و منقولور اولان مواد نافعه و خصوصات همدهدن بری ده ممالک محروسة جناب بادشاهیده
تلغراف و پوسته امورینک کتب و احراز اینش اولدیقی موقع پالندز قیدو.

جلوس هایرون جناب جهاندار اعظمیدن بر ایکی سنه اقدم ترتیب و تنظیم قوشش اولان
بر جدول مطالعه کذا من او اوب بوجدرله عموم ولايت شاهزاده آنچق ایکی یوز کسور
قدر پوسته و بوز کسور درجه سنه تلغراف و پوسته مرکز و موقعیتی بولدیقی کورلشندو.
مدکور جدولات ارائه ایندیکی تاریخ مملکت زده پوسته نک تاریخ تأسیسی اولان ۱۲۵۷ سنه ستدن
۳۰۰ سنه مؤخر او لوب آرمدن اوقدر مدت چمث اولدیقی حاله یا لکز سالف الیان مقدارده بر شی
حاصل اوله بیش و بلطفه تعالی تینا یکرمی بشیخی سنه مسعوده من شرط خالو ایدن تهدکترن حضرت
تاجدار افخمیده ایسه آنکله قابل قیاس و نسبت او لمدیه حق در جاده نرق حصوله کلذک مرآکو موجوده
علاوه ۱۶ باب پوسته و تلغراف و ۴۵۰ باب پوسته شعبانی و ۲۱ باب بیوک مرکز وجوده کنیشندو.
مملاک هرسنه حضرت مملکتدار است همان هر تقاضه تلغراف خطاوطه تجدیدی چه آمال حکمت مآل
جناب ول التحیدن بولنله يوم جلوس معال "ما نوس شاهزادن بوتاریخه قدر ۱۵۴۱۶ کیلومترو و معدداً
و ۴۹۰۱۲ کیلومترو موجود دیرکاره علاوه خطاوط ربه تجدیدیه موقعیت او بردیکی کی ممالک
عروسنه مختلف مولزنه سهنت سنه زام و حسابه اوله نرق ۱۹۸ کور میل و استرن قومیانه مسی
نامه ۱۰۹۲ میل تابلو یعن خطاوط بخره وضع و تأسیس قلخندو.

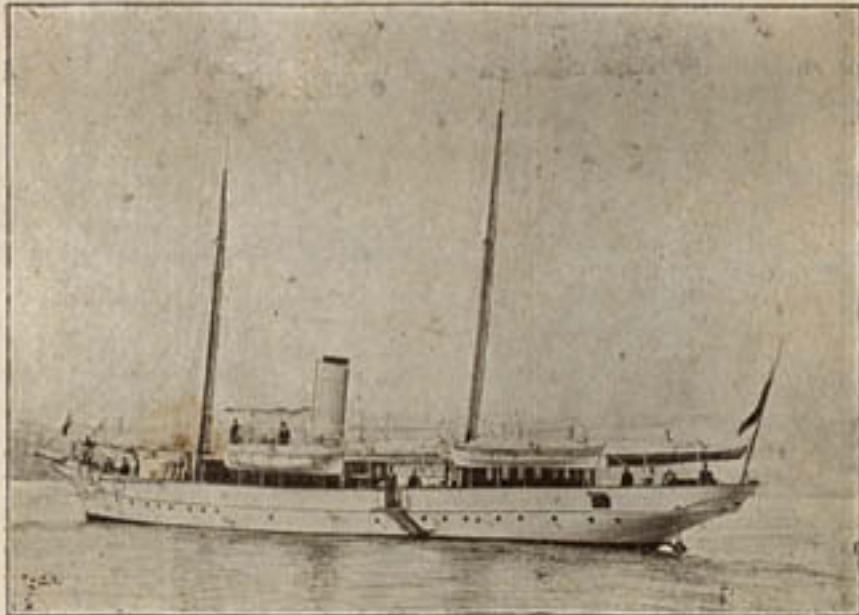
سلامیت خطی اوزریه بر تل علاوه میله خداوت غنایم نک و راه به اسما ، سجاف ، عن ، طرابلس
غرب ولایات ملعنه و جیمه سی غنا بر اتنک دخ مالله ، طرابلس ، سواکن ، جده ، برم ، شیخ سعید
قابل اولارینک تأسیسی صورتیله مرکز سلطنت سنبه به ربطی ، طرابلس غرب ولایت داخلنده ۹۰۰ کیلو
مترواق بر خط بری تهدیدی ، بروت ، غزه ، العرش طراق او زدن هصر قاهره ایله ملوغه بدن طوغیری به
غناهه اجراسی ، دجله نهری تغییا بقدادن بصیره قدر ۴۵۵ و حلبden زوره قدر ۳۴۵ کیلومتر واقع
خط تأسیسی ، قونیه ، آطنه ، حلب خط کیری اوزریه ۹۰۰ کیلومتر و ملوانه براو چپن تل علاوه میله ،
سریستان حدودندگ قهار پینه ۲۳۰ کیلو مترواق بر خط انسانی و هیرده " کمل و متقام تلفاری
و بوته خانه سا و احیاسی حله " مأت رسنیه حضرت تاجدار بدن بولشدر .

بودن بشقه بروسته و تلفر اخوانهار جه ايجاب ايدن هر دلول تسيقات اساميه موقع تطبيق و اجراءه وضع اولئك واجوراتك تنزيل و تعديميهه برابر خلائق تمامآ، معاذر تسيقات اولئك ختنده لازم كان تدارير مهمه و جديه اتخاذ قائمتهار.

تسیلات معلومه نک تأمین دوامی خنده بوده سیار مأمور لریشک عددی سکاه، بوته تا از لریشک عددی سکان ایکی به، بیمه مأمور لریشک عددی درت یوز یکرمیه، مکفل بوته سوریخیلریشک عددی

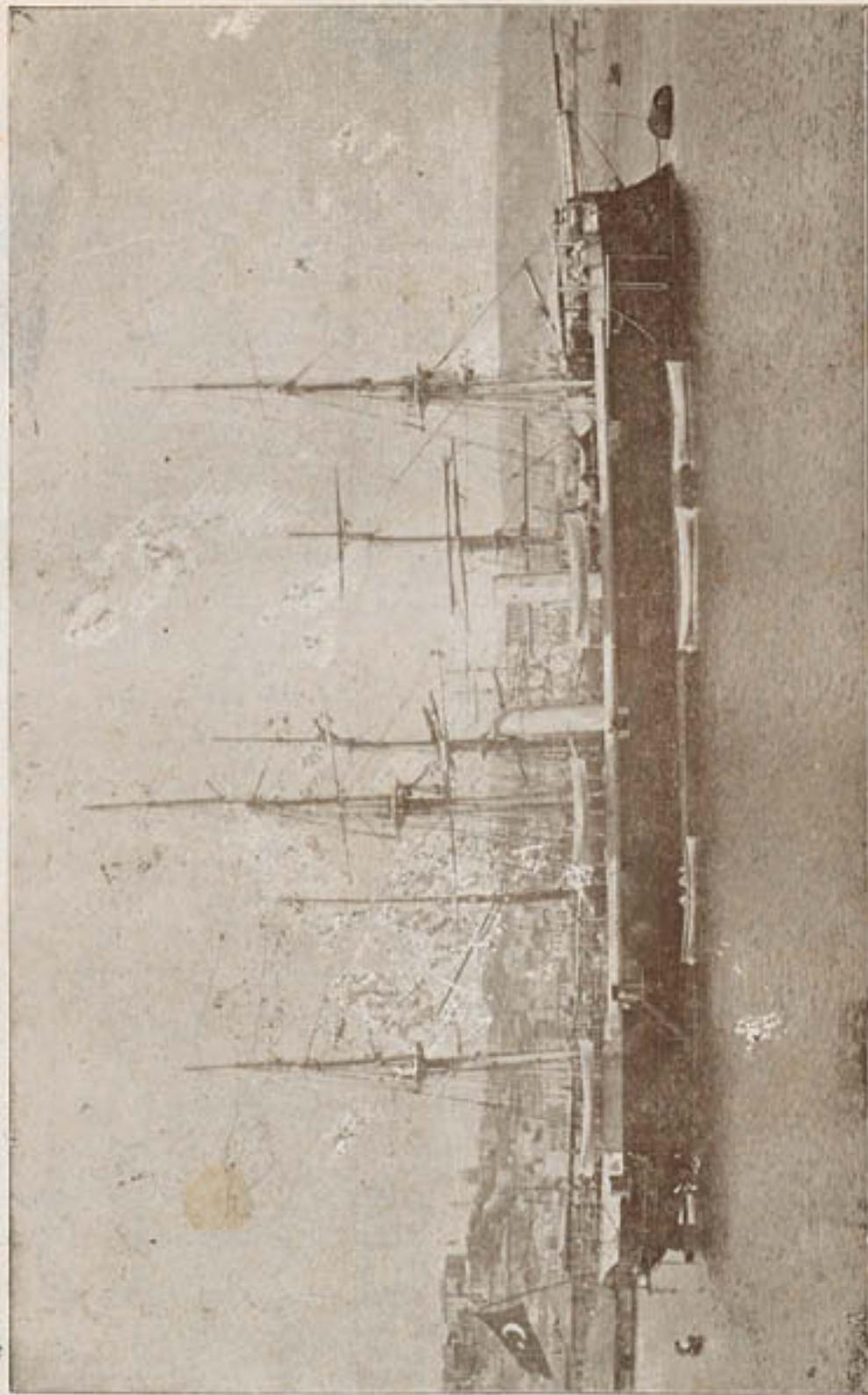
بوز سکان بدهی به، غیر مکمل پوست سوریه لرستان عددی بوز آتشه، پوسته موذ علیریش عددی ایکی بوز سکان آلقی به ابلاغ ایدلش و در سعادت داخلته آبروجه ۳۰ باب شعبه کشاد او نشدر. عتمانی پوسته لرستان اوروبا پوسته لرستان دها منظم و مکمل بر حالت کلی نزد مکاره موقد حضرت شهردار بدهه غایت مغالوب و ملزم اولنله اخیراً ماندایوست اصولک وضع و تعیینه وارد دوی هایو نارده دخی کوکر جین پوسته لرستان احدا تایجون چنانچه اوروبا کاری کوکر جین پوسته تعلیکا هاری تأسیسی خصوصته اراده سنیه حضرت شهنشاه اعظمی شرف تعاق بیور نشدر.

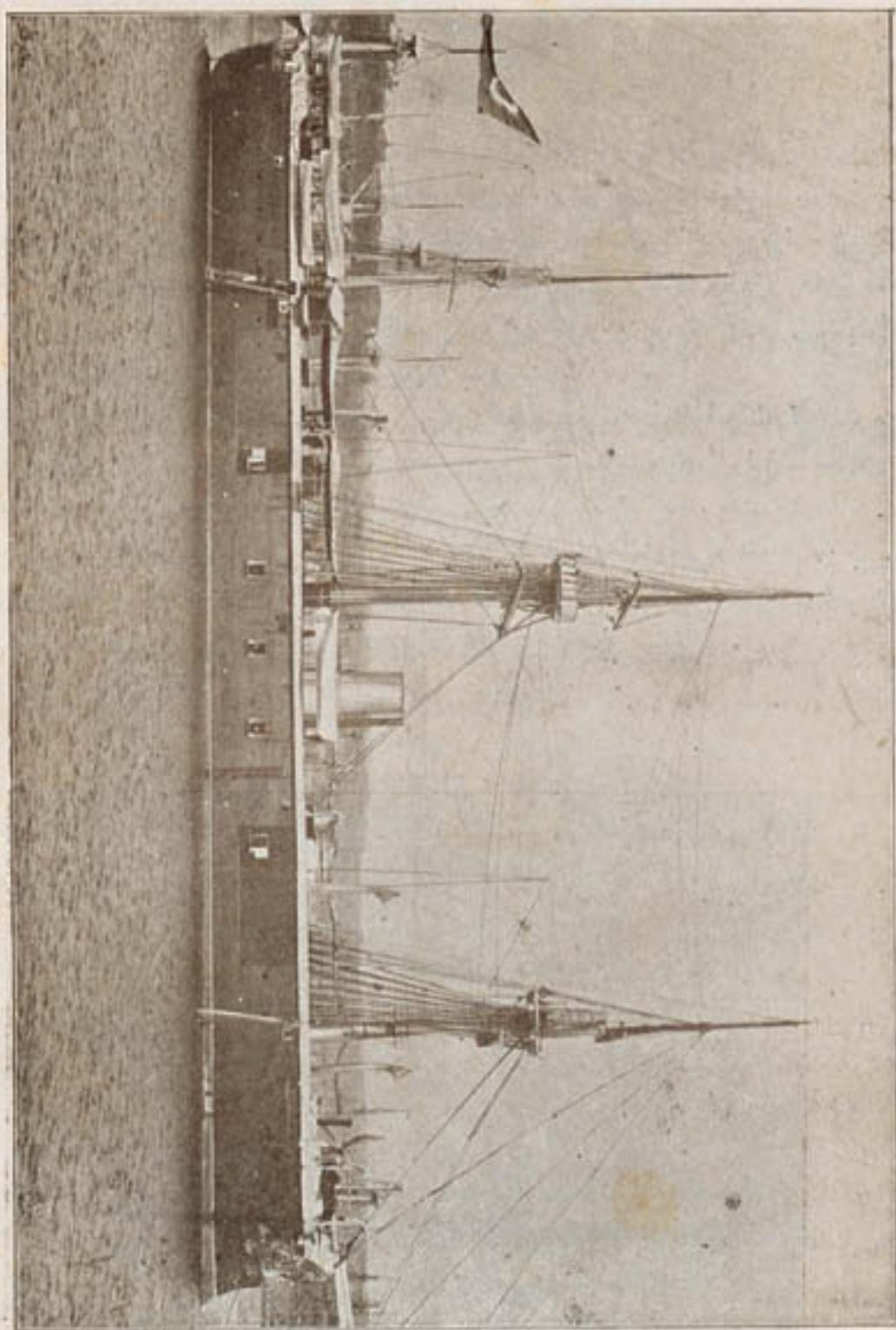
ضعایم حسنات اغلب الدوچات جانب ظل الالهیدن اوله ورق کافه مصارف خزینه خاصه ملوکه لرستان تووه واپا بیور ملک اوزره سلط موقعنده بدأ ایله « مدینه منوره » و « مکه مکرمه » بَلْهَانِي شرفها الله تعالی الی یوم القیامه بَلْهَانِي به قدر ۱۹۶۰ کیلومتر و لق بر خط جسم و صناعدن « مکه مکرمه » جانب اشرفه قدر دیگر بر خط مهم تأسیس و انشاسی فرمان بیور لش و بلطفه تعالی امر ائتا آنه می اشت قلندرق بوز الله کیلومتر و لق علی بذرای اکمال او نشدر که عالم علوی اسلامیت ایجون اشوی لطف کزین حضرت بادشاهیدن دهایوک، دها نافع بر لطف و نعمت تصویری خال و هر وجهه شایسته تقدیس و ایجاده.

دارالسناعة عامرة شاهزاده عبدها انا قلنس اولان نساج وابوری

دارالصناعة عزیز جناب مولکانده محمدنا اتا بیورش اولان هیئت فردا زر هاون

دارالفنون
دارالفنون
دارالفنون
دارالفنون

رسویه ایشان

دور دلارای حضرت شهریار اعظمیده مجرد دستیاری "جناب کیمی ستای ایله شهاب اداره دولتک کفه سنده منه آرای حسول و حقاکه لایق مدینه نور علی نور اولان مائز بدبیه ترقیکترانه به ضمیمه عثمانی کرکاریست کاملاً تنقیم و اسلامی میسر اولشدر . معلوم اولینی او زده کرکارک اسکی طرزی قواعد نافعه فن ثروته مفایر اولوب اسول حایه و سرایق "مبادلات اساسلری نظر دقه آندرق مملکتک احیایی وجهمه حسن اداره اوئله مامقدنه و بونک ایخون لازمکان تداریر سائمه افتصادیه اجرا قلنمه مامقدنه ایدی . مع دذا بر طاق لزومز قره کرکاری دخی وجود اولوب بوده کرک خاتمه کرک حکومجه موجب مختار و مستلزم عسرت و خسار اولنقده ایدی .

واجب تعالی و قدس حضرت برینک بوملک و دولته عض احسان جلیل "عدایی اولان شهریار حکمتشار اقتصادی حضرت برینک شر فخش اورنک سلطنت عثمان اولدقاری روز مسعدت بروزی متعاقباً کرکارک فنون متغیره اقتصادیه توفیقاً تسبیق و اسلامخه باشانیه درق اول امرده برى کرکار لغوايدلی کرک معاملاتی یالکن ساحلده بولنان علاره تحصیص قلندي . داخل کرکارک افاسی قرار گیر اوله رق بر قعی قالدیرلی . امور تجارتی تسبیل ایخون آتروپولر یا بدی . آتروپولر دسمالتک تأجیل سوریله معاملات تجارتی بونک اولوب اشبو دائزله وضع اولان اشیانک کرک رسومی ماتاذخیه اخذ اوئله جقتمن هم کرک اداره زنجیه هم تجارتیه غایه افانده اولدی . معاهدات تجارتی سی رهین اقتصاد اولان حکومتار ایله ملک و ملته نافع معاهدات جدیده رسومیه عقدیه مؤفتیت الور مکه بوار هر جهته مملکتک فانده و سعادتی تاءین ایده جنک تدقیقات عینه و تبعات مهمه نیچه سنده تعریفه جدیدنک حسن تنقیعی تیسر ایدوب معاملات عمومیه رسومیه جدا رهین اشقام اولشدر .

رسومات مرکزی بولنان سواحل شاهانه ده تجارتیه ایخون ایخانی قدر عاقده ، فشاری تعین واستخدام ایدلیک کی بولانک اقامه تریه عضویت بوزرجه برآغاز انشا قفسش و از عیر ، سلامیک ، برومود ، ماربرون ، مرسین ، قامه لفایه ، یقه ، مدللو ، قرالدهه مجددآ دسمالتک دائزه لاری و پلک چوقق آبازار وجوده کتیرلشدر .

کرکارجه اتحاد و اجر افغان اشبو تداریر دفعه و اجرات سائبانک تائیرات زفعی آن آن مشاهد اولوب واردات رسومیه ده بارم ملیون ایرا واده سنده ترق حصوله گشدو . رسومات اماننک اوچیوز اون بر واون ایکی سهاریه مخصوص اوله رق ترتیب و نشر ایش اولدیه ایستاتیتنه ۱۳۱۱ سنه سنده بر ملیار بش بوز کورد ملیون غروش و ۱۳۱۲ سنه سنده کذلک بر ملیار بش بوز کورد ملیون غروش قیتمده عصولات عثمانیه بونک خارجه سوق و ارسال اوئندیه بور ردرکه یکمی یکمی بش سه اولک اخراج ایش اشبو مقدارک موائزنه . حنده مالک عروسه حضرت ملکداریست مظاہر اولینی فروضات متواهه کون کی آشکار و مستلزم سکان و خخار اولوب . رسومات اماننجه بذرای وجود اولان آنار موقفیات سنبه حضرت خلاق پناهینک علی المفردات

عرض ویانه نهاد قصیره تحریر مساعد اول مدینه دن بروجہزیر بعضاً رسنک ذکر به تزین حیفه
توقیر فلنور .

حالات رسومیه نک خود مغلوب استنامه تأمین حسن جریانی ایخون اصول مضاعفه به توفیقاً
دغز کبر عمومی وخصوصی تأسیسی ، شنارات جاریه و معاملات قبودیه نک دویه اسویه توفیقاً تتفاوتی ،
خصوصات داخلیه نک تأمین رواج و ترقیتی ایخون بقدای و پاودار و مخلعوناتک صرفیات داخلیه رسم
کرکاری رسنک عفوی ، اصول فوجیه نک اصلاح و تکثیر و ترقیتی تأمیناً منوجات داخلیه گرک رسنک
عفوی ، بخت عمومیه نک شاغفه می مقصد اسلی " عالیله بالله ما کولات ، مشروبات ، مستحضرات
استیچیاریه و اجزای طبیه نک ، مایسته فیسی ایخون در سه مادته کرک داخلنده چند تخلیخانه تشکیل
وکشادی ، بضم همکاره بینشن تازه و ترقیت میوه و سیزمارک و متندن معافیته مساعد ، در سعادت ،
ازمیر ، بروت ، سلانیک و ملرزونه داخل واجنی گرکاری ، عادلاتک قفریق و تهدیل ، ارداد
جزیره سنه خارجیدن جلب ایدیله جلت هر نوع ما کولات و مخلعونات رمتدن عفوی ، کویاه کوشل
و مالک شاهانه حاصل اولان بوذر وبصره قراستن شهر جلب ایدیان سبزه و میوه و مدلل
جزیره سی داخلنده بر اسکله دن دیگر اسکله نقل اولان زیتون و حبوباته میوه ترک و بیرمه و خربوب
دینان ایک اسکله آردستن بجه جک اشبا و دوس بجزیره سنه واقع دسته خانه معمولاتک رسنک
معافق ، قنالاری و اووه بی و قاتجیزک اجرای قاعداری و وفا تاری و قوعنده عالمیه ویر بله جک
عاش ایخون با اراده سیه حضرت پادشاهی صورت خاصه مخصوصه ده بر مندوق تشکیل ، آلات و ادوات
ذراعیه نک رسنک عفوی ، تیمور بولاریه قابویه قابویه تائیسات استانیه سدن اولان اشیان و عدن استنامی ،
در سعادت ده بر معدن کوری کرک مدیریتی تشکیل ، ولایات شاهانه گرکارنده استعمال اولان عادی
قطارلرک باسکوله تبدیل ، مستحضرات طبیه خاروفه بر بدل مقابله ده باندیر و لارک عانان
ناصیقته مساعد اعظامی ، فجاق تعقیب ایخت کی خصوصانه استعمال اولعق او زره ایک قلعه بیوک
وابور وایک قلعه استیوط و لزویی قدر شاغفه صندلاری مایه می ، روم ایل شرق و صربستان
حدودارنده محدداً کوک اداره ای تأسیسی ، آناظلولی تیمور بولی مناقلاتک معاشه به تابع طول استدن
طولایی حیدر باشاده برسومات اداره سی تشکیل اولندیف کی در سعادت ده بجدد او " کمالاً برسومات
امانی دائزه می انشامی ، قره غلا غوز ، الوجه ، کوشل ، ابواسطیب ، کر ، حیده ، سومبیکه تجدیداً
کرک دائزه و ایباری انشا ایدلیکی کی صامونده و دراج و قره کلسا و مرفت و مرا ایلس غرب و بارغه
اداره ایخون بر ایبار و معاینه شملری دعیجی و رو اندز اداره ایله بدداد گر کنک بعض شملری و ریختنک
و سینوب مدیریتی ایبار رسنک بجدد آندر و ایشان و قران و مصراحته ایله بتفاوتی آواسته کافن سرت
قصبه استنده بر اداره تشکیل وین ولایتی داخلنده تمز قوردوی مرکز مدیریت دائزه رسنک قمری
وازمیر کرک ریختنک پاره مملکه شاغفه می و سازه ساحه آرای حصول اولمشدر .

شہر افغانستان

دواز بادیه تشکیلاتی عصر هایون معاشر منحون حضرت پادشاهینک جله^۱ ترقیات شاخص آییندن اولوب ولی نعمت چشمز شوکتاب افندم حضرت بری مالک گروسه جناب ملکدار اعظمیاریق سرتاپسر ترین و اعمار ایله مانند کازار^۲ جنان معمور و آبادان و قیوض بخشای^۳ جنان ائلک مقصد خیر مرصد علیسته اول امرده تشکلات مذکوره بی اراده و فرمان بیورمشلر والمه له تعالیٰ کرکولایات شاهانه کرک بای تخت شوکت بخت ملوکانه زارنده آز زمان ایخنه دواز بادیه نک تشکل و تأسنه موفق اولمشادر.

ولایات شاهانه لرستان هر قریبته و ارجیه به قدر اداره بادیه تشکیلاتی تشیل و تعمیم قله رق بلطفه المان هر طرفده اعمارات و تربیت مقتضیه مدنیه باشلاعش و بیکون غفار شکران و ملخرنه کورلیدیک اوزره بلاد و امصار و قبایل شغایه نک جله سند سوقة لرک توسع و اعماری، امر اهم تنظیفات کمال دقت و اعضا ایله اجراسی، بادی تامه خسته خانه تأسیسی، جاده لرک سوری، آغازلر غرسی، باعجهلر مارح و تنظیعی مثلاو بیکر توکنر ماثر نافعه مدنیه بذیرای حصول و وجود اولشدر.

باي تخت هایون بخت سلطنت سفیده شهر امامته مربوط اولن اوزره اون دائزه بادیه تشکل قلتش و هر بریه لزوی قدر بادی مفتش، جاوش، تنظیفات خدمتی تعین ایدلش اولدیه کی دواز بادیه نزد لرنده آیروجه برو هیئت صحیه وجوده کتیر بادرک دارالخلافه علیه سکنه نک حفظ العهد بریه مهضی هر در بو تداری قبه احضار و اتخاذ بیورمشدر. شهر امامتی تشکل ایدن دواز بادیه جه شهر شیرورزک حصول زینت و عمران و تنظیفات و احوال صحیه و احتسابه نه لایله صرف ساعی قله رق خاصکی نا خسته خانه کی اون بش قدر طیب واوراتور و متعدد قابله و مأمورلری بو لسان واور و بادمک امثاله سله ایبات وجحان ایمکده اولان بر مؤسسه خیره وجوده کتیرلش و آلتیجی دائزه بادیه داخلنده دخی بوله جه ایک باخ خسته خانه تأسیس و کشاد اوئشدر.

قسم، تیباشی، سلطان احمد، طرابیه باعجهاری، خدام تربیت بادیه دن اولوب آلتیجی دائزه بادیه ایخون بک اوغلنده مکمل بوداوه بنا او لشی، در سعادتک هر جهتک هوا غازیه سوری، شهر مرزک سوقة لردن بر جوغنک توسيی، اسک قالدیر ملرک باکه تحولی، بوغاز ایخنک روم ایل ساحلندہ ریختنلر انسانی، بدی قویلده سلحانه ر وجوده کتیرلشی، تقوس صوبی ایله سولاندیرلشی دخی جله^۴ موقیمات عمر اپرورا مهدندر.

معاملات اخذ و اعطاده ین الناس حصول حسن تبادل و عماقلة امر تعامل ضخته بادیه لرجه مخصوصاً اوزان و قطعه اداره ملری تشکل ایدرک هیته حفظ انتظام و تسیل مصالح امام قتبه معتابه اسنه بذل تقدیمه اقدام و اعظام قیلوب سایه عمر انوایه حضرت ملوکانه ده شهر امامتیه حسوله کلن آثار ترقیات سزاوار نظربیاها اوله حق مرتبه و اصل اولش و يوماً قیوماً اسکمال اسباب عمران و انتظامه صرف ساعی^۵ ین شمار اولدیه مشاحد اندار او له کشدر.

جلوس مسعدت ما نوں جناب ظل‌اللهیدن اول کرک در سعادت کرک ولایات شاهانه ده موجود او لان قوه انصباطیه بور ضبطیه آل‌ایدن عبارت اولدینی خالد مالک محروسة شاهانه رنجبه انجاب ایدن تسبیاقی نظر کیا از هابون‌نفرندن بر آن دور بیور میان ذات خلاق‌قشات حضرت باشانی اداره‌تابطه‌نک دخی احتیاجات مملکته متناسب بحال ترق و تکمله ایصالانی امر و فرمان بیور ملریه حکم اراده سنه جناب خلاق‌قبناییه توفیقاً ضبطیه آل‌ایلری لنو اوله‌رق بیره مکمل بروپلیس هینچ و پولیس محلی‌ری تشکیل و پولیس قوه مسلحی اولنگ اوژره سواری و پیاده‌دن مرکب و منتظم زاندارمه آل‌ایلری دخی ترتیب و تشکیل بیور لشدرا . آز مدت ظرف‌نده نجه فواند و محنتانی کوریلان تشکیلات من بورما اوچیوز برو تاریخ‌نده اعتبار‌آعوم ولایات شاهانه به تشییل ایدلش و کوریلان لزوم و احتیاج نسبتده تزید اوله‌رق مع قومیسر پولیس مقداری ۳۵۵۸ نفره ابلاغ قلشدر . باخت سلطنت سنه پولیس هینچه مع قومیسر بوز‌الله سواری پولیس مأمور‌لری و پیش مفتش اداره‌سنده بشق‌جه او تو ز قومیسر علاوه او لغش و قضا و نواسی اینجون دخی لزومی قدر پولیس ترتیب و تعیین مقرر بولغشدر . شرف‌صادر او لان اراده سنه حضرت خلاق‌قبنایی حکم جلیله توفیقاً پولیس هینچه علی طریق المناوه استئناف مدعی عمومی معرفیه قانون درسی و پریلرک هیئت صاحبه عثایه شایان غبعله و تقدیر بر درجه مکملیت‌واصل اولش و عثایز پولیس‌نک حفظ امن و آسایش‌دهمک اقدام و مهارت مخصوصه‌لری اور وبا پولیس هینچه‌لری طرف‌نده بال‌دفعات تقدیر و اعتراض قلشدر .

اسکان مهاجرین

ولی نعمت چشمتر ، شهریار ذو الفضل والاحسان ، الفائزی سدهان **عبدالحکیم**
 خان اقتصاد حضرت از دنیاده بر مثل دها بولغیه حق درجهده علو حکمت و رحم و شفقت
 اوصاف حیدریله «خلی و متفرد اولوب **بیه** اسلطان خلیله فی الارض فاذا دخل احمدک
 بله لیس فیه سلطان فلاحیعن به **بیه** حدیث شریف نبوی موجیخه اهل اسلام
 زیر جناح مستلزم الحاج خلاقیناهیده آسودنهشین امن و امان و هر حال و کارده زیر سایه
 مکاره موایة امیر المؤمنینه انجا و دخلته مسعود و کماران اوزاری لازم کدیکی جهنه او زان
 و قین کره ارضک هر جانبین خاکیای معاشرمای های بوذریشه عرض دشت و عمالک
 صریسه شاهانه لریه هبرت ایتش اولان من جیت المجموع ۱۰۹۵.۸۶۴ نقوس قبول التجاریه
 اقام و سعی های بوذرند حسن توطنی و اسکانه لریه موقن اولمشادرد .

بر ملیون کورد بیک را دستنده بر یکون هم تشکیل ایدن مهاجرین مرقومه امرجه و طباع
 مختلفه لریه کوره ممالک شاهانه نک بالادهاره و متدله و بازدهستن تسبیب اولان جهتاره قسم قم
 سوق و اسراء و جلهه اراضی خصوصه تحصیص واعطا او نشدر .

شوکتو باشد اهز صدیق سیرت اقتصاد حضرت از مهاجرین مرقومه نک سوق و اعزامیه
 صریسه اصلا دوچار متعاقده و اشعار او اولماهی و هروجیه اسباب رفاه و مسعدت لریست احضار
 واکالی خصوصه لری آکیداً و شدیداً اراده و فرمان بیوردقه لری کی آنرا ازنه و تحصیص اوله حق
 او اوضیه نک تابلیت زراعیه میه بر این حذف الحجه نفعه افتخار نجیه دخی کلاهکاری «ملردن» متدل و آب و هواجه
 دها ملائم و موافق اولیه کیفیتی خاصه اوامر قلعه حکمدار اعظمیه لریه تیه و نامیں بیور مشادرد .

ان شفقتی بر پدر مکرم اوز اولادیه تارشو ابراز ایتدیکی مائز رقيقة مر احکمراهند دها
 فائق بر حسن کریم شمعه بوری ایله بیول و خس اولان شهریار باند اقتصاد حضرت ازی
 مهاجرین مرقومه بی بروجه مبسوط موقع مناسبه مر فهآ سوق و اسکانه وفق اولنله بر این لرک
 اسکان او اندۀ ازی علمرده اولاد مهاجریست تعلیم و تربیه ایجسون کافه مصارف حزمه خاصه
 ملوکانه از ندن از مق اوزره مکاتب خصوصه تأسیس و بنا و بوندن بشفه هر مهاجر کوئنده بود بلب
 مسجد شریف دخی کشاد و احیا بیور مشادرد .

ممالک وسیعه حضرت باشد اهنت جهات مختلفه سنده بو سورته تشکیل ایتش اولان فرای مهاجرین
 کر چکدن جاب افتخار تحیین او له حق بر طرف انتظام و «کمیلیق حائز اولوب ایوم بو نارک هر بروی بور «موره
 لفظ فریب حلق اوه اینکده و سایه «مالیوایه حناب ملوکانه کونه اکتساب عمر از وزینات لشکده درد .
 قوئیه ، خداوندکار ، آیدین ، آنفره ، قسمامونی ، اطنه ، ساب ، سوریه و بروت ولايت ازی
 داخلشده رأی العین کورلدیکی اوزده سال ایان مهاجریست حسن اسکان واپاری ایله و جویق
 اراضی خالیه غایبه بیکی باشدن عمران و جبات بولش واژه جهت مستلزم فراند لاتخا اولننده بولغشدر که
 بوندن طولایی دخی عتبه آستان مرتبه حضرت ولی الشعییه عرض شکران بی بیان او لغی طبیعید .

فِي الْمَسْكَنِ وَمَفَاخِلِ الْمَسْكَنِ

اعط حق و عنایت رب ممالق ایله یکرمی بشجی سنه مسعوده دوریه سق ادرالا ایله بکمز
اشبوروز جلوس میامن مأتوس حضرت کینیتی روحی عصر امتداد ایدن والی آخر القیام
امتدادی الماق و عنایات - حاتیه دن متزم و مستدعی اولان بر عهد فیض خمر و اینک
خاطرات هزاره مؤبد رسیه منحون اولوب امت اسلامیه و ملت شفایه نک حالاً اکتاب
ایندیک تریقات و تعالیات خاصه ایله آتیا حصول امر واود اولان تکاملات بدیعه پیش انتظار
دق و تحدیده «خلی حقایق علوبیدن محدود و ظل ظلیل کبریا و حلیفه سیدالا ایا اقیدمن
حضرت ایلرستک جلال، شکوره سنه لری قبرو هایپونرستک هر قله سند، هر برند
موجوددر . ذات مهلاهفات حضرت پادشاهی مامد مبروره سنه لری ابداع و انجاد خصوصیه
فهاره محبول اولدقاری خصائص جلیله ملوکانه لریه شوتصر مدینتک الا کزیده واک زیاده مشادرالبان
بر عصر ذی شوک و اجلالی اولدقاری کی مفاخر جلیله مغاییه بر ضمیمه عالیه نادره اولان دوری: دلیل
جناب جهانیان اعلمیاری دخی تاریخ انسانی «خانیده آثار بر و شفقت و مأثر خیر و عنایت ایله نادره
بر عصر کزین خاقانی اولداقی حالمه مبارک و مقدس خاکیای حاجت روای شاهانه لریه عرض و قدیمه
نائل حیات سرمدی اولداقیز (۱) تبریکنامه ملی (۲) ب دریایی بی کران مرام سفیراندن عادتا
و قدره سخنه سکونده عد ایلرز .

شایان تأمینه که بیووم سعادت توأم ملیده یتون افراد صادقة ملوکانه لری کوکالری شاد و بالاهمه
ملالک عروسه المسالک هایپونرستک هر طرفی آیاد اویه درق یکرمی بشجی سنه مسعوده ملوکانه لری
استدران ایله منداخخار اولدقاری حالمه ذاتاً مسحوره بیشتر نای اعلاقت اولان اقامیم بالک شفایه نکه بودروز
خوبه آثار حرمته و مؤسسات خیریه نامه طرف طرف میانی عالیه و معارف و منابع ملیه عالد آثار
عثنه و امور نافعه ملکیه ایجون جهت جهت مأثر مبروره حصوله کال شوق و اینهاج ایله دست ذن
منابر اولقدیده درلر . بوظاهرات عبودیکارانه دخی اثبات ایدرکه ذات مکارم سمات جناب پادشاهی
آمال و مقاصد خیریه جناب جهانیه لری اعط و عطا وجود و سخاده افراط ایله تبعه صادقه لریه بالتفیعن
اخلاق حیده شاهانه واوصاف کزیده ملوکانه لریه عالم شفایه نک الا زیاده کریم ، الا زیاده منورالفسکر
بر شهریار کردون اقدامی اولدقاری خاتیج حاضرہ روزمره ایله اثبات اینهادر .

سایه مسحوریت وایه جناب ظل القبور نده بیکون کال شفعه و سرور ایله رسم کشادی و وشع
اساس اجرا ایدیتلردن فتنله اولدوق بالکن ولایات شاهانه ده داخلیه لغاری و سلطنه بخش بدی

حکومت قوانغی انشا والی حکومت قوانغشک تعمیر وجهیه شامل اولان مرحت جهان مزدات
خسرواهاری جله^۱ جیاہستدن اولق اوزره اوتوز بدی جب خانه نک مجدداً و مطسان برداهستن تعمیراً
احیال بله نهرل تطهیری و جدولار کشادی و علاوه^۲ خسته خانه ر وجوده کتبه لی کی اجر آت
و حسنات جلیله به اعتا قلمشی و خاندان قدری محاسن و معالیه واصل مرتبه غایت اولمقله برای سلطنت
سینه نک بخل بخیب معالی منقبق و حکومت معظمه عثایه نک صاحب قدسی و نکهان عالی هنی بولند فاری
جهنه خاندان آل عثمان نشان فروع افشارشک و خدمات برگزیده صداقت کارانده بولنانلرک امر تطییب
و نسریوی نیت تعلیف کارانه سیه امتیاز نشان ذیشان هایون و مدالیارینک وهیئت اجتماعیه عمومیده
اک بیوک و نظیفه انسانیته موافق اولان نسوانک مظہر تعطافات سینه ری اولملری تائیدا شفت
نشان عالیستنک و تخلصیه وزراءعت و صناعت مدالیاری کی هر بری افکار دقیقه و رقبه جنب
خلافت با هایلرندن نشان ویرن مدالیارله نشانه نصرت و شکرانه فوز و میت او لهرق بونان عباره سی
مدالیه استنک احدها و افخار نشان عجدهت بیان عالیستنک بنکار زیب سینه مصادقت قیلمشی حقتدادی
امر و فرمان معالی بیان جناب خداوند اعظمیلرینک شایان بیورلی علویت عصمه حضرت ولی نعمت
الخمیسی نکاه اعتبار و افخارده روشن قیلان مائز شوک مقاهر ملوکانه دندر .

وظیفه نظیفه سداقت و راسته متینه عبودیت و هر حال و کارده مغلوب آهی اولان و حییه کزین اطاعت
و تعظیم و حرمت مقتضیات قدیسیندن اولدیپی اوزره بتوں امت اسلامیه و ملت عثایه نک معانع قدسی
از جهابایسی اولان ولی نعمت بی منز وی نعمت ملیان و تاجدار دوران غازی بیوک عمد الحجیمه^۳ خان
اقدمن حضر تلری افعال و اجراء آتسینه ملوکانه بله روح امته برفیض جاودانی و ملک و ملت آزمدنه
نخنے دلا اوزر رفق و عمرانی حسوله کتبه جلک مائز کلیه خلقان اقامه و تأسیسه موفق مالحیه بیور بله رفق .
عنده فلك مرتبه هایونلری قیله کاه علم بولنق حیبت عالیسبله اول امرده مفروض عهده عبودیت
و مختم ذمت و مصادقت اولان دعای تزايد عرواجلال و فزوئی^۴ فرشکوه و اقبال جناب ولی نعمت اعظمیلریه
تریون اسان مصادقت ویکرمی بشنجی سنه دوریه مسعودیه شرف تصادف ایدن اشو روز معالی بروز
خلافت با هایلری ذوبیه جایله و وسیله^۵ جیاہسیله مبارک و مقدس خاکبای سهر آرامی ملوکانه بله عرضی
تبریکات عبودیت غالاهه جرأت قیلور .

عنایت سنه بروئی^{*} حضرت ولی نعمت اعظمی ایله تأسی ایش اولان ^ف مطبوعه معلومات ^ف

MARCHE

REFRAIN

Ey Padichah Kiamikiar
 Ey Chehriyari Namidar
 Devlet séninlé paydar
 Millet séninlé bahtiar

Dergiahi rahmindir pénah
 Loutfouna yokdour ichtibah
 Sensin bizé zilli ilah.

REFRAIN

Ey chehriyari namidar etc.

Ihsani mevlaï Kérim
 Zilli hudavendé azim.

REFRAIN

Devlet séninlé paydar. etc.

Loutfounla schadandir djihan
 Davatini rouzou chaban
 Tekrar ider Osmanian.

REFRAIN

Ey chehriyari namidar. etc.

مارش

ای پادشاه کامکار
 ای شهریار نامدار

دولت سنگله پایدار
 ملت سنگله بختیار

در کاه رحمکدر پناه
 لطفکده یوقدر اشتباہ
 سنگ زه ظل الله
 ای شهریار نامدار

دولت سنگله پایدار
 ملت سنگله بختیار

احسان مولای کریم
 ظل خداوند عظیم
 دولت سنگله نامدار

ملت سنگله بختیار

لطفکله شاداندر جهان
 دعوا تک روز و شبان
 تکرار ایدر عثمانیان
 ای شهریار نامدار

دولت سنگله پایدار
 ملت سنگله نامدار

يُكَرِّمُ لِشَنْجَنْ دُوْرِيَّهِ حَسْرَهِ حَلَافِيَّهِ لَهُ أَجْمَعَنْ تَنْظِيلَهِ لَهُ أَسْبَيلَهِ لَهُ أَدْلَى مُشَرَّهِ لَهُ أَلَّا فَادْرِسَهُ لَهُ

cha h Kia mi kiar
Ey Cheh ri yar ri
Na mi dar
Dev let sé nin y lé
pa y dar
Mil let sé nin y lé
bah ti ar
Der già hi rab
bah ti ar

dū min dir pé nsh
 Lout foun da yok dour ich ti
 bah
 Lout foun da yok dour ich ti bah
 Sen sin bi zé zil li il a lah
 Ey cheh ri A yar ti na mi ja dar
 Dev let sé nin y le pa y ja dar
 Mil let sé nin y le bab ti A yar
 Mil let sé nin y le bab ti A yar

Grande Marche

TRÈS HUMBLEMENT DÉDIÉE

— à —

SA MAJESTÉ IMPÉRIALE LE SULTAN
MOUL HAMID HAN
EMPEREUR DES OTTOMANS

8545/2

بر. نسخه ۵۰ باره بدر

نومرس ۱ د

طبع تاون

سر صوریه سین مرتان

شاطئ استرا

هر سه شنبه، شنبه، شنبه
اللهم شرطیه سه دلیل
اللهم دلیل ۲۵ دروش
لوتوپ علیه، کوچک اند
اینسته ۱۰ غروی آشم
اوشنور
ولایات آیرون سیاهی
اللهم دلیل ۱۵ غرداندر

محل اداره سی

لوب جالی جاده سنه ۲۶
لوبیل محل اصره مدن.

مسکنده، موالق اولان
کلر اویله وکیه، علیب
ایجه، صیدلیز، دالسا
کلادن، درج اولان، غروی ایاده
فرانز.

رسیم لی گازتا

۱۳۰۷

پنجشنبه کنایه نشر این روز فتح و ادب هفتگه مملکت عزیز

Le numero
50 Paras

RESSIMLI GAZETA
Revue hebdomadaire illustrée scientifique et littéraire
CONSTANTINOPLE

Rédacteur en chef:
H. IRFAN Bey

۵ نظریں اول سنه ۱۳۱۱

برکتی حمد

شاور ماهر صاحب شہرت۔ یکی بھی زادہ بھر غصت
Ketchedji Zade Izret molla, célèbre savant et poète turc.

Ahmet Zeki İZGÖER (İstanbul 1963)

1985'te İÜ. Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirdi. Aynı bölümde "Râğıb Mehmed Paşa, *Tahkik ve Tevfik* (Tahlil ve Metin), İstanbul 1988, 210 sayfa" adlı yüksek lisans tez çalışmasını tamamladı. 1986-1987 yıllarında Bartın'a bağlı Ulus Endüstri-Meslek Lisesi'nde tarih öğretmenliği yaptı. Marmara Üniversitesi'nde İktisat Tarihi Bilim Dalı'nda "Ahmet Cevdet Paşa'nın Sosyal ve İktisadi Görüşleri, İstanbul 1997, 242 sayfa" unvanlı doktora tezini hazırladı. 1987-2013 yılları arası İstanbul'da Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde görev aldı, Yayın İşleri Koordinatörlüğü'nde bulundu. 2013'te Tekirdağ NKÜ Sosyoloji Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi oldu. Halen İstanbul'da Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü öğretim üyesidir.

Müstakil Eserleri:

- 1- *Diyarbakır Salnâmeleri 1286-1323 (1869-1905)*, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yayımları, 5 cilt, İstanbul 1999.
- 2- Koca Râğıb Mehmed Paşa, *Tahkik ve Tevfik –Osmanlı-İran Diplomatik Münasebetlerinde Mezhep Tartışmaları*–, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2003.
- 3- Müşir Hüseyin Kıdwai, *Osmanlı'nın Son Dostları –Hint Alt Kontinentinde Türk İmajı*–, DBY Yayınları, İstanbul 2015.
- 4- Cemal Paşa, *Hatırât (1913-1922)*, DBY Yayınevi, 2. baskı, İstanbul 2012.
- 5- Şehbenderzâde Filibeli Ahmet Hilmi, *A'mâk-i Hayal –Hayalin Derinliklerine Yolculuk*–, Nar Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- 6- Grigory Petrov, *Beyaz Zambaklar Ülkesinde*, Nar Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2014.
- 7- Prens Sabahattin, *İttihat ve Terakki'ye Açık Mektuplar. Türkiye Nasıl Kurtarılabilir? Ve İzahlar*, DBY Yayınları, İstanbul 2013.
- 8- *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Arnavutköy –Osmanlı Arşiv Belgelerinde Arnavutköy*–, Arnavutköy Belediyesi Yayımları, İstanbul 2014.
- 9- *Müslüman, Osmanlı ve Modern, Ahmet Cevdet Paşa*, İz Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2016.
- 10- Tahsin Paşa, *Yıldız Hatırıları*, İz Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul 2017.
- 11- *Bir Hilâl Uğrûna*, DBY Yayınları, İstanbul 2016.

Proje Çalışmaları

- 1- *Klasik Dönem İlaç Hazırlama Yöntemleri ve Terkipleri*, Nil San, Ramazan Tuğ, Mehmet Yahya Okutan'la birlikte, Novartis İlaç Sektörü, İstanbul 2003.
- 2- Akçuraoğlu Yusuf, *Türk Yılı 1928*, Arslan Tekin'le birlikte, TTK, Ankara 2009.
- 3- *Anadolu Mecmuası*, Arslan Tekin'le birlikte, TTK, Ankara 2011.
- 4- *Tarihi Sağlık Kurumlarımız: Darüssifalar*, Nil San, Ahmet Eryüksel, Nuran Yıldırım, Zuhal Özaydin'la birlikte, c. I-II, Sanovel İlaç Sanayii, İstanbul 2010.
- 5- Râşid Mehmed Efendi-Çelebizâde İsmail Âsim Efendi, *Târih-i Râşid ve Zeyli*, Abdülkadir Özcan, Yunus Uğur, Baki Çakır'la birlikte, Klasik Yayınları, c. I-III, İstanbul 2013.
- 6- *Padişahın Himayesinde Osmanlı Kızılay Cemiyeti 1911-1913 Yılı*–, Ramazan Tuğ'la birlikte, Türk Kızılayı Yayımları, Ankara 2013.
- 7- *Dergâh Mecmuası*, Arslan Tekin'le birlikte, TTK, c. I-III, Ankara 2014.
- 8- *Osmanlı'da Petrol –Arşiv Belgeleri Işığında Bir Derleme*–, Abdurrahim Fahimi Aydin'la birlikte, TPIC, Ankara 2014.
- 9- *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri Işığında II. Abdülhamid Devri'nde Kurulan ve Geliştirilen Hastaneler*, Nil San, Ramazan Tuğ'la birlikte, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul 2014.
- 10- *Resimli Kitap*, Arslan Tekin'le birlikte, TTK Yayımları, c. I-III, Ankara 2017.

Ramazan TUĞ (Adiyaman 1962)

1987'de İÜ Edebiyat Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. 1999'da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalında yüksek lisans yaptı. 1988'de Bağbakanlık Osmanlı Arşivi'nde göreveye başladı. 3 Kasım 2014 tarihinde geçici görevlendirme ile TİKA'ya geçti. Bu kurumda halen Balkanlar ve Doğu Avrupa Daire Başkanlığı'nda çalışmaktadır.

Arapça, Farsça, Osmanlıca ve İngilizce bilen Tuğ, evli ve iki çocuk babasıdır.

Akademik Çalışmaları

- 1- *Kaderin Efendisi Kim*, Madve Yayınları, İstanbul 1987. (Arapçadan çeviri)
- 2- *Enderun-i Hümâyûn Kilar-i Hassa Başkullukçusu Dervîş Mehmed'in Dühn Terkiplerine Ait Risalesi*, IV. Türk Eczacılık Tarihi Toplantısı Bildiris (4-5 Haziran 1998; İstanbul), MÜ-Yayın No: 657, Eczacılık Fakültesi Yayın No: 15 (Nil Sarı ile birlikte)
- 3- *Günayetü'l-Muhassılın ve Panzehir Risalesi'ne Göre (18. Yüzyılda) Zehir ve Panzehir*, İÜ Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999. Yayımlı: *Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları*, sayı 6, İstanbul 2000.
- 4- "Topkapı ve Galata Sarayı Enderun Hastaneleri", *IV. Türk Tıp Tarihi Kongresi*, TTK, Ankara 2003. G. Akdeniz ve Nil Sarı ile birlikte.
- 5- *Tıbbi Yağlar Üzerine Bir Deneme: Neşati Yağı*, İstanbul 2009. Nil Sarı ile birlikte.

Türk Arşivciler Derneği tarafından yürütülen "Kıbrıs Şer'iye Sicilleri" ve "Çorum Şer'iye Sicilleri"nin okuma ve tashihinde bulundu.

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen vakıf defterlerinin öztleme ve indekslenmesini kapsayan "Vakıf Arşiv Yönetim Sistemi Projesi"nde görev aldı.

Türkiye Hemofili Derneği tarafından 15-17 Nisan 2010 tarihlerinde İstanbul Renaissance Polat Hotel'de gerçekleştirilen 7. Ulusal Hemofili Kongresi süresince çıkan *Sağlıklı Duruş* kongre gazetesi editörlüğünü yaptı.

TİKA'nın görevlendirmesiyle 15 Ağustos 2013-14 Mayıs 2014 tarihleri arasında Filistin (Kudüs)'te akademisyen ve öğrencilere yönelik Osmanlı Türkçesi kursları düzenledi, arşiv tasnifi konularında Filistin arşiv uzmanlarına danışmanlıkta bulundu.

1 Aralık 2014 – 1 Aralık 2016 tarihleri arasında iki yıl süre ile Filistin/Kudüs Program Koordinasyon Ofisi'nde koordinatör yardımcısı olarak çalıştı.

Proje Çalışmaları

- 1- *Klasik Dönem İlaç Hazırlama Yöntemleri ve Terkipleri*, Nil Sarı, Ahmet Zeki İzgöer, Mehmet Yahya Okutan'la birlikte, Novartis İlaç Sektörü, İstanbul 2003, 136 sayfa.
- 2- *Padişahın Himayesinde Osmanlı Kızılay Cemiyeti 1911-1913 Yılı*, Ahmet Zeki İzgöer ile birlikte, Türk Kızılayı Yayımları, Ankara 2013, 716 sayfa.
- 3- Kâtip Çelebi, *Cihannüma*, Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi, c. I-II, İstanbul 2013, 1128 sayfa.
- 4- *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri Işığında Sultan II. Abdulhamid Devrinde Kurulan ve Geliştirilen Hastaneler*, Nil Sarı ve Ahmet Zeki İzgöer ile birlikte, Nobel Kitabevi, İstanbul 2015.